

Sammanfattningen i Aktiebolagskommitténs delbetänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22)

Målet är en helt ny aktiebolagslag

Aktiebolagskommittén föreslår i detta betänkande tolv nya kapitel i aktiebolagslagen och många ändringar i övriga kapitel. Omfattningen av förslagen framgår om man betänker att aktiebolagslagen i dag har 19 kapitel. Till bilden hör att kommittén i sitt år 1995 avgivna betänkande (SOU 1995:44) Bolagets organisation lagt fram förslag om en helt ny lydelse av fyra kapitel i aktiebolagslagen vilka inte berörs av de nu framlagda förslagen.

Förslagen går ut på ändringar i den nuvarande lagen, som nu är tjugo år gammal. De nya bestämmelserna skiljer sig redaktionellt i hög grad från resten av lagen. Språket är modernare, paragraferna kortare och rubriker används flitigt i syfte att göra lagen mera lättläst och lättbegriplig.

Den motsättning av redaktionell art mellan nya och gamla kapitel som blir följderna av förslaget är av övergående natur. Kommittén arbetar med sikte på en helt ny aktiebolagslag, i vilken de nu föreslagna kapitlen skall ingå.

En aktiv ägarfunktion

Kommittén anser att en ny aktiebolagslag bör utformas så att den främjar en aktiv ägarfunktion i företagen. Kommittén har i betänkandet Aktiebolagets organisation uppehållit sig vid ägarnas beslutanderätt och bolagsorganens sammansättning och funktion. I förevarande betänkande, som behandlar aktiebolagets kapital, står ägarnas möjligheter att genomföra förändringar i företagets kapitalstruktur mera i förgrunden. När kommittén behandlar bl.a. ökning och nedsättning av aktiekapitalet, förvärv av egna aktier, erbjudandeplikt och inlösen av minoritetsaktier, sker det i syfte att uppnå en flexibilitet i kapitalstrukturen som gynnar ett långsiktigt effektivt utnyttjande av företagets och näringslivets resurser.

Aktiebolags bildande

I Sverige bildas årligen omkring 20 000 aktiebolag. Det sker så gott som uteslutande genom simultanbildning. Kommittén har inte kunnat finna mer än något enstaka exempel på successivbildning i modern tid.

Kommittén menar att institutet successivbildning har tjänat ut och föreslår att bestämmelserna upphävs. Med bestämmelserna om successivbildning upphävda måste reglerna om simultanbildning få en helt ny utformning varvid möjligheterna att förenkla förfarandet bör tas till vara. Kommittén föreslår att aktiebolag i fortsättningen skall bildas på följande sätt. Den eller de som vill bilda ett aktiebolag skall upprätta en stiftelseurkund, teckna sig för samtliga aktier direkt i stiftelseurkunden, betala aktierna, upprätta och låta en auktoriserad eller godkänd revisor granska

en öppningsbalansräkning för bolaget, färdigställa stiftelseurkunden samt ansöka om bolagets registrering. Bilaga 1

Hembuds-, förköps- och samtyckesförbehåll

Kommittén utgår från att aktier i såväl privata som publika aktiebolag som huvudregel skall vara fritt överlåtbara. En fri överlåtbarhet ger enskilda aktieägare möjlighet att komma ur bolaget, oberoende av om detta sker på grund av missnöje med övriga ägares agerande i bolaget eller av andra skäl. Mot detta måste å andra sidan ställas ägarnas intresse av att hålla ägarkretsen sluten. Det gäller framför allt i privata aktiebolag. Den absoluta merparten av de privata aktiebolagen utgörs av familjeföretag eller fåmansägda företag av annat slag, i vilka ett okontrollerat ägarskifte skulle kunna vara ödesdigert.

Från principen om aktiens fria överlåtbarhet medger lagen i dag bara ett undantag. I bolagsordningen kan föreskrivas att aktieägare eller annan skall vara berättigad att lösa aktie, som övergår till ny ägare, s.k. hembudsskyldighet. Kommittén anser att möjligheterna till förbehåll om *hembud* skall finnas kvar i såväl privata som publika bolag men föreslår vissa ändringar i syfte bl.a. att komma ifrån de olägenheter som är förknippade med att rösträtten för en hembudspliktig aktie i dag inte får utövas under hembudstiden, något som kan leda till att makten i bolaget under denna tid går över på minoriteten eller till och med i vissa fall till att det blir omöjligt att fatta beslut på bolagsstämma.

Överlåtelsebegränsningar på aktier i form av hembudsförbehåll är i huvudsak en svensk företeelse. I andra länder används i stället *förköpsförbehåll*. Sådana förbehåll innebär att den som avser att överlåta aktie, har att erbjuda aktien för förköp till den eller de som i bolagsordningen är angivna som förköpsberättigade. Kommittén föreslår att det även i det även i den svenska aktiebolagslagen öppnas möjlighet att ta in förköpsförbehåll i privata och publika aktiebolag.

I ett aktiebolag med få aktieägare är förhållandet aktieägarna emellan ganska likt det som råder mellan bolagsmännen i ett handelsbolag. Det leder i praktiken ofta fram till krav på att aktieägarna skall kunna kontrollera växlingar i ägarkretsen. I dag kan detta uppnås genom ett hembudsförbehåll i bolagsordningen i kombination med ett konsortialavtal innehållande ett förköps- eller ett *samtyckesförbehåll*. Kommittén föreslår som framgått att ett förköpsförbehåll i framtiden skall kunna tas in i bolagsordningen för alla typer av aktiebolag. Kommittén vill emellertid i fråga om de privata aktiebolagen ta ytterligare ett steg och tillåta samtyckesförbehåll i bolagsordningen. Därigenom skapas möjligheter för att i fåmansägda aktiebolag begränsa aktiernas överlåtbarhet med bindande verkan mot bolaget, utan att aktieägarna i bolagsordningen på förhand måste peka ut vem eller vilka som skall överta aktierna då någon av delägarna önskar lämna bolaget, något som kan vara svårt att göra kanske flera år eller årtionden i förväg.

Kommittén är väl medveten om de risker för missbruk som är förknippade med samtyckesförbehåll. De kan liksom förköps- och hembudsförbehåll utnyttjas av en aktieägarmajoritet för att hindra minoriteten från att sälja sina aktier till någon utomstående och därmed tvinga

minoriteten till att sälja till majoriteten. För att förebygga riskerna för missbruk föreslår kommittén en detaljerad reglering som bl.a. innehåller bestämmelser om vad som skall ske om samtycke vägras.

Aktier, aktiebok och aktiebrev

I 1975 års lag innehåller 3 kap. bestämmelser om aktier, aktiebrev m.m. och aktiebok. För att göra regleringen mera överskådlig föreslår kommittén att bestämmelserna delas upp på tre kapitel. I det första av dessa behandlas aktieslag och aktiers överlåtbarhet medan de två följande reglerar aktiebrev respektive aktiebok. Samtidigt föreslås bestämmelserna få en helt ny redaktionell utformning.

Ökning av aktiekapitalet

Aktiekapitalet kan ökas genom fondemission. Utmärkande för en fondemission är att ökningen sker utan tillskott från aktieägarna.

I lagen anges tre ytterligare sätt att öka aktiekapitalet. Gemensamt för dem är att ökningen sker genom tillskott från de blivande aktieägarna. Vid nyemission sker detta tillskott direkt genom att aktietecknarna betalar för nya aktier, kontant eller med annan egendom. Vid emission av konvertibler görs ett tillskott till bolaget i samband med att hela eller delar av konvertibellånet omvandlas till aktiekapital. I fråga om teckningsoptioner slutligen sker tillskottet i form av betalning för aktier som tecknas med optionsrätt på samma sätt som vid nyemission.

I 1975 års lag behandlas de fyra ökningsmetoderna på så sätt att fond- och nyemission regleras i 4 kap. och emission av konvertibler och teckningsoptioner i 5 kap. Indelningen bygger på att det är osäkert om en emission av konvertibler eller teckningsoptioner kommer att leda till en ökning av aktiekapitalet.

Kommittén föreslår en helt ny reglering som bygger på den skillnad som enligt det anförda finns mellan fondemission på ena sidan och nyemission samt emission av konvertibler och teckningsoptioner på den andra. Förslaget innebär att bestämmelserna om ökning av aktiekapitalet tas upp i *ett kapitel om fondemission och ett kapitel om tillskottsemmission*. Dessa båda kapitel föregås av ett kapitel med gemensamma bestämmelser om ökning av aktiekapitalet.

I dag måste en teckningsoption när den ges ut vara kopplad till ett skuldebrev. Bestämmelserna saknar emellertid praktisk betydelse. Ett bolag kan emittera teckningsoptioner som är kopplade till skuldförbindelser med ett lågt, närmast symboliskt värde. Det är också möjligt att i emissionsvillkoren föreskriva att optionsbeviset får skiljas från skuldebrevet omedelbart efter emissionen. En reglering som är så enkel att kringgå kan enligt kommitténs mening inte behållas. Samtidigt har det framkommit ett praktiskt behov av *fristående teckningsoptioner*. Kommittén föreslår därför att kravet på en koppling mellan optionsrätt och skuldförbindelse slopas.

Vid kontantemission i bolag vars bundna egna kapital före emissionen uppgår till en miljon kronor räcker det enligt gällande rätt att hälften av

emissionsbeloppet har inbetalats när emissionen registreras. Resterande belopp skall inbetalas inom sex månader från registreringen. Bestämmelserna om registrering av aktiekapitalet i två omgångar har tillkommit med tanke på att de stora svenska bolagen ibland vänder sig till utländska kapitalmarknader för att få riskkapital. En större nyemission som sker t.ex. på New York- eller Londonbörsen kan ta lång tid att genomföra. Det har ansetts olämpligt att bolaget inte skulle kunna registrera en sådan kapitalökning förrän alla aktier har betalats. Kommittén har förståelse för den synpunkten. Det framstår emellertid som principiellt felaktigt att ett aktiebolag kan stå registrerat för ett aktiekapital som är större än vad som faktiskt har inbetalats till bolaget. Behovet av att snabbt kunna registrera den kapitalökning som faktiskt har skett kan enligt kommitténs mening tillgodoses på ett bättre sätt genom att bolagen får rätt att registrera ökningsbeloppet vartefter de nyemitterade aktierna betalats. Kommittén föreslår därför att bestämmelserna om registrering av ökningsbeloppet innan de aktier som ingår i beloppet betalats utmönstras och ersätts av *en bestämmelse som gör det möjligt att registrera en del av en tillskotts-emission.*

LEO-lagen

Lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m. (LEO-lagen) ställer högre majoritetskrav än aktiebolagslagen för giltigt beslut om vissa emissioner som riktas bl.a. till bolagsledningen och personer som står denna nära. Klyftan mellan lagarna har minskat genom den EG-anpassning av aktiebolagslagen som genomfördes år 1995. Den anpassningen innebar bl.a. att ett krav på kvalificerad majoritet infördes i aktiebolagslagen för giltigt beslut om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt till nya aktier.

Majoritetskravet i aktiebolagslagen är emellertid fortfarande lägre i aktiebolagslagen än i LEO-lagen. I aktiebolagslagen krävs att emissionsbeslutet biträds av två tredjedelar av såväl avgivna röster som på stämman företrädda aktier. Det är samma majoritet som krävs för giltigt beslut om sådan ändring av bolagsordningen som inte påverkar rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier. Det skall jämföras med LEO-lagens majoritetskrav: nio tiondelar av såväl avgivna röster som på stämman företrädda aktier.

Enligt kommitténs mening har LEO-lagens majoritetskrav utgjort en effektiv spärr mot ett otillbörligt utnyttjande av reglerna om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt för att gynna personer i ledningsställning i bolaget eller koncernen. Kommittén anser sig därför inte böra föreslå att LEO-bestämmelserna upphävs. Vissa justeringar föreslås emellertid i syfte att komma till rätta med en del praktiska olägenheter med den nuvarande regleringen. Vidare föreslås att den särskilda LEO-lagen upphävs och att bestämmelserna överförs till aktiebolagslagen, bankaktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

När ett publikt aktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget skall styrelsen, enligt bestämmelser i aktiebolagslagen, upprätta ett emissionsprospekt, om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas uppgår till minst 300 000 kronor.

Bestämmelser om emissionsprospekt finns förutom i aktiebolagslagen bl.a. i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument (LHF). I fråga om fondpapper som är inregistrerade vid eller avsedda att inregistreras vid börs finns bestämmelser om börsprospekt bl.a. i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet (LBC). Båda lagarna kompletteras av Finansinspektionens prospektföreskrifter.

Kommittén anser att det är olyckligt att aktiebolag och aktieägare, som avser att emittera eller sälja fondpapper, skall behöva beakta prospektregler i flera olika lagar. Kommittén föreslår därför att *bestämmelserna om prospekt i aktiebolagslagen upphävs och ersätts av bestämmelser i LHF och LBC.*

Upptagande av vissa penninglån

Aktiebolagslagen innehåller ett förbud mot upptagande av vissa penninglån. Om inte annat följer av bestämmelserna om konvertibellån, får ett aktiebolag inte ta upp penninglån på villkor att lånet skall betalas på annat sätt än med ett nominellt penningbelopp eller med ett penningbelopp som bestäms med hänsyn till förändringar i penningvärdet (kapitalandelslån). Däremot är det tillåtet att ta upp lån där räntan är helt eller delvis beroende av utdelningen till aktieägare i bolaget eller bolagets vinst (vinstandelslån). Beslut om upptagande av ett vinstandelslån fattas av bolagsstämman eller, efter bolagsstämmans bemyndigande, av styrelsen.

Kapitalandelslån kan innebära att fordringsägarna tillförsäkras rätt till betalning ur bolagets tillgångar vid bolagets likvidation eller upplösning med belopp som t.ex. motsvarar viss kvotdel i bolagets tillgångar eller som beräknas som den genomsnittliga marknadskursen på bolagets aktier under en tid före uppsägningen eller likvidationen. Förbudet mot kapitalandelslån som inte skall betalas med ett nominellt penningbelopp eller med ett penningbelopp som bestäms med hänsyn till förändringar i penningvärdet uppfattas allmänt som ett hinder för svenskt näringsliv att ta upp lån på villkor som är vanliga i de länder vi brukar jämföra oss med. Till bilden hör också att aktiebolagslagen godtar andra riskfyllda lån t.ex. konvertibellån i form av förlagsbevis med räntan satt i relation till företagets utdelning. Dessutom har det under senare år utvecklats en rad andra finansiella instrument som omsätts på kapitalmarknaden, trots att de uppenbarligen är förenade med stora och svårbedömda risker. Kommittén föreslår därför att *kapitalandelslån åter blir tillåtna*. Förslaget innebär att vinstandels- och kapitalandelslån skall behandlas på samma sätt.

Bestämmelserna om nedsättning av aktiekapitalet föreslås få en helt *ny redaktionell utformning*.

Nedsättning för återbetalning till aktieägarna eller för avsättning till reservfond eller fri fond får i dag beslutas endast efter förslag eller godkännande av styrelsen. Denna ordning motsvarar vad som gäller vid vinstutdelning och går tillbaka på farhågor att aktieägarna skall driva sina krav på utdelning eller kapitalåterbäring så hårt att företagets fortbestånd och de anställdas sysselsättning äventyras. Kommittén, som har en annan syn på rollfördelningen mellan ägarna och styrelsen, anser att ett långsiktigt effektivt resursutnyttjande i näringslivet bäst främjas av att bolagsstämman, utan vetorätt för styrelsen, kan besluta om i vilken utsträckning kapital skall bindas i det enskilda bolaget. Kommittén föreslår därför att bestämmelsen om *styrelsens vetorätt utmönstras*.

I den föreslagna regleringen ingår också bestämmelser som gör det möjligt att *sätta ned aktiekapitalet för täckning av förlust utan borgenärernas hörande*, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital och detta oavsett om förlusten framgår av den senast fastställda balansräkningen eller har uppstått under året.

Ett aktiebolag måste kunna sätta ned sitt aktiekapital till en nivå som ger bästa avkastning åt aktieägarna på investerat kapital. I dag finns ett krav på full täckning för det bundna egna kapitalet efter nedsättningen. Det kravet måste enligt kommittén finnas kvar liksom en föreskrift om att *nedsättningsbeslutet inte får verkställas utan särskilt tillstånd*. Kommittén föreslår emellertid att möjligheterna till nedsättning utan tillstånd vidgas till att gälla inte bara när nedsättningen kombineras med nyemission utan också med t.ex. konvertering eller teckning med utnyttjande av teckningsoption. Även fondemission genom överföring till aktiekapitalet av belopp från fritt eget kapital bör befria bolaget från skyldighet att söka tillstånd att verkställa nedsättningsbeslutet. Över huvud taget bör det enligt kommitténs mening räcka att bolaget, när nedsättningsbeslutet och övriga beslut som registrerats samtidigt med detta antecknats i aktiebolagsregistret, uppvisar ett oförändrat stort registrerat aktiekapital och ett likaledes oförändrat stort bundet eget kapital, för att bolaget skall undgå skyldighet att söka tillstånd att verkställa nedsättningsbeslutet.

Efter nedsättning av aktiekapitalet för täckande av förlust enligt fastställd balansräkning gäller i dag en treårig karenstid under vilken *bolaget inte får dela ut vinst utan rättens tillstånd*. I tillståndsärendet tillvaratas borgenärernas intressen på så sätt att de som motsätter sig vinstutdelning har rätt till full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Kommittén är inte övertygad om värdet av denna begränsning av rätten att dela ut vinst efter nedsättning av aktiekapitalet. Aktiebolagslagen innehåller inte någon regel av innebörd att aktiebolag skall ha ett aktiekapital som svarar mot bolagets balansomslutning eller riskerna med bolagets verksamhet. Det gör då ett motsägelsefullt intryck med en regel som begränsar utdelningsrätten efter nedsättning oavsett från vilken nivå nedsättningen skett och oberoende av om bolaget efter nedsättningen kan anses vara underkapitaliserat eller ej. Kommittén anser att de allmänna

bestämmelserna om vinstutdelning är tillfyllest också efter nedsättning av aktiekapitalet och föreslår att den treåriga karenstiden avskaffas. Bilaga 1

Förvärv och överlåtelse av egna aktier

Ett svenskt aktiebolag får inte återköpa eller på annat sätt förvärva egna aktier. De svenska reglerna rörande aktiebolags förvärv av egna aktier är mer restriktiva än motsvarande regler i de flesta andra länder. I övriga EU-länder tillåts förvärv av egna aktier på villkor som bestäms av EG:s andra bolagsdirektiv. I Förenta staterna tillåts förvärv av egna aktier inom de ramar som följer av aktiebolagslagstiftningens regler om vinstutdelning.

Det primära argumentet för att tillåta aktiebolag att förvärva egna aktier är att det kan förbättra företagets förutsättningar att föra tillbaka överskottsmedel till aktieägarna och på det sättet bidra till ett effektivare utnyttjande av företagets och näringslivets resurser. Om ägarna kan använda medlen på ett sätt som ger en högre avkastning än vad företaget kan åstadkomma i sin egen förvaltning, skall medlen inte stanna i företaget utan återföras till ägarna.

Svenskt näringsliv är utomordentligt angeläget att få samma möjligheter som i de flesta andra länder som vi brukar jämföra oss med till förvärv av egna aktier. Kommittén har förståelse för dessa önskemål. Det går inte att bortse från att man i vår omvärld som regel har möjlighet till återköp av egna aktier. Det framstår som en nackdel i den internationella konkurrensen att svenska bolag inte har möjlighet att genom förvärv av egna aktier uppnå en mera effektiv användning av bolagets kapital och få tillgång till ett smidigt betalningsinstrument vid förvärv av företag och annan egendom.

En uppmjukning av förbudet mot återköp av egna aktier måste, såvitt avser *publika aktiebolag*, ske inom ramen för bestämmelserna i EG:s andra bolagsdirektiv. Direktivet föreskriver bl.a. att om förvärv av egna aktier tillåts, det får ske endast inom ramen för bolagets fria egna kapital och att det sammanlagda innehavet av egna aktier får uppgå till högst tio procent av samtliga aktier i bolaget. Ett annat krav är att beslut om förvärv av egna aktier fattas av bolagsstämman eller, efter stämmans bemyndigande, av styrelsen.

Enligt kommitténs mening är direktivets restriktioner nödvändiga men inte tillräckliga. Ett återköp av egna aktier har likheter med de möjligheter som aktiebolag redan i dag har till nedsättning av aktiekapitalet för återbetalning till aktieägarna. En avyttring av de återköpta aktierna kan vidare jämföras med en nyemission. Det framstår därför som naturligt att beslut om förvärv och avyttringar av egna aktier skall följa i stort sett samma rutiner som vid beslut om minskning och ökning av aktiekapitalet. Det innebär bl.a. att beslut om förvärv av egna aktier skall fattas med kvalificerad stämmomajoritet, att stämman skall ha ett beslutsunderlag motsvarande vad som gäller vid beslut om nedsättning och att förslaget till beslut skall tillhandahållas aktieägarna viss tid före stämman. Parallellen mellan avyttring av egna aktier och nyemission innebär att beslut om avyttring skall fattas med samma majoritet som beslut om nyemission och att aktieägarna skall ha en principiell företrädesrätt att

förvärva aktierna i fråga. Skall aktierna säljas på marknaden, så skall samma beslutsregler iaktas som vid en riktad nyemission.

Tillsammans med vad som alltså följer av EG:s bolagsdirektiv torde de nu behandlade beslutsreglerna i allt väsentligt tillgodose de bolagsrättsliga skyddsintressen som måste beaktas vid förvärv och försäljning av egna aktier. Reglerna utgör emellertid inte ett effektivt hinder mot att företagen genom köp och försäljning av egna aktier direkt påverkar sin egen aktiekurs på ett sätt som skulle kunna leda till att allmänhetens förtroende för aktiemarknaden rubbades. En uppmjukning av förbudet mot förvärv av egna aktier bör därför komma i fråga endast om det dessutom införs regler i värdepappers- och börslagstiftningen som minimerar risken för sådan kurspåverkan.

Genom en särskild bestämmelse i lagen om handel med finansiella instrument har otillhörig kurspåverkan nyligen kriminaliserats. Tillåts aktiebolag förvärva och sälja egna aktier, kommer även sådana förfaranden, i den mån de leder till otillbörlig kurspåverkan att vara olagliga. Även med beaktande av detta anser kommittén det emellertid vara ofrånkomligt att införa särskilda bestämmelser av värdepappers- och börsrättslig karaktär för att minimera möjligheterna till kurspåverkan vid just förvärv och försäljning av egna aktier.

Kommittén föreslår därför att i lagen om börs- och clearingverksamhet införs en bestämmelse av innebörd att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter angående de regler som börs och auktoriserad marknadsplats skall ha avseende aktiebolags handel i egna aktier.

I syfte att tillgodose kravet på en god genomlysning av marknaden föreslår kommittén vidare att i lagen om handel med finansiella instrument tas in en bestämmelse av innebörd att förvärv och försäljning av egna aktier i svenskt eller utländskt bolag skall anmälas till svensk börs eller auktoriserad marknadsplats där aktierna är noterade och offentliggöras i den omfattning och på det sätt regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen föreskriver.

Vad därefter gäller *privata aktiebolag* föreslår kommittén för det första att beslut om förvärv av egna aktier skall kunna fattas endast av bolagsstämman. Något behov av att kunna bemyndiga styrelsen att fatta ett sådant beslut finns enligt kommitténs mening inte. För stämmans beslut skall även i privata bolag gälla ett krav på kvalificerad majoritet.

Ett starkt skäl till att tillåta privata bolag att förvärva egna aktier är att underlätta ägarskiftet. För detta kan krävas att bolaget kan förvärva en betydande del av de egna aktierna. Den begränsning till tio procent av totalantalet aktier som för de publika bolagens del följer av det andra bolagsdirektivet bör därför inte gälla för privata bolag. Däremot skall också i dessa bolag det vederlag som lämnas för aktierna rymmas inom bolagets fria egna kapital.

Beslut om överlåtelse av egna aktier som bolaget förvärvat skall även i privata bolag fattas med iakttagande av bestämmelserna om nyemission.

Kommittén föreslår ett helt nytt kapitel om inlösen av minoritetsaktier. Kapitlet innehåller en helt ny reglering av *förfarandet*. Bl.a. föreslås att part, som är missnöjd med en skiljedom skall väcka talan vid Svea hovrätt. Därmed förkortas instanskedjan jämfört med i dag. Mål om tvångsinlösen kommer därmed att koncentreras till en enda domstol som får stor erfarenhet av måltypen.

Om ett moderbolag självt eller tillsammans med ett eller flera dotterföretag äger mer än nio tiondelar av aktierna med mer än nio tiondelar av röstetalet för samtliga aktier i ett dotterbolag, *har moderbolaget i dag rätt att av de övriga aktieägarna i sistnämnda bolag lösa in återstående aktier*. Den vars aktier kan lösas in har rätt att få sina aktier inlösta av moderbolaget. Med moderbolag förstås ett svenskt aktiebolag. Kommittén föreslår att varje aktieägare – i förekommande fall tillsammans med dotterföretag – som äger mer än nio tiondelar av aktierna i ett bolag skall har rätt och plikt till inlösen. Syftet med dessa förändringar är dels att stärka minoritetsskyddet, dels att göra inlösenreglerna tillämpliga även i internationella förhållanden. De nya reglerna förutsätter alltså inte att majoritetsägaren är ett svenskt aktiebolag eller att det överhuvudtaget föreligger något koncernförhållande.

Enligt kommitténs mening har tvångsinlösen sådana likheter med expropriativa förfoganden, att lagstiftningen om tvångsinlösen måste uppfylla de krav som uppställs i 2 kap. 18 § regeringsformen. Av den paragrafen följer att *ersättningen* skall bestämmas enligt grunder som anges i lag.

Av tvångsinlösenreglernas karaktär av expropriativt förfarande följer, enligt kommitténs mening, att ersättningen för minoritetsaktierna bör bestämmas med utgångspunkt i samma grundläggande princip för värdeersättning som gäller inom expropriationsrätten. Det innebär att minoritetsaktieägarens förmögenhetsställning efter tvångsinlösen bör vara densamma som om inlösen inte hade ägt rum. När det sedan gäller metoderna för värdering av minoritetsaktierna, har kommittén inte funnit anledning att frångå den ståndpunkt som Högsta domstolen intagit i sin dom i Balkenmålet (NJA 1996 s. 293). Lösenbeloppet skall alltså bestämmas efter det värde aktierna har i aktieägarens hand. Detta värde skall motsvara marknadspriset, om aktien är noterad på börs eller eljest föremål för marknadsmässig handel med regelbundna noteringar och i annat fall grundas på det pris som kan påräknas vid en under normala förhållanden genomförd försäljning. Beträffande onoterade aktier torde något marknadspris ofta inte kunna fastställas, utan ett försäljningspris får beräknas på grundval av bolagets resultat eller ställning.

Principen att börsnoterade eller eljest marknadsmässigt omsatta aktier skall värderas till sitt marknadspris kan inte upprätthållas undantagslöst. Börskursens värde som måttstock måste kunna prövas. För att skiljemännen skall få bestämma ett annat värde, bör dock krävas att särskilda skäl föreligger. Ett sådant skäl kan vara att kursen manipulerats, ett annat att aktien är föremål för så ringa handel att den noterade kursen inte kan anses utgöra ett riktigt mått på aktiens värde. Det får ytterst ankomma på doktrin och praxis att avgöra, när det finns skäl för sådan avvikelser. Enbart den omständigheten att en företagsvärdering leder till ett högre

aktievärde än marknadspriset utgör emellertid inte skäl att inte värdera aktierna efter den noterade kursen.

Tvångsinlösen i publika aktiebolag föregås som regel av offentliga uppköpserbjudanden. Enligt kommitténs mening utgör den omständigheten att ett uppköpserbud antagits av ägare till ett mycket stort antal aktier en så stark indikation på att det erbjudna priset utgör ett riktigt mått på aktiens värde, att det bör frångås endast under särskilda omständigheter. Kommittén föreslår därför att om ett inlösenförfarande föregåtts av ett offentligt uppköpserbud som accepterats av ägare till minst nio tiondelar av de med erbjudandet avsedda aktierna, lösenbeloppet skall motsvara det erbjudna vederlaget, om inte särskilda skäl föranleder annat.

Frågan om rätt värderingstidpunkt får anses så viktig, att en regel om denna bör framgå av lagtexten. Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 1992 s. 872 uttalat, att lösenbeloppet vid tvångsinlösen skall fastställas efter aktiernas värde vid tiden för begäran om tvistens prövning av skiljemän, den s.k. påkallandedagen. Att undantagslöst låta påkallandedagen utgöra rätt värderingstidpunkt framstår emellertid inte som lämpligt. Det kan förekomma, att en majoritetsaktieägare utnyttjar sin ställning till att inför ett förestående inlösenförfarande t.ex. avhända bolaget värdefulla tillgångar till underpris till ett honom närstående bolag. Kommittén föreslår därför att skiljemännen får bestämma aktiens försäljningspris vid en tidigare tidpunkt än påkallandedagen.

Fråga om erbjudandeplikt på den svenska aktiemarknaden

I kommitténs uppdrag ingår att överväga om det på den svenska aktiemarknaden bör införas en lagstadgad s.k. erbjudandeplikt. Därmed förstås en skyldighet för den som förvärvat en viss andel av aktierna i ett aktiemarknadsbolag att lägga ett bud på återstående aktier.

Till stöd för att införa en erbjudandeplikt har i svensk och utländsk debatt i första hand hävdats att bolagets minoritetsaktieägare i samband med ett kontrollägarskifte bör ha möjlighet att dra sig ur bolaget. Ett kontrollägarskifte, menar man, riskerar att sänka värdet på bolagets aktier, varför de ägare som är missnöjda bör ha möjlighet att träda ur bolaget på samma villkor som de ägare som sålt sina aktier till kontrollägaren.

Resonemanget har från flera håll kritiserats för att utgå från ett ogrundat antagande om att kontrollägarskiften typiskt sett skulle vara till skada för bolagets övriga ägare. Det har också påpekats att det under alla omständigheter är ologiskt att ålägga kontrollaktieägaren en erbjudandeplikt innan det visats att någon sådan skada uppkommit. I sammanhanget har pekats på den bristande konsekvensen i att å ena sidan garantera aktieägare möjlighet att lämna bolaget om någon skaffar sig effektiv kontroll över bolaget, medan någon motsvarande rätt till utträde traditionellt inte tillerkänns minoriteten för det fall en kontrollägare uppnår i beslutshänseende mer betydelsefulla nivåer som exempelvis hälften eller två tredjedelar av röstetalet i bolaget. Kommittén ansluter sig till den kritiken och vill också framhålla att kontrollägarskiften långt ifrån alltid

missgynnar övriga aktieägare. Tvärtom pekar såväl svenska som utländska studier på att sådana skiften typiskt sett gynnar dem.

En erbjudandeplikt skulle fördyra och i vissa fall kanske helt omöjliggöra såväl en successiv uppbyggnad av kontrollposter som direkta kontrollpostförvärv och därigenom motverka strävandena efter en stark ägarfunktionen i företagen. Kommittén säger därför nej till en erbjudandeplikt på den svenska aktiemarknaden.

Ikraftträdande

Aktiebolagskommittén föreslår att de nya bestämmelserna om aktiebolagets kapital skall träda i kraft den 1 januari 1999.

Sammanfattningen i Aktiebolagskommitténs delbetänkande Vinstutdelning i aktiebolag (SOU 1997:168)

Kapitalskyddsreglerna

Aktiebolagsformens främsta kännetecken är att aktieägarna inte är personligen ansvariga för bolagets skulder. Endast bolagets förmögenhet kan tas i anspråk för betalning av skulderna. I aktiebolagslagen finns därför en rad regler som skall garantera att en bolagsförmögenhet skapas vid bolagets bildande och att bolaget därefter inte vederlagsfritt minskar sina tillgångar eller ökar sina skulder, de s.k. kapitalskyddsreglerna. Aktiebolagskommittén har i betänkandet Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22) föreslagit nya bestämmelser om bolagsbildning, ökning och nedsättning av aktiekapitalet. I förevarande betänkande föreslår kommittén nya bestämmelser om vinstutdelning och annan värdeöverföring från bolaget till aktieägare eller annan.

I likhet med reglerna om aktiekapitalets inbetalning, ökning och nedsättning syftar de nu behandlade reglerna ytterst till att underlätta bolagens kapitalanskaffning. Genom regler om *formerna* för värdeöverföringar från bolaget garanteras aktieägarna insyn och inflytande över kapitalanvändningen, vilket främjar bolagets möjligheter att anskaffa kapital från aktieägarna. Genom begränsningar i fråga om *omfattningen* av sådana värdeöverföringar skapas ett skydd för bolagets borgenärer och därigenom förutsättningar för lånefinansiering till lägre kostnader än vad som annars skulle ha varit fallet. En annan viktig funktion hos dessa begränsningar är att de skyddar borgenärer med utomobligatoriska skadeståndsanspråk och andra ofrivilliga fordringsägare.

Reglerna om *formerna* för värdeöverföringar från bolaget är uppställda i aktieägarnas intresse och kan därför, i likhet med andra regler uppställda till aktieägarnas skydd, åsidosättas om samtliga ägare är ense därom. Annorlunda förhåller det sig med de regler som begränsar omfattningen av de värdeöverföringar som aktieägarna kan besluta om. Dessa s.k. borgenärsskyddsregler är av tvingande karaktär. De kan inte ens med samtliga aktieägares samtycke åsidosättas. En tredje grupp av regler, som inte låter sig beskrivas som endera aktieägar- eller borgenärsskyddsregler är reglerna om kompetensfördelningen mellan bolagsorganen. Även dessa regler är tvingande.

Formerna för värdeöverföringar till aktieägare eller annan

Värdeöverföringar från bolaget kan avse tillgångar svarande mot bolagets bundna eller dess fria egna kapital. Tillgångar svarande mot bolagets *bundna* kapital kan enligt tvingande bestämmelser i lagen tas i anspråk endast som återbetalning till aktieägarna vid nedsättning av aktiekapitalet, reservfonden eller överkursfonden samt utskiftning i samband med bolagets likvidation.

Tillgångar svarande mot bolagets *fria* egna kapital kan tas i anspråk genom värdeöverföringar till aktieägare eller utomstående. Den i lagen

anvisade formen för sådana *värdeöverföringar till aktieägarna* är vinstutdelning. Formkravet är uppställt i aktieägarnas intresse och kan åsidosättas om samtliga ägare är ense därom. I ett bolag vars verksamhet syftar till att bereda aktieägarna vinst kan *värdeöverföringar till annan än aktieägare* endast beslutas av aktieägarna samfällt. Det följer av den grundläggande regeln att bolagsorganen inte får besluta om eller företa transaktioner som uppenbarligen är främmande för bolagsverksamhetens syfte. Om aktieägarna är ense kan bolaget överföra ekonomiska värden till utomstående, så länge transaktionen inte strider mot de regler som är uppställda i borgenärernas intresse. Som ett begränsat undantag från kravet på samfällt aktieägarbeslut gäller att stämman, och i viss utsträckning styrelsen, har rätt att under vissa förutsättningar besluta om gåva till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål.

Beslut om *vinstutdelning* kan enligt gällande rätt fattas på ordinarie bolagsstämma, som i anslutning till fastställandet av resultaträkningen och balansräkningen är skyldig att besluta om dispositioner av bolagets resultat. Varken lagtext eller förarbeten ger i dag något entydigt besked om huruvida det också är tillåtet att besluta om vinstutdelning vid extra bolagsstämma. Kommittén föreslår att aktiebolag i en ny reglering ges uttrycklig möjlighet att på extra stämma som hålls efter den ordinarie stämman men innan räkenskapsårets utgång, besluta om utdelning av fritt eget kapital enligt den senast fastställda balansräkningen efter avdrag för vad som redan har delats ut därav, s.k. *efterutdelning*.

Kommittén föreslår inte några bestämmelser om *förskottsutdelning*. Det nuvarande, i borgenärernas intresse uppställda, förbudet att utbetala vinst avseende räkenskapsår för vilket årsredovisning inte fastställts bör bestå.

Beslut om vinstutdelning fattas av bolagsstämman med enkel majoritet. Kommittén föreslår att styrelsens vetorätt avskaffas. Minoriteten skyddas i sammanhanget av den grundläggande likhetsprincipen, som innebär att varje aktie i förhållande till annan aktie berättigar till ett lika stort belopp vid utbetalning av utdelning, om inte annat följer av föreskrift i bolagsordningen om aktier av olika slag med olika rätt till andel i bolagets vinst. Vid utdelning av annan egendom än pengar (sakvärden) innebär likhetsprincipen att varje aktie berättigar till egendom av lika stort värde, om det inte i bolaget finns aktier med olika rätt. Stämman får inte fatta ett utdelningsbeslut som är ägnat att bereda otillbörlig fördel åt viss eller vissa aktieägare till nackdel för bolaget eller annan aktieägare.

Borgenärsskyddet

Aktiebolagslagens borgenärsskyddsregler vilar på principen att bolaget alltid med en viss marginal skall ha tillgångar som motsvarar dess skulder. Marginalen utgörs av bolagets aktiekapital och vad som i övrigt betecknas som bolagets bundna egna kapital. Det bokförda värdet av bolagets tillgångar skall uppgå till minst bolagets bokförda skulder och avsättningar plus det bundna egna kapitalet. Är detta fallet sägs det bundna egna kapitalet vara täckt. Bolaget får inte dela ut vinst till aktieägarna, om det inte omedelbart efter åtgärden skulle finnas full täckning för det bundna egna kapitalet, den s.k. *beloppsspärren*.

I lagens nuvarande lydelse har emellertid lagtexten såvitt avser vinstutdelning utformats på ett sätt som utgår från den andra, fria, delen av det egna kapitalet. I stället för att förbjuda utdelning av bundet eget kapital föreskrivs att utdelning inte får överskrida bolagets fria egna kapital. Det valda skrivsättet vållar inga problem så länge fråga är om utdelning i pengar, men har givit upphov till omfattande tolkningsproblem vid utdelning av sakvärden. På samma sätt som redan är fallet i fråga om nedsättning av aktiekapitalet bör bestämmelsen i en ny reglering utformas så att bolaget inte får överföra värden till aktieägarna eller någon utomstående med större belopp än att det finns full täckning för det bundna egna kapitalet efter överföringen. Utvidgningen till att även omfatta andra än aktieägare motiveras av att det för bolagsborgenärerna i princip är likgiltigt till vem värdeöverföringen sker. Fordringsägarna skall kunna lita på att bolaget inte utan att iaktta lagens bestämmelser om nedsättning av aktiekapital, reservfond eller överkursfond eller likvidationsreglerna beslutar om någon form av värdeöverföring, som medför att det inte längre finns full täckning för bolagets bundna egna kapital.

Enligt gällande rätt begränsas vinstutdelningsutrymmet vidare av kravet på *avsättningar till reservfonden*. Av årets nettovinst skall, efter förlusttäckning, tio procent avsättas till reservfond till dess denna, tillsammans med eventuellt förekommande överkursfond, uppgår till 20 procent av aktiekapitalet. Kommittén anser att reglerna om fortlöpande avsättningar till reservfond är föråldrade och föga rationella. I förslaget har därför inte upptagits någon motsvarande bestämmelse.

I syfte att förhindra att ett moderbolag i en *koncern* delar ut vinster som inte motsvaras av vinster för koncernen som helhet, har moderbolag traditionellt varit underkastade en dubbel begränsning i vinstutdelningshänseende. Moderbolag har inte fått dela ut mer än vad som redovisats som utdelningsbar vinst enligt bolagets egen balansräkning, men inte heller mer än den utdelningsbara vinsten för koncernen som helhet. För att fastställa utdelningsutrymmet i det senare avseendet har moderbolag till helt nyligen generellt varit skyldiga att upprätta koncernresultat- och koncernbalansräkning, vari interna vinster och förluster samt interna fordringar och skulder eliminerats.

I den nya årsredovisningslagen, som trädde i kraft år 1996, infördes vissa undantag från skyldigheten att upprätta koncernredovisning för moderbolag i underkoncerner. I samband därmed ändrades aktiebolagslagens vinstutdelningsregler på det sättet att den dubbla utdelningsspärren avskaffades för moderbolag som inte själva skall upprätta koncernredovisning. Det innebär att vissa moderbolag uttryckligen är underkastade en dubbel utdelningsbegränsning, medan andra inte är det. Redan detta reser frågan om den dubbla utdelningsbegränsningen över huvud taget skall behållas. Därtill kommer att Redovisningskommittén i betänkandet Översyn av redovisningslagstiftningen (SOU 1996:157) föreslagit att även moderbolag i mindre koncerner skall undantas från skyldigheten att upprätta koncernredovisning. Vid ett genomförande av Redovisningskommitténs förslag i denna del skulle ytterligare ett betydande antal moderbolag hamna utanför den dubbla utdelningsbegränsningen.

Med hänsyn till den skisserade utvecklingen och med beaktande av rättsläget i andra europeiska länder föreslår kommittén att den uttryckliga

kopplingen mellan vinstutdelningsutrymmet i moderbolag och koncernredovisningen avskaffas. Vinstutdelningsutrymmet bör i lagen bestämmas på ett och samma sätt för alla moderbolag, nämligen med utgångspunkt i moderbolagets egen balansräkning. Därutöver bör alla moderbolag även framgent vara skyldiga att inom ramen för den s.k. försiktighetsregeln beakta den samlade ekonomiska ställningen i koncernen.

Till komplettering av det grundläggande borgenärsskydd som följer av kravet på full täckning för det bundna kapitalet gäller i dag enligt den s.k. *försiktighetsregeln* att vinstutdelning inte får ske med så stort belopp, att utdelningen med hänsyn till bolagets eller koncernens konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt står i strid med god affärssed.

Kommittén föreslår att försiktighetsregeln stramas upp i flera avseenden. Enligt kommittén bör bestämmelsen för det första utformas så att det klart framgår att den skall tillämpas inte endast vid vinstutdelning, utan vid varje form av värdeöverföring, till aktieägare eller annan. Såväl vid formenliga som icke formenliga värdeöverföringar till aktieägare liksom vid värdeöverföringar till utomstående skall en prövning av den tilltänkta transaktionen ske mot försiktighetsregeln.

En ofta påtalad svaghet i den nuvarande bestämmelsen är hänvisningen till god affärssed som den norm mot vilken en tilltänkt vinstutdelning skall prövas. Någon affärssed har inte utbildats och beskrivits på området under de tjugo år som bestämmelsen varit i kraft. Kommittén föreslår därför att kopplingen till god affärssed utmönstras. Bestämmelsen bör i stället utformas så att värdeöverföring får ske endast i den mån det med hänsyn till bolagets och, om bolaget är moderbolag, koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt framstår som försvarligt. Det bör av bestämmelsen också framgå att det handlar om en allsidig bedömning av bolagets ekonomiska ställning med beaktande verksamhetens art, omfattning och risker.

En särskild fråga är hur borgenärsskyddsreglerna skall tillämpas vid *värdeöverföringar som sker med annan egendom än pengar* (sakvärden) och där det bedömda marknadsvärdet på egendomen överstiger dess bokförda värde. Av den föreslagna nya lydelsen av den centrala borgenärsskyddsregeln, nämligen att det efter värdeöverföringen skall finnas full täckning för bolagets bundna egna kapital, följer att det är de i bolaget, omedelbart efter värdeöverföringen kvarvarande nettotillgångarnas bokförda värde som skall läggas till grund för bedömningen av huruvida sakutdelningen inkräktar på bolagets bundna egna kapital. En traditionell utdelning av annan egendom än pengar förutsätter alltså att bokfört värde på kvarvarande nettotillgångar täcker det bundna kapitalet. En avyttring av bolaget tillhörig egendom som helt eller delvis motsvarar det bundna egna kapitalet förutsätter, om den skall ske mot ett vederlag som understiger marknadsvärdet på egendomen, att bokfört värde på kvarvarande nettotillgångar och vederlaget i fråga tillsammans motsvarar bolagets bundna kapital.

Att en överföring av sakvärden inte inkräktar på det bundna egna kapitalet är emellertid inte tillräckligt för att den skall vara bolagsrättsligt tillåten. Överföringen måste också prövas mot försiktighetsregeln, som kräver att bolaget efter värdeöverföringen har en ekonomisk ställning som med hänsyn till konsolideringsbehov, likviditet och bolagets

ställning i övrigt är försvarlig. Det ligger i sakens natur att den prövningen kan behöva göras under beaktande av marknadsvärdena på bolagets tillgångar och skulder.

Det är vidare en självklarhet att marknadsvärden skall användas vid tillämpning av likhetsprincipen, dvs. att det beräknade marknadsvärdet på den överförda egendomen måste vara lika stort för varje aktie med mindre annat föreskrivs i bolagsordningen eller aktieägarna är ense om en annan fördelning.

Rättsföljderna vid olagliga värdeöverföringar

Utbetalning till aktieägarna i strid med vinstutdelningsreglerna skall enligt gällande rätt återbäras till bolaget. Bestämmelsen anses i viss utsträckning vara analogt tillämplig på olaglig utbetalning till annan än aktieägare.

Kommittén menar att kravet på förutsägbarhet i rättstillämpningen talar emot en fortsatt förlitan på en analog lagtillämpning i detta hänseende. I linje med förslaget att den centrala borgenärsskyddsregeln om skyddet för det bundna kapitalet skall göras uttryckligen tillämplig på värdeöverföringar inte bara till aktieägare utan också till utomstående föreslår kommittén att också rättsföljdsbestämmelsen görs tillämplig på värdeöverföringar till såväl aktieägare som utomstående.

Beträffande rättsföljdens närmare innebörd föreslår kommittén att bestämmelsen utformas som en *självständig ersättningskyldighet*. Som utgångspunkt bör var och en till vilken bolaget i strid med lagens bestämmelser vederlagsfritt överfört ekonomiska värden vara skyldig att betala ersättning till bolaget med motsvarande belopp, oberoende av om värdeöverföringen grundas på ett formenligt stämmobeslut eller tillkommit på annat sätt.

Till skydd för aktieägarna föreskrivs i gällande rätt att om utbetalning har skett i form av vinstutdelning, är mottagaren återbäringsskyldig endast om bolaget visar att han insåg eller bort inse att utbetalningen stred mot aktiebolagslagen. Kommittén finner det naturligt att anlägga samma synsätt på utbetalningar till aktieägarna som sker i form av återbetalning vid nedsättning av aktiekapitalet, reservfonden eller överkursfonden, eller i form av utskiftning vid bolagets likvidation. Det är här, liksom beträffande vinstutdelning, fråga om utbetalningar som i ett av lagen anvisat förfarande beslutas på bolagsstämma och som, i vart fall såvitt avser återbetalning vid nedsättning av det bundna kapitalet, för aktieägarna många gånger kan uppfattas som ett substitut för vinstutdelning. Kommittén föreslår att bestämmelsen utformas i enlighet härmed.

En värdeöverföring från bolaget till aktieägarna som inte avser återbetalning i samband med nedsättning av det bundna kapitalet eller utskiftning vid likvidation och som inte utgör formenlig vinstutdelning, kan lagligen genomföras endast om aktieägarna är ense. Sker värdeöverföring utan ett enhälligt aktieägarbeslut, är fråga om en olaglig värdeöverföring som medför ersättningskyldighet. Detsamma är fallet om aktieägarna enhälligt beslutat om värdeöverföringen, men beslutet inkräktar på borgenärsskyddet. Rättspraxis visar att ett godtrosskydd med

analog lagtillämpning kan komma i fråga även vid sådan s.k. förtäckt vinstutdelning. Kommittén menar att såväl säkerheten i omsättningen som kravet på förutsägbarhet talar för att detta godtrosskydd nu lagfästs. Det ligger i sakens natur att det vid värdeöverföringar av detta slag till aktieägare som tar aktiv del i bolagets skötsel sällan torde finnas något utrymme för god tro. Med ett lagfäst godtrosskydd för aktieägare kan inte komma i fråga annat än att även för utomstående lägga fast ett godtrosskydd i lagen. Kravet på säkerhet i omsättningen gör sig här gällande med ännu större styrka.

I gällande rätt stadgas ett ansvar för den brist som kan uppkomma vid återbäring av olaglig utbetalning. Detta s.k. *bristtäckningsansvar* kan göras gällande mot styrelseledamot, verkställande direktör, revisor och aktieägare. I objektivt hänseende krävs för ansvar medverkan till beslutet om den olagliga utbetalningen eller verkställande därav eller till upprättande eller fastställande av en till grund för beslutet liggande oriktig balansräkning. I subjektivt hänseende krävs för styrelseledamot, verkställande direktör och revisor uppsåt eller oaktsamhet och för aktieägare uppsåt eller grov oaktsamhet.

Av rättspraxis framgår att även andra personer i viss omfattning kan bli ersättningsskyldiga med analog tillämpning av bristtäckningsregeln. Sålunda synes ett bristtäckningsansvar kunna komma i fråga för den vars medverkan väsentligen består i att han är mottagare, från någon som är återbäringsskyldig, av något som härrör från en olaglig utbetalning, förutsatt att mottagaren hade vetskap om sistnämnda förhållande. Kommittén har ingen annan uppfattning i sakfrågan och menar att medverkansansvaret bör komma till uttryck i lagtexten, så att det klart framgår vilka risker den löper som på ett eller annat sätt medverkar till olagliga utbetalningar.

Vad som i subjektivt hänseende skall krävas för att utomstående skall kunna bli bristtäckningsskyldiga måste avgöras genom en avvägning mellan å den ena sidan de borgenärs- och aktieägarintressen som bristtäckningsansvaret är avsett skydda och å den andra sidan hänsynen till säkerheten i omsättningen. Vid en sådan avvägning menar kommittén att det finns skäl att vara något mindre restriktiv än vad som följer av hittillsvarande praxis där Högsta domstolen begränsat ansvaret till att avse uppsåtlig medverkan. Enligt kommitténs mening bör ett bristtäckningsansvar kunna komma i fråga även vid grov oaktsamhet. Det bör dock inte av betalningsmottagare och andra krävas att de gör långtgående undersökningar om huruvida deras medverkan i visst hänseende kan tänkas innefatta medverkan till en otillåten värdeöverföring.

Lån till aktieägare m.fl.

Aktiebolag får enligt gällande rätt inte lämna penninglån till aktieägare, styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget eller annat bolag i samma koncern eller till vissa dessa närstående personer. Från förbudet undantas lån till kommun eller landstingskommun, till annat företag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår, affärsmässigt betingade lån till gäldenärens rörelse samt lån till aktieägare med storleksmässigt

begränsade aktieinnehav i bolaget. Låneförbudet äger motsvarande tillämpning på ställande av säkerhet.

Låneförbudet, som tillkom i början av 1970-talet, är i betydande utsträckning ett resultat av lagstiftarens ambition att komma till rätta med det skattemässiga problemet att aktieägare i fåmansbolag ofta lånade pengar från bolaget för sin privata konsumtion och därmed sköt upp beskattningen. Kommitténs uppfattning är att aktiebolagslagen bör utformas utan närmare skattemässiga hänsyn. Regler om lån från bolaget till aktieägarna och ledamöter av bolagsorganen bör ses som en del av lagens kapitalskyddsregler och den bärande tanken i reglerna bör vara att förbjuda sådana lån som riskerar att försvaga skyddet för borgenärskollektivet. Kommittén föreslår därför att det nuvarande låneförbudet ersätts av en bestämmelse av innebörd att aktiebolag får lämna penninglån till den aktuella personkretsen under förutsättning att de utlånade medlen skulle ha kunnat betalas ut i form av vinstutdelning och att betryggande säkerhet ställs för lånet.

Med kommitténs förslag att inordna lånereglerna bland övriga kapitalskyddsregler utan särskilda skattemässiga hänsyn ställer det sig naturligt att överge straffsanktionen och i stället sanktionera lånereglerna på väsentligen samma sätt som övriga kapitalskyddsregler. Kommittén föreslår därför att ett olagligen lämnat lån skall återbetalas om bolaget visar att låntagaren insåg eller bort inse att det var olagligt. Straffsanktionen föreslås upphävd.

Ikraftträdande

Kommittén föreslår att de nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2000.

Sammanfattningen i Aktiebolagskommitténs slutbetänkande Ny aktiebolagslag (SOU 2001:1)

Aktiebolaget anses av många vara en viktig förklaring till Västerlandets ekonomiska framgångar under det senaste århundradet. Möjligheterna att ackumulera kapital genom små bidrag från ett stort antal investerare har skapat förutsättningar för dagens multinationella storföretag. Men det förhållandet att aktieägarna i ett aktiebolag inte svarar personligen för bolagets förpliktelser gör företagsformen attraktiv också för småföretagare. I Sverige och många andra länder är merparten aktiebolag enmans- eller fåmansbolag.

Aktiebolagslagstiftningen skall således på en gång tillgodose internationella och nationella behov och vara tillräckligt flexibel för att passa både i stora och små förhållanden. Den kategoriindelning i publika och privata bolag som genomförts som ett led i Sveriges EG-anpassning ger denna flexibilitet och har åtminstone för tillfället tystat den debatt som länge förts i Sverige om en särskild bolagsform för de mindre företagen.

En aktiebolagslag måste vidare vara utformad på ett sådant sätt att den inte på kort tid blir omodern på grund av ändrade förhållanden. Förändringstrycket i den internationella miljö i vilka de stora svenska aktiebolagen verkar är mycket starkt. Vår nuvarande aktiebolagslag är från år 1975. Under det kvarts sekel som den har funnits har Sverige hunnit gå med i EU, järnridån har försvunnit och kapitalet flödar i stort sett fritt mellan länderna. Det är inte någon överdrift att säga att de svenska aktiebolagen i dag verkar i en helt annan internationell miljö än när den nuvarande aktiebolagen skrevs.

Det har föranlett den svenske lagstiftaren att företa en rad ändringar i aktiebolagslagen för att tillgodose uppkommande behov. Det är emellertid en generell iakttagelse att det är svårt att i en lag genomföra ett så stort antal ändringar som det här är fråga om utan att lagen så småningom förlorar en del av sin struktur och blir mera svåröverskådlig och svårbegriplig. Det räcker i detta sammanhang med att nämna att de nuvarande bestämmelserna om allmän och särskild granskning respektive byte av bolagskategori placerades i 11 och 17 kapitlet uteslutande av den anledningen att sistnämnda kapitel, som ursprungligen innehöll bestämmelser om redovisning respektive om bundna och fria aktier, hade upphävts som ett led i den svenska EG anpassningen. Det är givet att sådana ändringar, som kan ske också på paragrafnivå, bryter ner den ursprungliga logiken mellan bestämmelserna och gör lagen svårbegriplig. De svenska aktiebolagslagarna har sällan överlevt mer än 30 år. Med hänsyn till de stora omvärldsförändringar som har skett är det närmast överraskande att 1975 års lag inte redan har ersatts med en ny aktiebolagslag.

Aktiebolagskommitten har anslutit sig till den traditionella synen i svensk aktiebolagsrätt och har i bl.a. betänkandet Aktiebolagets organisation (SOU 1995:44) framhållit den viktiga roll som företagets ägare spelar:

I en marknadsekonomi är utsikterna till ekonomisk framgång ojämnt fördelade mellan olika verksamheter och olika företag. De som vill få ut så mycket som möjligt av de ekonomiska fördelar som ett framgångsrikt utvecklingsarbete ger måste styra sina investeringar till

de verksamheter och företag som har de bästa vinstutsikterna. De måste också övervaka sina investeringar genom att hålla sig underrättade om hur deras företag utvecklas och söka påverka deras verksamhet. Företagens ägare bidrar på det sättet till att resurserna i enskilda företag och i näringslivet som helhet utnyttjas så effektivt som möjligt. Ägare som tar ansvar för företagets och näringslivets utveckling är därför ett viktigt inslag i en fungerande marknadsökonomi.

Kommitténs uppfattning är att aktiebolagslagen skall ha en utformning som främjar en aktiv ägarfunktion i företagen. Därigenom skapas största möjliga förutsättningar för en fortlöpande och snabb anpassning av företagets organisation och verksamhet till förändringar i omvärlden och för en dynamik i näringslivet. Det kräver att lagen dels garanterar ägarna den yttersta beslutanderätten i bolaget, dels möjliggör förändringar i ägarstrukturen. (SOU 1995:44 s. 154.)

Statsmakterna har också tagit detta synsätt till utgångspunkt för den reformering av aktiebolagslagen som pågår med kommitténs förslag som grund (se bl.a. prop. 1997/98:99 s. 75 f.).

En annan aspekt som är värd att anlägga i detta sammanhang är de stora förändringar i ägarstrukturen bland de svenska börsnoterade aktiebolagen som skett under andra hälften av 1990-talet. Många av våra största aktiebolag ägs i dag till mer än hälften av utländska rättssubjekt. Dessa utländska ägare är ofta pensionsfonder och liknande institutioner som placerar en del av sina tillgångar i aktier men sällan ingriper i bolagets skötsel utan väljer att sälja aktierna vid missnöje med bolagsledningens agerande. Det är emellertid inte bara de utländska ägarna som i ökande utsträckning består av institutioner. Även de svenska ägarna är i hög utsträckning fonder, försäkringsbolag och andra institutioner medan de fysiska personer som för några decennier sedan hade majoriteten i våra börsnoterade företag numera har, fått sitt inflytande reducerat högst betydligt. Aktiebolagskommittén har försökt skapa rutiner som skall ge svenska och utländska institutioner effektiva möjligheter att delta i de svenska aktiebolagens förvaltning och föreslår i detta slutbetänkande ytterligare åtgärder i samma syfte. Det finns emellertid enligt kommitténs mening anledning för statsmakterna att följa utvecklingen på detta område och hålla en beredskap om det skulle framkomma tecken som tyder på att de institutionella ägarna inte tar sitt ansvar för förvaltningen av de bolag i vilka de investerat och därigenom hämmar det svenska näringslivets utvecklingsmöjligheter.

När kommittén nu lägger sitt slutbetänkande är det det sjunde i raden av betänkanden som kommittén har lämnat. Kommittén har således avrapporterat sitt arbete på ett sätt som har underlättat partiella reformer. Sådana har också, som utvecklas i det följande, genomförts och andra är på gång. Detta arbetssätt, där nyheterna så att säga avlöser varandra i en lagom takt, har stora fördelar för slutanvändarna. Från lagstiftningssynpunkt har metoden den fördelen att färdiga förslag inte behöver vänta på att andra förslag skall färdigställas utan kan genomföras direkt. Kommittén tycker sig också se att remissbehandlingen blir effektivare om den sker genom yttranden över en serie betänkanden, där varje betänkande är av förhållandevis måttligt omfång, jämfört med om remissyttrandet avser ett enda men mycket omfattande betänkande; remissynpunkterna på de sista kapitlen i Aktiebolagsutredningens

ovannämnda betänkande från år 1971 var ganska få. Kommittén har också i sitt arbete kunnat utnyttja remissutfallet beträffande tidigare delbetänkanden när slutbetänkandet har utformats.

1975 års aktiebolagslag ger vid en första anblick intryck av att vara främst ett excercisreglemente. Den innehåller detaljerade checklistor över vilka handlingar som skall finnas i varje ärende som lagen behandlar, ofta med föreskrift dessutom om att dessa handlingar skall innehålla en rad detaljupplysningar. Den lag som kommittén föreslår avviker inte från denna tradition. Det är snarare så att antalet checklistor har utökats liksom listornas längd. Kommittén har nämligen uppfattningen att det blir enklare för alla parter, inklusive Patent- och registreringsverket, om det finns mycket klara regler för vilka handlingar som skall hanteras i olika sammanhang, inklusive när beslutet skall registreras i aktiebolagsregistret. Kommittén har dessutom försökt att undvika hänvisningar och har därför skrivit ut varje checklista utan hänsyn till att listan beträffande en typ av ärende inte sällan är identisk med listan avseende en annan ärendetyp.

Av det faktum att det finns många checklistor i kommitténs lagförslag skall man emellertid inte dra den felaktiga slutsatsen att kommittén föreslår en allmänt skärpt kontroll över aktiebolagen. Tvärtom är kommitténs arbete präglad av en vilja att låta marknaden ta hand om många problem som äldre lagstiftare ville reglera. Kommittén vill i detta sammanhang bara nämna de nya möjligheterna till återköp av egna aktier och kommitténs förslag att tillåta kapitalandelslån men fler exempel på liberalisering och överlämnande åt självreglering ges i det följande.

En viktig del av kommitténs arbete, som särskilt har uppmärksammats i samband med att kommittén nu lägger fram förslag till en helt ny, komplett aktiebolagslag, har gått ut på att göra lagen begriplig och så långt det är möjligt lättläst. Kommittén har använt sig av en konsekvent genomförd systematik, strävat efter att begränsa paragrafernas omfång och arbetat mycket med mellanrubriker och paragrafrubriker för att göra det lätt att hitta bland bestämmelserna. Kommittén har också försökt använda ett så enkelt språk som ämnet tillåter.

Mycket av innehållet i slutbetänkandet är genom tidigare delbetänkanden och genomförda delreformer redan känt. Det gäller exempelvis avskaffandet av de bundna aktierna, anpassningen till EG:s bolagsdirektiv med en kategoriindelning av aktiebolagen i privata och publika bolag, de nya reglerna om bolagets organisation samt de nya möjligheterna för aktiemarknadsbolag att återköpa egna aktier.

Arbete pågår för närvarande i regeringskansliet med en lagrådsremiss på basis av kommitténs förslag om vinstutdelning, nedsättning av aktiekapitalet och likvidation.

Därefter skulle det av de tidigare betänkandena återstå att behandla bl.a. vad kommittén föreslagit om bolagsbildning, överlåtelsebegränsningar beträffande aktier, ökning av aktiekapitalet och tvångsinlösen av minoritetsaktier.

I det nu framlagda slutbetänkandet inskränker sig kommittén emellertid inte till att sammanställa sina tidigare förslag utan behandlar också en rad nya frågor. Skillnaden mellan den nuvarande ordningen och den nya aktiebolagslag som kommittén föreslår kan sammanfattningsvis sägas var följande.

I 1 kap. upptas liksom i den nuvarande lagen vissa allmänna bestämmelser om aktiebolag. I lagens portalparagraf läggs aktiebolagsformens mest grundläggande kännetecken fast, nämligen ägarnas frihet från personligt ansvar för bolagets förpliktelser. Kommittén har övervägt om den bestämmelsen bör förses med ett generellt undantag, s.k. ansvarsgenombrott, men funnit att så inte bör ske. På ett särskilt delområde, nämligen miljöområdet, anser kommittén visserligen att institutet ansvarsgenombrott bör komma till uttryck i lag, men det bör ske i miljöbalken, inte i aktiebolagslagen.

I första kapitlet slås vidare fast att aktiebolag kan vara privat aktiebolag eller publikt aktiebolag och att lagen gäller alla aktiebolag, om inte annat föreskrivs. Indelningen av bolagen i två kategorier infördes som nämnts i samband med EG-anpassningen. Den fick genom de nya reglerna om aktiebolagets organisation en ökad betydelse och kommer i den nya lagen till ytterligare användning.

Till skydd för bolagets borgenärer föreskrivs i första kapitlet också att det i bolaget skall finnas ett aktiekapital av viss minsta storlek. Aktiekapitalet kan vara fördelat på en eller flera aktier. En principiellt viktig nyhet den nya lagen är att aktierna inte längre skall lyda på ett visst nominellt belopp. Systemet med ett nominellt värde på aktierna avskaffas och ersätts av ett kvotaktiesystem, där varje aktie representerar en lika stor andel av aktiekapitalet (kvotvärdet) och därmed av bolagsförmögenheten. Övergången till kvotaktiesystemet påverkar lagens utformning bl.a. såvitt avser reglerna om bolagsbildning, kapitalökning och kapitalminskning.

I första kapitlet finns också en definition av koncernbegreppet. Definitionen har, sedan redovisningsreglerna i aktiebolagslagen år 1996 ersattes av särskild lagstiftning, en förhållandevis begränsad betydelse. Lagen upptar endast ett fåtal koncernregler. Kommittén har övervägt men inte funnit något uttalat intresse för att i lagen ta in bestämmelser om styrning och ledning i koncerner, s.k. materiell koncernrätt.

I 2 kap. finns bestämmelser om bildande av aktiebolag. Den nya lagen innebär på detta område en väsentlig förenkling i förhållande till gällande rätt. Det numera sällan eller aldrig använda institutet successivbildning utmönstras och reglerna om simultanbildning ges en ny utformning. Den eller de som vill bilda ett aktiebolag skall enligt den nya lagen upprätta en stiftelseurkund, teckna sig för samtliga aktier direkt i stiftelseurkunden, betala aktierna, upprätta och låta en auktoriserad eller godkänd revisor granska en öppningsbalansräkning för bolaget, färdigställa stiftelseurkunden samt ansöka om bolagets registrering. En viktig nyhet i detta sammanhang är att stiftarna själva, med beaktande av lagens krav på ett visst minsta aktiekapital, avgör i vilken utsträckning betalningen för aktierna skall tillföras aktiekapitalet eller utgöra fritt eget kapital i bolaget.

I 3 kap. finns bestämmelser om aktier och aktiers överlåtbarhet. Där läggs två grundläggande principer fast. Den ena är att alla aktier har lika rätt i bolaget, om inte annat anges i bolagsordningen. Den andra principen är att en aktie är fritt överlåtbar. I bolagsordningen kan föreskrivas begränsningar i överlåtbarheten, men endast med uttryckligt stöd i lag. Medan sådana inskränkningar i överlåtbarheten enligt gällande rätt bara kan göras i form av s.k. hembudsklausuler öppnar den nya lagen

möjlighet för alla bolag att använda sig av såväl hembuds- som förköpsklausuler. Privata aktiebolag får också använda sig av samtyckesklausuler. Genom dessa regler tillgodoses ett behov av större flexibilitet på detta område, framför allt i bolag med en begränsad ägarkrets, samtidigt som grundprincipen om fri överlåtbarhet bibehålls.

Alla aktier i ett aktiebolag skall antecknas i en aktiebok. Bestämmelser därom finns i 4 kap. Den nya lagen gör här på ett mer systematiskt sätt än vad som i dag är fallet en åtskillnad mellan reglerna för kupongbolag och reglerna för avstämningsbolag. På regeringens uppdrag har kommittén i detta sammanhang särskilt övervägt om den nuvarande principen om aktiebokens offentlighet bör inskränkas på grund av de risker för brott i form av framför allt bedrägerier riktade mot aktieägare som offentligheten innebär. Enligt kommitténs mening skulle emellertid en hemligstämpling av uppgifterna i aktieboken inte vara någon effektiv brottsförebyggande åtgärd. Kommittén föreslår därför att aktieboken även fortsättningsvis skall vara offentlig och därigenom bl.a. möjliggöra forskning och debatt om ägar- och inflytandeförhållandena i näringslivet. I avstämningsbolag gäller i dag den begränsningsregeln att en offentlig utskrift av aktieboken inte upptar ägare med högst 500 aktier i bolaget. Kommittén föreslår att begränsningsregeln i stället utformas så att utskriften inte upptar ägare med innehav representerande mindre än en tusendel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget.

I kupongbolag skall, om någon aktieägare begär det, utfärdas aktiebrev för dennes aktier. Bestämmelser om aktiebrev finns i 5 kap. I avstämningsbolag får aktiebrev inte utfärdas; aktieinnehavet manifesteras där av en registrering i ett avstämningsregister fört av en central värdepappersförvarare.

På förslag av kommittén och i linje med den under 1990-talet allt intensivare debatten om vad som med en engelsk term brukar kallas corporate governance infördes i lagen år 1999 nya bestämmelser om aktiebolagets organisation. Kommittén föreslår att dessa bestämmelser, som regelbundet skall tillämpas av alla bolag, ges en något mer framskjuten plats i den nya lagen och att den hierarkiska strukturen med aktieägarna som bolagets yttersta beslutsfattare markeras genom att bestämmelserna om bolagsstämma placeras före bestämmelserna om styrelse och verkställande direktör. Sålunda upptas i 6 kap. bestämmelser om bolagsstämma och i 7 kap. bestämmelser om styrelse och verkställande direktör.

En viktig tanke bakom reglerna om bolagsstämma, sådana som de på basis av kommitténs tidigare framlagda förslag i dag är utformade, är att skapa förutsättningar för en aktiv ägarfunktion, framför allt i bolag med många ägare. I den nya lagen tas ytterligare steg i denna riktning bl.a. genom ökade möjligheter till utnyttjande av elektroniska hjälpmedel och modern kommunikationsteknik vid bolagsstämma. Ett exempel på det är att i lagen införs en uttrycklig bestämmelse om att stämman kan besluta om stämmodeltagande via Internet eller annat datanät.

Till blocket om bolagets organisation hör också 8 kap. om revision och 9 kap. om allmän granskning. Dessa överensstämmor, med ett par mindre undantag, med gällande rätt. En nyhet gäller lagens benämning på de personer som utför allmän granskning. Den i nuvarande lag använda termen lekmannarevisor har kritiserats bl.a. under riksdagens behandling

av regeringens förslag till dessa bestämmelser. I den nya lagen har benämningen lekmannarevisor ersatts av allmän granskare.

Den nya lagen innebär väsentliga förändringar i bestämmelserna om kapitalökning. Aktiekapitalet kan ökas genom fondemission. Utmärkande för en fondemission är att den sker utan tillskott från aktieägarna. Men en ökning av aktiekapitalet kan också ske genom tillskott från blivande aktieägare. Det handlar då om kapitalökning genom nyemission, emission av konvertibler eller emission av teckningsoptioner. Vid nyemission sker tillskottet genom att aktietecknarna betalar för nya aktier, kontant eller med annan egendom. Vid emission av konvertibler görs ett tillskott till bolaget i samband med att hela eller delar av konvertibellånet omvandlas till aktiekapital. I fråga om teckningsoptioner slutligen sker tillskottet i form av betalning för aktier som tecknas med optionsrätt på samma sätt som vid nyemission.

I den nuvarande lagen behandlas de fyra metoderna för ökning av aktiekapitalet på så sätt att fond- och nyemission regleras i ett kapitel och emission av konvertibler och teckningsoptioner i ett annat. Indelningen bygger på att det är osäkert om en emission av teckningsoptioner eller konvertibler kommer att leda till en ökning av aktiekapitalet.

I den nya lagen har bestämmelserna i stället disponerats med utgångspunkt i den skillnad som enligt det anförda finns mellan fondemission på ena sidan och nyemission samt emission av konvertibler och teckningsoptioner på den andra. I *10 kap.* upptas vissa för kapitalökning gemensamma bestämmelser. Därefter regleras i *11 kap.* fondemission och i *12 kap.* tillskottsemmission. En nyhet i sammanhanget är att den nya lagen tillåter bolagen att emittera fristående teckningsoptioner.

I likhet med vad som ovan sagts i fråga om bolagsbildning innebär den nya lagen ökade möjligheter för ägarna att besluta huruvida betalningen för emitterade aktier, eller för den delen teckningsoptioner eller konvertibler, skall utgöra bundet eller fritt kapital i bolaget. Det är en fråga som ägarna skall ta ställning till i emissionsbeslutet. Annorlunda uttryckt har kommittén i detta sammanhang släppt den traditionella kopplingen mellan aktiekapitalet och antalet aktier. Aktiekapitalet kan ökas utan att antalet aktier ökas, och antalet aktier kan ökas utan att aktiekapitalet ökas.

När ett publikt aktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag offentliggör eller på annat sätt till en vidare krets riktar en inbjudan att förvärva aktier eller teckningsrätter i bolaget skall styrelsen i dag, enligt bestämmelser i aktiebolagslagen, upprätta ett prospekt, om summan av de belopp som till följd av inbjudan kan komma att betalas uppgår till ett visst, i lagen angivet, belopp. Bestämmelser om emissionsprospekt finns förutom i aktiebolagslagen bl.a. i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. I fråga om fondpapper som är inregistrerade vid eller avsedda att inregistreras vid börs finns bestämmelser om börsprospekt bl.a. i lagen (1992:543) om börs och clearingverksamhet. Båda lagarna kompletteras av Finansinspektionens prospektföreskrifter.

Kommittén anser det vara olyckligt att aktiebolag och aktieägare, som avser att emittera eller sälja fondpapper skall behöva beakta prospektregler i flera olika lagar. I den nya lagen har därför inte upptagits några prospektregler. I stället föreslås vissa nya bestämmelser om prospekt i

lagen om handel med finansiella instrument och lagen om börs och clearingverksamhet. Bilaga 3

I detta sammanhang behandlar kommittén också frågan om vilket ansvar som skall kunna utkrävas av bolaget för felaktigheter och brister i ett upprättat prospekt. Rättsläget på denna punkt är i dag i viss mån oklart. Enligt den i doktrinen förhärskande uppfattningen kan ett aktiebolag inte på kontraktsrättslig grund bli skadeståndsskyldigt mot aktieägare eller den som i väsentlig mån är att likställa med aktieägare, när dessa personers anspråk hänför sig till teckning eller förvärv av aktier eller andra fondpapper som givits ut av bolaget. Det är en inställning som skiljer sig från vad som är fallet i bl.a. Förenta staterna och Storbritannien, något som inte sällan leder till svårutredda rättsliga frågeställningar vid svenska bolags emissioner på den internationella kapitalmarknaden. Kommittén föreslår mot denna bakgrund att aktiebolag skall kunna åläggas ett skadeståndsansvar för felaktigheter och brister i prospekt som upprättats av bolaget vid en emission eller en aktieägares utförsäljning av en större aktiepost i bolaget. Bestämmelserna om sådant ansvar föreslås tas in i lagen om handel med finansiella instrument.

I *13 kap.* har upptagits särskilda bestämmelser om vissa riktade emissioner m.m. Bestämmelserna svarar med smärre ändringar, bl.a. i fråga om tillämpningsområdet, mot vad som i dag är lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag, m.m. (LEO-lagen). Kommittén föreslår att den lagen upphävs. En av de materiella nyheterna i sammanhanget är att moderbolag som vill överlåta aktierna i ett dotter- eller dotterdotterbolag till det bolagets företagsledning eller anställda - en s.k. management buy out - inte behöver underställa beslutet moderbolagets bolagsstämma för godkännande.

Till aktiebolagslagens hårda kärna hör reglerna till skydd för bolagets bundna egna kapital. Dit kan räknas, förutom reglerna om bolagsbildning, reglerna om nedsättning av aktiekapitalet, förvärv av egna aktier och vinstutdelning. I dag finns bestämmelser om dessa förfaranden på olika ställen i lagen. Bestämmelserna är emellertid inte samordnade utan skiljer sig på flera punkter omotiverat från varandra. Kommittén föreslår att bestämmelserna samlas till ett gemensamt block, som inleds med ett för alla tre förfaranden gemensamt kapitel om värdeöverföringar. Sålunda finns i den nya lagens *14 kap.* vissa grundläggande bestämmelser om värdeöverföringar, i *15 kap.* bestämmelser om vinstutdelning, i *16 kap.* bestämmelser om förvärv av egna aktier och i *17 kap.* bestämmelser om minskning av aktiekapitalet. De föreslagna reglerna innebär genomgående ökade möjligheter för företagen att fortlöpande anpassa sin kapitalstruktur till vad som vid varje tidpunkt anses vara mest gynnsamt för bolaget och dess ägare. Kommittén har också haft ambitionen att i lagen ge uttryck för den rättsutveckling som under de senaste decennierna ägt rum i praxis och doktrin på framför allt vinstutdelningsområdet.

I delbetänkandet Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22) föreslog kommittén bl.a. att svenska aktiebolag, privata såväl som publika, skulle tillåtas förvärva egna aktier. Förslaget ledde i denna del till lagändringar våren 2000. Vissa publika aktiebolag, huvudsakligen aktiemarknadsbolag, fick då rätt att förvärva egna aktier. Frågan om huruvida även

övriga publika aktiebolag och privata aktiebolag skall tillåtas förvärva egna aktier skall avgöras efter ytterligare utredning rörande skattemässiga frågeställningar som uppkommer i sammanhanget. Kommittén har i det nu presenterade lagförslaget inte lagt fram något nytt författningsförslag avseende egna aktier, men står fast vid den principiella uppfattningen att alla aktiebolag bör tillåtas förvärva egna aktier.

Till kapitalskyddsreglerna kan också räknas *18 kap.* om lån från bolaget till aktieägare m.fl. Kommittén föreslog i delbetänkandet Vinstutdelning (SOU 1997:168) att det i dag absoluta förbudet mot sådana lån skulle ersättas av mindre långtgående restriktioner. I det nu framlagda förslaget till en ny aktiebolagslag tar kommittén ytterligare steg i denna riktning. I korthet innebär förslaget att medel som skulle kunna användas för utdelning till aktieägarna också skall kunna lånas ut till ägare och andra särskilt nämnda personer.

Kommittén föreslår ett nytt *19 kap.* om inlösen av minoritetsaktier och därefter ett *20 kapa* om fusion och ett *21 kap.* om fission. Medan fusionsbestämmelserna i allt väsentligt överensstämmer med gällande rätt är fissionsinstitutet en nyhet i svensk rätt. Det handlar, enkelt uttryckt, om en spegelbild av fusion – en uppdelning av ett aktiebolag i två eller flera nya aktiebolag. De nya reglerna ger svenskt näringsliv ännu ett instrument för omstrukturering och anpassning till nya förhållanden. Bestämmelsernas närmare utformning styrs i betydande utsträckning av EG:s sjätte bolagsdirektiv.

I *22 kap.* har upptagits bestämmelser om likvidation svarande mot kommitténs så sent som år 1999 avlämnade delbetänkande Likvidation av aktiebolag (SOU 1999:36).

I *23 kap.* regleras byte av bolagskategori på samma sätt som i dag sker i *17 kap.* ABL.

Till de centrala bestämmelserna i lagen hör *24 kap.* om registrering. Kapitlet motsvarar *18 kap.* ABL och är materiellt sett oförändrat. Inte heller föreslås några materiella ändringar i reglerna om aktiebolags firma, vilka upptagits i *25 kap.* i den nya lagen.

Sist i den nya lagen regleras i *26 kap.* skadestånd och i *27 kap.* straff och vite. Skadestandsreglerna fick, på kommitténs förslag, en ny utformning år 1999. Bestämmelserna om straff och vite hålls även i den nya lagen på ett minimum.

Kommittén har av regeringen fått i uppdrag att lägga fram ett fullständigt förslag till ett aktieägarregister. Uppdraget redovisas i en bilaga till betänkandet. Beträffande förslaget till aktieägarregister hänvisas till den sammanfattning som återfinns i bilagan.

Författningsförslagen i Aktiebolagskommitténs delbetänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22)

Bilaga 4

Förslag till Lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härmed föreskrivs i fråga om aktiebolagslagen (1975:1385),
dels att 14 kap. 31–35 §§ skall upphöra att gälla,
dels att nuvarande 8 kap. skall betecknas 13 kap., nuvarande 9 kap. betecknas 12 kap., nuvarande 10 kap. betecknas 14 kap., nuvarande 12 kap. betecknas 16 kap., nuvarande 13 kap. betecknas 19 kap., nuvarande 14 kap. betecknas 18 kap. samt nuvarande 16–19 kap. betecknas 20–23 kap.,
dels att 1–10 kap., de nya 12 kap. 9 och 15 §§, 15 kap. 1 §, de nya 16 kap. 2–4 och 7 §§, 17 kap., rubriken till 18 kap., de nya 18 kap. 2–3, 10, 20, 24, 25 och 30 §§, 19 kap. 7, 12, 14 och 15 §§, 21 kap. 1–3 §§, 22 kap. 2, 4, 7 och 8 §§ samt 23 kap. 1 och 2 §§ skall ha följande lydelse,
dels att i lagen skall införas ett nytt kapitel, 11 kap., av följande lydelse.

1 kap. Inledande bestämmelser

Privata och publika aktiebolag

1 § Aktiebolag kan vara privata eller publika. Denna lag gäller alla aktiebolag, om inte annat föreskrivs.

Aktiekapital

2 § Aktiebolag skall ha ett aktiekapital som är lägst 100 000 kronor i privata aktiebolag och lägst 500 000 kronor i publika aktiebolag.

Om aktiekapitalet är fördelat på flera aktier, skall dessa lyda på lika belopp.

Aktieägarnas betalningsansvar

3 § I ett aktiebolag har aktieägarna inte något personligt betalningsansvar för bolagets förpliktelser, om inte annat följer av andra stycket eller 19 kap. 2 §.

Aktieägarna i ett aktiebolag som bedriver advokatverksamhet svarar solidariskt med bolaget för sådana förpliktelser mot klienter som bolaget ådrar sig medan de är aktieägare.

Förbud att sprida av privata aktiebolag utgivna aktier m.m.

4 § Ett privat aktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag får inte genom annonsering försöka sprida aktier eller teckningsrätter i bolaget eller av bolaget utgivna skuldförbindelser eller teckningsoptioner.

Inte heller får sådana aktiebolag eller aktieägare på annat sätt försöka sprida de i första stycket angivna finansiella instrumenten genom att erbjuda fler än 200 personer att teckna eller förvärva dem. Detta gäller

dock inte om erbjudandet riktar sig enbart till en krets som i förväg har anmält intresse av sådana erbjudanden och antalet utbudna poster inte överstiger 200.

Begränsningarna i första och andra styckena gäller inte erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

I första stycket angivna finansiella instrument som har givits ut av ett privat aktiebolag får inte bli föremål för handel på börs eller någon annan organiserad marknadsplats.

Koncern

5 § Ett aktiebolag är moderbolag och en annan juridisk person är dotterföretag, om aktiebolaget

1. innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar i den juridiska personen,

2. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och på grund av avtal med andra delägare i denna förfogar över mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar,

3. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i dess styrelse eller motsvarande ledningsorgan, eller

4. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och har rätt att ensamt utöva ett bestämmande inflytande över denna på grund av avtal med den juridiska personen eller på grund av föreskrift i dess bolagsordning, bolagsavtal eller därmed jämförbara stadgar.

Vidare är en juridisk person dotterföretag till moderbolaget, om ett annat dotterföretag till moderbolaget eller moderbolaget tillsammans med ett eller flera andra dotterföretag eller flera andra dotterföretag tillsammans

1. innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar i den juridiska personen,

2. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och på grund av avtal med andra delägare i denna förfogar över mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar, eller

3. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i dess styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

Om ett dotterföretag äger aktier eller andelar i en juridisk person och på grund av avtal med den juridiska personen eller på grund av föreskrift i dess bolagsordning, bolagsavtal eller därmed jämförbara stadgar har rätt att ensamt utöva ett bestämmande inflytande över den juridiska personen, är även denna dotterföretag till moderbolaget.

Moderbolag och dotterföretag utgör tillsammans en koncern.

Med koncernföretag avses i denna lag företag i samma koncern.

6 § I de fall som avses i 5 § första stycket 1–3 och andra stycket skall sådana rättigheter som tillkommer någon som handlar i eget namn men för en annan fysisk eller juridisk persons räkning anses tillkomma den personen.

Vid bestämmandet av antalet röster i ett dotterföretag beaktas inte de aktier eller andelar i dotterföretaget som innehas av företaget självt eller

av dess dotterföretag. Detsamma gäller aktier och andelar som innehas av den som handlar i eget namn men för dotterföretagets eller dess dotterföretags räkning. Bilaga 4

2 kap. Aktiebolags bildande

Bolagsbildning

1 § Den som vill bilda ett aktiebolag (stiftare) skall

1. upprätta en stiftelseurkund och en bolagsordning,
2. teckna sig för aktier i stiftelseurkunden,
3. betala de tecknade aktierna,
4. upprätta och låta en auktoriserad eller godkänd revisor granska en öppningsbalansräkning för bolaget,
5. färdigställa, dagteckna och underteckna stiftelseurkunden, samt
6. ansöka om bolagets registrering hos registreringsmyndigheten.

Teckning av aktier blir bindande för stiftaren när han betalat aktierna och samtliga stiftare undertecknat stiftelseurkunden.

Bolaget anses bildat den dag stiftelseurkunden undertecknats av samtliga stiftare, om registreringsmyndigheten bifaller ansökan.

Stiftelseurkundens innehåll

2 § Stiftelseurkunden skall innehålla uppgift om det belopp som skall betalas för varje aktie.

Betalning för aktie får inte understiga aktiens nominella belopp. Med egendom som avses i 3 § första stycket 1 och 2 (apportegendom) får inte jämföras åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.

Tecknade aktier skall betalas kontant genom insättning på ett särskilt konto som stiftarna öppnat för ändamålet hos en bank i Sverige. Annan egendom som skall lämnas som betalning för sådana aktier skall tillföras bolaget på ett sätt som skyddar egendomen mot anspråk från aktietecknarens borgenärer.

Om frågan om bolagets bildande har förfallit skall stiftarna återbetala de belopp som betalats för tecknade aktier och uppkommen avkastning.

3 § Stiftelseurkunden skall ange,

1. om aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta någon annan egendom än pengar,
2. om aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt för bolaget att överta egendom mot någon annan ersättning än aktier,
3. om aktie skall kunna tecknas med andra villkor,
4. om bolaget skall ersätta kostnader för bolagets bildande, eller
5. om någon på annat sätt skall få särskilda rättigheter eller förmåner av bolaget.

Bestämmelse som avses i 1–5 skall återges i sin helhet i stiftelseurkunden.

Stiftelseurkunden skall innehålla en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse för att bedöma värdet på apportegendom och av bestämmelse enligt första stycket i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn, person- eller organisationsnummer och hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen,
2. det värde till vilket apportegendom beräknas komma att tas upp i balansräkningen och antalet aktier eller annan ersättning som skall lämnas för egendomen, samt
3. det högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angivits i bestämmelsen.

4 § Om skriftligt avtal upprättats rörande bestämmelse som avses i 3 § första stycket, skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller en kopia av det eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålls tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet tas upp i stiftelseurkunden.

När en rörelse tillskjuts eller övertas, skall vad som sägs i första stycket om skriftligt avtal gälla även balans- och resultaträkningar för rörelsen under de senaste två räkenskapsåren. I stiftelseurkunden skall upplysning lämnas om rörelsens resultat under tiden därefter. Om sådana räkningar inte upprättats för rörelsen, skall det i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under nämnda räkenskapsår.

Bolagsordningens innehåll

5 § Bolagsordningen skall ange

1. bolagets firma,
2. den ort i Sverige där bolagets styrelse skall ha sitt säte,
3. föremålet för bolagets verksamhet, angivet till sin art,
4. aktiekapitalet eller, om detta skall kunna utan ändring av bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet, varvid minimikapitalet inte får vara mindre än en fjärdedel av maximikapitalet,
5. det belopp på vilket aktierna skall lyda (nominella beloppet),
6. antalet eller lägsta och högsta antalet styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, om sådana skall finnas, samt tiden för styrelseledamots uppdrag,
7. antalet eller lägsta och högsta antalet revisorer och revisorssuppleanter, om sådana skall finnas, samt tiden för revisors uppdrag,
8. sättet för sammankallande av bolagsstämma,
9. vilka ärenden som skall förekomma på ordinarie stämma, samt
10. vilken tid bolagets räkenskapsår skall omfatta.

I fråga om publika aktiebolag, vars firma inte innehåller ordet publikt, skall i bolagsordningen anges beteckningen (publ) efter firman.

Om bolagets verksamhet helt eller delvis skall ha annat syfte än att bereda vinst åt aktieägarna, skall detta anges i bolagsordningen, som i sådant fall också skall innehålla bestämmelse om användning av vinst och behållna tillgångar vid bolagets likvidation.

Bestämmelserna i första stycket 6 gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

6 § Om en aktie tecknats med villkor som inte stämmer överens med stiftelseurkunden, kan aktietecknaren inte åberopa villkoret.

Efter det att samtliga aktietecknare undertecknat stiftelseurkunden kan inte en aktietecknare som grund för en aktietecknings ogiltighet åberopa att villkor i stiftelseurkunden inte uppfyllts.

Vissa uppgifter i stiftelseurkunden

7 § I stiftelseurkunden skall stiftarna ange

1. fullständigt namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelse-datum samt postadress för styrelseledamot, styrelsesuppleant, verk-ställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare, revisor och revisorssuppleant, samt
2. hur bolagets firma tecknas.

Granskning av öppningsbalansräkningen

8 § Vid granskning av öppningsbalansräkningen skall revisorn särskilt pröva att

1. det belopp som skall betalas i pengar för de aktier som ingår i bola-gets aktiekapital är inbetalt till en bank i Sverige,
2. all apportegendom avskilts för bolagets räkning på ett sätt som skyddar egendomen mot anspråk från aktietecknarens borgenärer,
3. apportegendom i stiftelseurkunden inte åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget,
4. villkor i stiftelseurkunden som innebär att bolaget efter bildandet skall fullgöra förpliktelse redovisats och värderats enligt god redovis-ningssed.

Sedan revisorn slutfört granskningen skall han yttra sig över denna. Om yttrandet inte tecknas på balansräkningen, skall revisorn på räk-ningen teckna hänvisning till yttrandet.

I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att upp-skatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Registrering

9 § Bolaget skall anmälas för registrering senast sex månader efter stif-telseurkundens undertecknande.

Registreringsmyndigheten skall pröva att bolagsbildningen skett i en-lighet med denna lag och annan författning.

Bolaget får inte registreras om det av stiftelseurkunden, bolagsord-ningen, öppningsbalansräkningen eller revisorns yttrande över denna enligt 8 § framgår

1. att det sammanlagda nominella beloppet av tecknade aktier (bola-gets aktiekapital) inte motsvarar det i bolagsordningen angivna aktie-kapitalet eller uppgår till minimikapitalet, eller
2. att full och godtagbar betalning inte erlagts för samtliga aktier.

Om registreringsmyndigheten genom lagakraftägande beslut avskrivit ansökan om att ett bolag skall registreras eller vägrat registrera bolaget, är frågan om bolagets bildande förfallen. Stiftarna ansvarar solidariskt för återbetalningen av de belopp som betalats för tecknade aktier och av uppkommen avkastning. Detsamma gäller i fråga om apportegendom.

Överkurs

10 § Belopp som bolaget på grund av aktieteckning har fått som betalning för aktierna utöver det nominella beloppet skall sättas av till överkursfonden.

Rättshandlingar som företagits före bolagets registrering

11 § Innan ett aktiebolag har registrerats, kan det inte förvärva rättigheter eller åta sig skyldigheter. Det kan inte heller söka, kära eller svara inför domstol eller någon annan myndighet.

Uppkommer förpliktelse genom åtgärd på bolagets vägnar före registreringen, svarar de som deltagit i åtgärden eller beslut om den solidariskt för förpliktelsen. När bolaget registrerats övergår ansvaret på bolaget, om förpliktelsen följer av stiftelseurkunden eller tillkommit sedan stiftelseurkunden undertecknats av samtliga stiftare.

Om det slutits avtal för bolaget före registreringen med någon som visste att bolaget inte var registrerat, kan denne, såvida annat inte följer av avtalet, frånträda detta, om registreringsmyndigheten genom lagakraftägande beslut avskrivit ansökan om att bolaget skall registreras eller vägrat registrering av bolaget. Var avtalsparten okunnig om att bolaget inte var registrerat, kan han frånträda avtalet, innan registrering skett.

Uppskjuten apport

12 § Om bolaget inom två år från registreringen träffar avtal med en stiftare eller en aktieägare, som innebär att bolaget förvärvar egendom mot en ersättning som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet, skall styrelsen underställa bolagsstämman avtalet för godkännande. Det gäller dock inte om förvärvet sker på en svensk eller utländsk börs eller på en auktoriserad marknadsplats eller som ett led i bolagets löpande affärsverksamhet.

Styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömandet av värdet på egendomen och av avtalet i övrigt. Bestämmelserna i 4 § andra stycket tillämpas även på redogörelsen.

En auktoriserad eller godkänd revisor skall yttra sig över redogörelsen. Yttrandet skall innehålla de uppgifter som avses i 8 §.

Avtalet skall tillsammans med styrelsens redogörelse och revisorns yttrande hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas.

13 § Om bolagsstämman inte godkänner ett avtal som avses i 12 § inom sex månader från avtalsdagen, är avtalet utan verkan. Har 12 § inte

iakttagits beträffande någon viss bestämmelse i avtalet, är den bestämmelsen utan verkan mot bolaget. Bilaga 4

14 § Styrelsen skall genast för registrering anmäla bolagsstämmans beslut att godkänna avtal som avses i 12 §.

3 kap. Aktieslag och aktiers överlåtbarhet

Likhetsprincipen

1 § Alla aktier har lika rätt i bolaget, om inte annat följer av 2–4 §§.

Aktieslag

2 § I bolagsordningen kan tas in bestämmelse att aktier av olika slag skall finnas eller kunna ges ut. En sådan bestämmelse skall ange

1. olikheterna mellan aktieslagen, samt
2. antalet eller andelen aktier av varje slag.

I en bestämmelse enligt första stycket 2 är det tillåtet att ange det högsta och det lägsta antalet eller den högsta och den lägsta andelen aktier av ett visst slag.

Företrädesrätt vid emission

3 § Om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst eller om aktierna skall ha olika röstvärde, skall det i bolagsordningen anges vilken företrädesrätt aktieägarna skall ha vid ökning av aktiekapitalet genom nyemission. Föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om skillnaderna mellan aktierna skall vara av nu angivet slag.

Föreskrift om olika företrädesrätt skall innebära att gammal aktie skall ge företrädesrätt till ny aktie av samma slag, att aktier som inte tecknas av de i första hand berättigade aktieägarna skall erbjudas samtliga aktieägare samt att, om inte hela antalet aktier som tecknas på grund av sistnämnda erbjudande kan ges ut, aktierna skall fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier de förut äger och, i den mån detta inte kan ske, genom lottnings.

Röstvärdesskillnader

4 § Ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för någon annan aktie.

Omvandlingsbara aktier

5 § I bolagsordningen kan tas in förbehåll att aktie av ett visst slag skall på närmare angivet sätt kunna omvandlas till aktie av annat slag. Omvandling skall genast anmälas för registrering och är verkställd när registrering sker.

6 § Aktie kan fritt överlåtas och förvärvas, om inte annat följer av 7, 13 eller 18 § eller annars av lag.

Samtyckesförbehåll

7 § I bolagsordningen för ett privat aktiebolag kan tas in förbehåll att aktie får överlåtas till en ny ägare endast med bolagets samtycke (samtyckesförbehåll). Förbehållet skall ange

1. om styrelsen eller bolagsstämman skall pröva fråga om samtycke,
2. vilka slags överlåtelser som fordrar bolagets samtycke, varvid överlåtelse av utmätt aktie eller aktie som ingår i konkursbo inte får anges,
3. om bolaget beträffande en ansökan om samtycke till en överlåtelse som omfattar flera aktier skall kunna ge eller vägra samtycke för ett mindre antal aktier än överlåtelserna omfattar,
4. vilka som skall erbjudas att överta aktierna, om samtycke vägras och ägaren inte vill behålla aktierna, med uppgift om den inbördes ordning i vilken erbjudandet skall lämnas dem,
5. hur villkoren för övertagande enligt 4 skall bestämmas,
6. den tid, inte överstigande två månader från behörig ansökan, inom vilken bolaget skall meddela beslut i frågan om samtycke,
7. hur en tvist om bolagets rätt att ge eller vägra samtycke och om villkoren för övertagande enligt 4 skall prövas och den tid, minst två och högst fyra veckor räknat från den dag bolaget i rekommenderat brev skickat meddelande till aktieägaren om sitt beslut, inom vilken en sådan talan skall väckas, samt
8. den tid inom vilken övertagna aktier skall betalas, vilken tid inte får överstiga en månad räknat från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

Om tillämpningen av en föreskrift i bolagsordningen om villkoren för övertagande enligt första stycket 4 skulle ge någon en otillbörlig fördel eller nackdel, kan jämkning ske.

8 § Ansökan om samtycke till aktieöverlåtelse skall göras skriftligen hos bolagets styrelse. Ansökningshandlingen skall vara undertecknad av överlåtaren och innehålla uppgift om den tilltänkte förvärvaren. I ansökan skall överlåtaren ange om han önskar att bolaget erbjuder aktierna åt någon annan för det fall samtycke till överlåtelserna vägras. Om överlåtaren har en sådan önskan, skall han samtidigt ange samtliga villkor för överlåtelserna.

9 § Av bolagets beslut i fråga om samtycke skall de skäl som bestämt utgången framgå. Om samtycke vägrats, skall det av beslutet framgå vem som i stället skall förvärva aktierna, om överlåtaren begärt det.

Anvisar bolaget inte någon som förvärvar aktierna trots att överlåtaren begärt det, får samtycke inte vägras.

10 § Bolagets beslut i fråga om samtycke skall sändas till överlåtaren i rekommenderat brev. Har samtycke lämnats av styrelsen, skall kopia av

beslutet samtidigt sändas till samtliga i aktieboken införda aktieägare med känd postadress. Bilaga 4

11 § Har samtycke lämnats till överlåtelse gäller samtycket överlåtelse som sker inom sex månader från underrättelse enligt 10 § till den förvärvare som anges i beslutet och på villkor som inte är förmånligare för förvärvaren än de villkor aktieägaren uppgivit i sin ansökan om samtycke.

12 § Överlåtelse av aktie i strid med ett samtyckesförbehåll är ogiltig. Detsamma gäller överlåtelse som strider mot 11 §.

Förköpsförbehåll

13 § I bolagsordningen kan tas in förbehåll att aktieägare eller någon annan skall erbjudas att köpa en aktie innan den överlåts till en ny ägare (förköpsförbehåll). Förbehållet skall ange

1. vilka slags överlåtelser som omfattas av förköpsförbehållet,
2. om ett erbjudande om förköp av flera aktier skall kunna utnyttjas för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar,
3. vilka som skall ha förköpsrätt med uppgift om den ordning i vilken de inbördes skall erbjudas förköp,
4. hur villkoren för förköp enligt 3 skall bestämmas,
5. den tid, minst en och högst två månader räknat från anmälan hos styrelsen om möjlighet att utöva förköp, inom vilken förköpsanspråk skall framställas hos bolaget,
6. hur en tvist om förköpsrätt och om villkoren för förköp skall prövas och den tid, minst en och högst två månader räknat från den dag förköpsanspråket framställdes hos bolaget, inom vilken en sådan talan skall väckas,
7. den tid inom vilken köpesumman skall erläggas, vilken tid inte får överstiga en månad räknat från den tidpunkt då köpesumman blev bestämd.

Om tillämpningen av en föreskrift i bolagsordningen om villkoren för förköp skulle ge någon en otillbörlig fördel eller nackdel, kan jämkning ske.

14 § Anmälan med erbjudande om förköp görs skriftligen hos bolagets styrelse. Anmälningshandlingen skall vara undertecknad av aktieägaren och innehålla uppgift om de villkor han ställer för förköp.

15 § När anmälan gjorts med erbjudande om förköp, skall styrelsen genast göra anteckning om detta med uppgift om dagen för anmälan samt skriftligen lämna meddelande om erbjudandet till varje förköpsberättigad vars postadress är införd i aktieboken eller på annat sätt känd för bolaget.

Förköpsberättigade som önskar utöva sin förköpsrätt, skall anmäla detta till bolagets styrelse. En sådan anmälan skall genast antecknas med uppgift om dagen för anmälan.

Den som väcker talan enligt 13 § första stycket 6 skall genast anmäla detta skriftligen hos bolagets styrelse. En sådan anmälan skall genast antecknas med uppgift om dagen för anmälan.

Anteckning enligt första–tredje stycket görs i kupongbolag i aktieboken och i avstämningsbolag i en särskild bok som förs av styrelsen. Styrelsen skall på begäran av aktieägare utfärda intyg om anteckningar som rör hans aktier.

16 § Har aktier erbjudits enligt 14 § utan att förköp kommit till stånd, har aktieägaren rätt att utan nytt erbjudande överlåta aktierna på villkor som inte är förmånligare för förvärvaren än de villkor aktieägaren uppgav i sin anmälan till styrelsen. Denna rätt gäller dock endast under sex månader räknat från den dag förköpsrätten upphörde enligt 13 § första stycket 5 eller 6 eller det blev slutligt fastställt att förköpsrätt inte förelåg.

17 § Överlåtelse av aktie i strid med ett förköpsförbehåll är ogiltig. Detsamma gäller överlåtelse som strider mot 16 §.

Hembud

18 § I bolagsordningen kan tas in förbehåll att aktieägare eller någon annan skall ha rätt att lösa en aktie, som övergått till en ny ägare (hembudsförbehåll). Förbehållet skall ange

1. vilka slags fång som omfattas av hembudsförbehållet,
2. om flera aktier förvärvats genom samma fång, huruvida lösningsrätt skall få utövas för ett mindre antal aktier än fångets omfattar,
3. vilka som skall ha lösningsrätt med uppgift om den inbördes ordning i vilken de skall erbjudas att lösa hembjudna aktier,
4. hur villkoren för inlösen enligt 3 skall bestämmas,
5. den tid, inte överstigande två månader från det anmälan om aktieövergången gjordes till bolaget, inom vilken lösningsanspråk skall framställas hos bolaget,
6. hur en tvist om villkoren för inlösen skall prövas och den tid, inte överstigande två månader räknat från den dag lösningsanspråket framställdes hos bolaget, inom vilken en sådan talan skall väckas,
7. den tid inom vilken lösenbeloppet skall erläggas, vilken tid inte får överstiga en månad räknat från den tidpunkt då beloppet blev bestämt, samt
8. vem som skall kunna utöva rösträtten för hembudspflichtig aktie under tiden från det att aktien övergått till en ny ägare och till dess att den definitiva ägaren är införd i aktieboken.

Om tillämpningen av föreskrift i bolagsordningen rörande villkoren för inlösen skulle ge någon en otillbörlig fördel eller nackdel, kan jämkning ske.

19 § Anmälan om aktieövergång görs skriftligen till bolagets styrelse. Anmälningshandlingen skall vara undertecknad av förvärvaren och innehålla uppgift om den ersättning som lämnats för aktierna och de villkor förvärvaren ställer för inlösen.

20 § När anmälan om aktieövergång gjorts, skall styrelsen genast göra anteckning om detta i aktieboken med uppgift om dagen för anmälan samt skriftligen lämna meddelande om anmälan till varje lösningsbe-

rättigad vars postadress är införd i aktieboken eller på annat sätt känd för bolaget. Bilaga 4

21 § Innan det visar sig att lösningsrätten inte utnyttjas, får den som aktien övergått till inte utöva någon annan rätt som aktien ger i bolaget än rätt till vinstutdelning och företrädesrätt till teckning vid tillskotts-emission enligt 8 kap. samt rösträtt om så föreskrivits i bolagsordningen enligt 18 § första stycket 8. Rättigheter och skyldigheter på grund av teckning övergår till den som utnyttjar lösningsrätten.

4 kap. Aktiebok

Gemensamma bestämmelser för kupongbolag och avstämningsbolag

1 § Bolagets samtliga aktier och aktieägare skall antecknas i en aktiebok. I aktieboken skall antecknas uppgift om aktieägarna och deras personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress. Om det i bolaget finns aktier av olika slag, skall det av aktieboken framgå till vilket slag varje aktie hör. Är aktie underkastad förbehåll enligt 3 kap. 5, 7, 13 eller 18 §, eller 10 kap. 23 § skall även det framgå av aktieboken.

2 § Den till vilken aktie övergått får inte utöva aktieägares rätt i bolaget innan han införts i aktieboken. Det gäller dock inte sådan ur aktie uppkommen rätt som utövas mot uppvisande eller avlämnande av aktiebrev, kupong eller annat särskilt bevis som ges ut av bolaget.

Om en aktie ägs av flera kan dessa personer endast genom gemensam företrädare utöva aktieägares rätt i bolaget.

Aktieboken skall hållas tillgänglig för aktieägarna vid bolagsstämma. Om aktieboken förs med hjälp av automatisk databehandling skall en utskrift av hela aktieboken avseende förhållandena tio dagar före stämman hållas tillgänglig vid stämman.

3 § Vad som sägs i denna lag om aktieägares rätt att i bolaget företräda aktier skall gälla även den som genom testamente fått nyttjanderätten till eller rätten till avkomst av aktier, om testamentet innehåller bestämmelser om att han skall ha rätt att företräda aktierna och, beträffande avkomsträttshavare, att aktierna till tryggnad av hans avkomsträtt skall sättas under särskild vård.

Såväl ägaren som nyttjande- eller avkomsträttshavaren skall på anmälan bli införd i aktieboken. Vid införingen skall det göras anteckning om äganderättsförvärvet och om den med nyttjande- eller avkomsträtten förenade rätten att i bolaget företräda aktierna. I fråga om införelse av nyttjande- eller avkomsträttshavare gäller i övrigt vad som sägs i denna lag om införelse av aktieägare. Dock skall påskrift om införelsen inte ske på aktiebrevet. När det styrks att nyttjande- eller avkomsträtten upphört, skall anteckning om detta göras i aktieboken.

Om en god man på grund av förordnande enligt 11 kap. 3 § första stycket 5 föräldrabalken förvaltar aktier för en blivande aktieägares räkning, skall den blivande ägaren på anmälan av gode mannen införas så-

som ägare i aktieboken med anteckning om förvärvet och om förordnandet. Bilaga 4

4 § Ingår aktier i en värdepappersfond enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder, skall i aktieboken i stället för fondandelsägarna införas det fondbolag som förvaltar fonden, liksom fondens beteckning.

Kupongbolag

5 § Styrelsen har ansvaret för att aktieboken förs, bevaras och hålls tillgänglig. Aktieboken skall upprättas så snart stiftelseurkunden under-tecknats av samtliga stiftare.

6 § Aktieboken förs med hjälp av automatisk databehandling. Den kan också föras i bunden bok eller i ett betryggande lösblads- eller kortsystem.

Aktierna skall antecknas i nummerföljd.

7 § När någon visar upp ett aktiebrev och enligt 5 kap. 9 § eller på annat sätt styrker sitt förvärv, skall styrelsen eller den styrelsen bemyndigat genast föra in honom som ägare i aktieboken. Är sista överlåtelsen på aktiebrevet tecknad in blanco, skall namnet sättas ut på aktiebrevet innan införelse sker. Aktiebrevet skall förses med påskrift att aktieägaren förts in i aktieboken en viss angiven dag.

Anmäler en aktieägare eller någon annan behörig person att ett förhållande som angivits i aktieboken ändrats på annat sätt än som avses i första stycket, skall ändringen genast antecknas.

Datum för införelse i aktieboken enligt första stycket och anteckning enligt andra stycket skall anges i aktieboken, såvida tidpunkten inte framgår av annat tillgängligt material.

Bestämmelser om anteckning i aktieboken av anmälan om förköp och hembud finns i 3 kap. 15 och 20 §§.

8 § Aktieboken eller, om aktieboken förs med hjälp av automatisk databehandling, en utskrift av aktieboken, skall hållas tillgänglig hos bolaget för alla som vill ta del av den. En sådan utskrift får inte vara äldre än sex månader. I utskriften skall aktieägarna tas upp i alfabetisk ordning.

Förelse aktieboken med hjälp av automatisk databehandling har den som begär det rätt att mot ersättning för kostnaderna få en aktuell utskrift av aktieboken eller del av den.

Avstämningsbolag

9 § I bolagsordningen kan tas in ett förbehåll om att bolaget skall vara avstämningsbolag (avstämningsförbehåll). Ett sådant förbehåll innebär att den som på fastställd avstämningsdag är införd i aktieboken eller i förteckning enligt 11 § skall anses vara behörig att

1. ta emot utdelning
2. ta emot ny aktie som aktieägare har rätt till vid fondemission,

3. utöva aktieägares företrädesrätt vid tillskottsemission enligt 8 kap., samt

4. ta emot betalning till aktieägare i samband med att aktierna löses in helt eller delvis eller bolagets tillgångar skiftas.

10 § Innan avstämningsbolag har registrerats tillämpas 5 och 6 §§.

När avstämningsbolaget har registrerats skall, utöver vad som anges i aktiekontolagen (1989:827), följande uppgifter fullgöras av Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag (Värdepapperscentralen), nämligen att

1. föra aktiebok och förteckning enligt 15 §,
2. pröva frågor om införande av aktieägare i aktieboken,
3. svara för utskrift av aktiebok,
4. avstämma aktiebok och förteckning enligt 15 §,
5. sända ut utdelning, samt

6. efter bolagets beslut vidta åtgärder enligt 13 § i fråga om aktiebrev som inte visats upp och enligt 7 kap. 8 § i fråga om fondaktie som inte tagits ut.

Bestämmelserna i 11–13 och 19 §§ tillämpas i fråga om den tidigare aktieboken.

Värdepapperscentralen skall föra aktieboken med hjälp av automatisk databehandling.

I aktieboken anges för varje ägare det antal aktier han äger av olika slag.

11 § Har avstämningsförbehåll införts genom ändring av bolagsordningen och har aktiebrev som dessförinnan utfärdats inte visats upp enligt 5 § lagen (1989:828) om införande av aktiekontolagen (1989:827), får uppgifter om aktien i tidigare aktiebok föras över till den av Värdepapperscentralen förda aktieboken. Därvid skall anges att aktiebrevet inte avlämnats. Om uppgifterna inte förs över, utgör den äldre aktieboken fortfarande aktiebok i fråga om aktien.

12 § Ägare till aktie som det inte utfärdats något aktiebrev för innan bolaget blivit avstämningsbolag, kan inte, i fråga om därefter beslutad utdelning eller emission, få utdelning, utöva aktieägares företrädesrätt att delta i tillskottsemission eller, vid fondemission, få ny aktie, förrän anteckning på ett aktiekonto har skett enligt 5 § lagen (1989:828) om införande av aktiekontolagen (1989:827) och införelse gjorts i den av Värdepapperscentralen förda aktieboken. Innan detta skett får 10 § inte tillämpas.

13 § Om fem år har förflutit sedan avstämningsförbehållet registrerades och ingen har införts som ägare eller som förvaltare enligt 14 § till en aktie i den av Värdepapperscentralen förda aktieboken, får bolaget uppmana aktiens ägare att, med upplysning om att aktierätten annars går förlorad, anmäla sig till Värdepapperscentralen. Uppmaningen skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar och i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer. Om anmälan inte kommer in inom ett år från uppmaningen, får bolaget sälja aktien genom värdepappersinstitut. Det vid försäljningen influtna beloppet tillfaller bolaget, men aktiens tidigare ägare har rätt att av bolaget mot avlämnande av aktiebrev få ut samma

belopp med avdrag för kostnaderna för uppmaningen och försäljningen. Det avlämnade aktiebrevet skall makuleras på betryggande sätt av bolaget.

14 § Har en aktieägare i ett avstämningsbolag lämnat sina aktier för förvaltning till någon som har fått tillstånd till registrering som förvaltare, kan förvaltaren på aktieägarens uppdrag föras in i aktieboken i stället för aktieägaren.

I fall som avses i första stycket skall det i aktieboken anmärkas att aktien innehas för en annans räkning. Beträffande förvaltaren antecknas i aktieboken samma uppgifter som enligt 1 § skall föras in om aktieägare.

För rätt till registrering som förvaltare krävs utöver vad som sägs i första stycket att förvaltaren uppfyller de villkor som gäller för införing av ägare i aktieboken.

I aktiekontolagen (1989:827) finns bestämmelser om

1. tillstånd enligt första stycket,
2. förvaltares åligganden,
3. skyldighet för bolaget och Värdepapperscentralen att hålla en sammanställning tillgänglig som innehåller uppgifter från förvaltare om aktieägare, som har mer än femhundra förvaltarregistrerade aktier, samt
4. tillfällig införing i aktieboken av ägare till förvaltarregistrerade aktier.

15 § I avstämningsbolag skall den som med skriftlig handling eller genom uppgift på aktiekonto som avses i aktiekontolagen (1989:827) visar att han till följd av uppdrag eller pantsättning eller på grund av villkor i testamente eller gåvobrev har rätt att i stället för den i aktieboken införda aktieägaren lyfta utdelning och, vid fondemission, ta emot ny aktie samt att utöva företrädesrätt att delta i tillskottsemission på begäran upptas i en särskild förteckning. Detsamma gäller aktieägares förmyndare, god man eller förvaltare enligt föräldrabalken med ett uppdrag som omfattar dessa angelägenheter eller vid konkurs, konkursförvaltaren eller, vid utmätning, kvarstad eller betalningssäkring avseende aktier, kronofogdemyndigheten.

För den som avses i första stycket skall det i förteckningen antecknas samma uppgifter som enligt 1 § skall införas i aktieboken om aktieägare. Av förteckningen skall även framgå vilken rätt de har. En sådan anteckning skall tas bort, när det visas att rätten upphört.

Uppgifter ur förteckningen får inte lämnas till någon annan utan samtycke av den som berörs av det som antecknats i förteckningen.

16 § Ett beslut om ändring av bolagsordningen som innebär att avstämningsförbehållet tas bort blir giltigt endast om de panthavare som på fastställd avstämningsdag är upptagna i förteckningen enligt 15 § skriftligen har samtyckt till beslutet.

17 § När någon antecknas som aktieägare på aktiekonto enligt aktiekontolagen skall aktieägaren genast föras in i aktieboken. Bestämmelsen i 7 § fjärde stycket skall då tillämpas.

18 § En utskrift av aktieboken med de förvaltare som avses i 14 § skall hållas tillgänglig hos bolaget och hos Värdepapperscentralen för den som vill ta del av den. I utskriften skall aktieägarna och förvaltarna tas upp i alfabetisk ordning. Utskriften får inte vara äldre än sex månader.

Var och en som begär det har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en aktuell utskrift av aktieboken eller del av den.

Utskrifter enligt denna paragraf får i fråga om bolag som har mer än en aktieägare inte innehålla uppgifter om aktieägare som har högst femhundra aktier i bolaget.

19 § I avstämningsbolag skall uppgifter som tagits bort ur aktiebok eller förteckning enligt 15 § bevaras i minst tio år. En aktiebok, som ett sådant bolag tidigare fört, skall bevaras i minst tio år efter det att uppgifter om bolagets samtliga aktier förts in i den av Värdepapperscentralen förda aktieboken.

5 kap. Aktiebrev

Kupongbolag

1 § Bolaget skall, om någon aktieägare begär det, utfärda aktiebrev för dennes aktier.

2 § Innan aktiebrev utfärdas får bolaget utfärda bevis om rätt till en eller flera aktier (interimsbevis). Beviset skall vara ställt till viss man och innehålla förbehåll om att aktiebrev endast lämnas ut mot återställande av beviset.

På interimsbeviset antecknas på begäran betalningar och återbetalningar för de aktier som avses med beviset. I övrigt gäller bestämmelserna i denna lag om aktiebrev i tillämpliga delar interimsbevis.

3 § Aktiebrev skall ange

1. bolagets firma, organisationsnummer och bolagskategori,
2. aktieägarens namn med uppgift om person- eller organisationsnummer, eller, om sådant saknas, födelsedatum,
3. ordningsnummer på de aktier som avses med brevet,
4. aktiernas slag, om aktier av olika slag kan finnas enligt bolagsordningen,
5. förbehåll enligt 3 kap. 5, 7, 13 eller 18 § eller 10 kap. 23 §, om aktierna omfattas av sådant förbehåll, samt
6. dagen för utfärdande av aktiebrevet.

I fall som avses i 4 kap. 4 § skall aktiebrevet i stället för fondandelsägarna ange det fondbolag, som förvaltar fonden, liksom fondens beteckning.

Uppgift som avses i första stycket 5 kan ges i förkortad form. Förkortningsformer fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4 § Aktiebrev skall undertecknas av styrelsen eller enligt styrelsens fullmakt av ett värdepappersinstitut. Namnteckningen får återges genom tryckning eller på annat liknande sätt.

Första stycket tillämpas också på emissionsbevis, konvertibler som emitterats i form av skuldebrev och teckningsoptionsbevis.

5 § Aktiebrev får lämnas ut endast till den aktieägare som enligt 2 § första stycket 2 antecknats på aktiebrevet. För att aktiebrevet skall få lämnas ut krävs dessutom att

1. aktieägaren är införd i aktieboken som ägare till de aktier som avses med brevet,
2. full betalning erlagts för aktierna,
3. bolaget registrerats, om aktierna tecknats vid bolagets bildande,
4. nyemission eller fondemission registrerats, om aktierna tillkommit genom emissionen, samt att
5. registrering skett enligt 8 kap. 37 eller 40 §, om aktierna tillkommit genom konvertering eller nyteckning med utnyttjande av optionsrätt.

6 § Att aktiebrev skall förses med påskrift om införing i aktieboken föreskrivs i 4 kap. 7 §.

7 § Aktiebrev skall förses med påskrift om utbetalning i samband med inlösen av aktier eller vid skifte av bolagets tillgångar.

Om en aktie har dragits in utan återbetalning, skall aktiebrevet förses med påskrift om detta så snart det kan ske.

8 § Ett aktiebrev, som i samband med dödning eller vid utbyte ges ut i stället för ett annat, skall innehålla uppgift om detta. Byts aktiebrev ut mot ett eller flera andra aktiebrev, skall det äldre aktiebrevet med tillhörande kuponger makuleras på ett betryggande sätt.

9 § Överlåts eller pantsätts ett aktiebrev eller till viss man ställt emissionsbevis eller teckningsoptionsbevis, tillämpas bestämmelserna om skuldebrev till viss man eller order i 13, 14 och 22 §§ lagen (1936:81) om skuldebrev. Härvid likställs den som innehar aktiebrev och enligt bolagets påskrift på brevet är införd som ägare i aktieboken med den som enligt 13 § andra stycket nämnda lag förmodas ha rätt att göra skuldebrevet gällande.

Överlåts eller pantsätts ett emissionsbevis eller teckningsoptionsbevis som inte är ställt till viss man, tillämpas bestämmelserna om skuldebrev till innehavaren i 13, 14 och 22 §§ lagen om skuldebrev.

Bestämmelser om utdelningskuponger finns i 24 och 25 §§ lagen om skuldebrev.

10 § Bolaget får hålla inne utdelning och emissionsbevis som belöper på aktie till dess att aktiebrevet tillhandahålls för påskrift eller utbyte, om aktiebrevet

1. enligt denna lag skall förses med påskrift,
2. skall bytas ut på grund av att aktie av ett visst slag enligt förbehåll i bolagsordningen skall omvandlas till aktie av annat slag, eller
3. skall bytas mot två eller flera nya aktiebrev på grund av bolagsstämmans beslut om uppdelning av aktierna.

11 § Av 1 kap. 3 § aktiekontolagen (1989:827) framgår att aktiebrev, emissionsbevis eller interimbevis inte får utfärdas i avstämningsbolag.

12 § Innan aktie får registreras på aktiekonto enligt aktiekontolagen (1989:827) får på sådant konto registreras rätt till en eller flera aktier (interimsaktie).

6 kap. Ökning av aktiekapitalet och upptagande av vissa penninglån

Fondemission och tillskottsemission

1 § Aktiekapitalet kan ökas genom fondemission eller tillskottsemission.

Vid fondemission ökas aktiekapitalet genom att nya aktier ges ut eller aktiernas nominella belopp höjs utan betalning.

Tillskottsemission kan vara nyemission, emission av konvertibler eller emission av teckningsoptioner. Aktiekapitalet ökas genom att nya aktier tecknas mot betalning enligt beslut om nyemission, genom att nya aktier lämnas i utbyte mot konvertibler eller genom att nya aktier tecknas mot betalning med utnyttjande av teckningsoptioner.

Beslutsordning

2 § Beslut om fond- eller tillskottsemission fattas av bolagsstämman. Beslut om tillskottsemission kan dessutom fattas av styrelsen enligt 8 kap. 29 eller 33 §.

Om ett förslag till beslut om emission inte skulle vara förenligt med bolagsordningen, skall beslut om erforderlig ändring av denna fattas innan stämman beslutar om emissionen.

Definitioner

3 § I denna lag betyder

fondaktierätt: aktieägares rätt enligt 7 kap. 2 § till ny aktie vid fondemission,

teckningsrätt: aktieägares företrädesrätt enligt 8 kap. 3 § till teckning vid tillskottsemission,

fondaktierättsbevis: bevis avseende fondaktierätt,

teckningsrättsbevis: bevis avseende teckningsrätt.

Emissionsbevis

4 § I kupongbolag skall bolaget på begäran av aktieägare med fondaktierätt eller teckningsrätt utfärda särskilda emissionsbevis för de gamla aktierna. I beviset skall det anges hur många fondaktierättsbevis eller teckningsrättsbevis som skall lämnas för varje ny aktie, konvertibel eller teckningsoption. Emissionsbeviset skall lämnas ut till aktieägaren mot uppvisande av det aktiebrev på vilket fondaktierätten eller teckningsrätten grundas för anteckning på brevet om att rätten har utnyttjats.

I stället för ett särskilt emissionsbevis enligt första stycket får kupong som hör till aktiebrev användas som emissionsbevis.

Första stycket tillämpas också när bolaget tillförsäkrat innehavarna av konvertibler eller teckningsoptioner företrädesrätt till teckning i tillskottsemission.

5 § I avstämningsbolag skall aktieägares fondaktie och teckningsrätt registreras enligt aktiekontolagen (1989:827) för den som på avstämningsdagen är införd i aktieboken eller i förteckning enligt 4 kap. 15 §. Var han vid mottagandet inte berättigad, skall bolaget ändå anses ha fullgjort sin skyldighet. Detta gäller dock inte, om bolaget eller Värdepapperscentralen hade kännedom om att fondaktien eller teckningsrätten registrerades för någon annan än den rätte mottagaren eller åsidosatt den aktsamhet som efter omständigheterna skäligen bort iakttas och inte heller om mottagaren var omyndig, hade god man eller förvaltare enligt föräldrabalken med ett uppdrag som omfattar denna angelägenhet. Den för vilken fondaktie eller teckningsrätt skall registreras enligt denna paragraf skall genast av Värdepapperscentralen underrättas om i vilken omfattning fondaktierätt eller teckningsrätt krävs för varje ny aktie, konvertibel eller teckningsoption.

Första stycket tillämpas också när bolaget tillförsäkrat innehavarna av konvertibler eller teckningsoptioner företrädesrätt till teckning i tillskottsemission och konvertiblerna eller teckningsoptionerna registrerats enligt 9 kap. aktiekontolagen (1989:827).

Försäljning av udda fondaktierätter och teckningsrätter

6 § I avstämningsbolag får i beslut om emission anges att udda fondaktierätter och teckningsrätter skall säljas genom bolagets försorg. Vid fondemission skall försäljningen avse varje aktieägares fondaktierätt som inte motsvarar en hel fondaktie och vid tillskottsemission aktieägares teckningsrätt som inte motsvarar en hel ny aktie, konvertibel eller teckningsoption.

Försäljningen skall verkställas av värdepappersinstitut. Det vid försäljningen influtna beloppet skall efter avdrag för försäljningskostnaderna fördelas mellan dem som enligt 7 kap. 2 § respektive 8 kap. 3 § skulle varit berättigade att erhålla respektive teckna de nya aktierna, konvertiblerna eller teckningsoptionerna.

Rätt till utdelning på ny aktie

7 § Nya aktier medför rätt till utdelning enligt vad som bestämts i beslutet om emission. Beslutet får dock inte innebära att sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efter det år då emissionen registrerats. Utbetalning av utdelning på nya aktier får inte ske innan kapitalökningen har registrerats.

8 § Bestämmelser om emissionsprospekt finns i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument och lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet.

Kapitalandelslån och vinstandelslån

9 § Upptagande av lån beslutas av bolagsstämman eller, efter bolagsstämmans bemyndigande av styrelsen, om räntan eller det belopp med vilket återbetalning skall ske helt eller delvis är beroende av utdelningen till aktieägare i bolaget eller av bolagets vinst.

7 kap. Fondemission*Ökningsbeloppet*

1 § Vid fondemission skall till aktiekapitalet överföras summan av de nya aktiernas nominella belopp eller den sammanlagda höjningen av aktiernas nominella belopp.

Rätt till fondaktier

2 § Vid fondemission där nya aktier (fondaktier) ges ut har aktieägarna rätt till dessa aktier i förhållande till det antal aktier de förut äger, om inte annat följer av denna paragraf.

Om bolaget har aktier av olika slag och det görs skillnad mellan aktieslagen i fråga om rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst, har aktieägarna rätt till fondaktier enligt vad som enligt 3 kap. 3 § har bestämts i bolagsordningen.

Har bolaget aktier av olika slag utan sådan skillnad mellan aktieslagen som anges i andra stycket, och skall fondaktierna vara av samma slag som dessa, skall fondaktierna emitteras i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall de gamla aktierna ge rätt till nya aktier av samma slag i förhållande till sin andel i aktiekapitalet.

Förslag till beslut

3 § När bolagsstämman skall pröva fråga om fondemission, skall styrelsen eller, om förslaget väcks av någon annan, förslagsställaren upprätta ett förslag till beslut. I förslaget skall följande anges:

1. det belopp varmed aktiekapitalet skall ökas,
2. om emissionen skall ske genom att nya aktier ges ut eller aktiernas nominella belopp höjs,
3. hur många nya aktier som belöper på varje gammal aktie, om nya aktier skall ges ut, eller det belopp till vilket aktiernas nominella belopp höjs,
4. i vilken uträkning emissionsbeloppet skall tillföras aktiekapitalet från

- a. fritt eget kapital,
 - b. uppskrivningsfond,
 - c. reservfond,
 - d. överkursfond, eller
 - e. genom uppskrivning av anläggningstillgångs värde, samt
5. från vilken tidpunkt de nya aktierna skall medföra rätt till utdelning.

I förekommande fall skall dessutom följande anges i förslaget:

6. att emissionsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen,
7. de nya aktiernas aktieslag, om det finns eller kan ges ut aktier av olika slag,
8. att visst förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 eller 18 §, 10 kap. 23 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 § skall gälla beträffande de nya aktierna,
9. att till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som fondaktierättsbevis,
10. att överskjutande fondaktierätter skall försäljas enligt 7 kap. 6 §, samt
11. avstämningsdagen, om bolaget är ett avstämningsbolag och fondemissionen skall ske genom att nya aktier ges ut.

Vid bestämmande av avstämningsdag som avses i första stycket 11 skall beaktas att avstämmning inte får ske innan beslutet om fondemission registrerats. Avstämningsdagen får inte heller sättas tidigare än en vecka från det att beslutet kungjorts enligt 6 §.

Kompletterande information

4 § Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall följande fogas till förslaget till beslut:

1. kopia av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, som inträffat sedan årsredovisningen lämnades, samt
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Tillhandahållande av förslag till beslut m.m.

5 § Förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med de handlingar som anges i 4 §, skall hållas tillgängliga för aktieägarna under minst två veckor före den bolagsstämma vid vilken frågan om fondemission skall prövas. En kopia av handlingarna skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på stämman.

Kungörelse

6 § I avstämningsbolag skall beslut om fondemission eller en redogörelse för det väsentliga innehållet i beslutet genast kungöras. Om avstämningsbolaget är ett privat aktiebolag skall sådan kungörelse ske dels i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer, dels i Post- och Inrikes

Tidningar. Om avstämningsbolaget är ett publikt aktiebolag skall kungörelse ske dels i en rikstäckande dagstidning, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Kungörs inte beslutet i dess helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var beslutet hålls tillgängligt. Kungörelse behövs dock inte om samtliga aktieägare varit företrädda vid den bolagsstämma som beslutat emissionen.

Registrering m.m.

7 § Beslut om fondemission skall utan dröjsmål anmälas för registrering och får inte verkställas före registreringen.

Aktiekapitalet är ökat när registrering skett.

Nya aktier skall genom styrelsens försorg genast tas upp i aktieboken.

Preskription av fondaktie

8 § Om behörigt anspråk på fondaktie inte har framställts inom fem år från registrering av emissionsbeslutet, kan styrelsen anmana den berättigade att ta ut aktien med underrättelse om att han annars förlorar den.

Anmaningen skall sändas till den berättigade, om hans namn och adress är kända för bolaget. I annat fall skall anmaningen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar och, i ett privat aktiebolag, den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer eller, i ett publikt aktiebolag, en rikstäckande dagstidning.

Om den anmanade inte gör anspråk på aktien inom ett år från anmaningen, kan aktien säljas genom värdepappersinstitut för hans räkning. Om han därefter visar upp aktiebrev eller lämnar fondaktierättsbevis eller på annat sätt styrker sin rätt, kan han få ut försäljningssumman efter avdrag för kostnaderna för anmaningen och försäljningen. Belopp som inte lyfts inom fyra år från försäljningen tillfaller bolaget.

8 kap. Tillskottsemission

Definitioner

1 § I denna lag betyder

nyemission: ökning av aktiekapitalet genom att aktier tecknas mot betalning utan utnyttjande av teckningsoption,

konvertibel: av aktiebolag mot vederlag utgiven skuldförbindelse som ger fordringshavaren rätt att helt eller delvis byta skuldförbindelse mot aktier i bolaget,

konvertering: utbyte av konvertibel mot nya aktier,

teckningsoption: av aktiebolag gjord utfästelse avseende rätt att teckna nya aktier i bolaget mot kontant betalning,

teckningsoptionsbevis: bevis som ger innehavaren, viss man eller viss man eller order rätt att teckna nya aktier i bolaget mot kontant betalning.

2 § Vid nyemission och teckning med utnyttjande av teckningsoption får teckningskursen inte vara lägre än aktiernas nominella belopp.

Konverteringskursen för konvertibler får inte vara lägre än aktiernas nominella belopp.

Teckningskursen för en konvertibel får inte vara lägre än konvertibelns nominella belopp såvida inte konverteringskursen bestämts så att bolaget vid konvertering kommer att ha tillförts vederlag till ett värde som minst motsvarar det sammanlagda nominella beloppet av de aktier som lämnas i utbyte.

Företrädesrätt till nya aktier, konvertibler och teckningsoptioner

3 § Vid tillskottsemission där de nya aktierna, konvertiblerna eller teckningsoptionerna skall betalas med pengar (kontantemission), har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna, konvertiblerna eller teckningsoptionerna i förhållande till det antal aktier de förut äger, om inte annat

1. föreskrivits i bolagsordningen enligt 3 kap. 3 §,
2. följer av villkor som enligt 7 § 4 meddelats vid emission av konvertibler eller enligt 9 § 1 meddelats vid emission av teckningsoptioner, eller
3. bestäms i emissionsbeslutet.

Motsvarande gäller om teckningsoptioner utfärdas utan betalning.

Avvikelse från företrädesrätten

4 § Beslut av bolagsstämman enligt 3 § 3 om kontantemission som innebär avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Förslag till beslut

5 § Om bolagsstämman skall pröva fråga om tillskottsemission, skall styrelsen eller, om förslaget väcks av någon annan, förslagsställaren upprätta ett förslag till beslut med det innehåll som anges i 6–9 §§.

Nyemission

6 § I förslag till beslut om nyemission skall följande anges:

1. det belopp eller högsta belopp, varmed aktiekapitalet skall ökas, eller det lägsta och högsta beloppet för ökningen,
2. aktiernas nominella belopp,
3. det belopp som skall betalas för varje ny aktie,
4. den företrädesrätt att teckna aktier som tillkommer aktieägarna eller annan eller vem som annars får teckna aktier,
5. den tid inom vilken aktieteckning skall ske,
6. den fördelningsgrund som styrelsen vid överteckning skall tillämpa beträffande aktier som inte tecknas med företrädesrätt,

7. den tid inom vilken aktierna skall betalas eller, i förekommande fall, att teckning skall ske genom betalning enligt 17 § tredje stycket, samt

8. från vilken tidpunkt de nya aktierna skall medföra rätt till utdelning.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

9. att emissionsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen,

10. de nya aktiernas aktieslag, om det finns eller kan ges ut aktier av olika slag,

11. att visst förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 eller 18 §, 10 kap. 23 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 § skall gälla beträffande de nya aktierna,

12. att till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som emissionsbevis,

13. att överskjutande teckningsrätter skall säljas enligt 6 kap. 6 §,

14. att nya aktier skall betalas med apportegendom eller i annat fall på villkor som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–3 och 5 eller att aktie skall tecknas med kvittningsrätt,

15. avstämningsdagen, om i avstämningsbolag aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen,

16. bemyndigande för styrelsen eller den som styrelsen inom sig utser att innan teckningstiden börjar löpa besluta om vilket belopp som aktiekapitalet skall ökas med och vilket belopp som skall betalas för varje ny aktie.

Innebär förslaget avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelserna samt grunderna för teckningskursen anges i förslaget eller i en handling som fogas till förslaget.

Teckningstiden får inte understiga två veckor, om aktieägarna skall ha företrädesrätt till de nya aktierna. I kungörelse enligt 16 § skett, eller, om samtliga aktieägare varit företrädde på den stämma som beslutat om emissionen, från beslutet. I avstämningsbolag räknas tiden från avstämningsdagen.

Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än en vecka från det att beslutet kungjorts enligt 16 §.

Bemyndigande som avses i första stycket 16 får meddelas bara om aktierna skall bli föremål för handel vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad. I avstämningsbolag skall bemyndigandet utformas så att villkoren bestäms senast på avstämningsdagen, om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

Emission av konvertibler

7 § I förslag till beslut om emission av konvertibler skall följande anges i fråga om det lån som bolaget därigenom tar:

1. det belopp eller högsta belopp som bolaget skall låna eller det lägsta och högsta lånebeloppet,

2. konvertiblernas nominella belopp,

3. det belopp som skall betalas för varje konvertibel,

4. den företrädesrätt att teckna konvertibler som tillkommer aktieägarna eller någon annan eller vem som annars får teckna konvertibler,

5. den tid inom vilken teckning av konvertibler skall ske,

6. den fördelningsgrund som styrelsen vid övertäckning skall tillämpa beträffande konvertibler som inte tecknas med företrädesrätt, samt

7. den tid inom vilken konvertiblerna skall betalas eller, i förekommande fall, att teckning skall ske genom betalning enligt 17 § tredje stycket.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

8. att till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som emissionsbevis,

9. att överskjutande teckningsrätter skall säljas enligt 6 kap. 6 §,

10. att konvertiblerna skall betalas med apportegendom eller i annat fall på villkor som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1 - 3 och 5 eller att konvertibel skall tecknas med kvittningsrätt,

11. avstämningsdagen, om i avstämningsbolag aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen,

12. bemyndigande för styrelsen eller den som styrelsen inom sig utser att innan teckningstiden börjar löpa besluta om lånebelopp, det belopp som skall betalas för varje konvertibel samt konverteringskursen.

Innebär förslaget avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen samt grunderna för teckningskursen anges i förslaget eller i en handling som fogas till förslaget.

Teckningstiden får inte understiga två veckor, om aktieägarna skall ha företrädesrätt till konvertiblerna. I kupongbolag räknas denna tid från det att kungörelse enligt 16 § skett, eller, om samtliga aktieägare varit företrädna på den stämma som beslutat emissionen, från beslutet. I avstämningsbolag räknas tiden från avstämningsdagen.

Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än en vecka från det att beslutet kungjorts enligt 16 §.

Bemyndigande som avses i första stycket 12 får meddelas bara om konvertiblerna skall bli föremål för handel vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad. I avstämningsbolag skall bemyndigandet utformas så att beslut om lånebelopp, det belopp som skall betalas för varje konvertibel samt villkor för konvertering fattas senast på avstämningsdagen, om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

8 § I förslag till beslut som avses i 7 § skall, utöver vad som där sägs, följande anges:

1. det belopp eller högsta belopp, varmed aktiekapitalet skall kunna ökas,

2. det nominella beloppet på de aktier till vilka konvertering skall kunna ske,

3. konverteringskursen,

4. den tid inom vilken konvertering får ske,

5. från vilken tidpunkt de nya aktierna skall medföra rätt till utdelning,

6. den rätt som skall tillkomma innehavare av konvertibel för den händelse bolaget innan konvertering sker

a. lägger samman eller delar upp aktier,

b. genomför en fondemission eller tillskottsemission,

c. sätter ned aktiekapitalet med återbetalning till aktieägarna,

d. på annat sätt än genom fondemission eller tillskottsemission riktar ett erbjudande till aktieägarna att i förhållande till aktieinnehavet av bolaget förvärva värdepapper eller rättighet av något slag eller beslutar att på motsvarande sätt till aktieägarna dela ut sådana värdepapper eller rättigheter utan vederlag,

e. beslutar om kontant utdelning till aktieägarna med belopp som väsentligt överstiger den genomsnittliga utdelning som bolaget lämnat för de tre senaste räkenskapsåren,

f. träder i likvidation,

g. försätts i konkurs,

h. blir föremål för företagsrekonstruktion, eller

i. beslutar att bolaget skall upplösas genom fusion enligt 18 kap. 1 eller 22 §, samt

7. den rätt som skall tillkomma innehavare av konvertibel för den händelse bolagets aktier, innan konvertering sker, blir föremål för inlösen enligt 17 kap.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

8. att emissionsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen,

9. de nya aktiernas aktieslag, om det finns eller kan ges ut aktier av olika slag,

10. att visst förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 eller 18 §, 10 kap. 23 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 § skall gälla beträffande de nya aktierna.

Emission av teckningsoptioner

9 § I förslag till beslut om emission av teckningsoptioner skall i fråga om emissionsvillkoren följande anges:

1. den företrädesrätt att teckna teckningsoptioner som tillkommer aktieägarna eller någon annan eller vem som annars får teckna teckningsoptioner,

2. den tid inom vilken teckning av teckningsoptioner skall ske, samt

3. den fördelningsgrund som styrelsen vid överteckning skall tillämpa beträffande teckningsoptioner som inte tecknas med företrädesrätt.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

4. det vederlag som skall lämnas för varje teckningsoption,

5. att till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som emissionsbevis,

6. att överskjutande teckningsrätter skall säljas enligt 6 kap. 6 §,

7. avstämningsdagen, om i avstämningsbolag aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen,

8. bemyndigande för styrelsen eller den styrelsen inom sig förordnar att innan teckningstiden börjar löpa bestämma det antal teckningsoptioner som skall emitteras, i förekommande fall det belopp som skall betalas för varje teckningsoption samt teckningskursen för de aktier som skall kunna tecknas med utnyttjande av teckningsoptionerna.

Innebär förslaget avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelserna samt, om teckningsoptionerna emitteras mot betalning, grunderna för teckningskursen anges i förslaget eller i en handling som fogas till förslaget.

Teckningstiden får inte understiga två veckor, om aktieägarna skall ha företrädesrätt till teckningsoptionerna. I kupongbolag räknas denna tid från det att kungörelse enligt 16 § skett, eller, om samtliga aktieägare varit företrädda på den stämma som beslutat emissionen, från beslutet. I avstämningsbolag räknas tiden från avstämningsdagen.

Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än en vecka från det att beslutet kungjorts enligt 16 §.

Bemyndigande som avses i första stycket 8 får meddelas bara om teckningsoptionerna skall bli föremål för handel vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad. I avstämningsbolag skall bemyndigandet utformas så att beslut om det antal teckningsoptioner som skall emitteras, det belopp som i förekommande fall skall betalas för varje teckningsoption samt villkor för teckning av aktier med utnyttjande av teckningsoptionerna fattas senast på avstämningsdagen, om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

10 § I förslag till beslut som avses i 9 § skall, utöver vad som där sägs, följande anges:

1. det belopp eller högsta belopp, varmed aktiekapitalet skall kunna ökas,
2. det nominella beloppet på de aktier som skall kunna tecknas med utnyttjande av optionsrätten,
3. det belopp som skall betalas för varje aktie som tecknas,
4. den tid inom vilken optionsrätten får utnyttjas,
5. från vilken tidpunkt de nya aktierna skall medföra rätt till utdelning,
6. den rätt som skall tillkomma innehavare av teckningsoption för den händelse bolaget innan optionsrätten utnyttjats
 - a. lägger samman eller delar upp aktier,
 - b. genomför en fondemission eller tillskottsemission,
 - c. sätter ned aktiekapitalet med återbetalning till aktieägarna,
 - d. på annat sätt än genom fondemission eller tillskottsemission riktar ett erbjudande till aktieägarna att i förhållande till aktieinnehavet förvärva värdepapper eller rättighet av något slag eller beslutar att på motsvarande sätt till aktieägarna dela ut sådana värdepapper eller rättigheter utan vederlag,
 - e. beslutar om kontant utdelning till aktieägarna med belopp som väsentligt överstiger den genomsnittliga utdelning som bolaget lämnat för de tre senaste räkenskapsåren,
 - f. träder i likvidation,
 - g. försätts i konkurs,
 - h. blir föremål för företagsrekonstruktion, eller
 - i. beslutar att bolaget skall upplösas genom fusion enligt 18 kap. 1 eller 22 §, samt
7. den rätt som skall tillkomma innehavare av teckningsoption för den händelse bolagets aktier, innan optionsrätten utnyttjas, blir föremål för inlösen enligt 17 kap.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

 8. att emissionsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen,
 9. de nya aktiernas aktieslag, om det finns eller kan ges ut aktier av olika slag, samt
 10. att visst förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 eller 18 §, 10 kap. 23 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 § skall gälla beträffande de nya aktierna.

Redovisningshandlingar

11 § Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall följande fogas till förslaget till beslut om tillskottsemission:

1. kopia av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka inträffat sedan årsredovisningen lämnades, samt
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Apport

12 § I förslaget till beslut skall styrelsen lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömning av värdet på apportegendom och av någon annan bestämmelse som avses i 6 § första stycket 14 eller 7 § första stycket 10. Av redogörelsen skall framgå hur vederlaget för aktierna eller konvertiblerna har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Bestämmelserna i 2 kap. 3 och 4 §§ skall tillämpas.

Med apportegendom får inte jämföras åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.

Revisorsgranskning

13 § Styrelsens redogörelse enligt 12 § skall granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor. Därvid skall bestämmelserna i 2 kap. 8 § tillämpas.

Revisorns yttrande skall fogas till förslaget.

Tillhandahållande av förslag till beslut m.m.

14 § Förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som anges i 11–13 §§, skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst två veckor före den bolagsstämman vid vilken frågan om tillskottsemission skall prövas. En kopia av handlingarna skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på stämman.

Kallelsens innehåll

15 § Kallelse till bolagsstämman skall innehålla uppgift om den företrädesrätt att teckna aktier, konvertibler eller teckningsoptioner som enligt förslaget till beslut tillkommer aktieägarna eller annan eller vem som annars får delta i emissionen.

Kallelsen skall ange förslaget huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

Kungörelse och underrättelse

16 § I avstämningsbolag skall beslut om tillskottsemission eller en redogörelse för det väsentliga innehållet i beslutet genast kungöras. Om avstämningsbolaget är ett privat aktiebolag skall sådan kungörelse ske dels i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Om avstämningsbolaget är ett publikt aktiebolag skall kungörelse ske dels i en rikstäckande dagstidning, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Kungörs inte beslutet i dess helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var beslutet hålls tillgängligt.

Om bolagsstämman enligt 6 § första stycket 16, 7 § första stycket 12 eller 9 § första stycket 8 har bemyndigat styrelsen eller den styrelsen inom sig utser att besluta om vissa emissionsvillkor, skall beslut som fattas med stöd av bemyndigandet kungöras med tillämpning av första stycket.

I kupongbolag skall beslut som avses i första och andra styckena utan dröjsmål sändas till aktieägare, vars postadress är känd för bolaget, om aktieägaren skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

Kungörelse enligt första och andra styckena och underrättelse enligt tredje stycket behövs inte, om samtliga aktieägare varit företrädare vid den bolagsstämma som beslutat om emissionen.

Teckning

17 § Teckning av nya aktier, konvertibler och teckningsoptioner skall ske på teckningslista som innehåller beslutet om emission. En kopia av bolagsordningen samt förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som avses i 11–13 §§, skall vara fogade vid teckningslistan eller hållas tillgängliga för aktietecknare på en plats som anges i listan.

I kupongbolag får teckning i stället ske i stämmans protokoll, om alla aktierna, konvertiblerna eller teckningsoptionerna tecknas av de därtill berättigade vid den stämma där emissionsbeslutet fattas.

I avstämningsbolag får teckning i fråga om hela eller en viss del av emissionen i stället ske genom betalning. I sådant fall skall emissionsbeslutet samt en kopia av bolagsordningen och av förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som avses i 11–13 §§, hållas tillgängliga för aktietecknarna hos bolaget.

Felaktig teckning

18 § Har aktie, konvertibel eller teckningsoption tecknats på annat sätt än som anges i 17 §, kan teckningen inte göras gällande av bolaget, om tecknaren anmäler felet hos registreringsmyndigheten innan emissionen registrerats.

Om teckning har skett med villkor som inte stämmer överens med emissionsbeslutet, är teckningen ogiltig. Har ogiltigheten inte anmälts hos registreringsmyndigheten innan emissionen registrerats, är dock aktietecknaren bunden fastän han inte kan åberopa villkoret.

Tecknare kan inte efter emissionens registrering som grund för tecknings ogiltighet åberopa att villkor i emissionsbeslutet inte uppfyllts.

Tilldelning

19 § När teckningen har avslutats skall styrelsen besluta om tilldelning av nya aktier, konvertibler eller teckningsoptioner till tecknarna. Anser styrelsen att någon teckning är ogiltig, skall tecknaren genast underrättas om detta. Tilldelade aktier skall genom styrelsens försorg genast tas upp i aktieboken.

Underteckning

20 § Om det för aktiekapitalets ökning eller för ett konverteringslån bestämts ett visst belopp eller ett lägsta belopp, upphör beslutet om emissionen att gälla, om beloppet inte tecknats inom teckningstiden. Detsamma gäller om det för en emission av teckningsoptioner bestämts ett visst antal eller ett visst minsta antal optioner och detta antal inte tecknas inom teckningstiden. Vad som har betalats på de tecknade aktierna, konvertiblerna eller, i förekommande fall, teckningsoptionerna skall i sådant fall genast betalas tillbaka.

Om ett emissionsbeslut upphör att gälla enligt första stycket, så gäller detta också beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet ökas.

Betalningssätt

21 § Kontant betalning för tecknade aktier eller konvertibler skall erläggas genom insättning på en särskild bankräkning som bolaget öppnat för ändamålet hos en bank i Sverige. I publikt aktiebolag får betalningen dock ske direkt till bolaget.

Apportegendom som skall lämnas som betalning för aktier eller konvertibler skall tillföras bolaget på ett sätt som skyddar egendomen mot anspråk från aktietecknarens borgenärer.

Överkurs

22 § Belopp som bolaget på grund av aktieteckning vid nyemission har fått som betalning för aktierna utöver det nominella beloppet skall sättas av till överkursfonden.

Kvittning av skuld på grund av aktieteckning

23 § Skuld på grund av teckning av aktier får kvittas mot fordran hos bolaget, om en bestämmelse om detta finns i beslutet om nyemission. I

ett publikt aktiebolag får kvittning dessutom ske om styrelsen finner det lämpligt och kvittning kan ske utan skada för bolaget eller dess borgenärer.

Överlåtelse av fordran på grund av aktieteckning

24 § Fordran på betalning för aktie kan inte överlåtas eller pantsättas av bolaget.

Om aktie som inte betalats till fullo överlåts, är förvärvaren, sedan han anmält sig för införing i aktieboken, tillsammans med överlåtaren ansvarig för betalningen.

Förverkande av aktierätt

25 § Om aktie inte betalas i rätt tid, kan styrelsen en månad efter anmaning förklara aktierätten förverkad för den betalningsskyldige. Anmaningen, som skall innehålla meddelande att aktierätten kan förklaras förverkad, skall sändas med rekommenderat brev, om den betalningsskyldiges adress är angiven vid aktieteckningen eller införd i aktieboken eller på annat sätt är anmäld till bolaget, och i annat fall ske genom kungörelse i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer. En under rättelse om anmaningen skall genast sändas till den som för aktien är införd som panthavare eller uppdragstagare i en förteckning enligt 4 kap. 15 §.

Styrelsen kan innan aktierätten förverkas låta någon annan överta aktien och betalningsansvaret för det tecknade beloppet.

Om aktierätten förklarats förverkad och aktien inte övertagits av någon annan som erlagt full betalning, skall den, för vilken aktierätten förverkats, gentemot bolaget svara för en femtedel av full betalning för aktien.

Registrering

26 § Beslut om tillskottsemission skall anmälas för registrering inom sex månader från beslutet, om det inte har upphört att gälla enligt 20 §.

Registreringsmyndigheten skall pröva om beslutet tillkommit i enlighet med denna lag och annan författning.

Beslutet får inte registreras om

1. det sammanlagda nominella beloppet av de nya aktierna eller konvertiblerna inte uppgår till det belopp eller lägsta belopp som bestämts för emissionen, eller, vid emission av teckningsoptioner, det sammanlagda antalet teckningsoptioner inte uppgår till det antal eller lägsta antal optioner som bestämts för emissionen,

2. vid nyemission full och godtagbar betalning inte har erlagts för de nya aktierna, eller

3. vid konvertibelemission, full och godtagbar betalning inte har erlagts för de nya konvertiblerna med beaktande av bestämmelserna i 2 § tredje stycket.

Att full och godtagbar betalning erlagts enligt tredje stycket 2 eller 3 skall bolaget styrka med intyg av en auktoriserad eller godkänd revisor eller, i avstämningsbolag, från Värdepapperscentralen.

Registrering får ske av del av en tillskottsemission, om bestämmelsen i tredje stycket 1 inte hindrar det. Bilaga 4

Registrering m.m.

27 § Genom registrering av en nyemission fastställs ökningen av aktiekapitalet till det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tilldelade nya aktier efter avdrag för aktier som förklarats förverkade och inte övertagits av någon annan.

Aktiekapitalet är ökat när registrering skett. Aktier som har förklarats förverkade för den betalningsskyldige och inte övertagits av någon annan blir då ogiltiga.

Registreringsvägran m.m.

28 § Om anmälan för registrering av beslut om tillskottsemission inte gjorts inom den tid som anges i 26 § första stycket eller om registreringsmyndigheten genom lagakraftätagande beslut avskrivit sådan anmälan eller vägrat registrering, skall 20 § tillämpas.

Styrelsebeslut under förutsättning av bolagsstämmans godkännande

29 § Styrelsen får besluta om tillskottsemission under förutsättning av bolagsstämmans godkännande och samtidigt med stöd av 3 § 3 föreskriva avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt. Bestämmelserna i 6–13 §§ skall tillämpas på ett sådant beslut av styrelsen.

30 § När styrelsen beslutat om tillskottsemission enligt 29 § skall underrättelse och kungörelse till aktieägare med företrädesrätt ske med tillämpning av 16 §.

När underrättelse och kungörelse skett får teckning och tilldelning av nya aktier, konvertibler eller teckningsoptioner äga rum. Bestämmelserna i 17–20 §§ skall då tillämpas. Nya aktier får emellertid inte tas upp i aktieboken förrän stämman har godkänt emissionsbeslutet.

I fråga om betalningen för tilldelade aktier, konvertibler eller teckningsoptioner tillämpas 21–25 §§.

31 § När bolagsstämman skall pröva fråga om godkännande av ett sådant beslut av styrelsen som avses i 29 §, skall styrelsens beslut tillhållas aktieägarna enligt 14 § och, i fall som avses i 15 §, framgå av kallelsen.

32 § Styrelsens beslut om emission skall anmälas för registrering inom ett år från beslutet, om det inte har upphört att gälla enligt 30 § andra stycket jämfört med 20 §. Anmälan får dock inte ske innan bolagsstämman lämnat sitt godkännande. Bestämmelserna om registrering i 26 § andra–fjärde styckena, 27 och 28 §§ skall tillämpas på anmälan.

33 § Bolagsstämman får bemyndiga styrelsen att fatta beslut om tillskottsemission i den mån emissionen kan ske utan ändring av bolagsordningen. Styrelsen kan därvid ges rätt att med stöd av 3 § 3 föreskriva avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt.

Bolagsstämman beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering skett, får styrelsen inte fatta beslut om emission.

34 § Skall bolagsstämma pröva fråga om bemyndigande, skall styrelsen upprätta ett förslag till beslut. I förslaget skall det särskilt anges om styrelsen skall kunna besluta om tillskottsemission med bestämmelse som avses i 6 § första stycket 14 eller 7 § första stycket 10 eller med avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt. I förslaget skall vidare den tid anges inom vilken styrelsens beslut om emission skall fattas. Denna tid får inte vara längre än till nästa ordinarie bolagsstämma.

Förslaget skall tillhandahållas aktieägarna enligt 14 § och, i fall som avses i 15 §, framgå av kallelsen.

35 § När styrelsens beslutar om emission med stöd av bemyndigande enligt 34 § skall 6–13 §§ samt 16–25 §§ tillämpas.

Konvertering

36 § Vid konvertering skall aktierna genom styrelsens försorg ofördörligen tas upp i aktieboken. Om konvertiblerna emitterats i form av skuldebrev, skall dessa förses med påskrift om utbytet.

37 § Senast tre månader efter det att tiden för utnyttjande av konverteringsrätt gått ut skall styrelsen för registrering anmäla hur många aktier som tillkommit genom utbyte. Om konverteringstiden är längre än ett år, skall anmälan göras senast tre månader efter utgången av varje räkenskapsår under vilket konvertering har skett.

38 § Registreringsmyndigheten får inte registrera konvertering som avses i 36 § om inte bolaget på grund av de utbytta konvertiblerna tillförts vederlag till ett värde som motsvarar minst det sammanlagda nominella beloppet av de aktier som lämnats i utbyte. Att så är fallet skall bolaget styrka med intyg av auktoriserad eller godkänd revisor eller, i avstämningsbolag, från Värdepapperscentralen.

Aktieteckning med utnyttjande av optionsrätt m.m.

Teckning och tilldelning

39 § Vid teckning med utnyttjande av optionsrätt skall 17–19 §§ och 21–25 §§ tillämpas. Tilldelade aktier skall genom styrelsens försorg genast tas upp i aktieboken. Om teckningsoptionsbevis utfärdats, skall de förses med påskrift om att optionsrätten utnyttjats.

40 § Senast tre månader efter det att tiden för utnyttjande av optionsrätt gått ut skall styrelsen för registrering anmäla hur många aktier som tecknats och betalats till fullo. Om teckningstiden är längre än ett år, skall anmälan göras senast tre månader efter utgången av varje räkenskapsår under vilket teckning har skett.

41 § Registreringsmyndigheten får inte registrera teckning som avses i 39 § om inte full betalning har erlagts för de nya aktierna. Att full betalning erlagts skall bolaget styrka med intyg av en auktoriserad eller godkänd revisor eller, i avstämningsbolag, från Värdepapperscentralen.

42 § Genom registrering enligt 37 eller 40 § är aktiekapitalet ökat med det sammanlagda nominella beloppet av de anmälda aktierna.

Övriga bestämmelser

Registrering av konvertibler och teckningsoptioner

43 § Av aktiekontolagen (1989:827) framgår att utfästelse i konvertibel eller teckningsoption får registreras enligt den lagen och att skuldebrev eller teckningsoptionsbevis inte får utfärdas om registrering skall ske. I sådana fall gäller bestämmelserna i detta kapitel i tillämpliga delar.

9 kap. Särskilda bestämmelser om vissa riktade emissioner m.m.

1 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas när publika aktiebolag eller dotterbolag till sådana bolag fattar beslut om

1. tillskottsemission, eller
2. överlåtelse av aktier, konvertibler eller teckningsoptioner som utfärdats av ett bolag inom samma koncern.

2 § Ett beslut om tillskottsemission som avses i 1 § 1 skall för att bli giltigt fattas eller godkännas av bolagsstämman i det emitterande bolaget, om aktieägarna i bolaget inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen och om rätt att teckna i stället skall lämnas

1. styrelseledamöter eller suppleanter i det emitterande aktiebolaget eller annat företag inom samma koncern,
2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i det emitterande aktiebolaget eller annat företag inom samma koncern,
3. andra anställda hos det emitterande aktiebolaget eller annat företag inom samma koncern,
4. make eller sambo till någon som avses i 1–3,
5. omyndiga barn som står under vårdnad av någon som avses i 1–3, eller
6. juridiska personer över vilka någon som avses i 1–5 ensam eller tillsammans med någon annan som avses där har ett bestämmande inflytande.

Första stycket gäller inte aktier som emitteras för att infria bolagets utfästelse i konvertibler eller teckningsoptioner.

3 § För att ett beslut i ett dotterbolag till ett publikt aktiebolag om en sådan emission som avses i 2 § skall bli giltigt, fordras dessutom att emissionen godkänns på bolagsstämma i moderbolaget.

I fråga om sådan bolagsstämma i moderbolag gäller föreskrifterna i 8 kap. 14–15 §§ om tillhandahållande av förslag till beslut samt om innehållet i kallelsen till bolagsstämma. De handlingar som enligt 8 kap. 14 § skall läggas fram på dotterbolagets stämma skall läggas fram även på moderbolagets stämma.

4 § Om ett aktiebolag som är dotterbolag till ett publikt aktiebolag har emitterat aktier, konvertibler eller teckningsoptioner med rätt till teckning för ett annat aktiebolag inom samma koncern, får det senare bolaget inte överlåta dessa till någon som avses i 2 § 1–6 utan att beslut om detta har fattats av bolagsstämman i det bolaget.

Är det emitterande bolaget dotterbolag till det bolag som tecknat aktierna, konvertiblerna eller teckningsoptionerna, får dock det senare bolaget utan att iaktta bestämmelserna i första stycket överlåta dessa till någon annan än någon som avses i 5 § 1–5.

För att ett beslut om överlåtelse från ett dotterbolag enligt första stycket skall bli giltigt fordras dessutom att överlåtelsen godkänns av bolagsstämman i moderbolaget.

I kallelsen till en bolagsstämma som skall behandla förslag till beslut som avses i denna paragraf skall förslagens huvudsakliga innehåll anges.

5 § Ett publikt aktiebolag eller ett dotterbolag till ett sådant bolag får inte heller i annat fall överlåta aktier i ett dotterbolag eller konvertibler eller teckningsoptioner som utfärdats av ett sådant bolag till

1. styrelseledamöter eller suppleanter i det publika aktiebolaget eller dess moderbolag,

2. verkställande direktör eller vice verkställande direktör i det publika aktiebolaget eller dess moderbolag,

3. make eller sambo till någon som avses i 1–2,

4. omyndiga barn som står under vårdnad av någon som avses i 1–3,

5. juridiska personer över vilka någon som avses i 1–4 ensam eller tillsammans med någon annan som avses där har ett bestämmande inflytande,

utan att överlåtelsen har godkänts av bolagsstämman i det publika bolaget.

Om det publika bolaget är dotterbolag till ett publikt aktiebolag, fordras för att överlåtelsen skall bli giltig dessutom att överlåtelsen godkänns av bolagsstämman i moderbolaget.

I kallelsen till en bolagsstämma som skall behandla förslag till beslut som avses i denna paragraf skall förslagens huvudsakliga innehåll anges.

6 § Ett beslut som enligt 2–5 §§ skall fattas eller godkännas av bolagsstämma, är giltigt om det biträtts av aktieägare med nio tiondelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Om ett beslut enligt nämnda paragrafer skall godkännas av bolagsstämman i ett moderbolag och det finns flera moderbolag, skall godkännandet lämnas av bolagsstämman i det publika aktiebolag som är moderbolag i den största koncernen.

7 § Ett aktiebolag som har genomfört en emission som avses i 2 §, skall lämna uppgift om emissionsbeslutets innehåll och om den tilldelning av nya aktier, konvertibler eller teckningsoptioner som har skett på grundval av beslutet i förvaltningsberättelsen. Har ett aktiebolag genomfört en sådan överlåtelse som avses i 4 eller 5 §, skall uppgift om överlåtelsen lämnas i förvaltningsberättelsen. Ingår ett aktiebolag som genomfört en emission eller överlåtelse av nu angivet slag i en koncern, skall uppgift om emissionen eller överlåtelsen lämnas även i förvaltningsberättelsen för det publika aktiebolag som är moderbolag i koncernen. Finns det flera moderbolag, gäller detta det publika aktiebolag som är moderbolag i den största koncernen.

10 kap. Nedsättning av aktiekapitalet

Nedsättning av aktiekapitalet genom beslut av bolagsstämman

Nedsättningsändamål

1 § Nedsättning av aktiekapitalet får ske för

1. täckning av förlust, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,
2. avsättning till fond att användas enligt beslut av bolagsstämman (fri fond),
3. återbetalning till aktieägarna, samt
4. avsättning till reservfond i samband med indragning av egna aktier.

Om nedsättning enligt förbehåll i bolagsordningen finns bestämmelser i 23–27 §§.

Nedsättningsmetoder

2 § Aktiekapitalet kan sättas ned genom att

1. aktier dras in,
2. aktier läggs samman, eller
3. aktiernas nominella belopp minskas.

Beslutsordning

3 § Beslut om nedsättning av aktiekapitalet fattas av bolagsstämman, om inte annat följer av 23 §.

Om ett förslag till beslut om nedsättning inte skulle vara förenligt med bolagsordningen, skall beslut om erforderlig ändring av denna fattas innan stämman beslutar om nedsättningen.

4 § Bolagsstämmans beslut om nedsättning är giltigt om det har biträttats av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Innebär nedsättningen att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt, om det har biträtts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädde aktierna, nämligen om

1. nedsättningen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier godkänner nedsättningen, eller

2. nedsättningen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de på stämman företrädde aktierna av detta slag godkänner nedsättningen.

Skydd för det bundna egna kapitalet

5 § Nedsättning för avsättning till fri fond eller återbetalning till aktieägarna får inte avse större belopp än att full täckning finns för det bundna egna kapitalet efter nedsättningen. Beräkningen därav sker enligt balansräkning för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid stämman, och annars på grundval av de handlingar som avses i 8 §.

Skall återbetalning till aktieägarna ske med belopp som överstiger aktiernas nominella värde får det överskjutande beloppet inte vara så stort att återbetalningen med hänsyn till bolagets eller koncernens konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt strider mot god affärs sed.

Vid nedsättning av aktiekapitalet genom indragning av aktier utan återbetalning till aktieägarna skall nedsättningsbeloppet överföras till reservfonden eller en fri fond.

Förslag till beslut

6 § I förslag till beslut om nedsättning av aktiekapitalet skall följande anges:

1. nedsättningsändamålet,
2. det belopp eller högsta belopp, varmed aktiekapitalet skall sättas ned, eller det lägsta och högsta beloppet för nedsättningen,
3. nedsättningsmetoden, samt
4. aktiernas nominella belopp.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

5. vilka aktier som skall dras in eller läggas samman, och, i avstämningsbolag, avstämningsdagen, samt
6. att nedsättningsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen.

Skall avstämningsdag anges enligt första stycket 5, får den inte sättas tidigare än en vecka från det beslutet kungjorts enligt 15 §.

7 § Skall nedsättning ske för återbetalning till aktieägarna genom att aktier dras in (inlösen) skall, utöver vad som följer av 6 §, följande anges i förslaget till beslut:

1. den rätt att få sina aktier inlösta som tillkommer aktieägarna,
2. den tid inom vilken anmälan för inlösen skall göras,

3. det belopp som skall betalas för varje aktie som löses in,
4. den tid inom vilken de inlösta aktierna skall betalas, eller i förekommande fall att anmälan för inlösen skall ske mot ingivande av aktiebrevet för erhållande av betalning.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

5. att anmälan för inlösen skall ske genom ingivande av till aktiebrevet hörande kuponger,
6. att inlösta aktier skall betalas med annan egendom än pengar eller i övrigt på villkor som avses i 2 kap. 3 § eller att inlösen skall ske genom kvittning av en bolagets fordran på aktieägaren, samt
7. bemyndigande för styrelsen eller den som styrelsen inom sig utser att innan inlösen påbörjas bestämma med vilket belopp aktiekapitalet skall sättas ned och det belopp som skall betalas för varje aktie som löses in.

Anmälningstiden får inte understiga två veckor, om inte alla aktieägare som så önskar kan få sina aktier inlösta. I kupongbolag räknas denna tid från det att kungörelse enligt 13 § skett, eller, om samtliga aktieägare varit företrädda på den stämma som beslutat om nedsättningen, från beslutet. I avstämningsbolag räknas tiden från avstämningsdagen.

Bemyndigande som avses i första stycket 7 får meddelas bara om aktierna är föremål för handel vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad. I avstämningsbolag skall bemyndigandet utformas så att beslut om nedsättningsbeloppet och det belopp som skall betalas för varje aktie som löses in fattas senast på avstämningsdagen.

Redovisningshandlingar

8 § Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall följande fogas till förslaget till beslut om nedsättning av aktiekapitalet:

1. en kopia av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust samt kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka inträffat efter årsredovisningens avgivande, samt
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Styrelsens redogörelse

9 § I förslaget till beslut skall styrelsen lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av bestämmelse som avses i 7 § första stycket 6. Av redogörelsen skall framgå hur vederlaget för aktierna har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Bestämmelserna i 2 kap. 3 och 4 §§ skall därvid tillämpas.

Innebär förslaget att inte alla aktieägare kan få aktier inlösta skall skälen för detta anges.

I fall som avses i 16 § första stycket andra meningen skall styrelsens redogörelse innehålla uppgift om hur bolagets bundna egna kapital och

aktiekapital skulle komma att påverkas av den föreslagna nedsättningen och övriga föreslagna åtgärder. Bilaga 4

Revisorsgranskning

10 § Styrelsens redogörelse enligt 9 § skall granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor.

Revisorns yttrande skall fogas till förslaget.

Tillhandahållande av förslag till beslut m.m.

11 § Förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som avses i 8–10 §§, skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst två veckor före den bolagsstämma vid vilken frågan om nedsättning skall prövas. En kopia av handlingarna skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på stämman.

Kallelsens innehåll

12 § Kallelsen till bolagsstämman skall ange nedsättningsförslagets huvudsakliga innebörd.

Kungörelse och underrättelse

13 § I avstämningsbolag skall beslut om nedsättning eller en redogörelse för det väsentliga innehållet i beslutet genast kungöras. Om avstämningsbolaget är ett privat aktiebolag skall sådan kungörelse ske dels i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Om avstämningsbolaget är ett publikt aktiebolag skall kungörelse ske dels i en rikstäckande dagstidning, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Kungörs inte beslutet i dess helhet, skall i kungörelsen lämnas uppgift om var beslutet hålls tillgängligt.

Har bolagsstämman enligt 7 § första stycket 7 bemyndigat styrelsen eller den styrelsen inom sig utser att besluta om vissa nedsättningsvillkor skall beslut som fattas med stöd av bemyndigandet kungöras med tillämpning av första stycket.

I kupongbolag skall beslut som avses i första och andra styckena utan dröjsmål sändas till aktieägare, vars postadress är känd för bolaget, om aktieägarens aktier kan eller skall dras in.

Kungörelse enligt första och andra styckena och underrättelse enligt tredje stycket behövs inte, om

1. samtliga aktieägare varit företrädare vid den bolagsstämma som beslutat nedsättningen, eller
2. aktiernas nominella belopp sätts ned för förlusttäckning.

14 § Beslut om nedsättning skall anmälas för registrering inom fyra månader från beslutet.

Har nedsättningsbeslut inte anmälts inom tid som anges i första stycket eller har registreringsmyndigheten genom lagakraftäggande beslut avskrivit anmälan eller vägrat registrering, förfaller beslutet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet sätts ned.

Förlusttäckning

15 § Skall nedsättningsbeloppet användas för förlusttäckning, är aktiekapitalet nedsatt när beslutet registrerats.

Återbetalning till aktieägarna m.m.

16 § Skall nedsättningsbeloppet helt eller delvis användas för avsättning till fri fond eller återbetalning till aktieägarna, får bolaget inte verkställa nedsättningsbeslutet utan registreringsmyndighetens eller, i tvistiga fall, rättens tillstånd. Tillstånd behövs dock inte om bolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av nedsättningsbeslutet.

I fall då tillstånd krävs skall bolaget skriftligen underrätta sina kända borgenärer om nedsättningsbeslutet. Underrättelserna skall innehålla uppgift om att bolaget avser att ansöka om tillstånd att verkställa nedsättningsbeslutet samt uppgift om borgenärernas rätt enligt 19 § att motsätta sig att beslutet verkställs.

Underrättelse behöver inte sändas till borgenär, vars anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag.

Ansökan om tillstånd att verkställa nedsättningsbeslutet

17 § Bolaget skall ansöka om tillstånd att verkställa nedsättningsbeslutet enligt 16 § hos registreringsmyndigheten. Ansökan skall ges in inom två månader efter det att nedsättningsbeslutet registrerats.

Till ansökan skall fogas ett intyg från bolagets styrelse eller verkställande direktör att bolagets kända borgenärer underrättats enligt 16 § andra stycket. Om bolaget inte fogat ett sådant intyg till ansökan, skall registreringsmyndigheten förelägga bolaget att avhjälpa bristen. Underlåter bolaget detta, skall ansökan avvisas.

Kallelse av bolagets borgenärer

18 § Registreringsmyndigheten skall kalla bolagets borgenärer, med föreläggande för den som vill bestrida ansökan att senast viss dag skriftligen anmäla detta vid påföljd att han annars anses ha medgivit ansökan.

Registreringsmyndigheten skall dock inte kalla borgenär, vars anspråk avser en fordran på lön eller någon annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag.

Genom registreringsmyndighetens försorg skall kallelsen skyndsamt kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Registreringsmyndigheten skall vidare skicka en särskild underrättelse om kallelsen till kronofogdemyndigheten i det län där bolaget skall ha sitt säte.

Registreringsmyndighetens tillstånd till nedsättning

19 § Om en borgenär som har blivit kallad enligt 18 § bestrider ansökan inom förelagd tid, skall registreringsmyndigheten överlämna ärendet till rätten i den ort där bolagets styrelse skall ha sitt säte. Har sådant bestridande inte gjorts, skall registreringsmyndigheten lämna bolaget tillstånd att verkställa nedsättningsbeslutet.

Rättens tillstånd till nedsättning

20 § Om ett ärende om tillstånd till verkställande av nedsättningsbeslut har överlämnats till rätten, skall tillstånd beviljas om de borgenärer som har bestritt ansökan har fått full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. I annat fall skall ansökan avslås.

Rätten skall underrätta registreringsmyndigheten om lagakraftvunnet beslut som meddelats med anledning av ansökan.

Registrering

21 § Om ansökan enligt 17 § bifallits, är aktiekapitalet nedsatt när beslutet registrerats.

Nedsättningsbeslutet förfaller

22 § Om någon ansökan enligt 17 § inte har gjorts inom föreskriven tid eller om en sådan ansökan har avslagits genom lagakraftvunnet beslut, skall registreringsmyndigheten förklara nedsättningsbeslutet förfallet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet sätts ned.

Nedsättning av aktiekapitalet enligt förbehåll i bolagsordningen

Inlösenförbehåll

23 § I aktiebolag, vars aktiekapital kan utan ändring av bolagsordningen bestämmas till ett lägre eller högre belopp, kan i bolagsordningen tas in förbehåll att aktiekapitalet kan sättas ned genom inlösen av aktier (inlösenförbehåll). Förbehållet får dock inte utformas så att aktiekapitalet kan sättas ned under minimikapitalet.

Ett inlösenförbehåll skall ange dels ordningen för inlösen, dels inlösenbeloppet eller grunderna för dess beräkning.

Om förbehållet införs genom ändring av bolagsordningen, får det endast avse aktier som kan tecknas eller ges ut efter det att ändringen registrerats.

Majoritetskrav

24 § Vid beslut om nedsättning av aktiekapitalet enligt inlösenförbehåll gäller 12 kap. 13 §.

Skydd för det bundna kapitalet

25 § Nedsättning av aktiekapitalet enligt inlösenförbehåll får inte avse större belopp än att full täckning finns för det bundna egna kapitalet efter nedsättningen. Beräkningen därav skall ske enligt balansräkningen för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid stämman, och annars på grundval av de handlingar som avses i 8 §.

Tillstånd till nedsättning

26 § Bestämmelserna i 16–22 §§ tillämpas också vid nedsättning enligt inlösenförbehåll.

Tillstånd till nedsättning behövs dock inte, om denna

1. genomförs genom inlösen med ett sammanlagt belopp som inte överstiger det fria egna kapitalet enligt den senast fastställda balansräkningen, och

2. ett belopp som motsvarar nedsättningsbeloppet avsätts till reservfonden.

Registrering

27 § I fall som avses i 26 § andra stycket skall bolaget, när beslut har fattats om inlösen av aktier och avsättning till reservfonden, genast anmäla detta för registrering.

När registrering har skett är aktiekapitalet nedsatt med det sammanlagda nominella beloppet av de aktier som enligt beslutet skall lösas in.

11 kap. Förvärv och överlåtelse av egna aktier m.m.

Teckning av egna aktier

1 § Ett aktiebolag får inte teckna egna aktier.

Om ett aktiebolag har tecknat egna aktier, skall stiftarna eller vid nyemission styrelsen och verkställande direktören anses ha tecknat aktierna för egen räkning med solidariskt ansvar för betalningen. Det gäller dock inte stiftare, styrelseledamot eller verkställande direktör som visar att han inte kände till eller hade bort känna till aktieteckningen.

Om aktier i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Bestämmelserna i första–tredje styckena gäller även i fråga om ett dotterföretags teckning av aktie i moderbolaget. Bilaga 4

Tagande av egna aktier eller aktier i moderbolag som pant

2 § Ett aktiebolag får inte ta egna aktier som pant och ett dotterföretag får inte ta aktier i sitt moderbolag som pant.

Avtal i strid mot första stycket är ogiltigt.

Förvärv av egna aktier

3 § Ett aktiebolag får förvärva egna aktier endast i enlighet med vad som föreskrivs i 4–7 §§.

4 § Ett privat aktiebolag får förvärva egna aktier endast genom en förhandlad överenskommelse med en eller flera ägare eller genom köp enligt ett till samtliga ägare eller samtliga ägare av ett visst slag av aktier riktat förvärvserbjudande.

Ett publikt aktiebolag får förvärva egna aktier endast genom köp på börs eller annan organiserad marknadsplats eller genom köp enligt ett till samtliga ägare eller samtliga ägare av ett visst slag av aktier riktat förvärvserbjudande.

5 § Förvärv av egna aktier får inte ske med större belopp än att det finns full täckning för det bundna egna kapitalet efter förvärvet. Beräkningen därav sker enligt balansräkning för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid den bolagsstämma som skall besluta om förvärvet, och annars på grundval av de handlingar som avses i 16 §.

Förvärv av egna aktier får inte ske med så stort belopp att förvärvet med hänsyn till bolagets eller koncernens konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt strider mot god affärssed.

6 § Bolagets innehav av egna aktier får i ett publikt aktiebolag utgöra högst en tiondel av samtliga aktier i bolaget. Är bolaget moderbolag skall i detta sammanhang aktier som innehas av dess dotterföretag anses som moderbolagets.

7 § Utan hinder av 4–6 §§ får ett aktiebolag

1. förvärva egna aktier utan vederlag,
2. förvärva egna aktier som ingår i en affärsrörelse som bolaget övertar,
3. inlösa egna aktier enligt 19 kap. 3 §, eller
4. på auktion ropa in egna aktier som utmätts för en bolagets fordran.

Bestämmelserna i 13–19 §§ tillämpas inte på förvärv som avses i första stycket.

8 § Vid tillämpning av 5 och 6 §§ skall aktier som har förvärvats av någon som handlat i eget namn men för bolagets räkning behandlas som bolagets egna aktier.

Dotterföretags förvärv av aktier i moderbolaget

9 § Ett dotterföretag får inte förvärva aktier i sitt moderbolag i annat fall än som avses i 7 § första stycket 1, 2 och 4.

Otillåtet förvärv av egna aktier

10 § Aktier som förvärvats i strid med 4–6 § skall avyttras senast en månad efter förvärvet. Aktier som inte avyttrats inom denna tid är ogiltiga. Bolaget skall nedsätta aktiekapitalet med aktiernas nominella belopp. Förslag till beslut om nedsättning skall läggas fram på den första bolagsstämma som hålls sedan ogiltighet inträtt. Nedsättningsbeloppet skall överföras till reservfonden.

11 § Aktier i ett publikt aktiebolag, som förvärvats enligt 7 § skall avyttras så snart det kan ske utan förlust, dock senast tre år efter förvärvet, om bolaget inte får inneha aktierna enligt 6 §. Aktier som inte avyttras inom denna tid är ogiltiga. Bestämmelserna i 10 § om nedsättning av aktiekapitalet skall i sådant fall tillämpas.

12 § Förvärvar ett dotterföretag i strid med 9 § aktier i sitt moderbolag är förvärvet ogiltigt.

Har ett aktiebolag blivit moderbolag och innehar dotterföretaget aktier i moderbolaget skall aktierna avyttras så snart det kan ske utan förlust, dock senast tre år efter förvärvet. Aktier som inte avyttrats inom denna tid är ogiltiga. Moderbolaget skall sätta ned aktiekapitalet med aktiernas nominella belopp. Förslag till beslut om nedsättning skall läggas fram på den första bolagsstämma som hålls sedan ogiltighet inträtt. Nedsättningsbeloppet skall överföras till reservfonden.

Beslut om förvärv av egna aktier i privat aktiebolag

13 § Beslut om förvärv av egna aktier i privat aktiebolag fattas av bolagsstämman.

I förslag till beslut som avses i första stycket skall anges syftet med förvärvet samt om aktierna skall förvärvas genom en förhandlad överenskommelse med en eller flera ägare, eller ett till samtliga aktieägare eller samtliga ägare av aktier av visst slag riktat erbjudande.

Skall aktierna förvärvas genom en förhandlad överenskommelse skall förslaget innehålla uppgift om

1. överlåtarens namn och adress,
2. det antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som skall förvärvas,
3. det vederlag som skall lämnas för varje aktie,

4. den tid inom vilken aktierna skall betalas, samt

5. övriga villkor för förvärvet.

Skall aktierna förvärvas genom ett till samtliga aktieägare eller samtliga ägare av aktier av visst slag riktat erbjudande skall förslaget innehålla uppgift om

1. den tid, längst intill nästkommande ordinarie bolagsstämma, inom vilken erbjudandet skall genomföras,

2. det antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som erbjudandet skall avse, och

3. det vederlag som skall lämnas för aktierna.

Beslut om förvärv av egna aktier i publikt aktiebolag

14 § Beslut om förvärv av egna aktier i publikt aktiebolag fattas av bolagsstämman, om inte annat följer av 15 §.

I förslag till beslut som avses i första stycket skall anges syftet med förvärvet samt om aktierna skall förvärvas genom köp på börs eller annan organiserad marknadsplats, eller ett till samtliga aktieägare eller samtliga ägare av aktier av visst slag riktat erbjudande.

Skall aktierna förvärvas genom köp på börs eller annan organiserad marknadsplats skall förslaget innehålla uppgift om

1. den tid, längst intill nästkommande ordinarie bolagsstämma, inom vilken stämmans beslut skall verkställas,

2. det högsta antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som får förvärvas, och

3. det lägsta och högsta belopp som får betalas för aktierna.

Skall aktierna förvärvas genom ett till samtliga aktieägare eller samtliga ägare av aktier av visst slag riktat erbjudande skall förslaget innehålla uppgift om

1. den tid, längst intill nästkommande ordinarie bolagsstämma, inom vilken erbjudandet skall genomföras,

2. det antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som erbjudandet skall avse, och

3. det vederlag som skall lämnas för aktierna.

15 § I ett publikt aktiebolag kan bolagsstämman bemyndiga styrelsen att besluta om förvärv av aktier i bolaget genom köp på börs eller annan organiserad marknadsplats.

Bemyndigandet skall innehålla uppgift om

1. den tid, längst intill nästkommande ordinarie bolagsstämma, inom vilken bemyndigandet får utnyttjas,

2. det högsta antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som får förvärvas, samt

3. det lägsta och högsta belopp som får betalas för aktierna.

Redovisningshandlingar

16 § Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämma som avses i 13, 14 eller 15 §, skall till förslaget till beslut fogas

1. en kopia av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka inträffat efter årsredovisningens avgivande, samt
3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Tillhandahållande av förslag till beslut m.m.

17 § Förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som avses i 16 §, skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst två veckor före den bolagsstämma vid vilken frågan om bolagets förvärv av egna aktier skall prövas. En kopia av handlingarna skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på stämman.

Kallelsens innehåll

18 § Kallelsen till bolagsstämman skall ange förslagets huvudsakliga innebörd.

Majoritetskrav

19 § Beslut av bolagsstämman om förvärv av egna aktier är giltigt, om det biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Överlåtelse av egna aktier

20 § Beslut om överlåtelse av egna aktier i annat fall än som avses i 10–12 §§ fattas med tillämpning av bestämmelserna i 6, 8 och 9 kap. om nyemission.

Lån till förvärv av aktier i bolaget

21 § Aktiebolag får inte ge förskott, lämna lån eller ställa säkerhet för lån i syfte att gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person skall förvärva aktier i bolaget eller överordnat bolag i samma koncern. Med närstående person avses

1. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till gäldenären,
2. den som är besvägrad med sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller
3. juridisk person över vars verksamhet person som nämnts ovan har ett bestämmande inflytande.

Vid tillämpningen av första stycket likställs äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

22 § Är gäldenären anställd i bolaget eller i ett annat bolag i samma koncern gäller inte förbudet mot förskott, lån eller säkerhet i 21 §, om

1. värdet av det erbjudna förskottet, lånebeloppet eller säkerheten, jämte tidigare förskott, lån och säkerheter enligt denna paragraf från bolaget eller annat bolag i samma koncern inte överstiger ett belopp som motsvarar två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, och

2. erbjudandet riktar sig till minst hälften av de anställda i bolaget samt, i fråga om förskott eller lån, innebär att det erbjudna beloppet skall återbetalas inom fem år genom regelbundna amorteringar.

Förskott, lån eller säkerhet enligt första stycket får inte lämnas, om det sammanlagda beloppet av sådana förskott, lån och säkerheter därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

23 § Som aktieförvärv eller aktieinnehav enligt 21 eller 22 § räknas inte förvärv eller innehav av andelar i en aktiefond som inte är företagsanknuten.

24 § I fråga om förskott, lån eller säkerhet för förvärv av aktier i bolaget eller överordnat bolag i samma koncern får skattemyndigheten på ansökan av bolaget medge undantag från 21 § om det behövs på grund av särskilda omständigheter. Vid förvärv av aktier i det bolag som lämnar förskott eller lån eller ställer säkerhet får dock sådant undantag medges endast om bolaget är ett privat aktiebolag.

För aktiebolag som står under Finansinspektionens tillsyn prövas frågor om undantag enligt första stycket av inspektionen.

25 § Bolagets kända borgenärer skall höras över en ansökan som avses i 24 §. Det behöver dock inte ske, om borgenärernas ställning uppenbarligen inte påverkas av att ansökan bifalls. Om en borgenär begär det, skall hans fordran betalas eller betryggande säkerhet ställas för den innan ansökan får bifallas.

26 § Sådana förskott, lån och säkerheter som lämnats med stöd av undantag som meddelats enligt 24 § skall ta upp i en av styrelsen och verkställande direktören för varje räkenskapsår upprättad förteckning, såvida inte tillståndsmyndigheten särskilt föreskrivit att förskottet, lånet eller säkerheten inte behöver tas upp i en sådan förteckning. Förteckningen skall avse dels under räkenskapsåret tillkomna, dels från tidigare räkenskapsår kvarstående förskott, lån och säkerheter. I förteckningen skall angivas namnet på de personer till vilka förskott eller lån lämnats eller för vilka säkerhet ställts.

Bolaget skall bevara en förteckning som avses i första stycket under minst tio år räknat från utgången av det räkenskapsår till vilket förteckningen hänför sig.

Förvärv och överlåtelse av egna konvertibler och teckningsoptioner

27 § Vid aktiebolags förvärv av egna konvertibler eller teckningsoptioner får det belopp som avser konverterings- eller optionsrätten inte vara större än att det finns full täckning för det bundna egna kapitalet efter

förvärvet. Beräkningen därav sker enligt balansräkning för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid den bolagsstämma som skall besluta om förvärvet, och annars på grundval av de handlingar som avses i 16 §.

28 § Om ett aktiebolag förvärvat en egen konvertibel eller teckningsoption får denna inte överlåtas av bolaget.

29 § Senast tre månader efter det att bolaget förvärvat egna konvertibler eller teckningsoptioner skall styrelsen för registrering anmäla hur många konvertibler eller teckningsoptioner som på grund av 27 § upphört att gälla. Om förvärven skett på grund av ett erbjudande som gäller för längre tid än ett år, skall anmälan göras senast tre månader efter utgången av varje räkenskapsår under vilket förvärvet har skett.

Genom registreringen är det belopp eller högsta belopp, varmed aktiekapitalet kan ökas på grund av emissionen, nedsatt med det sammanlagda nominella beloppet av de aktier som hade kunnat erhållas genom konvertering av de anmälda konvertiblerna eller tecknas på grund av de anmälda teckningsoptionerna.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

9 §

Kallelse till bolagsstämma skall utfärdas tidigast fyra veckor före stämman. Om ej bolagsordningen föreskriver längre tid, skall kallelsen utfärdas senast två veckor före stämman. Uppskjutes stämman till dag som infaller senare än fyra veckor efter det stämman har inletts, skall kallelse ske till den fortsatta stämman. Fordras enligt bolagsordningen för giltighet av bolagsstämmobeslut att det fattas på två stämmor, kan kallelse till sista stämman ej ske innan första stämman hållits. I sådan kallelse skall anges vilket beslut den första stämman fattat.

Kallelse skall ske enligt bolagsordningen. Skriftlig kallelse skall dock alltid avsändas till varje aktieägare vars postadress är känd för bolaget, om

1. ordinarie bolagsstämma skall hållas på annan tid än som föreskrives i bolagsordningen, eller
2. bolagsstämma skall behandla fråga om
 - a) sådan ändring av bolagsordningen som avses i 15 §,
 - b) bolagets försättande i likvidation, eller
 - c) upphörande av bolagets likvidation.

I kallelse skall tydligt anges de ärenden som skall förekomma på stämman. Avser ärende ändring av bolagsordningen, skall det huvudsakliga innehållet av förslaget till ändring anges i kallelsen. Att i vissa fall särskilda uppgifter skall anges i kallelsen följer av 4 kap. 4 § andra stycket, 5 kap. 3 § och 1 § tredje stycket detta kapitel.

I kallelse skall tydligt anges de ärenden som skall förekomma på stämman. Avser ärende ändring av bolagsordningen, skall det huvudsakliga innehållet av förslaget till ändring anges i kallelsen. Att i vissa fall särskilda uppgifter skall anges i kallelsen följer av 8 kap. 15 §, 10 kap. 12 § och 1 § tredje stycket detta kapitel.

Under minst en vecka närmast före stämman, som avses i 5 §, skall redovisningshandlingar och revisionsberättelse eller avskrifter därav hållas tillgängliga hos bolaget för aktieägarna och genast sändas till aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

15 §

Beslut om sådan ändring av bolagsordningen att såvitt angår redan utgivna aktier

1. aktieägarnas rätt till bolagets vinst eller övriga tillgångar minskas genom bestämmelse enligt 12 kap. 1 § andra stycket, 2. rätten att förvärva aktier i bolaget inskränkes genom förbehåll enligt 3 kap. 3 §, eller	1. aktieägarnas rätt till bolagets vinst eller övriga tillgångar minskas genom bestämmelse enligt 16 kap. 1 § andra stycket, 2. rätten att förvärva <i>eller överlåta</i> aktier i bolaget inskränks genom förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 <i>eller 18 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 §</i>, eller

3. rättsförhållandet mellan aktier rubbas, är giltigt, om det biträtts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna.

Beslut om sådan ändring i bolagsordningen som innebär att

1. det antal aktier, för vilka aktieägare kan rösta på bolagsstämma, begränsas, 2. av nettovinsten för räkenskapsåret, efter avdrag för vad som går åt för att täcka balanserad förlust, mer än som följer av 12 kap. 4 § första stycket skall avsättas till reservfond eller på annat sätt hållas inne, eller	2. av nettovinsten för räkenskapsåret, efter avdrag för vad som går åt för att täcka balanserad förlust, mer än som följer av 16 kap. 4 § första stycket skall avsättas till reservfond eller på annat sätt hållas inne, eller

3. användningen av bolagets vinst eller dess behållna tillgångar vid dess upplösning regleras på annat sätt än som avses i första stycket 1 eller detta stycke 2, är giltigt, om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av de avgivna rösterna och nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna.

Beslut om sådan ändring av bolagsordningen som avses i första eller andra stycket är, utan hinder av vad i dessa stycken sägs, giltigt, om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de på stämman företrädda aktierna, om

1. ändringen endast försämrar viss eller vissa aktiers rätt och samtliga vid stämman närvarande ägare av dessa aktier företrädande nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier samtycker till ändringen, eller
2. ändringen endast försämrar helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de på stämman företrädda aktierna av detta slag samtycker till ändringen.

15 kap.

1 §¹

Stiftare, styrelseledamot och Stiftare, styrelseledamot och

¹ Senaste lydelse 1995:1555.

verkställande direktör, som vid fullgörande av sitt uppdrag uppsåtligt eller av oaktsamhet skadar bolaget, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan vållas aktieägare eller annan genom överträdelse av denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen.

verkställande direktör, som vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligt eller av oaktsamhet skadar bolaget, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan vållas aktieägare eller annan genom överträdelse av denna lag, tillämplig lag om årsredovisning, 2 kap. 1–3 §§ eller 5–12 §§ lagen (1991: 980) om handel med finansiella instrument eller 5 kap. 5 c § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller bolagsordningen.

16 kap.

2 §²

Vinstutdelning till aktieägarna får inte överstiga vad som i fastställd balansräkning och, i fråga om moderbolag som skall upprätta koncernredovisning, i fastställd koncernbalansräkning för det senaste räkenskapsåret redovisas som bolagets eller koncernens nettovinst för året, balanserad vinst och fria fonder med avdrag för

1. redovisad förlust,
2. belopp som enligt lag eller bolagsordning skall avsättas till bundet eget kapital eller, i fråga om moderbolag, belopp som av det fria egna kapitalet i koncernen enligt årsredovisningarna för företag inom denna skall överföras till bundet eget kapital,
3. belopp som enligt bolagsordning annars skall användas för något annat ändamål än utdelning till aktieägarna.

Vinstutdelning får inte ske med så stort belopp att utdelningen med hänsyn till bolagets eller koncernens konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt står i strid mot god affärssed. *Förbud mot vinstutdelning i visst fall föreskrivs i 6 kap. 5 §.*

Vinstutdelning får inte ske med så stort belopp att utdelningen med hänsyn till bolagets eller koncernens konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt står i strid mot god affärssed.

3 §³

Beslut om vinstutdelning fattas av bolagsstämman. Stämman får endast i den mån skyldighet därtill föreligger enligt andra stycket eller enligt bolagsordningen besluta om utdelning av större belopp än styrelsen föreslagit eller godkänt.

Bolagsstämman skall på yrkande av ägare till minst en tiondel av samtliga aktier besluta utdelning av åtminstone ett belopp motsvarande hälften av vad som återstår av netto vinsten för året, sedan avdrag skett för balanserad förlust, som överstiger fria fonder, reservfond och överkursfond, och för belopp, som enligt lag eller bolagsordning skall avsättas till bundet eget kapital eller enligt bolagsordning annars skall an-

² Senaste lydelse 1995:1555.

³ Senaste lydelse 1995:1555.

vändas för något annat ändamål än utdelning till aktieägarna. Ett sådant yrkande skall framställas på ordinarie stämma innan beslut om användning av vinsten fattas. Utdelning får inte ske i strid med 2 §. Stämman är inte skyldig att besluta högre utdelning än fem procent av bolagets egna kapital.

I avstämningsbolag skall avstämningsdagen anges i bolagsstämmans beslut om utdelning till aktieägare. Utdelningen förfaller till betalning på avstämningsdagen och skall betalas utan dröjsmål. Den som på avstämningsdagen är införd i aktieboken eller i förteckning enligt 3 kap. 12 § skall anses behörig att *mottaga* utdelningen. Var han vid mottagandet ej berättigad, äger 4 kap. 3 § tredje stycket motsvarande tillämpning.

I avstämningsbolag skall avstämningsdagen anges i bolagsstämmans beslut om utdelning till aktieägare. Utdelningen förfaller till betalning på avstämningsdagen och skall betalas utan dröjsmål. Den som på avstämningsdagen är införd i aktieboken eller i förteckning enligt 4 kap. 15 § skall anses behörig att *ta emot* utdelningen. Var han vid mottagandet ej berättigad, skall 6 kap. 5 § första stycket tillämpas.

4 §⁴

Till reservfond skall avsättas belopp som

1. om reservfonden och överkursfonden tillsammans inte uppgår till tjugo procent av aktiekapitalet, motsvarar minst tio procent av den del av nettovinsten för året som inte går åt för att täcka balanserad förlust,

2. den för vilken aktie förverkats betalat till bolaget,

3. enligt 4 kap. 17 § skall tillfalla bolaget, 3. enligt 7 kap. 8 § skall tillfalla bolaget,

4. vid utbyte av fordran enligt skuldebrev mot aktie, motsvarar skillnaden mellan fordringsbeloppet och aktiens nominella belopp,

5. enligt bolagsordningen skall avsättas till reservfonden,

6. enligt beslut av bolagsstämman eljest skall överföras från det i balansräkningen redovisade fria egna kapitalet till reservfond.

Vid beräkning av det belopp, som enligt första stycket 1 minst skall avsättas till reservfond, skall nettovinsten ökas med vad som kan ha tillerkänts styrelseledamot, verkställande direktör eller annan som tantiem.

Nedsättning av reservfond eller överkursfond får enligt beslut av bolagsstämman endast ske för

1. täckande av sådan förlust enligt fastställd balansräkning som ej kan täckas av fritt eget kapital,

2. ökning av aktiekapitalet genom nyemission eller fondemission, eller

3. annat ändamål, om rätten med 3. annat ändamål, om *registreringsmyndigheten* eller rätten med motsvarande tillämpning av 6 kap. 6 § ger tillstånd till nedsättningen. 10 kap. 19 eller 20 § ger tillstånd till nedsättningen.

⁴ Senaste lydelse 1995:1555.

Aktiebolag får ej lämna penninglån till den som äger aktier i eller är styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget eller annat bolag i samma koncern. Detsamma gäller i fråga om penninglån till

1. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till aktieägare, styrelseledamot eller verkställande direktör,

2. den som är besvägrad med sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller

3. juridisk person över vars verksamhet person som nämnts ovan har ett bestämmande inflytande.

Bestämmelserna i första stycket gäller ej om

1. gäldenären är kommun eller landstingskommun,

2. gäldenären är företag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår,

3. gäldenären driver rörelse och lånet betingas av affärsmässiga skäl samt är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse, eller

4. gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i första stycket 1–3 är aktieägare samt det sammanlagda aktieinnehavet ej uppgår till en procent av aktiekapitalet i bolaget och ej heller, om bolaget ingår i koncern, till en procent av de sammanlagda aktiekapitalen i koncernbolagen. Första stycket tillämpas dock, om gäldenären eller juridisk person över vars verksamhet han har ett bestämmande inflytande eller båda tillsammans äger mer än 500 aktier i bolaget eller, om bolaget ingår i koncern, i koncernbolagen.

Aktiebolag får icke lämna penninglån i syfte att gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i första stycket 1–3 skall förvärva aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern.

Är gäldenären anställd i bolaget eller i ett annat bolag i samma koncern gäller inte förbudet mot penninglån i tredje stycket, om

1. lånebeloppet jämte tidigare lån enligt detta stycke från bolaget eller annat bolag i samma koncern inte överstiger ett belopp som motsvarar två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. låneerbjudandet riktar sig till minst hälften av de anställda i bolaget och lånet skall återbetalas inom fem år genom regelbundna amorteringar samt

3. hinder mot lån inte föreligger

⁵ Senaste lydelse 1994:802.

vid en tillämpning av första och andra styckena, även om de aktier som skall förvärfvas räknas med. Därvid skall dock det i första stycket angivna förbudet mot att lämna lån till styrelseledamot inte gälla i fråga om den som är styrelseledamot enligt bestämmelserna i lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privat-anställda.

Lån enligt fjärde stycket får inte lämnas, om det sammanlagda beloppet av sådana lån därefter skulle överstiga bolagets fria egna kapital.

Bestämmelserna i denna paragraf om förbud mot penninglån äger motsvarande tillämpning i fråga om ställande av säkerhet.

Vid tillämpningen av denna paragraf likställes äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

Som aktieinnehav eller aktieförvärv enligt bestämmelserna i denna paragraf räknas inte innehav eller förvärv av andelar i en aktiefond eller i en aktiesparfond eller kapitalsparfond som inte är företagsanknuten.

17 kap. Inlösen av minoritetsaktier

Förutsättningar för inlösen

1 § Äger en aktieägare (majoritetsaktieägaren) ensam eller tillsammans med dotterföretag mer än nio tiondelar av aktierna i ett aktiebolag, har han rätt att av de övriga aktieägarna i bolaget lösa in återstående aktier. Den vars aktier kan lösas in har rätt att få sina aktier inlösta av majoritetsaktieägaren.

2 § En majoritetsaktieägare som utnyttjar sin rätt enligt 1 § att lösa in återstående aktier i bolaget har rätt att också lösa in konvertibler och teckningsoptioner som bolaget givit ut. Innehavare av sådan konvertibel eller teckningsoption har rätt att få denna inlöst av majoritetsaktieägaren, även om denne inte utnyttjar sin rätt till inlösen av aktier. Om teckningsoptionen emitterats tillsammans med en skuldförbindelse, omfattar inlösenrätten också skuldförbindelsen under förutsättning att denna och teckningsoptionen befinner sig i samma ägares hand.

Har majoritetsaktieägaren enligt 7 § begärt att tvist om inlösen skall hänskjutas till skiljemän, får konvertiblerna eller teckningsoptionerna

inte utnyttjas för konvertering eller teckning förrän inlösentvisten avslutats genom lagakraftägande dom eller beslut.

Bestämmelserna i första stycket skall dock inte tillämpas, om annat föreskrivits i emissionsvillkor som avses i 8 kap. 8 § första stycket 7 eller 10 § första stycket 7.

Lösenbeloppet

3 § Om frågan om lösenbeloppet för aktie som skall lösas in enligt detta kapitel är tvistig, skall lösenbeloppet bestämmas med tillämpning av 4 §.

4 § Lösenbeloppet för aktie skall bestämmas så, att det motsvarar det pris för aktien som kan påräknas vid en försäljning under normala förhållanden. För aktie som är föremål för handel vid börs eller auktoriserad marknadsplats skall lösenbeloppet motsvara det noterade värdet, om inte särskilda skäl föranleder något annat. Lösenbeloppet skall bestämmas efter aktiens värde en dag som inte infaller senare än den dag någon av parterna hänsköt tvisten till prövning av skiljemän.

Har ett yrkande om inlösen av aktie enligt detta kapitel föregåtts av ett offentligt erbjudande att förvärva samtliga aktier som budgivaren inte redan innehar och har detta erbjudande antagits av ägare till mer än nio tiondelar av de med erbjudandet avsedda aktierna, skall lösenbeloppet motsvara det erbjudna vederlaget, om inte särskilda skäl föranleder något annat.

5 § Aktieägare har rätt till ränta på lösenbeloppet från den dag någon av parterna hänsköt tvisten till prövning av skiljemän till dess att lösenbeloppet fastställs genom lagakraftägande dom. Räntan skall motsvara den av Riksgäldskontoret fastställda, vid varje tid gällande statslåneräntan.

Prövning av inlösentvist

6 § En tvist om majoritetsaktieägaren har rätt eller skyldighet till inlösen eller en tvist om lösenbeloppet, skall prövas av tre skiljemän. Om inte något annat följer av detta kapitel, gäller i fråga om skiljemännen och förfarandet inför dem i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i lagen (1929:145) om skiljemän. Bestämmelserna i 18 § andra stycket den lagen om tid inom vilken skiljedomen skall meddelas gäller dock inte.

Om talan mot skiljedomen finns bestämmelser i 20 §.

Särskilda bestämmelser om förfarandet när majoritetsaktieägare hänskjutit tvisten till prövning av skiljemän

7 § Om en majoritetsaktieägare vill lösa in aktier i ett bolag enligt 1 § och överenskommelse om detta inte kan träffas, skall han hos bolagets styrelse skriftligen begära att tvisten hänskjuts till skiljemän och uppge sin skiljeman.

Bolagets styrelse skall genast efter en begäran enligt första stycket genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar och den eller de tidningar

som styrelsen bestämmer anmoda aktieägare, mot vilka lösningsanspråket riktas, att skriftligen uppge sin skiljeman till bolaget senast två veckor från kungörelsen. Anmodan skall även genom brev sändas till varje sådan aktieägare, om hans postadress är känd för bolaget.

Har majoritetsaktieägaren hänskjutit såväl en tvist om inlösen av aktier som en sådan tvist avseende konvertibler eller teckningsoptioner till prövning av skiljemän, skall tvisterna handläggas i samma skiljeförfarande.

8 § Har inte samtliga i aktieboken införda aktieägare, mot vilka lösningsanspråket riktas, inom föreskriven tid uppgivit en gemensam skiljeman, skall bolaget hos rätten i den ort där styrelsen har sitt säte begära förordnande av god man. Rätten skall skyndsamt pröva bolagets begäran. Den gode mannen skall utse en gemensam skiljeman för aktieägarna och underrätta bolagets styrelse om vem som utsetts.

9 § Den gode mannen skall i tvisten bevaka frånvarande aktieägares rätt. Utöver vad som särskilt anges i denna lag, gäller om den gode mannens behörighet vad som föreskrivs i 12 kap. 14 § första stycket 2–6 rättegångsbalken.

10 § Sedan skiljemännen utsetts, skall de anmoda de aktieägare som själva önskar föra sin talan, att inom två veckor anmäla detta till skiljenämndens ordförande. I fråga om denna anmodan skall 7 § andra stycket tillämpas.

11 § Prövas en tvist om inlösen enligt 1 § av skiljemän eller domstol och är parterna överens om att lösningsrätt föreligger eller förklaras genom lagakraftvunnen dom att sådan rätt är för handen utan att lösenbeloppet samtidigt fastställs, är ägarna till de aktier som skall lösas in skyldiga att till majoritetsaktieägaren överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när det är fråga om aktier i avstämningsbolag, att låta majoritetsaktieägaren registreras som ägare till aktierna enligt aktiekontolagen (1989:827).

Vad som föreskrivs i första stycket gäller endast under förutsättning att majoritetsaktieägaren ställer av skiljemännen eller, om tvisten prövas av domstol, av domstolen godkänd säkerhet för kommande lösenbelopp jämte ränta.

12 § När aktieägare på grund av 11 § första stycket överlämnar aktiebrev till majoritetsaktieägaren, är denne skyldig att till aktieägaren lämna ett skriftligt bevis om aktieägarens rätt till kommande lösenbelopp jämte ränta (lösenbevis). Av lösenbeviset skall framgå att det utställts av majoritetsaktieägaren, den betalningsberättigade aktieägarens namn samt det antal aktier, i förekommande fall med angivande av aktieslag, för vilka han är berättigad att uppbära lösenbelopp.

I avstämningsbolag är majoritetsaktieägaren, när han på grund av 11 § första stycket registreras som ägare till aktier, skyldig att i enlighet med aktiekontolagen (1989:827) låta registrera aktieägarens rätt till kommande lösenbelopp jämte ränta.

13 § Har aktiebrev eller lösenbevis inte överlämnats till majoritetsaktieägaren inom en månad från den dag dom avseende lösenbeloppet vann laga kraft eller är, i fråga om avstämningsbolag, aktieägare i sådant bolag okänd, skall majoritetsaktieägaren utan dröjsmål låta nedsätta lösenbeloppet för sådan aktie eller för aktie som avses med sådant lösenbevis enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet. Därvid får förbehåll om rätt att återta det nedsatta beloppet inte göras.

I avstämningsbolag är majoritetsaktieägaren, när dom avseende lösenbelopp vunnit laga kraft, skyldig att betala ut lösenbeloppet till den som enligt 17 § andra stycket har rätt till betalning.

14 § Om säkerhet ställts enligt 11 § eller nedsättning skett enligt 13 §, är majoritetsaktieägaren ägare till aktierna. Innan aktiebrev i ett bolag överlämnats till majoritetsaktieägaren medför aktiebrev i sådant fall endast rätt för innehavaren att mot överlämnande av aktiebrev till majoritetsaktieägaren eller länsstyrelsen få ut lösenbeloppet jämte ränta.

15 § Har aktiebrev inte överlämnats inom en månad från det att majoritetsaktieägaren blivit ägare till aktien, får nytt aktiebrev utfärdas till majoritetsaktieägaren. Det nya aktiebrevet skall innehålla uppgift om att det ersätter äldre brev. Om det äldre aktiebrevet därefter överlämnas till majoritetsaktieägaren, skall det överlämnas till bolaget för att maku-leras.

Aktier i avstämningsbolag skall i fall som avses i 14 § första meningen på begäran av majoritetsaktieägaren registreras med denne som ägare enligt aktiekontolagen (1989:827).

Dom i inlösentvist

16 § Är frågan om majoritetsaktieägarens rätt eller skyldighet till inlösen tvistig, får skiljemännen på yrkande av part eller den gode mannen avgöra frågan genom särskild skiljedom.

17 § Dom avseende lösenbeloppet skall fastställa vad majoritetsaktieägaren skall betala för varje aktie som skall lösas in. I domen skall majoritetsaktieägaren förpliktas att till den som överlämnar aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller överlämnar lösenbevis utge det lösenbelopp som följer av aktiebrevet eller lösenbeviset jämte ränta.

I avstämningsbolag skall betalningsförpliktelsen gälla i förhållande till den som enligt aktiekontolagen (1989:827) är

1. registrerad som ägare till aktierna, eller
2. antecknad på konto i avstämningsregister som berättigad till lösenbeloppet.

Återkallelse av talan

18 § Om majoritetsaktieägaren återkallar sin talan om inlösen sedan den gode mannen eller aktieägare gått i svaromål, är majoritetsaktieägaren ändå skyldig att på yrkande av den som gått i svaromål lösa in dennes eller, om yrkandet framställts av den gode mannen, frånvarande aktie-

ägares aktier. Detsamma gäller om majoritetsaktieägaren sedan aktieägare eller den gode mannen gått i svaromål underrättar skiljemännen eller, om tvisten prövas av domstol, domstolen att han överlåtit aktier i sådan omfattning att han inte längre är berättigad till inlösen enligt 1 §. I sistnämnda fall får dock yrkande om inlösen framställas endast beträffande aktie som ägdes av någon annan än majoritetsaktieägaren eller dotterföretag till denne den dag majoritetsaktieägaren begärde att tvisten skulle hänskjutas till prövning av skiljemän.

Om majoritetsaktieägaren har ställt säkerhet enligt 11 §, får han inte därefter återkalla sin talan.

Har någon annan än majoritetsaktieägaren hänskjutit tvisten till prövning av skiljemän och återkallar han sin talan, skall tvisten ändå prövas om majoritetsaktieägaren yrkar det.

Kostnaderna för skiljeförfarandet

19 § Kostnaderna för skiljeförfarandet skall bäras av majoritetsaktieägaren, om inte skiljemännen på särskilda skäl ålägger någon annan aktieägare att helt eller delvis svara för dessa kostnader. Som kostnad för skiljeförfarandet anses även ersättning till den gode mannen för arbete och kostnader. Beträffande aktieägares kostnader gäller 18 kap. 8 § rättegångsbalken. I bolag som enligt 2 § första stycket 3 insiderlagen (1990:1342) utgör aktiemarknadsbolag, har dock aktieägare inte rätt till ersättning för sina kostnader om det noterade värdet av hans aktier inte översteg ett basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring den dag tvisten hänsköts till prövning av skiljemän.

Klander av skiljedom

20 § Part eller god man som är missnöjd med skiljedomen har rätt att väcka talan i Svea hovrätt inom sextio dagar från det han fick del av skiljedomen i original eller bestyrkt kopia.

Prövningstillstånd krävs för att Högsta domstolen skall pröva hovrättens dom eller slutliga beslut.

Rättegångskostnader i Svea hovrätt och Högsta domstolen

21 § I högre rätt svarar majoritetsaktieägaren för sina egna kostnader och för kostnader som uppkommit för motpart eller god man genom att majoritetsaktieägaren fullföljt talan, om inte annat följer av 18 kap. 6 eller 8 § rättegångsbalken. I övrigt gäller 18 kap. rättegångsbalken beträffande skyldigheten att svara för kostnader i högre rätt.

Särskilda bestämmelser om inlösen av konvertibler och teckningsoptioner

22 § I tvist om inlösen av konvertibler eller teckningsoptioner skall 3–7, 10, och 13–21 §§ tillämpas.

Om en tvist om inlösen avser såväl aktier som konvertibler eller teckningsoptioner och god man har förordnats enligt 8 §, är denne behö-

rig att också företräda frånvarande innehavare av konvertibler eller teckningsoptioner. Bilaga 4

18 kap. Fusion

2 §⁶

Fusion får ske utan hinder av att överlåtande bolag har trätt i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på stämman. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 13 kap. 14 §.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på stämman. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 19 kap. 14 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 19 § har registrerats eller registrering enligt 28 § har skett.

3 §⁷

Innehavarna av *konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning*, vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

Innehavarna av *konvertibler, teckningsoptioner*, vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

10 §⁸

Fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samtliga överlåtande bolag.

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i det övertagande bolaget begär det, skall fusionsplanen underställas även bolagsstämman i det övertagande bolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 18 kap. 2 §.

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i det övertagande bolaget begär det, skall fusionsplanen underställas även bolagsstämman i det övertagande bolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 22 kap. 2 §.

⁶ Senaste lydelse 1994:802.

⁷ Senaste lydelse 1994:802.

⁸ Senaste lydelse 1994:802.

Stämman får hållas tidigast en månad eller, om samtliga fusionerande aktiebolag är privata aktiebolag, tidigast två veckor efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

Innan stämman fattar beslut, skall fusionsplanen med därtill fogade handlingar ha hållits tillgänglig för aktieägarna under minst en månad efter kungörandet eller, om samtliga fusionerande aktiebolag är privata aktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Tillhandahållandet skall ske hos bolaget på den ort där styrelsen har sitt säte. Planen med därtill fogade handlingar skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Om fusionsplanen inte godkänns i sin helhet av samtliga bolag, är frågan om fusionen förfallen.

20 §⁹

När en anmälan enligt 19 § har registrerats, är överlåtande bolag upplöst. Överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 15 kap. 1–3 §§ övergår samtidigt till det övertagande bolaget och aktieägare i överlåtande bolag blir, om aktier ingår i fusionsvederlaget, aktieägare i det övertagande bolaget.

<p>Utan hinder av första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 15 kap. 5 §. Därvid skall 9 kap. 8 § andra meningen tillämpas. Om sådan talan väcks, gäller 13 kap. 16 § i tillämpliga delar.</p>	<p>Utan hinder av första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 15 kap. 5 §. Därvid skall 12 kap. 8 § andra meningen tillämpas. Om sådan talan väcks, gäller 19 kap. 16 § i tillämpliga delar.</p>
---	--

24 §¹⁰

<p>Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till registreringsmyndigheten för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 18 kap. 2 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.</p>	<p>Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till registreringsmyndigheten för registrering. Uppgift om registreringen skall kungöras enligt 22 kap. 2 §. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.</p>
---	---

25 §¹¹

<p>Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta</p>	<p>Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta</p>
--	--

⁹ Senaste lydelse 1994:802.

¹⁰ Senaste lydelse 1994:802.

¹¹ Senaste lydelse 1994:802.

bolag. En sådan begäran skall framställas inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 18 kap. 2 §.

Bestämmelserna i 10 § tredje och fjärde styckena samt 11 § första stycket skall tillämpas.

30 §¹²

Talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall i fall som avses i 9 kap. 17 § tredje stycket väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit en talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande bolagets vägnar sedan överlåtande bolag upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bolaget solidariskt.

19 kap.

7 §¹³

När bolagsstämman har fattat beslut om likvidation skall detta genom stämmans försorg genast anmälas till registreringsmyndigheten och denna skall därefter genast utse en eller flera likvidatorer. När en domstol eller registreringsmyndigheten beslutar att bolaget skall träda i likvidation, skall en eller flera likvidatorer samtidigt utses. Likvidator träder i styrelsens och verkställande direktörs ställe och har i uppgift att genomföra likvidationen.

Saknar aktiebolag, som har trätt i likvidation, till registret anmäld behörig likvidator, skall registreringsmyndigheten förordna en eller flera likvidatorer.

Beslut om likvidation och om förordnande av likvidator skall registreras.

Bestämmelserna om styrelse och styrelseledamöter i denna lag och tillämplig lag om årsredovisning gäller även i fråga om likvidator, om inte annat följer av detta kapitel.

Uppdrag att vara revisor upphör icke genom att bolaget träder i likvidation. Bestämmelserna i 10 kap. äger tillämpning under likvidation. Revisionsberättelsen skall innehålla uttalande huruvida enligt

Uppdrag att vara revisor upphör icke genom att bolaget träder i likvidation. Bestämmelserna i 14 kap. äger tillämpning under likvidation. Revisionsberättelsen skall innehålla uttalande huruvida enligt

¹² Senaste lydelse 1994:802.

¹³ Senaste lydelse 1995:1620.

12 §¹

Likvidatorerna skall för varje räkenskapsår avge årsredovisning, som läggs fram på ordinarie bolagsstämma för godkännande. I fråga om stämman och redovisningen skall 9 kap. 5 § andra stycket 1 och 2

Likvidatorerna skall för varje räkenskapsår avge årsredovisning, som läggs fram på ordinarie bolagsstämma för godkännande. I fråga om stämman och redovisningen skall 12 kap. 5 § andra stycket 1 och 2

denna lag samt 5 kap. 17 23 §§, 6 kap. 2 § och bestämmelserna om finansieringsanalys i 2 kap. 1 § tredje stycket och 6 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) inte tillämpas. I förekommande fall behöver inte heller bestämmelserna i 5 kap. 2 § 3 och 6 kap. 3 § lagen (1995: 1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag tillämpas.

I balansräkningen upptages det egna kapitalet i en post, varvid aktiekapitalet anges inom linjen, i förekommande fall fördelat på olika aktieslag.

Tillgång får ej upptagas till högre värde än den beräknas inbringa efter avdrag för försäljningskostnaderna. Om tillgång kan beräknas inbringa väsentligt högre belopp än det i balansräkningen upptagna värdet eller om för skuld och likvidationskostnad kan beräknas åtgå ett belopp som väsentligt avviker från redovisad avsättning eller skuld, skall det beräknade beloppet anges inom linjen vid tillgångs-, avsättnings- eller skuldposten.

14 §

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skall de så snart det kan ske avge slutredovisning för sin förvaltning genom förvaltningsberättelse rörande likvidationen i dess helhet. Berättelsen skall även innehålla redogörelse för skiftet. Vid berättelsen skall fogas redovisningshandlingar för hela likvidationstiden. Berättelsen och redovisningshandlingarna skall avlämnas till revisorerna. Dessa skall inom en månad därefter avge revisionsberättelse över slutredovisningen och förvaltningen under likvidationen.

Efter det revisionsberättelsen avlämnats till likvidatorerna skall dessa genast kalla aktieägarna till bolagsstämma för granskning av slutredovisningen. Slutredovisningen med bifogade redovisningshandlingar och revisionsberättelsen skall hållas tillgängliga för och sändas till aktieägare enligt 9 kap. 9 § fjärde stycket samt *framläggas* på stämman. Föreskrifterna i 9 kap. 5 § andra stycket 3 och tredje stycket *äger motsvarande tillämp-*

Efter det revisionsberättelsen avlämnats till likvidatorerna skall dessa genast kalla aktieägarna till bolagsstämma för granskning av slutredovisningen. Slutredovisningen med bifogade redovisningshandlingar och revisionsberättelsen skall hållas tillgängliga för och sändas till aktieägare enligt 12 kap. 9 § fjärde stycket samt *läggas fram* på stämman. Föreskrifterna i 12 kap. 5 § andra stycket 3 och tredje stycket *skall tillämpas.*

¹ Senaste lydelse 1995:1555.

15 §²

När likvidatorerna framlagt slutredovisning är bolaget upplöst. Anmälan därom skall genast göras för registrering.

Utan hinder av vad i första stycket sägs kan ägare till en tiondel av samtliga aktier hos likvidatorerna påkalla bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 15 kap. 5 §. Bestämmelsen i 9 kap. 8 § andra meningen *äger motsvarande tillämpning.*

Om likvidatorerna finner att bolaget är på obestånd och inte kan betala likvidationskostnaderna, skall de ansöka om att bolaget försätts i konkurs.

21 kap.1 §³

Ett beslut om att ett privat aktiebolag skall bli publikt fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 9 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen.

Om stämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har avgivits, skall det på stämman läggas fram uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) eller, i förekommande fall, 9 kap. 3 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag som infaller tidigast tre månader före dagen för bolagsstämman.

Beslutet får registreras endast om

1. bolagets registrerade aktiekapital uppgår till minst 500 000 kr,
2. yttrande företes från en auktoriserad eller godkänd revisor av vilket framgår att bolagets eget kapital uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet, och
3. bolagets firma inte strider mot föreskrifterna i 16 kap. 1 § om publikt aktiebolags firma.

Ett privat aktiebolag skall anses ha blivit publikt, när bolagsordningen uppfyller de bestämmelser som gäller för publika aktiebolag och beslutet om övergång till publikt aktiebolag har blivit registrerat.

2 §⁴

Ett beslut om att ett publikt

² Senaste lydelse 1981:458.

³ Senaste lydelse 1995:1555.

⁴ Senaste lydelse 1994:1396.

aktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 9 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträttts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma inte strider mot föreskrifterna i 16 kap. 1 § om privat aktiebolags firma.

Ett publikt aktiebolag skall anses ha blivit privat, när bolagsordningen uppfyller de bestämmelser som gäller för privata aktiebolag och beslutet om övergång till privat aktiebolag har blivit registrerat.

aktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 12 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträttts av samtliga vid stämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma inte strider mot föreskrifterna i 20 kap. 1 § om privat aktiebolags firma.

3 §⁵

Bestämmelserna i 2 kap. 9 a–9 c §§ tillämpas också när ett aktiebolag som har blivit publikt enligt 1 § inom två år från registreringen av beslutet träffar avtal som avses i 2 kap. 9 a §.

Bestämmelserna i 2 kap. 12–14 §§ tillämpas också när ett aktiebolag som har blivit publikt enligt 1 § inom två år från registreringen av beslutet träffar avtal som avses i 2 kap. 12 §.

22 kap.

2 §⁶

Registreringsmyndigheten skall utan dröjsmål i Post- och Inrikes Tidningar kungöra vad som införes i aktiebolagsregistret med undantag av registrering av underrättelse enligt 13 kap. 20 §. En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall endast ange ändringens art.

Registreringsmyndigheten skall utan dröjsmål i Post- och Inrikes Tidningar kungöra vad som införes i aktiebolagsregistret med undantag av registrering av underrättelse enligt 19 kap. 20 §. En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall endast ange ändringens art.

⁵ Senaste lydelse 1994:802.

⁶ Senaste lydelse 1985:58.

Har sökande vid anmälan för registrering ej iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidtagna rättelse. Detsamma gäller, om registreringsmyndigheten finner att beslut som anmäles för registrering eller handling som bifogas anmälan ej har tillkommit i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot bolagsordningen eller har i något viktigare hänseende otydlig eller vilseledande avfattning. Underlåter sökanden att efterkomma föreläggandet, skall anmälan avskrivas. Underrättelse om denna påföljd skall intagas i föreläggande. Föreligger även efter det yttrande avgivits hinder för registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om anledning ej förekommer att ge sökanden nytt föreläggande.

Bestämmelserna i första stycket utgör ej hinder för registrering av bolagsstämmobeslut, om rätten till talan mot beslutet gått förlorat enligt 9 kap. 17 § andra stycket.

Registreringsmyndigheten skall genast skriftligen underrätta bolaget när registreringsmyndigheten fattar beslut enligt 4 kap. 13 § andra stycket, 6 kap. 7 § tredje stycket, 13 kap. 6 a eller 18 §, 14 kap. 15 § första stycket, 21 eller 29 § eller 19 kap. 2 §.

Bestämmelserna i första stycket utgör ej hinder för registrering av bolagsstämmobeslut, om rätten till talan mot beslutet gått förlorat enligt 12 kap. 17 § andra stycket.

Registreringsmyndigheten skall genast skriftligen underrätta bolaget när registreringsmyndigheten fattar beslut enligt 10 kap. 22 §, 18 kap. 15 § första stycket, 21 eller 29 § 19 kap. 6 a eller 18 § eller 23 kap. 2 §.

En myndighets beslut i tillstånds- ärende enligt 2 kap. 1 §, 8 kap. 4 eller 11 §, 10 kap. 2 eller 3 § eller 12 kap. 8 § får överklagas till regeringen.

Länsstyrelsens beslut enligt denna lag i annat fall än enligt första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Ett beslut av registreringsmyndigheten att avskriva anmälan eller vägra registrering enligt 4 § första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett sådant beslut av registreringsmyndigheten som avses i 4 a §, 4 kap. 13 § andra stycket, 6 kap. 7 § tredje stycket, 13 kap. 18 §, 14 kap. 15 § första stycket, 21 och 29 §§ samt 19 kap. 2 §.

En myndighets beslut i tillstånds- ärende enligt 11 kap. 24 §, 13 kap. 4 eller 11 §, 14 kap. 2 eller 3 § får överklagas till regeringen.

Ett beslut av registreringsmyndigheten att avskriva anmälan eller vägra registrering enligt 4 § första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett sådant beslut av registreringsmyndigheten som avses i 4 a §, 10 kap. 22 §, 18 kap. 15 § första stycket, 21 och 29 §§, 19 kap. 18 § samt 23 kap. 2 §.

⁷ Senaste lydelse 1995:1555.

⁸ Senaste lydelse 1995:1555.

8 §⁹

Beslut av registreringsmyndigheten i ärende enligt 13 kap. 4 a eller 7 § överklagas till tingsrätten i den ort där bolagets styrelse har sitt säte. Skrivelsen med överklagandet skall ges in till registreringsmyndigheten inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklaganden av registreringsmyndighetens beslut i ärenden enligt 13 kap. 4 a eller 7 § gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Beslut av registreringsmyndigheten i ärende enligt 19 kap. 4 a eller 7 § överklagas till tingsrätten i den ort där bolagets styrelse har sitt säte. Skrivelsen med överklagandet skall ges in till registreringsmyndigheten inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklaganden av registreringsmyndighetens beslut i ärenden enligt 19 kap. 4 a eller 7 § gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

23 kap.

1 §¹⁰

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som

1. uppsåtligen bryter mot 1 kap. 4 §,
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, förteckning enligt 3 kap. 12 § eller hålla aktiebok tillgänglig,
3. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 12 § tredje stycket, 8 kap. 8 § andra stycket andra meningen eller 9 § första stycket andra eller tredje meningen,

4. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 12 kap. 7 eller 9 §.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt första stycket 4 mot 12 kap. 7 § ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

I fall som avses i 10 kap. 13 § första stycket skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

2. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, förteckning enligt 4 kap. 15 § eller hålla aktiebok tillgänglig,

3. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 4 kap. 15 § tredje stycket, 13 kap. 8 § andra stycket andra meningen eller 9 § första stycket andra eller tredje meningen,

4. uppsåtligen bryter mot 11 kap. 4 § andra stycket,

5. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 11 kap. 21 eller 26 § eller 16 kap. 7 §.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt första stycket 5 mot 11 kap. 21 § eller 16 kap. 7 § ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

I fall som avses i 14 kap. 13 § första stycket skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

⁹ Senaste lydelse 1996:256.

¹⁰ Senaste lydelse 1994:802.

Registreringsmyndigheten kan vid vite förelägga verkställande direktören eller styrelseledamot att fullgöra skyldighet enligt denna lag eller annan författning att

1. hos myndigheten göra behörig anmälan för registrering,
2. på bolagets brev, fakturor och orderblanketter lämna sådana uppgifter som anges i 16 kap. 4 §.
2. på bolagets brev, fakturor och orderblanketter lämna sådana uppgifter som anges i 20 kap. 4 §.

Föreläggande enligt första stycket 1 får inte meddelas, om underlåtenheten att göra anmälan medför att bolagsstämman eller styrelsens beslut förfaller eller bolaget blir skyldigt att träda i likvidation.

Fråga om utdömande av vite prövas av registreringsmyndigheten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
2. Förekommer i lag eller någon annan författning hänvisning till föreskrift som ersatts genom bestämmelse i denna lag, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.
3. Aktiebolag, som bildats innan denna lag trätt i kraft, får registreras enligt äldre bestämmelser.
4. Finns i bolag aktier, vilkas röstvärde överstiger tio gånger röstvärdet för samtliga aktier av annat slag, får bolaget ge ut aktier med de röstvärden som tillkommer redan utgivna aktier.
5. Innehåller bolagsordningen förbehåll som avsågs i 3 kap. 3 § i dess äldre lydelse, gäller förbehållet även om det avviker från 3 kap. 18 § denna lag.
6. Äldre bestämmelser om uppgifter i aktiebrev gäller fortfarande i fråga om aktiebrev som givits ut före denna lags ikraftträdande.
7. Vid registrering och verkställande av bolagsstämmobeslut som fattats före denna lags ikraftträdande gäller äldre bestämmelser.
8. Om styrelsen före utgången av år 1998 har fattat beslut om nyemission enligt 4 kap. 14 eller 15 §, emission av skuldebrev enligt 5 kap. 8 eller 9 § eller nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 8 § i dessa paragrafers äldre lydelse, gäller äldre bestämmelser vid registrering av beslutet.
9. Har inlösen av aktier enligt 14 kap. 31 § i dess äldre lydelse påkallats före utgången av år 1998, gäller äldre bestämmelser i fråga om förutsättningarna för inlösen, om bestämmande av lösenbelopp och om förfarandet. Väcks talan mot skiljemännens avgörande efter denna lags ikraftträdande, gäller dock de nya bestämmelserna om sådan talan.
10. Bestämmelserna i 11 kap. 11 § skall tillämpas även på sådana aktier som ett publikt aktiebolag med stöd av 7 kap. 2 § andra stycket i dess äldre lydelse har förvärvat före denna lags ikraftträdande.
Ett privat aktiebolag som med stöd av 7 kap. 2 § andra stycket i dess äldre lydelse förvärvat egna aktier före denna lags ikraftträdande får behålla dessa aktier utan någon tidsbegränsning.

¹¹ Senaste lydelse 1995:1555.

11. Efter utgången av år 1997 kan beslut fattas om ändring av bolagsordningen till överensstämmelse med denna lag. I beslutet skall anges att det gäller från och med den 1 januari 1999.

12. Om en bolagsordning efter utgången av år 1998 strider mot bestämmelse i denna lag, skall styrelsen till första ordinarie bolagsstämma lägga fram förslag till ändring av bolagsordningen till överensstämmelse med bestämmelsen.

Förslag till Lag om upphävande av lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m. Bilaga 4

Härmed föreskrivs att lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag m.m. skall upphöra att gälla.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
 2. Bestämmelserna i den upphävda lagen skall dock alltjämt tillämpas vid registrering och verkställighet av bolagsstämmobeslut som fattats före denna lags ikraftträdande.

Härmed föreskrivs i fråga om lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

dels att 2 kap. 4–6 §§ skall betecknas 2 kap. 13–15 §§,

dels att 2 kap. 1–3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att i 2 kap. skall införas nya paragrafer 4–12 §§ samt närmast före 2 kap. 1 och 4 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 2 kap. 13 § skall införas rubriken ”Registrering och offentliggörande av prospekt”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Gemensamma bestämmelser om prospekt

1 §¹

Vid emissioner som avses i 2 § och erbjudanden som avses i 3 §, som är riktade till en *öppen* krets, skall prospekt upprättas om summan av de belopp som till följd av emissionen eller erbjudandet kan komma att erläggas uppgår till minst 300 000 kronor. Ett sådant prospekt skall innehålla de upplysningar som, med hänsyn till de finansiella instrument som avses, behövs för en välgrundad bedömning av emissionen eller erbjudandet.

Prospekt behöver inte upprättas om

1. emissionen *eller erbjudandet* görs av en stat inom EES,

2. emissionen eller erbjudandet avser andelar i en värdepappersfond eller i ett utländskt fondföretag med säte i ett land inom EES,

3. emissionen eller erbjudandet avser fordringsrätter med kortare löptid än ett år,

4. lägsta beloppet som skall erläggas av en enskild investerare är 300 000 kronor eller mer.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansin-

Vid emissioner som avses i 2 § och erbjudanden som avses i 3 §, som är riktade till en vidare krets, skall prospekt upprättas om summan av de belopp som till följd av emissionen eller erbjudandet kan komma att erläggas uppgår till minst 300 000 kronor. Ett sådant prospekt skall innehålla de upplysningar som, med hänsyn till de finansiella instrument som avses, behövs för en välgrundad bedömning av emissionen eller erbjudandet.

Prospekt behöver inte upprättas om

1. emissionen görs av en stat inom EES,

2. *erbjudandet lämnas av en stat inom EES och inte avser fondpapper som givits ut av ett publikt aktiebolag, ett publikt bankaktiebolag eller ett publikt försäkringsaktiebolag,*

3. emissionen eller erbjudandet avser andelar i en värdepappersfond eller i ett utländskt fondföretag med säte i ett land inom EES,

4. emissionen eller erbjudandet avser fordringsrätter med kortare

¹ Senaste lydelse 1992:1713.

spektionen får meddela föreskrifter om ytterligare undantag från skyldigheten att upprätta prospekt.

löptid än ett år,

5. lägsta beloppet som skall erläggas av en enskild investerare är 300 000 kronor eller mer,

6. *emissionen eller erbjudandet omfattas av ett börsprospekt enligt 5 kap. 5 § lagen (1992: 543) om börs- och clearingverksamhet som i sin helhet godkänts av börsen.*

Avser emissionen eller erbjudandet skuldförbindelser, vilka emitteras fortlöpande inom en viss given ram eller återkommande av kreditinstitut som avses i 1 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, behöver prospekt upprättas endast när skuldförbindelser av samma slag ges ut för första gången.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om ytterligare undantag från skyldigheten att upprätta prospekt. *Sådana undantag får inte avse publika aktiebolag, publika bankaktiebolag eller publika försäkringsaktiebolag eller, vid erbjudande om försäljning av fondpapper, aktieägare i sådana bolag.*

2 §²

Vid emission av fondpapper som inte är inregistrerade eller föremål för ansökan om inregistrering vid en börs, skall utgivaren upprätta prospekt.

Vid emission av fondpapper som inte är inregistrerade eller föremål för ansökan om inregistrering vid en börs, skall utgivaren upprätta prospekt (*emissionsprospekt*).

3 §³

Vid erbjudande om köp eller försäljning av finansiella instrument, skall den som lämnar erbjudandet upprätta prospekt.

Vid erbjudande om köp eller försäljning av finansiella instrument skall den som lämnar erbjudandet upprätta prospekt (*erbjudandeprospekt*), om inte annat följer av 5 §.

Särskilda bestämmelser om vissa

² Senaste lydelse 1992:1713.

³ Senaste lydelse 1992:558.

4 §

För publika aktiebolag, publika bankaktiebolag och publika försäkringsaktiebolag samt aktieägare i sådana bolag gäller i fråga om emissionsprospekt och erbjudandeprospekt som avser försäljning även bestämmelserna i 5–12 §§.

5 §

Emissionsprospekt skall upprättas av styrelsen i bolaget. Det samma gäller erbjudandeprospekt som avser försäljning, om erbjudandet lämnas av aktieägare i bolaget.

Aktieägare som ämnar sälja fondpapper som givits ut av bolaget under sådana förhållanden att prospekt skall upprättas enligt 3 §, skall underrätta styrelsen härom senast sex veckor före den dag då inköp tidigast avses kunna ske.

6 §

Prospekt skall innehålla

1. balansräkningar avseende utgången av de tre senaste räkenskapsår, för vilka årsredovisning och revisionsberättelse avgivits,

2. resultaträkningar för dessa tre räkenskapsår samt

3. ett sammandrag av de uppgifter som bolaget varit skyldigt att ta in i förvaltningsberättelserna för de tre räkenskapsåren.

Om bolaget är ett publikt aktiebolag och skyldigt att upprätta finansieringsanalys som avses i 2 kap. 1 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995: 1554), skall handlingarna innehålla en sådan analys.

Ett bolag som är skyldigt att upprätta en kapitaltäckningsanalys enligt 2 kap. 1 § tredje stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepap-

persbolag, skall till handlingarna också foga en sådan. Är bolaget ett publikt bankaktiebolag, skall kapitaltäckningsanalysen uppfylla kraven i 6 kap. 3 § samma lag.

Bestämmelserna i 3 kap. 5 § andra stycket och tredje stycket årsredovisningslagen skall tillämpas på prospekt.

Är bolaget ett publikt bankaktiebolag, skall bolaget till redovisningen för de tre senaste räkenskapsåren enligt första stycket lämna uppgifter om utvecklingen av in- och utlåning samt likviditet.

Om bolaget är moderbolag, skall bolaget i prospektet ta in koncernresultaträkning och koncernbalansräkning för de tre senaste räkenskapsåren. När redovisningshandlingar och andra uppgifter för koncern tas in i prospektet får häremot svarande uppgifter för bolaget utelämnas i den mån de kan anses sakna väsentlig betydelse för bedömningen av de fondpapper bolaget ger ut. Dock får bolagets resultaträkning och balansräkning för det senaste räkenskapsåret enligt första stycket inte utelämnas.

7 §

I prospektet skall upplysning lämnas om sådana för bedömningen av bolagets resultat och ställning viktiga förhållanden och händelser i övrigt av betydelse för bolaget, vilka hänför sig till tiden efter den period som omfattas av de i 6 § angivna handlingarna.

Om bolaget är ett publikt aktiebolag eller ett publikt bankaktiebolag och det offentliggör prospektet senare än åtta månader efter utgången av det senaste räkenskapsår, för vilket årsredovisning och revisionsberättelse avgivits, skall prospektet innehålla uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 och 4 §§

årsredovisningslagen (1995:1554) och, i förekommande fall, 9 kap. 3 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Dessa uppgifter skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag som infaller tidigast fyra månader innan prospektet offentliggörs enligt 15 §.

8 §

I prospektet skall följande uppgifter lämnas, nämligen

1. kortfattad historik över bolaget och dess verksamhet,
2. redogörelse för bolagets och, om dotterföretag finns, koncernens verksamhet, råvarutillgångar, produkter och driftställen samt för dess ställning inom branschen,
3. uppgifter om bolagets styrelseledamöter, revisorer och ledande befattningshavare och
4. redogörelse för ägar- och rösträttsförhållanden i fråga om bolagets aktier.

Ett bolag som omfattas av lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag skall i prospektet lämna uppgift om kapitaltäckningen enligt nämnda lag och dess betydelse för bolaget.

Uppgifter enligt första stycket 1 får utelämnas av bolag, vilkas fondpapper är noterade vid en börs eller auktoriserad marknadsplats.

9 §

Ett publikt aktiebolag, som vid offentliggörandet av prospektet inte driver någon verksamhet och inte heller har dotterföretag som driver någon verksamhet, behöver i prospektet endast ta med senast fastställda balansräkning, i förekommande fall koncernbalansräkning, upplysningar enligt 8 § 1, 3 och 4 samt redogörelse för den verksamhet bolaget avser att driva.

10 §

Uppgift i prospekt enligt 6 §, 7 § första stycket samt 8 § skall granskas av bolagets revisorer. Deras berättelse över granskningen skall tas in i prospektet.

11 §

Prospekt skall tillhandahållas på de platser där teckning eller inköpsanmälan tas emot före den dag då teckning eller inköp tidigast kan ske.

12 §

Upprättas prospekt med anledning av erbjudande från aktieägare, får bolaget från aktieägaren uppbära ersättning för sina kostnader för prospektet samt för revisionskostnaden. Uppträder flera aktieägare som säljare, skall kostnaderna fördelas mellan dem i förhållande till det antal fondpapper av samma slag, som var och en utjudit till försäljning.

4 kap. Offentliggörande av aktieinnehav*6 §*

Ett svenskt eller utländskt aktie marknadsbolag som förvärvar eller avyttrar egna aktier skall anmäla förvärvet eller avyttringen till svensk börs eller auktoriserad marknadsplats där aktierna är noterade. Uppgifter om förvärvet eller avyttringen skall offentliggöras i den omfattning och på det sätt regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen föreskriver.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Härmed föreskrivs i fråga om lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet, att det i lagen skall införas en ny paragraf 5 kap. 5 c § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. Börsens verksamhet

2 §

En börs skall ha ändamålsenliga regler för hur handeln vid börsen skall gå till.

Börsen skall övervaka handeln och kursbildningen vid börsen och se till att handeln sker i överensstämmelse med denna lag och andra författningar samt med god sed på värdepappersmarknaden.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka regler som skall gälla när ett aktiemarknadsbolag eller utländskt företag genom handel vid börs förvärvar eller avyttrar egna aktier.

5 kap.

5 c §

I fråga om börsprospekt som upprättas av publika aktiebolag, publika bankaktiebolag eller publika försäkringsaktiebolag tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 5–11 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Om ett börsprospekt avser skuldförbindelser, vilka emitteras av en utgivare som redan har fondpapper inregistrerade vid samma börs, tillämpas dock endast 2 kap. 6, 7 och 10 §§ lagen om handel med finansiella instrument på prospektet. Detsamma gäller om emissionen av skuldförbindelserna har helt eller delvis garanterats av någon som redan har fondpapper inregistrerade vid samma börs. Prospektet skall i sådant fall dessutom innehålla uppgifter enligt 2 kap. 6 och 7 §§ samma lag i fråga om garantigivaren.

Denna paragraf gäller inte börsprospekt avseende skuldförbindelser, vilka emitteras fortlöpande inom en viss given ram eller återkommande av kreditinstitut som avses i 1 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Förslag till Lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618) Bilaga 4

Härmed föreskrivs i fråga om bankaktiebolagslagen (1987:618) att 4 kap. 19–26 §§ samt 5 kap. 18 § skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Härmed föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)
dels att 4 kap. 20–27 §§ samt 5 kap. 2 § skall upphöra att gälla,
dels att 16 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

1 §¹

Stiftare, styrelseledamot, verkställande direktör och aktuarie, som vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar försäkringsbolaget, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan vållas aktieägare, delägare eller annan genom överträdelse av denna lag, lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, bolagsordningen eller grunderna.

Stiftare, styrelseledamot, verkställande direktör och aktuarie, som vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar försäkringsbolaget, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan vållas aktieägare, delägare eller annan genom överträdelse av denna lag, lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, 2 kap. 1–3 §§ eller 5–12 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, 5 kap. 5 c § lagen (1992: 543) om börs- och clearingverksamhet, bolagsordningen eller grunderna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1995:1567.

Härmed föreskrivs i fråga om bankrörelselagen (1987:617) att 5 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***5 kap.**1 §²

Om en stiftare, huvudman, styrelseledamot eller delegat uppsåtligt eller av oaktsamhet skadar banken då han fullgör sitt uppdrag, skall han ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan vållas en aktieägare, en medlem eller någon annan genom överträdelse av denna lag, lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, bankaktiebolagslagen (1987:618), sparbankslagen (1987:619) eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller bankens stadgar.

Om en stiftare, huvudman, styrelseledamot eller delegat uppsåtligt eller av oaktsamhet skadar banken då han fullgör sitt uppdrag, skall han ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan vållas en aktieägare, en medlem eller någon annan genom överträdelse av denna lag, lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, bankaktiebolagslagen (1987:618), sparbankslagen (1987:619), lagen (1995:1570) om medlemsbanker, 2 kap. 1–3 §§ eller 5–12 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller 5 kap. 5 c § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller bankens stadgar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

² Senaste lydelse 1995:1572.

Härmed föreskrivs i fråga om aktiekontolagen (1989:827) att 1 kap. 2–4 §§, 2 kap. 3 §, 8 kap. 1 § samt 9 kap. 1 och 4 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 kap.****2 §¹**

I avstämningsregister skall registreras aktier i avstämningsbolag.

Bestämmelserna i denna lag om aktier tillämpas också på följande rättigheter i avstämningsbolag, nämligen

1. *företrädesrätt att delta i emission som avses i 4 kap. aktiebolagslagen (1975:1385), 4 kap. försäkringsrörelselagen (1982: 713) och 4 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618),*

2. rätt på grund av teckning av aktier vid nyemission enligt 4 kap. aktiebolagslagen, 4 kap. försäkringsrörelselagen och 4 kap. bankaktiebolagslagen, samt

3. rätt på grund av nyteckning av aktier enligt 5 kap. aktiebolagslagen och 5 kap. bankaktiebolagslagen.

I 9 kap. finns bestämmelser om registrering i avstämningsregister av ensidiga skuldförbindelser avsedda för allmän omsättning och andra finansiella instrument.

1. *fondaktierätt och teckningsrätt som avses i 6 kap. 3 eller 5 § aktiebolagslagen (1975:1385) samt företrädesrätt att delta i emission som avses i 4 kap. försäkringsrörelselagen (1982:713) och 4 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618),*

2. rätt på grund av teckning av aktier enligt 8 kap. aktiebolagslagen, 4 kap. försäkringsrörelselagen och 4 kap. bankaktiebolagslagen, samt

3. rätt på grund av nyteckning av aktier enligt 8 kap. aktiebolagslagen och 5 kap. bankaktiebolagslagen,

3 §

För rättigheter som skall registreras enligt denna lag får inte utfärdas aktiebrev, emissionsbevis, interimbevis eller *optionsbevis* som avses i aktiebolagslagen (1975:1385), försäkringsrörelselagen (1982:713) eller bankaktiebolagslagen (1987:618). Har en sådan handling utfärdats, gäller inte bestämmelserna i dessa lagar för handlingen.

För sådana ensidiga skuldförbindelser avsedda för allmän omsättning som registreras enligt denna lag får inte utfärdas skuldebrev.

För rättigheter som skall registreras enligt denna lag får inte utfärdas aktiebrev, emissionsbevis, interimbevis eller *teckningsoptionsbevis* som avses i aktiebolagslagen (1975:1385), försäkringsrörelselagen (1982:713) eller bankaktiebolagslagen (1987:618). Har en sådan handling utfärdats, gäller inte bestämmelserna i dessa lagar för handlingen.

¹ Senaste lydelse 1994:505.

4 §

Bankinspektionen skall övervaka att denna lag följs.

Finansinspektionen skall övervaka att denna lag följs.

2 kap.3 §²

I ett aktiekonto som avses i 2 § skall anges

1. aktieägarens namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress,

2. namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress för panthavare och för den som har en rättighet på grund av sådan inskränkning i rätten att fritt förfoga över aktien som avses i 11,

3. det antal aktier som kontot omfattar med uppgift om aktiernas nominella belopp och för varje aktie huruvida full betalning har erlagts för aktien till avstämningsbolaget,

4. till vilket slag varje aktie hör, om aktier av olika slag kan finnas enligt bolagsordningen,

5. i förekommande fall att aktie av visst slag kan omvandlas till en aktie av annat slag,

6. *förbehåll att aktieägare eller annan skall vara berättigad att lösa aktie som övergår till ny ägare,* 6. *i förekommande fall att aktien omfattas av förbehåll som avses i 3 kap. 7, 13 eller 18 § aktiebolagslagen (1975:1385)*

7. utbetalning som görs vid inlösen av en aktie eller minskning av aktiens nominella belopp eller vid skifte av bolagets tillgångar,

8. i förekommande fall att aktieägaren har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar förvaltning av aktierna eller att aktierna företräds av en förvaltare som förordnats enligt 7 kap. 14 a § bankrörelselagen (1987:617), 5 kap. 15 a § lagen (1992: 1610) om kreditmarknadsbolag, 6 kap. 3 g § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller 3 kap. 2 e § försäkringsrörelselagen (1982:713),

9. pantsättning avseende en aktie,

10. konkurs avseende aktieägaren samt utmätning, kvarstad eller betalningssäkring avseende en aktie eller panträtt i aktien,

11. inskränkning i rätten att fritt förfoga över en aktie som avses i 3 kap. 12 och 15 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 12 och 15 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 3 kap. 13 och 16 §§ bankaktiebolagslagen (1987: 618), 11. inskränkning i rätten att fritt förfoga över en aktie som avses i 4 kap. 3 och 15 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 12 och 15 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 3 kap. 13 och 16 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618),

12. inskränkning enligt 13 kap. 19 § andra stycket eller 14 kap. 21 § andra stycket föräldrabalken.

Har utan återbetalning en aktie dragits in eller det nominella beloppet ändrats, skall detta anges i aktiekontot så snart det kan ske.

² Senaste lydelse 1996:750.

8 kap.1 §³

Finansinspektionen skall pröva frågor om tillstånd att registreras som förvaltare enligt 9 kap. 5 § denna lag, 3 kap. 10 § *andra stycket* aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 10 § *andra stycket* försäkringsrörelselagen (1982:713), 3 kap. 11 § första stycket bankaktiebolagslagen (1987:618) och 31 § lagen (1990:1114) om värdepappersfonder.

Ett tillstånd att registreras som förvaltare får förenas med särskilda villkor för att tillgodose allmänna och enskilda intressen. Ett tillstånd skall återkallas av Finansinspektionen, om ett villkor för tillståndet har åsidosatts och avvikelsen är betydande eller om annars förutsättningarna för tillståndet inte längre finns.

Beslut i frågor om tillstånd får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Beslutet skall verkställas även om det har överklagats, om inte domstolen förordnar annat.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

9 kap.1 §⁴

På begäran av svensk fysisk eller juridisk person som vill utfärda eller har utfärdat ensidiga skuldförbindelser avsedda för allmän omsättning skall värdepapperscentralen besluta att skuldförbindelserna skall registreras i ett avstämningsregister enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Bestämmelserna i detta kapitel om skuldförbindelser skall i tillämpliga delar även gälla

1. företrädesrätt att delta i emission som avses i 5 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) och 5 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618), samt

2. konverteringsrätt och optionsrätt till *nyteckning* som avses i 5 kap. aktiebolagslagen och 5 kap. bankaktiebolagslagen.

1. företrädesrätt att delta i emission som avses i 5 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618),

2. konverteringsrätt och optionsrätt till *teckning* som avses i 8 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) och 5 kap. bankaktiebolagslagen, samt

3. rätt som avses i 17 kap. aktiebolagslagen till kommande lösenbelopp för inlöst aktie jämte ränta.

Värdepapperscentralen får besluta att även andra finansiella instrument än sådana som avses i första eller andra stycket eller 1 kap. 2 § första eller andra stycket skall registreras i ett avstämningsregister. Bestämmel-

³ Senaste lydelse 1996:179.

⁴ Senaste lydelse 1994:505.

serna i detta kapitel om skuldförbindelser skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om sådana finansiella instrument. Bilaga 4

4 §⁵

I ett konto för skuldförbindelser som inte är förvaltarregistrerade skall anges

1. namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress för borgenär, panthavare och den som har en rättighet på grund av sådan inskränkning i rätten att fritt förfoga över skuldförbindelsen som avses i 7,

2. skuldbelopp och lånevillkor samt, i förekommande fall, antalet skuldförbindelser och dessas nominella belopp,

3. *vid konvertibel fordran och optionsrätt till nyteckning enligt 5 kap. aktiebolagslagen (1975: 1385) huruvida utbytes- eller teckningsrätten avser bunden eller fri aktie,*

4. verkställd utbetalning av kapitalbelopp eller ränta,

5. huruvida utbyte skett av konvertibel fordran enligt 5 kap. aktiebolagslagen eller 5 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618),

6. huruvida utnyttjande skett av optionsrätt vid nyteckning på grund av fordran som är förenad med optionsrätt vid nyteckning enligt 5 kap. aktiebolagslagen eller 5 kap. bankaktiebolagslagen,

3. verkställd utbetalning av kapitalbelopp eller ränta,

4. huruvida utbyte skett av konvertibel fordran enligt 8 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) eller 5 kap. bankaktiebolagslagen (1987: 618),

5. huruvida utnyttjande skett av optionsrätt vid nyteckning enligt 8 kap. aktiebolagslagen,

6. *huruvida utnyttjande skett av optionsrätt vid teckning på grund av fordran som är förenad med optionsrätt vid teckning enligt 5 kap. bankaktiebolagslagen,*

7. andra inskränkningar för borgenären att ta emot betalning eller att i övrigt göra betalningsutfästelsen gällande. Kontot skall dessutom innehålla sådana uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 8–10 och 12.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2. Har bolagsstämman eller styrelsen i ett avstämningsbolag före den 1 januari 1999 fattat beslut om emission enligt 4 eller 5 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) i dessa kapitelens äldre lydelse, får företrädesrätt att delta i emission som avses i dessa kapitel, konverteringsrätt och optionsrätt till nyteckning samt rätt på grund av nyteckning av aktier enligt 5 kap. aktiebolagslagen i dess äldre lydelse registreras enligt äldre bestämmelser.

⁵ Senaste lydelse 1992:1244.

Författningsförslagen i Aktiebolagskommitténs delbetänkande Vinstutdelning i aktiebolag (SOU 1997:168)

Bilaga 5

Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härmed föreskrivs i fråga om aktiebolagslagen (1975:1385),
dels att 7 kap. 8 §, 8 kap. 25 §, 10 kap. 5 §, 11 kap. 5 §, 12 kap. 6 §, 16 kap. och 23 kap. 1 § skall ha följande lydelse,
dels att rubriken till 10 kap. skall lyda Nedsättning av aktiekapitalet m.m.,
dels att i 10 kap. skall införas en ny paragraf 28 av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*¹

Föreslagen lydelse

7 kap.

8 §¹

Om behörigt anspråk på fondaktie inte har framställts inom fem år från registreringen av emissionsbeslutet, kan styrelsen anmana den berättigade att ta ut aktien med underrättelse om att han annars förlorar den.

Anmaningen skall sändas till den berättigade, om hans namn och adress är kända för bolaget. I annat fall skall anmaningen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar och, i ett privat aktiebolag, den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer eller, i ett publikt aktiebolag, en rikstäckande dagstidning.

Om den anmanade inte gör anspråk på aktien inom ett år från anmaningen, kan aktien säljas genom värdepappersinstitut för hans räkning. Om han därefter visar upp aktiebrev eller lämnar fondaktierättsbevis eller på annat sätt styrker sin rätt, kan han få ut försäljningssumman efter avdrag för kostnaderna för anmaningen och försäljningen. Belopp som inte lyfts inom fyra år från försäljningen tillfaller bolaget.

Om den anmanade inte gör anspråk på aktien inom ett år från anmaningen, kan aktien säljas genom värdepappersinstitut för hans räkning. Om han därefter visar upp aktiebrev eller lämnar fondaktierättsbevis eller på annat sätt styrker sin rätt, kan han få ut försäljningssumman efter avdrag för kostnaderna för anmaningen och försäljningen. Belopp som inte lyfts inom fyra år från försäljningen tillfaller bolaget. *Motsvarande belopp skall avsättas till reservfonden.*

¹ I Aktiebolagskommitténs betänkande Aktiebolagets organisation (SOU 1995:44) och Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22) har föreslagits ändringar i vissa paragrafer som nu föreslås ändrade i ytterligare något avseende. I detta betänkande redovisas i dessa fall under rubriken Nuvarande lydelse paragrafens lydelse enligt SOU 1995:44 och 1997:22. Förhållandet klargörs genom en fotnot vid varje paragraf som berörs.

¹ Nuvarande lydelse enligt kommitténs betänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22).

8 kap.25 §²

Om aktie inte betalas i rätt tid, kan styrelsen en månad efter anmaning förklara aktierätten förverkad för den betalningsskyldige. Anmaningen, som skall innehålla meddelande att aktierätten kan förklaras förverkad, skall sändas med rekommenderat brev, om den betalningsskyldiges adress är angiven vid aktieteckningen eller införd i aktieboken eller på annat sätt är anmäld till bolaget, och i annat fall genom kungörelse i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer. En underrättelse om anmaningen skall genast sändas till den som för aktien är införd som panthavare eller uppdragstagare i en förteckning enligt 4 kap. 15 §.

Styrelsen kan innan aktierätten förverkas låta någon annan överta aktien och betalningsansvaret för det tecknade beloppet.

<p>Om aktierätten förklarats förverkad och aktien inte övertagits av någon annan som erlagt full betalning, skall den, för vilken aktierätten förverkats, gentemot bolaget svara för en femtedel av full betalning för aktien.</p>	<p>Om aktierätten förklarats förverkad och aktien inte övertagits av någon annan som erlagt full betalning, skall den, för vilken aktierätten förverkats, gentemot bolaget svara för en femtedel av full betalning för aktien.</p>
--	--

Motsvarande belopp skall avsättas till reservfonden

10 kap.5 §³

Nedsättning för avsättning till fri fond eller återbetalning till aktieägarna får inte avse större belopp än att full täckning finns för det bundna egna kapitalet efter nedsättningen. Beräkningen därav sker enligt balansräkning för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid stämman, och annars på grundval av de handlingar som avses i 8 §.

<p>Skall återbetalning till aktieägarna ske med belopp som överstiger aktiernas nominella värde får det överskjutande beloppet inte vara så stort att återbetalningen med hänsyn till bolagets eller koncernens konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt strider mot god affärssed.</p>	<p>Skall återbetalning till aktieägarna ske med belopp som överstiger aktiernas nominella värde får det överskjutande beloppet inte vara större än att återbetalningen med hänsyn till bolagets och, om bolaget är moderbolag, koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt framstår som försvarlig. Därvid skall särskilt beaktas de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet.</p>
---	--

Vid nedsättning av aktiekapitalet genom indragning av aktier utan återbetalning till aktieägarna skall nedsättningsbeloppet överföras till reservfonden.

² Nuvarande lydelse enligt kommitténs betänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22).

³ Nuvarande lydelse enligt kommitténs betänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22).

28 §⁴

Nedsättning av reservfond eller överkursfond får enligt beslut av bolagsstämman <i>endast ske</i> för	Nedsättning av reservfond eller överkursfond får <i>ske</i> enligt beslut av bolagsstämman för
1. <i>täckande av sådan förlust, enligt fastställd balansräkning som ej kan täckas av fritt eget kapital,</i>	1. <i>täckning av förlust, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,</i>
2. <i>ökning av aktiekapitalet genom nyemission eller fondemission, eller</i>	2. <i>ökning av aktiekapitalet genom fondemission, samt</i>
3. <i>annat ändamål, om registreringsmyndigheten eller rätten med motsvarande tillämpning av 10 kap. 19 eller 2 § ger tillstånd till nedsättningen.</i>	3. <i>annat ändamål, om registreringsmyndigheten eller rätten med motsvarande tillämpning av 16 § ger tillstånd till nedsättningen.</i>

11 kap.

5 §⁵

Förvärv av egna aktier får inte ske med större belopp än att det finns full täckning för det bundna egna kapitalet efter förvärvet. Beräkningen därav sker enligt balansräkning för nästföregående räkenskapsår, om denna fastställs vid den bolagsstämma som skall besluta om förvärvet, och annars på grundval av de handlingar som avses i 16 §.

Förvärv av egna aktier får inte ske med <i>så stort</i> belopp att förvärvet med hänsyn till bolagets eller koncernens konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt strider mot god affärssed.	Förvärv av egna aktier får inte ske med <i>större</i> belopp än att förvärvet med hänsyn till bolagets och, om bolaget är moderbolag, koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt framstår som försvarligt. Därvid skall särskilt beaktas de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet.
--	--

12 kap.

6 §⁶

Inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår skall aktieägarna hålla en ordinarie bolagsstämma på vilken styrelsen skall lägga fram årsredovisningen och revisionsberättelsen samt, i moderbolag koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen.

⁴ Nuvarande lydelse av 16 kap. 4 § sista stycket enligt kommitténs betänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22).

⁵ Nuvarande lydelse enligt kommitténs betänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22).

⁶ Nuvarande lydelse enligt kommitténs betänkande Aktiebolagets organisation (SOU 1995:44).

Vid stämman skall beslut fattas

1. om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen samt, i moderbolag, koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen,

2. om dispositioner 2. om dispositioner *enligt 16 beträffande bolagets vinst eller kap. 3 §, förlust enligt den fastställda balansräkningen,*

3. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktören, samt

4. i annat ärende som ankommer på stämman enligt denna lag eller bolagsordningen.

I bolagsordningen får bestämmas att aktieägarna varje år skall hålla ytterligare en eller flera ordinarie stämmor.

16 kap. Vinstutdelning m.m.

Värdeöverföring från bolaget till aktieägarna

1 § Värdeöverföring från bolaget till aktieägarna, som inte sker enligt bestämmelserna om återbetalning vid nedsättning av aktiekapitalet, reservfonden eller överkursfonden eller utskiftning vid bolagets likvidation, får ske endast i den ordning som föreskrivs om vinstutdelning.

Beslutsordning vid vinstutdelning

2 § Beslut om vinstutdelning fattas av ordinarie bolagsstämma eller av extra bolagsstämma som hålls efter ordinarie stämma men under samma räkenskapsår som denna.

Vinstutdelning på ordinarie bolagsstämma

3 § Ordinarie bolagsstämma skall besluta om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den balansräkning som stämman fastställt. Styrelsen skall i förvaltningsberättelsen lämna ett med hänsyn till 11 § andra stycket motiverat förslag till sådana dispositioner med angivande i förekommande fall av hur stor del av det egna kapitalet som beror på att vissa i berättelsen angivna tillgångar eller skulder upptagits till marknadsvärdet på balansdagen eller värderats till balansdagens kurs. Föreslår styrelsen i avstämningsbolag att vinstutdelning skall ske, skall i kallelsen till stämman lämnas uppgift om avstämningsdag och beräknad dag för utbetalning av utdelningen.

Årsredovisningen och, i förekommande fall, koncernredovisningen, samt revisionsberättelse eller kopior av dessa handlingar skall hållas tillgängliga för aktieägarna hos bolaget under minst två veckor före bolagsstämman. En kopia av handlingarna skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på stämman.

4 § Beslut i fråga som avses i 3 § första stycket skall anstå till fortsatt stämma, om majoriteten eller en minoritet med minst en tiondel av

samtliga aktier begär det. Sådan stämma skall hållas tidigast fem veckor och senast åtta veckor därefter. Ytterligare uppskov är inte tillåtet.

Om beslut i fråga som avses i 3 § första stycket skall anstå till fortsatt stämma, skall styrelsen anmäla detta till registreringsmyndigheten för registrering. Anmälan skall göras inom fyra veckor efter det att beslut om fortsatt stämma fattades.

Vinstutdelning på extra bolagsstämma

5 § När extra bolagsstämma skall pröva fråga om vinstutdelning, skall styrelsen eller, om förslaget väcks av någon annan, förslagsställaren upprätta ett förslag till dispositioner beträffande den del av det fria egna kapitalet enligt den senast fastställda balansräkningen som finns kvar efter det senaste stämmobeslutet om disposition av detta kapital. Bestämmelsen i 3 § första stycket sista meningen tillämpas på förslaget.

6 § Till förslaget skall fogas

1. kopia av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust, samt kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolaget, som inträffat sedan årsredovisningen lämnades, samt

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen med uttalande enligt 14 kap. 28 §.

I förekommande fall skall dessutom till förslaget fogas en kopia av protokoll över bolagsstämma som efter den stämma som avses i 1 § prövat fråga om utdelning av vinst enligt samma årsredovisning.

Förslaget och de i första stycket angivna handlingarna skall hållas tillgängliga för aktieägarna hos bolaget under minst två veckor före bolagsstämman. En kopia av handlingarna skall genast sändas till aktieägare, som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på stämman.

7 § Bestämmelserna i 4 § första stycket skall tillämpas på stämma som avses i 5 §.

Har stämma som avses i 5 § beslutat om vinstutdelning, skall bolaget anmäla beslutet för registrering utan dröjsmål och senast två veckor från beslutet.

Utdelningsdag

8 § I kupongbolag förfaller beslutad utdelning till betalning omedelbart eller vid den tidpunkt som stämman beslutar. Denna tidpunkt får inte infalla senare än dagen före nästkommande ordinarie stämma.

I avstämningsbolag förfaller beslutad utdelning till betalning på avstämningsdagen. Den som på avstämningsdagen är införd i aktieboken eller i förteckning enligt 3 kap. 12 § skall anses behörig att ta emot utdelningen. Om han vid mottagandet inte var berättigad, skall 4 kap. 3 § tredje stycket tillämpas.

9 § Ordinarie bolagsstämma skall på yrkande av ägare till minst en tiondel av samtliga aktier besluta om utdelning av åtminstone ett belopp som motsvarar hälften av vad som återstår av årets vinst enligt den fastställda balansräkningen, sedan avdrag skett för balanserad förlust, som överstiger fria fonder, reservfond och överkursfond, och för belopp, som enligt lag eller bolagsordning skall avsättas till bundet eget kapital eller enligt bolagsordningen skall användas för något annat ändamål än utdelning till aktieägarna. Ett sådant yrkande skall framställas innan stämman fattar beslut om disposition av vinsten. Stämman är inte skyldig att besluta högre utdelning än fem procent av bolagets egna kapital.

Utdelning enligt första stycket får inte ske i strid med 11 §. Har stämman avslagit ett yrkande enligt första stycket och klandras beslutet, åligger det bolaget att visa att ett bifall till yrkandet skulle ha stått i strid med 11 §.

Värdeöverföring från bolaget till aktieägare eller annan i strid med verksamhetens syfte

10 § Bolagsstämman, styrelsen eller verkställande direktören får inte besluta om värdeöverföring till aktieägare eller annan för ändamål som uppenbarligen är främmande för verksamhetens syfte.

Utän hinder av första stycket får bolagsstämman besluta om gåva till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål, om det med hänsyn till ändamålets beskaffenhet, bolagets ställning och omständigheterna i övrigt får anses skäligt. Beslut om sådan gåva får också fattas av styrelsen, om gåvan med hänsyn till bolagets ställning är av ringa betydelse.

Skyddet för bolagets bundna egna kapital och försiktighetsregeln

11 § Bolaget får inte överföra värden till aktieägare eller annan om det inte finns full täckning för det bundna egna kapitalet efter överföringen.

Även om hinder inte möter enligt första stycket får en värdeöverföring från bolaget till aktieägare eller annan ske endast i den mån det med hänsyn till bolagets och, om bolaget är moderbolag, koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt framstår som försvarligt. Därvid skall särskilt beaktas de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet.

Bestämmelser om värdeöverföring till aktieägarna som sker i samband med nedsättning av bolagets aktiekapital finns i 10 kap. 5 §.

Rättsföljderna vid olaglig värdeöverföring

12 § Om en värdeöverföring till aktieägare eller annan i form av vinstutdelning, återbetalning vid nedsättning av aktiekapitalet, reservfonden eller överkursfonden, utskiftning vid bolagets likvidation eller gåva enligt 10 § andra stycket sker i strid med denna lag, skall mottagaren betala ersättning till bolaget med ett belopp som motsvarar det olagligen överförda värdet, om bolaget visar att han insåg eller bort

inse att värdeöverföringen stred mot denna lag. Har värdeöverföringen skett på annat sätt är mottagaren ersättningsskyldig om bolaget visar att han insåg eller bort inse att transaktionen innefattade en värdeöverföring från bolaget.

På belopp som skall betalas enligt första stycket skall mottagaren betala ränta beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) från det att värdeöverföringen ägde rum till dess att ränta skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag.

För brist som uppkommer vid ersättning enligt första eller andra stycket ansvarar styrelseledamot, verkställande direktör, revisor och aktieägare samt annan som medverkat till beslutet om värdeöverföringen eller verkställandet av denna eller till upprättande eller fastställande av en till grund för beslutet liggande oriktig balansräkning. För ansvar förutsätts i fråga om styrelseledamot, verkställande direktör och revisor uppsåt eller oaktsamhet, och, i fråga om aktieägare och annan, uppsåt eller grov oaktsamhet. Bestämmelserna i 15 kap. 4 § skall tillämpas.

Lån till aktieägare m.fl.

13 § Ett aktiebolag får endast mot betryggande säkerhet och under förutsättning att det därefter finns full täckning för det bundna egna kapitalet lämna penninglån till den som äger aktier i eller är styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget eller i annat bolag i samma koncern. Detsamma gäller i fråga om penninglån till

1. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till gäldenären,
2. den som är besvägrad med sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller
3. juridisk person över vars verksamhet person som nämnts ovan, ensam eller tillsammans med närstående person enligt punkten 1 eller 2, har ett bestämmande inflytande.

Ett aktiebolag får ställa säkerhet för lån till person som avses i första stycket endast under förutsättning att det därefter finns full täckning för det bundna egna kapitalet.

Beräkningen enligt första och andra styckena av täckningen för det bundna egna kapitalet sker enligt den senast fastställda balansräkningen med den justeringen att samtliga enligt förevarande paragraf lämnade lån och säkerheter skall behandlas som fordringar utan värde respektive som bolagets skulder.

14 § Utan hinder av 13 § får ett aktiebolag lämna penninglån och ställa säkerhet om

1. gäldenären är kommun eller landstingskommun,
2. gäldenären är företag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår,
3. lånet är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse och lämnas av affärsmässiga skäl, eller
4. gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i 13 § första stycket 1–3 är aktieägare i bolaget och det sammanlagda aktieinnehavet inte uppgår till en procent av aktiekapitalet.

Med koncern som avses i första stycket 2 likställs koncern i vilken moderföretaget är svenskt handelsbolag, svensk ekonomisk förening eller stiftelse eller bolag som har sitt hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

15 § Vid tillämpningen av 13 och 14 §§ likställs samboförhållanden enligt lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem och lagen (1987:813) om homosexuella sambor med äktenskap.

Som aktieinnehav enligt 13 och 14 §§ räknas inte innehav i en värdepappersfond som inte är företagsanknuten.

16 § Har bolaget lämnat lån i strid med 13 eller 14 § skall lånet genast återbetalas om bolaget visar att motparten insåg eller bort inse att det var olagligt. Har säkerhet ställts i strid med 13 eller 14 § gäller rätts-handlingen inte mot bolaget om bolaget visar att motparten insåg eller bort inse att den var olaglig.

23 kap.

1 §²

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som

1. uppsåtligen bryter mot 1 kap. 4 §,
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, förteckning enligt 4 kap. 15 § eller hålla aktiebok tillgänglig,
3. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 4 kap. 15 § tredje stycket, 13 kap. 8 § andra stycket andra meningen eller 9 § första stycket andra eller tredje meningen,
4. uppsåtligen bryter mot 11 kap. 4 § andra stycket,
5. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 11 kap. 21 eller 26 § eller 16 kap. 7 §.

Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt första stycket 5 mot 11 kap. 21 § ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

I fall som avses i 14 kap. 13 § första stycket skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.
2. Förekommer i lag eller någon annan författning hänvisning till föreskrift som ersatts genom bestämmelse i denna lag, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

² Nuvarande lydelse enligt kommitténs betänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22).

Härmed föreskrivs att 5 kap. 12 § och 8 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

12 §

Om ett bolag har lämnat lån till en styrelseledamot, verkställande direktör eller en motsvarande befattningshavare i bolaget eller i ett annat koncernföretag, skall upplysning lämnas om detta. Detsamma gäller om bolaget har ställt pant eller annan säkerhet eller har ingått ansvarsförbindelse till förmån för en sådan befattningshavare. Med styrelseledamöter jämställs suppleanter för dessa och med verkställande direktör jämställs vice verkställande direktör.

Uppgift skall lämnas om storleken av lämnade lån, huvudsakliga lånevillkor, räntesatser, under räkenskapsåret återbetalda belopp, arten av ställda säkerheter och ingångna ansvarsförbindelser samt beloppet av de lån för vilka säkerhet ställts. Uppgift skall även lämnas om vilken anknytning till bolaget den har som bolaget har lämnat lån till, ställt säkerhet för eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för.

Andra stycket tillämpas också, om bolaget har lämnat *lån* till eller ställt säkerhet till förmån för någon *annan med stöd av tillstånd enligt 12 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385)*.

Andra stycket tillämpas också, om bolaget har lämnat *penningslån* till eller ställt säkerhet till förmån för någon annan enligt *16 kap. 13 eller 14 § aktiebolagslagen (1975:1385)*.

8 kap.

6 §

Ett aktiebolag skall betala en förseningsavgift om de handlingar som anges i 5 § inte har kommit in till registreringsmyndigheten inom sju månader från räkenskapsårets utgång. Har bolaget inom denna tid gjort anmälan enligt *9 kap. 5 § fjärde stycket aktiebolagslagen (1975:1385)*, skall dock bolaget betala förseningsavgift först om handlingarna inte har kommit in inom nio månader från räkenskapsårets utgång. Avgiften skall uppgå till 10 000 kr för publika aktiebolag och 5 000 kr för privata aktiebolag.

Ett aktiebolag skall betala en förseningsavgift om de handlingar som anges i 5 § inte har kommit in till registreringsmyndigheten inom sju månader från räkenskapsårets utgång. Har bolaget inom denna tid gjort anmälan enligt *12 kap. 6 § fjärde stycket aktiebolagslagen (1975:1385)*, skall dock bolaget betala förseningsavgift först om handlingarna inte har kommit in inom nio månader från räkenskapsårets utgång. Avgiften skall uppgå till 10 000 kr för publika aktiebolag och 5 000 kr för privata aktiebolag.

Om de handlingar som anges i 5 § inte har kommit in inom två månader från det att underrättelse avsändes till bolaget om beslut om

förseningsavgift enligt första stycket, skall bolaget betala en ny förseningsavgift. Den nya avgiften skall uppgå till 10 000 kr för publika aktiebolag och 5 000 kr för privata aktiebolag.

Om de handlingar som anges i 5 § inte har kommit in inom två månader från det att underrättelse avsändes till bolaget om beslut om förseningsavgift enligt andra stycket, skall bolaget betala en ny förseningsavgift. Den nya avgiften skall uppgå till 20 000 kr för publika aktiebolag och 10 000 kr för privata aktiebolag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Härigenom föreskrivs följande

Förslag till aktiebolagslag (2003:000)

1 kap. Inledande bestämmelser

Aktieägarnas betalningsansvar

1 § I ett aktiebolag har aktieägarna inte något personligt betalningsansvar för bolagets förpliktelser, om inte annat följer av 22 kap. 14 eller 15 §.

Trots vad som sägs i första stycket svarar aktieägare i aktiebolag som bedriver advokatverksamhet solidariskt med bolaget för sådana förpliktelser mot klienter som bolaget ådrar sig medan han är aktieägare, såvitt avser uppdrag för vilket han är ansvarig.

Privata och publika aktiebolag

2 § Ett aktiebolag är privat aktiebolag eller publikt aktiebolag. Denna lag gäller alla aktiebolag, om inte annat föreskrivs.

Aktiekapital

3 § Ett aktiebolag skall ha ett aktiekapital. Aktiekapitalet skall vara bestämt i bolagets redovisningsvaluta. Av 4 kap. 6 § bokföringslagen (1999:1078) framgår att redovisningsvalutan får vara antingen svenska kronor eller euro.

Om aktiekapitalet är bestämt i kronor, skall det i ett privat aktiebolag uppgå till minst 100 000 kr och i ett publikt aktiebolag till minst 500 000 kr.

Om aktiekapitalet är bestämt i euro och har varit bestämt i euro sedan bolaget bildades, skall det uppgå till minst det belopp i euro som enligt den av Europeiska centralbanken då fastställda växelkursen motsvarande 100 000 kr eller, i fråga om publika aktiebolag, 500 000 kr. Har aktiekapitalet tidigare varit bestämt i kronor, skall det uppgå till minst det belopp i euro som vid bytet av redovisningsvaluta motsvarade 100 000 kr respektive 500 000 kr.

Om aktiekapitalet är fördelat på flera aktier, representerar varje aktie en lika stor andel av aktiekapitalet.

Förbud mot spridning av aktier m.m. i privata aktiebolag

4 § Ett privat aktiebolag eller en aktieägare i ett sådant bolag får inte genom annonsering söka sprida aktier eller teckningsrätter i bolaget eller av bolaget utgivna skuldebrev eller optionsbevis.

Ett bolag eller en aktieägare som avses i första stycket får inte heller på annat sätt söka sprida i första stycket angivna värdepapper genom att erbjuda fler än 200 personer att teckna eller förvärva värdepapperen. Detta gäller dock inte om erbjudandet riktar sig enbart till en krets som i

förväg har anmält intresse av sådana erbjudanden och antalet utbudna poster inte överstiger 200.

Begränsningarna i första och andra styckena gäller inte erbjudanden som avser överlåtelse till högst tio förvärvare.

I första stycket angivna värdepapper som har givits ut av ett privat aktiebolag får, så länge bolaget är privat, inte noteras vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad.

Avstämningsbolag och kupongbolag

5 § I bolagsordningen kan tas in ett förbehåll om att bolagets aktier skall vara registrerade i ett avstämningsregister enligt lagen (1998: 1479) om kontoföring av finansiella instrument (avstämningsförbehåll). Sådana bolag benämns i denna lag avstämningsbolag.

Bolag som inte är avstämningsbolag benämns kupongbolag.

Koncern

6 § Ett aktiebolag är moderbolag och en annan juridisk person är dotterföretag, om aktiebolaget

1. innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar i den juridiska personen,

2. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och på grund av avtal med andra delägare i denna förfogar över mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar,

3. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i dess styrelse eller motsvarande ledningsorgan, eller

4. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och har rätt att ensamt utöva ett bestämmande inflytande över denna på grund av avtal med den juridiska personen eller på grund av föreskrift i dess bolagsordning, bolagsavtal eller därmed jämförbara stadgar.

Vidare är en juridisk person dotterföretag till moderbolaget, om ett annat dotterföretag till moderbolaget eller moderbolaget tillsammans med ett eller flera andra dotterföretag eller flera andra dotterföretag tillsammans

1. innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar i den juridiska personen,

2. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och på grund av avtal med andra delägare i denna förfogar över mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar, eller

3. äger aktier eller andelar i den juridiska personen och har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i dess styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

Om ett dotterföretag äger aktier eller andelar i en juridisk person och på grund av avtal med den juridiska personen eller på grund av föreskrift i dess bolagsordning, bolagsavtal eller därmed jämförbara stadgar har rätt att ensamt utöva ett bestämmande inflytande över den juridiska personen, är även denna dotterföretag till moderbolaget.

Moderbolag och dotterföretag utgör tillsammans en koncern.
Med koncernföretag avses i denna lag företag i samma koncern.

7 § I de fall som avses i 6 § första stycket 1–3 och andra stycket skall sådana rättigheter som tillkommer någon som handlar i eget namn men för en annan fysisk eller juridisk persons räkning anses tillkomma den personen.

Vid bestämmandet av antalet röster i ett dotterföretag beaktas inte de aktier och andelar i dotterföretaget som innehas av företaget självt eller av dess dotterföretag. Detsamma gäller aktier och andelar som innehas av den som handlar i eget namn men för dotterföretagets eller dess dotterföretags räkning.

Aktie som innehas av aktiebolaget självt

8 § En aktie som innehas av aktiebolaget självt eller av dess dotterföretag skall inte räknas med när det i denna lag eller bolagsordningen för giltigt beslut eller för utövande av befogenhet föreskrivs samtycke av ägare till en viss andel av aktierna. En sådan aktie skall inte heller räknas med vid tillämpning av bestämmelser i denna lag eller bolagsordningen som förutsätter att någon eller några innehar en viss andel av aktierna eller rösterna i bolaget.

2 kap. Aktiebolags bildande

Bolagsbildning

1 § Den som vill bilda ett aktiebolag (stiftare) skall

1. upprätta en stiftelseurkund och en bolagsordning,
2. teckna sig för samtliga aktier i stiftelseurkunden,
3. betala de tecknade aktierna,
4. upprätta och låta en auktoriserad eller godkänd revisor granska en öppningsbalansräkning för bolaget,
5. färdigställa, dagteckna och underteckna stiftelseurkunden, samt
6. ansöka om bolagets registrering hos Patent- och registreringsverket.

Teckning av aktier blir bindande för stiftaren när han betalat aktierna och samtliga stiftare undertecknat stiftelseurkunden.

Bolaget anses bildat den dag stiftelseurkunden undertecknats av samtliga stiftare, om Patent- och registreringsverket bifaller ansökan.

Stiftelseurkundens innehåll

2 § Stiftelseurkunden skall innehålla uppgift om det antal aktier som skall ges ut, det belopp som skall betalas för varje aktie och hur stor del av betalningen för aktierna som skall tillföras aktiekapitalet.

Stiftelseurkunden skall ange,

1. om aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt att mot aktien tillskjuta någon annan egendom än pengar,
2. om aktie skall kunna tecknas med rätt eller plikt för bolaget att överta egendom mot någon annan ersättning än aktier,

3. om aktie skall kunna tecknas med andra villkor,
4. om bolaget skall ersätta kostnader för bolagets bildande, eller
5. om någon på annat sätt skall få särskilda rättigheter eller förmåner av bolaget.

Bestämmelse som avses i 1–5 skall återges i sin helhet.

Med egendom som avses i andra stycket 1 och 2 (apportegendom) får inte jämföras åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst.

Stiftelseurkunden skall innehålla en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse för att bedöma värdet på apportegendom och bestämmelse enligt andra stycket i övrigt. Särskilt skall anges

1. namn, personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt hemvist beträffande den som avses med bestämmelsen,
2. det värde till vilket apportegendom beräknas komma att tas upp i balansräkningen och antalet aktier eller annan ersättning som skall lämnas för egendomen, samt
3. det högsta beräknade beloppet av sådan kostnad för bolagets bildande som angetts i bestämmelsen.

3 § Om skriftligt avtal upprättats rörande sådan bestämmelse som avses i 2 § andra stycket, skall stiftelseurkunden innehålla avtalet eller en kopia av det eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålls tillgängligt för aktietecknarna. Muntligt avtal skall i sin helhet tas upp i stiftelseurkunden.

När en rörelse tillskjuts eller övertas, skall vad som sägs i första stycket om skriftligt avtal gälla även balans- och resultaträkningar för rörelsen under de senaste två räkenskapsåren. Om sådana räkningar inte upprättats för rörelsen, skall det i stiftelseurkunden lämnas upplysning om rörelsens resultat under den aktuella tiden. I stiftelseurkunden skall upplysning också lämnas om rörelsens resultat under tiden därefter.

4 § I stiftelseurkunden skall stiftarna ange

1. fullständigt namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelse- datum samt postadress för styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare, revisor, revisorssuppleant, allmän granskare och särskild delgivningsmottagare, samt
2. hur bolagets firma tecknas.

Bolagsordningens innehåll

5 § Bolagsordningen skall ange

1. bolagets firma,
2. den ort i Sverige där bolagets styrelse skall ha sitt säte,
3. föremålet för bolagets verksamhet, angivet till sin art,
4. aktiekapitalet eller, om detta skall kunna utan ändring av bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet, varvid minimikapitalet inte får vara mindre än en fjärdedel av maximikapitalet,

5. antalet eller, om i bolagsordningen angivits ett minimikapital och maximikapital, lägsta och högsta antalet aktier,

6. antalet eller lägsta och högsta antalet styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, om sådana skall finnas, samt tiden för styrelseledamots uppdrag,

7. antalet eller lägsta och högsta antalet revisorer och revisorsuppleanter, om sådana skall finnas,

8. sättet för sammankallande av bolagsstämma,

9. vilka ärenden som skall förekomma på ordinarie bolagsstämma, samt

10. vilken tid bolagets räkenskapsår skall omfatta.

I avstämningsbolag skall i bolagsordningen anges på vilken dag aktieägaren skall vara införd i aktieboken för att få delta i bolagsstämma (avstämningsdag). Denna dag får inte infalla tidigare än fem vardagar före bolagsstämman.

I fråga om publika aktiebolag, vars firma inte innehåller ordet publikt, skall i bolagsordningen anges beteckningen (publ) efter firman.

Bestämmelserna i första stycket 6 gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

6 § Om bolaget skall ha euro som redovisningsvaluta, skall detta anges i bolagsordningen. I så fall skall det i bolagsordningen också anges att aktiekapitalet skall vara bestämt i euro.

Vid byte av redovisningsvaluta får ändring av uppgifter som avses i 5 § första stycket 4 anstå till den första ordinarie bolagsstämman efter det att beslutet om byte av redovisningsvaluta fick verkan.

7 § I förekommande fall skall i bolagsordningen anges att bolagets verksamhet helt eller delvis skall ha annat syfte än att ge vinst till fördelning bland aktieägarna. I så fall skall uppgift också lämnas om hur vinst och behållna tillgångar vid bolagets likvidation skall användas.

8 § I bolagsordningen kan föreskrivas att styrelsen får samla in fullmakter på bolagets bekostnad. En sådan föreskrift skall innebära att styrelsen i samband med kallelse till bolagsstämma får tillhandahålla ett formulär åt aktieägarna som de kan använda för att ge viss av styrelsen angiven person i uppdrag att företräda dem på bolagsstämman. Det angivna ombudet får inte vara ledamot av styrelsen eller verkställande direktör i bolaget.

Aktieteckning med villkor

9 § Om en aktie tecknats med villkor som inte stämmer överens med stiftelseurkunden, kan aktietecknaren inte åberopa villkoret.

Efter det att samtliga aktietecknare undertecknat stiftelseurkunden kan inte en aktietecknare som grund för aktieteckningens ogiltighet åberopa att ett villkor i stiftelseurkunden inte har uppfyllts.

10 § Betalning för tecknade aktier som skall erläggas i pengar skall ske genom insättning på ett särskilt konto som stiftarna öppnat för ändamålet hos en bank i Sverige. Annan egendom som skall lämnas som betalning för sådana aktier skall tillföras bolaget på ett sätt som skyddar egendomen mot anspråk från aktietecknarens borgenärer.

Om frågan om bolagets bildande har förfallit skall stiftarna genast betala tillbaka vad som har betalats för tecknade aktier samt uppkommen avkastning.

Granskning av öppningsbalansräkningen

11 § Vid granskning av öppningsbalansräkningen skall en auktoriserad eller godkänd revisor särskilt pröva att

1. det belopp som skall betalas i pengar för aktierna är inbetalt till en bank i Sverige,
2. all apportegendom avskilts för bolagets räkning på ett sätt som skyddar egendomen mot anspråk från aktietecknarens borgenärer,
3. apportegendom i stiftelseurkunden inte åsatts högre värde än det verkliga värdet för bolaget,
4. förpliktelse som bolaget enligt villkor i stiftelseurkunden skall fullgöra efter bildandet, redovisats och värderats enligt god redovisningssed.

Sedan revisorn slutfört granskningen skall han yttra sig över denna. Om yttrandet inte tecknas på balansräkningen, skall revisorn på räkningen teckna hänvisning till yttrandet.

I yttrandet skall revisorn beskriva apportegendomen och ange vilken metod som använts vid värderingen av den. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Registrering

12 § Bolaget skall anmälas för registrering inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande.

Patent- och registreringsverket skall pröva om bolagsbildningen skett i enlighet med denna lag och annan författning.

Bolaget får inte registreras om

1. det sammanlagda beloppet som tillförts aktiekapitalet (bolagets aktiekapital) inte motsvarar det i bolagsordningen angivna aktiekapitalet eller uppgår till minimikapitalet, eller
2. full och godtagbar betalning inte erlagts för samtliga aktier.

Om Patent- och registreringsverket genom lagakraftäggande beslut avskrivit ansökan om att ett bolag skall registreras eller vägrat registrera bolaget, är frågan om bolagets bildande förfallen. Stiftarna ansvarar solidariskt för återbetalningen av de belopp som betalats för tecknade aktier och uppkommen avkastning. Detsamma gäller i fråga om apportegendom.

13 § Innan ett aktiebolag har registrerats, kan det inte förvärva rättigheter eller åta sig skyldigheter. Det kan inte heller föra talan vid domstol eller någon annan myndighet.

Uppkommer en förpliktelse genom åtgärd på bolagets vägnar före registreringen, svarar de som deltagit i åtgärden eller beslut om den solidariskt för förpliktelsen. När bolaget registrerats övergår ansvaret på bolaget, om förpliktelsen följer av stiftelseurkunden eller tillkommit sedan stiftelseurkunden undertecknats av samtliga stiftare.

Om det slutits avtal för bolaget före registreringen med någon som visste att bolaget inte var registrerat, kan denne, såvida annat inte följer av avtalet, frånträda detta, om Patent- och registreringsverket genom lagakraftgäande beslut avskrivit ansökan om att bolaget skall registreras eller vägrat registrering av bolaget. Var avtalsparten okunnig om att bolaget inte var registrerat, kan han frånträda avtalet, innan registrering skett.

Uppskjuten apport

14 § Om bolaget inom två år från registreringen träffar avtal med en stiftare eller en aktieägare, som innebär att bolaget förvärvar egendom mot en ersättning som motsvarar minst en tiondel av aktiekapitalet, skall styrelsen underställa bolagsstämman avtalet för godkännande. Det gäller dock inte om förvärvet sker på en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad eller som ett led i bolagets löpande affärsverksamhet.

Styrelsen skall lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse för en bedömning av värdet på egendomen och av avtalet i övrigt. Bestämmelserna i 3 § andra stycket tillämpas på redogörelsen.

En auktoriserad eller godkänd revisor skall yttra sig över redogörelsen. Yttrandet skall innehålla de uppgifter som avses i 11 §.

Avtalet skall tillsammans med styrelsens redogörelse och revisorns yttrande hållas tillgängligt hos bolaget för aktieägarna under minst en vecka före den bolagsstämma vid vilken beslutet skall fattas.

15 § Om bolagsstämman inte godkänner ett avtal som avses i 14 § inom sex månader från avtalsdagen, är avtalet utan verkan. Har 14 § inte iakttagits beträffande någon viss bestämmelse i avtalet, är den bestämmelsen utan verkan mot bolaget.

16 § Styrelsen skall genast för registrering anmäla bolagsstämmans beslut att godkänna avtal som avses i 14 §.

3 kap. Aktieslag och aktiers överlåtbarhet

Likhetsprincipen

1 § Alla aktier har lika rätt i bolaget, om inte annat följer av 2–4 §§.

2 § I bolagsordningen kan föreskrivas att aktier av olika slag skall finnas eller kunna ges ut. En sådan föreskrift skall ange

1. olikheterna mellan aktieslagen, och
2. antalet eller andelen aktier av varje slag.

I en föreskrift enligt första stycket 2 är det tillåtet att ange det högsta och det lägsta antalet eller den högsta och den lägsta andelen aktier av ett visst slag.

Föreskrifter om företrädesrätt vid nyemission och rätt till fondaktier

3 § Om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst eller om aktierna skall ha olika röstvärde, skall i bolagsordningen anges vilken företrädesrätt aktieägarna skall ha vid ökning av aktiekapitalet genom nyemission. Föreskrift om olika företrädesrätt får meddelas endast om skillnaderna mellan aktierna skall vara av nu angivet slag.

Föreskrift om olika företrädesrätt skall innebära att gammal aktie skall ge företrädesrätt till ny aktie av samma slag, att aktier som inte tecknas av de i första hand berättigade aktieägarna skall erbjudas samtliga aktieägare samt att, om inte hela antalet aktier som tecknas på grund av sistnämnda erbjudande kan ges ut, aktierna skall fördelas mellan tecknarna i förhållande till det antal aktier de förut äger och, i den mån detta inte kan ske, genom lottning.

Om aktierna inte skall medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst, skall i bolagsordningen också anges vilken rätt aktieägarna skall ha till nya aktier vid ökning av aktiekapitalet genom fondemission.

Röstvärdesskillnader

4 § Ingen aktie får ha ett röstvärde som överstiger tio gånger röstvärdet för någon annan aktie.

Omvandlingsbara aktier

5 § I bolagsordningen kan tas in förbehåll om att aktie av ett visst slag skall på närmare angivet sätt kunna omvandlas till aktie av annat slag. Omvandling skall genast anmälas för registrering och är verkställd när registrering skett och omvandlingen antecknats i aktieboken eller, om bolaget är avstämningsbolag, i avstämningsregistret.

Fri överlåtbarhet

6 § Aktie kan fritt överlåtas och förvärvas, om inte annat följer av 7, 13 eller 18 § eller annars av lag.

7 § I bolagsordningen för ett privat aktiebolag kan tas in förbehåll om att aktie får överlåtas till en ny ägare endast med bolagets samtycke (samtyckesförbehåll). Förbehållet skall ange

1. om styrelsen eller bolagsstämman skall pröva fråga om samtycke,
2. vilka slags överlåtelser som fordrar bolagets samtycke, varvid överlåtelse av utmätt aktie eller aktie som ingår i konkursbo inte får anges,

3. om bolaget beträffande en ansökan om samtycke till en överlåtelse som omfattar flera aktier skall kunna ge eller vägra samtycke för ett mindre antal aktier än överlåtelserna omfattar,

4. vilka som skall erbjudas att överta aktierna, om samtycke vägras och ägaren inte vill behålla aktierna, med uppgift om den inbördes ordning i vilken erbjudandet skall lämnas dem,

5. hur villkoren för övertagande enligt 4 skall bestämmas,

6. den tid, inte överstigande två månader från behörig ansökan, inom vilken bolaget skall meddela beslut i frågan om samtycke,

7. hur en tvist om bolagets rätt att ge eller vägra samtycke och om villkoren för övertagande enligt 4 skall prövas och den tid, minst två och högst fyra veckor räknat från den dag bolaget i rekommenderat brev skickat meddelande till aktieägaren om sitt beslut, inom vilken en sådan talan skall väckas, samt

8. den tid inom vilken övertagna aktier skall betalas, vilken tid inte får överstiga en månad räknat från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

Om tillämpningen av en föreskrift i bolagsordningen om villkoren för övertagande enligt första stycket 4 skulle ge någon en otillbörlig fördel eller nackdel, kan jämkning ske.

8 § Ansökan om samtycke till aktieöverlåtelse skall göras skriftligen hos bolagets styrelse. Ansökningshandlingen skall vara undertecknad av överlåtaren och innehålla uppgift om den tilltänkte förvärvaren. I ansökan skall överlåtaren ange om han önskar att bolaget erbjuder aktierna åt någon annan för det fall samtycke till överlåtelserna vägras. Om överlåtaren har en sådan önskan, skall han samtidigt ange samtliga villkor för överlåtelserna.

9 § Av bolagets beslut i fråga om samtycke skall de skäl som bestämt utgången framgå. Om samtycke vägrats, skall det av beslutet framgå vem som i stället skall förvärva aktierna, om överlåtaren begärt det.

Anvisar bolaget inte någon som förvärvar aktierna trots att överlåtaren begärt det, får samtycke inte vägras.

10 § Bolagets beslut i fråga om samtycke skall sändas till överlåtaren i rekommenderat brev. Har samtycke lämnats av styrelsen, skall kopia av beslutet samtidigt sändas till samtliga aktieägare med känd postadress.

11 § Har samtycke lämnats till överlåtelse gäller samtycket överlåtelse som sker inom sex månader från underrättelse enligt 10 § till den förvärvaren som anges i beslutet och på villkor som inte är förmånligare för

förvärvaren än de villkor aktieägaren uppgivit i sin ansökan om samtycke. Bilaga 6

12 § Överlåtelse av aktie i strid med ett samtyckesförbehåll är ogiltig. Detsamma gäller överlåtelse som strider mot 11 §.

Förköpsförbehåll

13 § I bolagsordningen kan tas in förbehåll om att aktieägare eller någon annan skall erbjudas att köpa en aktie innan den överlåts till en ny ägare (förköpsförbehåll). Förbehållet skall ange

1. vilka slags överlåtelser som omfattas av förköpsförbehållet,
2. om ett erbjudande om förköp av flera aktier skall kunna utnyttjas för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar,
3. vilka som skall ha förköpsrätt med uppgift om den ordning i vilken de inbördes skall erbjudas förköp,
4. hur villkoren för förköp enligt 3 skall bestämmas,
5. den tid, minst en och högst två månader räknat från anmälan hos styrelsen om möjlighet att utöva förköp, inom vilken förköpsanspråk skall framställas hos bolaget,
6. hur en tvist om förköpsrätt och om villkoren för förköp skall prövas och den tid, minst en och högst två månader räknat från den dag förköpsanspråket framställdes hos bolaget, inom vilken en sådan talan skall väckas,
7. den tid inom vilken köpesumman skall erläggas, vilken tid inte får överstiga en månad räknat från den tidpunkt då köpesumman blev bestämd.

Om tillämpningen av en föreskrift i bolagsordningen om villkoren för förköp skulle ge någon en otillbörlig fördel eller nackdel, kan jämkning ske.

14 § Anmälan med erbjudande om förköp görs skriftligen hos bolagets styrelse. Anmälningshandlingen skall vara undertecknad av aktieägaren och innehålla uppgift om de villkor han ställer för förköp.

15 § När anmälan gjorts med erbjudande om förköp, skall styrelsen genast göra anteckning om detta med uppgift om dagen för anmälan samt skriftligen lämna meddelande om erbjudandet till varje förköpsberättigad med känd postadress.

Förköpsberättigade som önskar utöva sin förköpsrätt, skall anmäla detta till bolagets styrelse. En sådan anmälan skall genast antecknas med uppgift om dagen för anmälan.

Den som väcker talan enligt 13 § första stycket 6 skall genast anmäla detta skriftligen hos bolagets styrelse. En sådan anmälan skall genast antecknas med uppgift om dagen för anmälan.

Anteckning enligt första–tredje styckena görs i kupongbolag i aktieboken och i avstämningsbolag i en särskild bok som förs av styrelsen. Styrelsen skall på begäran av aktieägare utfärda intyg om anteckningar som rör hans aktier.

16 § Har aktier erbjudits enligt 14 § utan att förköp kommit till stånd, har aktieägaren rätt att utan nytt erbjudande överlåta aktierna på villkor som inte är förmånligare för förvärvaren än de villkor aktieägaren uppgav i sin anmälan till styrelsen. Denna rätt gäller dock endast under sex månader räknat från den dag förköpsrätten upphörde enligt 13 § första stycket 5 eller 6 eller det blev slutligt fastställt att förköpsrätt inte förelåg.

17 § Överlåtelse av aktie i strid med ett förköpsförbehåll är ogiltig. Detsamma gäller överlåtelse som strider mot 16 §.

Hembud

18 § I bolagsordningen kan tas in förbehåll om att aktieägare eller någon annan skall ha rätt att lösa en aktie, som övergått till en ny ägare (hembudsförbehåll). Förbehållet skall ange

1. vilka slags fång som omfattas av hembudsförbehållet,
2. om flera aktier förvärvats genom samma fång, huruvida lösningsrätt skall få utövas för ett mindre antal aktier än fångets omfattar,
3. vilka som skall ha lösningsrätt med uppgift om den inbördes ordning i vilken de skall erbjudas att lösa hembjudna aktier,
4. hur villkoren för inlösen enligt 3 skall bestämmas,
5. den tid, inte överstigande två månader från det anmälan eller under rättelse enligt 19 § om aktieövergången gjordes till bolaget, inom vilken lösningsanspråk skall framställas hos bolaget,
6. hur en tvist om villkoren för inlösen skall prövas och den tid, inte överstigande två månader räknat från den dag lösningsanspråket framställdes hos bolaget, inom vilken en sådan talan skall väckas,
7. den tid inom vilken lösenbeloppet skall erläggas, vilken tid inte får överstiga en månad räknat från den tidpunkt då beloppet blev bestämt, samt
8. vem som skall kunna utöva rösträtten för hembudspliktig aktie under tiden från det att aktien övergått till en ny ägare och till dess att den definitiva ägaren är införd i aktieboken.

Avlider ägare av aktier som omfattas av hembudsförbehåll tillämpligt på arv och övergår aktierna inte inom sex månader från dödsfallet till ny ägare, skall hembudsförbehållet tillämpas gentemot dödsboet.

Om tillämpningen av föreskrift i bolagsordningen rörande villkoren för inlösen skulle ge någon en otillbörlig fördel eller nackdel, kan jämkning ske.

19 § Anmälan om aktieövergång görs skriftligen till bolagets styrelse. Anmälningshandlingen skall vara undertecknad av förvärvaren och innehålla uppgift om den ersättning som lämnats för aktierna och de villkor förvärvaren ställer för inlösen.

Övergår hembudspliktig aktie i avstämningsbolag till ny ägare skall den centrala värdepappersförvararen underrätta styrelsen om övergången i samband med att frågan om införande av den nye ägare i aktieboken prövas. Styrelsen skall underrätta den nye ägaren om den i första stycket föreskrivna anmälningsskyldigheten.

20 § När anmälan som avses i 19 § första stycket har skett i kupongbolag skall styrelsen genast göra anteckning om aktieövergången i aktieboken med uppgift i om dagen för anmälan.

Vid underrättelse som avses i 19 § andra stycket skall styrelsen genast göra anteckning om dagen för underrättelsen i en särskild bok som förs av styrelsen.

Styrelsen skall skriftligen underrätta varje lösningsberättigad med känd postadress om anmälan.

21 § Innan det visar sig att lösningsrätten inte utnyttjas, får den som aktien övergått till inte utöva någon annan rätt som aktien ger i bolaget än rätt till vinstutdelning och företrädesrätt till teckning vid tillskotts-emission enligt 12 kap. samt rösträtt om så föreskrivits i bolagsordningen enligt 18 § första stycket 8. Rättigheter och skyldigheter på grund av teckning övergår till den som utnyttjar lösningsrätten.

4 kap. Aktiebok

Gemensamma bestämmelser för kupongbolag och avstämningsbolag

Uppgifter i aktieboken

1 § Bolagets samtliga aktier och aktieägare skall antecknas i en aktiebok.

Aktieboken skall innehålla uppgift om

1. aktieägarnas namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress,
2. vilket slag varje aktie tillhör, om det finns mer än ett slags aktier i bolaget, samt
3. i förekommande fall, att aktien omfattas av förbehåll enligt 3 kap. 5, 7, 13 eller 18 § eller 17 kap. 23 §.

Aktierättigheternas anknytning till aktieboken

2 § Aktieägare får inte utöva de rättigheter gentemot bolaget som hans aktier ger innan han är införd i aktieboken.

Är aktie underkastad lösningsrätt enligt 3 kap. 18 § gäller i fråga om rättigheternas utövande vad som föreskrivs i 21 § samma kapitel.

Om en aktie ägs av flera kan dessa personer endast genom gemensam företrädare utöva aktieägares rätt gentemot bolaget.

Nyttjanderätt och rätt till avkastning av aktie

3 § Den som genom testamente fått nyttjanderätt till aktier skall behandlas som aktieägare, om han skall ha rätt att företräda aktierna. Detsamma gäller den som genom testamente fått rätt till avkastning av aktier som skall stå under särskild förvaltning, om han skall ha rätt att företräda aktierna.

I fall som avses i första stycket skall såväl ägaren som rättighetsinnehavaren föras in i aktieboken med uppgift om namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress. Dessutom skall i aktieboken antecknas vad som gäller

beträffande rättigheten. När det styrks att rättigheten förändrats eller upphört, skall anteckning göras om detta i aktieboken.

Om en god man på grund av förordnande enligt 11 kap. 3 § första stycket 5 föräldrabalken förvaltar aktier för en blivande aktieägars räkning, skall den blivande ägaren på anmälan av den gode mannen föras in såsom ägare i aktieboken med anteckning om förordnandet och grunden för detta.

Värdepappersfond

4 § Ingår aktier i en värdepappersfond enligt lagen (1990:1114) om värdepappersfonder, skall i aktieboken i stället för fondandelsägarna införas det fondbolag som förvaltar fonden, liksom fondens beteckning.

Arkivering

5 § Aktieboken skall bevaras så länge bolaget består och minst tio år efter bolagets upplösning. Förs aktieboken med hjälp av dator skall uppgifter som har tagits bort ur aktiebok bevaras i minst tio år. Har bolaget övergått från att föra aktieboken manuellt till att föra den med hjälp av dator, skall den gamla aktieboken bevaras i minst tio år efter det att uppgifter om bolagets samtliga aktier förts in i den nya aktieboken.

Kupongbolag

Ansvaret för aktieboken

6 § Aktieboken skall upprättas så snart stiftelseurkunden undertecknats av samtliga stiftare. Styrelsen har ansvaret för att aktieboken förs, bevaras och hålls tillgänglig.

Hur aktieboken skall föras

7 § Aktieboken förs i bunden bok, i ett betryggande lösblads- eller kortsystem eller med hjälp av dator.

Aktierna skall antecknas i nummerföljd.

Införing av aktieägare i aktieboken

8 § När någon visar upp ett aktiebrev och enligt 5 kap. 10 § eller på annat sätt styrker sitt förvärv, skall styrelsen eller den styrelsen bemyndigar genast föra in honom som ägare i aktieboken. Är sista överlåtelsen på aktiebrevet tecknad in blanco, skall namnet sättas ut på aktiebrevet innan införing sker. Aktiebrevet skall förses med påskrift att aktieägaren förts in i aktieboken en viss angiven dag.

Anmäler en aktieägare eller någon annan behörig person att ett förhållande som angivits i aktieboken ändrats på annat sätt än som avses i första stycket, skall ändringen genast antecknas.

Datum för införing i aktieboken enligt första stycket och anteckning enligt andra stycket skall anges i aktieboken, såvida tidpunkten inte framgår av annat tillgängligt material.

Bestämmelser om anteckning i aktieboken av anmälan om förköp och hembud finns i 3 kap. 15 och 20 §§.

Utövande av vissa ur aktien uppkomna ekonomiska rättigheter

9 § Aktieägare eller annan som visar upp eller avlämnar aktiebrev, kupong eller annat särskilt bevis som givits ut av bolaget, skall anses vara behörig att

1. ta emot fondaktierettsbevis eller ny aktie vid fondemission,
2. ta emot teckningsrattsbevis eller utöva företrädesrätt vid tillskotts-emission,
3. ta emot utdelning,
4. ta emot betalning i samband med minskning av aktiekapitalet för återbetalning till aktieägarna, samt
5. ta emot betalning i samband med utskiftning vid bolagets likvidation.

Aktiebokens offentlighet

10 § Aktieboken eller, om aktieboken förs med hjälp av dator, en utskrift eller annan framställning av aktieboken, skall hållas tillgänglig hos bolaget för alla som vill ta del av den.

Avstämningsbolag

Ansvaret för aktieboken

11 § Tas ett avstämningsförbehåll in i bolagsordningen vid bolagets bildande tillämpas 6 och 7 §§ innan bolaget har registrerats och avstämningsregister upprättats. Införs ett sådant förbehåll genom ändring av bolagsordningen tillämpas 6 och 7 §§ innan förbehållet registrerats och avstämningsregister upprättats.

När avstämningsregister upprättats skall den centrala värdepappersförvararen

1. föra aktiebok,
2. pröva frågor om införande av aktieägare i aktieboken,
3. svara för utskrift av aktieboken, samt
4. avstämma aktieboken.

Hur aktieboken skall föras

12 § Aktieboken förs med hjälp av dator.

I aktieboken anges för varje ägare det antal aktier han äger av olika slag.

13 § Har avstämningsförbehåll införts genom ändring av bolagsordningen och har aktiebrev som dessförinnan utfärdats inte visats upp enligt 4 kap. 6 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, får uppgifter om aktien i tidigare aktiebok föras över till den av den centrala värdepappersförvararen förda aktieboken. Därvid skall anges att aktiebrevet inte har avlämnats. Om uppgifterna inte förs över, utgör den äldre aktieboken fortfarande aktiebok i fråga om aktien.

14 § Ägare till aktie som det utfärdats aktiebrev för innan bolaget blivit avstämningsbolag, kan inte, i fråga om därefter beslutad utdelning eller emission, få utdelning, utöva aktieägares företrädesrätt att delta i tillskottsemission eller, vid fondemission, få ny aktie, förrän anteckning på ett avstämningskonto har skett enligt 4 kap. 6 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument och införing gjorts i den av den centrala värdepappersförvararen förda aktieboken. Innan detta skett får avstämningsförbehåll inte tillämpas.

15 § Om fem år har förflutit sedan avstämningsförbehållet registrerades och ingen har införts som ägare eller som förvaltare enligt 17 § till en aktie i den av den centrala värdepappersförvararen förda aktieboken, får bolaget uppmana aktiens ägare att, med upplysning om att aktierätten annars går förlorad, anmäla sig till den centrala värdepappersförvararen. Uppmaningen skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar och i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer. Om anmälan inte kommer in inom ett år från uppmaningen, får bolaget sälja aktien genom värdepappersinstitut. Det vid försäljningen inlutna beloppet tillfaller bolaget, men aktiens tidigare ägare har rätt att av bolaget mot avlämnande av aktiebrev få ut samma belopp med avdrag för kostnaderna för uppmaningen och försäljningen. Det avlämnade aktiebrevet skall makuleras på betryggande sätt av bolaget.

Införing av aktieägare i aktieboken

16 § När någon antecknas som aktieägare på avstämningskonto enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall aktieägaren genast föras in i aktieboken.

Införing av förvaltare i aktieboken

17 § Har en aktieägare i ett avstämningsbolag lämnat sina aktier till någon annan för förvaltning, kan förvaltaren på aktieägarens uppdrag föras in i aktieboken i stället för aktieägaren, om han fått medgivande av den centrala värdepappersförvararen till registrering som förvaltare.

I fall som avses i första stycket skall det i aktieboken anmärkas att aktien innehas för en annans räkning. Beträffande förvaltaren antecknas i aktieboken samma uppgifter som enligt 1 § skall föras in om aktieägare.

För rätt till registrering som förvaltare krävs, utöver vad som sägs i första stycket, att förvaltaren uppfyller de villkor som gäller för införing av ägare i aktieboken.

I lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument finns bestämmelser om

1. medgivande enligt första stycket,
2. förvaltares åligganden, samt
3. skyldighet för bolaget och den centrala värdepappersförvararen att tillhandahålla en sammanställning av uppgifter från förvaltare om aktieägare, som har förvaltarregistrerade aktier med en sammanlagd röstandel som uppgår till en tusendel eller mer av antalet röster i bolaget.

Utövande av vissa ur aktien uppkomna ekonomiska rättigheter

18 § Aktieägare eller förvaltare som avses i 17 §, som på avstämningsdagen är införd i aktieboken och antecknad i ett avstämningsregister enligt 4 kap. lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall anses vara behörig att

1. ta emot ny aktie vid fondemission,
2. ta emot teckningsrätt vid tillskottsemission,
3. ta emot vinstutdelning,
4. ta emot betalning i samband med minskning av aktiekapitalet för återbetalning till aktieägarna, samt
5. ta emot betalning i samband med utskiftning vid bolagets likvidation.

Om den som mottagit ny aktie, teckningsrätt eller betalning enligt första stycket inte var rätt mottagare, skall bolaget ändå anses ha fullgjort sin skyldighet. Detta gäller dock inte om bolaget eller den centrala värdepappersförvararen insåg eller bort inse att det var fel mottagare och inte heller om mottagaren var omyndig eller hade en förvaltare enligt föräldrabalken med uppdrag att förvalta hans aktier.

Den som är antecknad i avstämningsregister enligt 4 kap. 18 § andra stycket lagen om kontoföring av finansiella instrument skall i stället för aktieägaren vara behörig att utöva de rättigheter som avses i första stycket 1–3.

Rösträttsregistrering

19 § Om den som äger förvaltarregistrerade aktier vill delta i en bolagsstämma, skall han på begäran av förvaltaren tillfälligt föras in i aktieboken. Efter avstämningsdagen skall aktieägaren föras av från aktieboken.

Aktiebokens offentlighet

20 § En utskrift eller annan framställning av aktieboken skall hållas tillgänglig hos bolaget och hos den centrala värdepappersförvararen för alla som vill ta del av den. I sådan utskrift eller framställning skall aktieägarna och förvaltarna tas upp i alfabetisk ordning. Utskriften eller framställningen får inte vara äldre än tre månader.

Var och en som begär det har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en aktuell utskrift av aktieboken eller del av den.

Utskrift eller framställning enligt denna paragraf får inte innehålla uppgifter om aktieägare vars röstandel är mindre än en tusendel av antalet röster i bolaget. Bilaga 6

5 kap. Aktiebrev

Kupongbolag

Skyldighet att utfärda aktiebrev på begäran

1 § Bolaget skall, om någon aktieägare begär det, utfärda aktiebrev för dennes aktier.

Interimsbevis

2 § Innan aktiebrev utfärdas får bolaget utfärda bevis om rätt till en eller flera aktier (interimsbevis). Beviset skall vara ställt till viss man och innehålla förbehåll om att aktiebrev endast lämnas ut mot återställande av beviset.

På interimsbeviset antecknas på begäran betalningar och återbetalningar för de aktier som avses med beviset. I övrigt gäller bestämmelserna i denna lag om aktiebrev i tillämpliga delar interimsbevis.

Uppgifter i aktiebrev

3 § Aktiebrev skall ange

1. bolagets firma, organisationsnummer och bolagskategori,
2. aktieägarens namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer,
3. ordningsnummer på de aktier som avses med brevet,
4. aktiernas slag, om aktier av olika slag kan finnas enligt bolagsordningen,
5. förbehåll enligt 3 kap. 5, 7, 13 eller 18 § eller 17 kap. 23 §, om aktierna omfattas av sådant förbehåll, samt
6. dagen för utfärdande av aktiebrevet.

I fall som avses i 4 kap. 4 § skall aktiebrevet i stället för fondandelsägarna ange det fondbolag, som förvaltar fonden, liksom fondens beteckning.

Uppgift som avses i första stycket 5 kan ges i förkortad form. Förkortningsformer fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Undertecknande av aktiebrev

4 § Aktiebrev skall undertecknas av styrelsen eller enligt styrelsens bemyndigande av ett värdepappersinstitut. Namnteckningen får återges genom tryckning eller på annat liknande sätt.

Första stycket tillämpas också på emissionsbevis, konvertibler som emitterats i form av skuldebrev och teckningsoptionsbevis.

5 § Aktiebrev får lämnas ut endast till den aktieägare som enligt 3 § första stycket 2 antecknats på aktiebrevet. För att aktiebrevet skall få lämnas ut krävs dessutom att

1. aktieägaren är införd i aktieboken som ägare till de aktier som avses med brevet,
2. full betalning erlagts för aktierna,
3. bolaget registrerats, om aktierna tecknats vid bolagets bildande,
4. tillskottsemission eller fondemission registrerats, om aktierna tillkommit genom emissionen, samt att
5. registrering skett enligt 12 kap. 35 eller 39 §, om aktierna tillkommit genom teckning med utnyttjande av optionsrätt eller konvertering.

Påskrift om införing i aktiebok

6 § Att aktiebrev skall föras med påskrift om att aktieägare införts i aktieboken föreskrivs i 4 kap. 8 §.

Påskrift om begagnande av rätt till fondaktie, företrädesrätt, utbetalning och indragning

7 § Aktiebrev skall föras med påskrift om att

1. aktieägaren begagnat sin rätt till nya aktier vid fondemission,
2. aktieägaren begagnat sin företrädesrätt att delta i tillskottsemission,
3. aktieägaren erhållit betalning i samband med inlösen av aktier,
4. aktieägaren erhållit betalning i samband med skifte av bolagets tillgångar.

Om en aktie har dragits in utan återbetalning, skall aktiebrevet föras med påskrift om detta så snart det kan ske.

Bestämmelserna i första stycket 1–3 ska inte tillämpas om till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som emissionsbevis eller ges in vid anmälan för inlösen.

Utbyte av aktiebrev

8 § Ett aktiebrev, som i samband med dödning eller vid utbyte ges ut i stället för ett annat, skall innehålla uppgift om detta. Byts aktiebrev ut mot ett eller flera andra aktiebrev, skall det äldre aktiebrevet med tillhörande kuponger makuleras på ett betryggande sätt.

Innehållande av utdelning eller emissionsbevis

9 § Bolaget får hålla inne utdelning och emissionsbevis som belöper på aktie till dess att aktiebrevet tillhandahålls för påskrift eller utbyte, om aktiebrevet

1. enligt denna lag skall föras med påskrift, eller
2. skall bytas ut på grund av att aktie av ett visst slag skall omvandlas till aktie av annat slag.

10 § Överlåts eller pantsätts ett aktiebrev eller till viss man ställt emissionsbevis eller teckningsoptionsbevis, tillämpas bestämmelserna om skuldebrev till viss man eller order i 13, 14 och 22 §§ lagen (1936:81) om skuldebrev. Härvid likställs den som innehar aktiebrev och enligt bolagets påskrift på brevet är införd som ägare i aktieboken med den som enligt 13 § andra stycket nämnda lag förmodas ha rätt att göra skuldebrevet gällande.

Överlåts eller pantsätts ett emissionsbevis eller teckningsoptionsbevis som inte är ställt till viss man, tillämpas bestämmelserna om skuldebrev till innehavaren i 13, 14 och 22 §§ lagen om skuldebrev.

Bestämmelser om utdelningskuponger finns i 24 och 25 §§ lagen om skuldebrev.

Avstämningsbolag

11 § Av 4 kap. 5 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument framgår att aktiebrev, emissionsbevis eller interimbevis inte får utfärdas för aktier eller andra finansiella instrument som registrerats enligt den lagen.

6 kap. Bolagsstämma

Utövande av aktieägares beslutanderätt i bolaget

1 § Aktieägarnas rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas vid bolagsstämma.

Rätt att delta i bolagsstämma

2 § Rätten att delta i bolagsstämma tillkommer i kupongbolag den aktieägare som på dagen för bolagsstämman är införd i aktieboken. I avstämningsbolag gäller i stället att rätten att delta i bolagsstämma tillkommer den som har upptagits som aktieägare i sådan utskrift eller annan framställning av aktieboken som avses i 20 §.

I bolagsordningen får det bestämmas att en aktieägare får delta i bolagsstämma endast om han anmäler detta till bolaget senast den dag som anges i kallelsen till bolagsstämman. Denna dag får inte vara söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton och inte infalla tidigare än femte vardagen före bolagsstämman.

Bolagsstämman kan besluta att annan än aktieägare får närvara eller på annat sätt följa stämmoförhandlingarna. I privat aktiebolag är sådant beslut giltigt endast om det biträds av samtliga aktieägare som är närvarande vid bolagsstämman.

3 § En aktieägare utövar sin rätt vid bolagsstämman antingen personligen eller genom ett ombud med skriftlig, egenhändigt undertecknad och daterad fullmakt. En fullmakt gäller högst ett år från utfärdandet. Med egenhändigt undertecknade jämföras en kvalificerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Fullmakter får inte samlas in på bolagets bekostnad.

Trots vad som sägs i andra stycket får fullmakter samlas in på bolagets bekostnad med sådant stöd i bolagsordningen som avses i 2 kap. 8 §. Vid sådan insamling av fullmakter skall fullmaktsformuläret upprättas av bolaget och innehålla förslag till beslut i de aktuella ärendena samt tre likvärdigt presenterade svarsalternativ med rubrikerna Ja, Nej respektive Avstår. Av formuläret skall framgå att aktieägaren inte kan instruera ombudet på annat sätt än genom att markera ett av de angivna svarsalternativen och att det inte är tillåtet att modifiera eller villkora svaren. Av formuläret skall också framgå vilken dag fullmakten skall vara ombudet tillhanda samt hur aktieägaren skall gå till väga för att återkalla fullmakten.

4 § Varje aktieägare eller ombud får vid bolagsstämman medföra högst två biträden. Biträden får yttra sig vid bolagsstämman.

I bolagsordningen får det bestämmas att biträde åt aktieägare får medföras vid bolagsstämman endast om aktieägaren till bolaget anmäler antalet biträden på det sätt som anges i 2 § andra stycket.

Egna aktiers ställning vid bolagsstämman

5 § En aktie som innehas av bolaget självt eller dess dotterföretag kan inte företrädas vid bolagsstämman.

Aktieägaress rösträtt

6 § En aktieägare får rösta för det fulla antalet aktier som han äger eller företräder, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

7 § Om två eller flera allmänna pensionsfonder enligt lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) och lagen (2000:193) om Sjätte AP-fonden förvaltar aktier i bolaget, får varje fond för sig utöva rösträtt för de aktier fonden förvaltar.

Ordinarie bolagsstämma

8 § Inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår skall aktieägarna hålla en ordinarie bolagsstämma vid vilken styrelsen skall lägga fram årsredovisningen och revisionsberättelsen samt, i moderbolag som har att upprätta koncernredovisning, koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen.

Vid bolagsstämman skall beslut fattas

1. om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen samt, i moderbolag, koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen,
2. om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen,
3. om ansvarsfrihet gentemot bolaget för styrelseledamöterna och den verkställande direktören, samt
4. i annat ärende som ankommer på bolagsstämman enligt denna lag eller bolagsordningen.

I bolagsordningen får det bestämmas att aktieägarna varje år skall hålla ytterligare en eller flera ordinarie bolagsstämmor. Bilaga 6

Extra bolagsstämma

9 § Om styrelsen anser att det finns skäl att hålla bolagsstämma före nästa ordinarie bolagsstämma, skall den kalla till extra bolagsstämma.

Styrelsen skall även kalla till extra bolagsstämma, om en revisor i bolaget eller ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget skriftligen begär att en sådan bolagsstämma sammankallas för att behandla ett angivet ärende. Kallelsen skall i så fall utfärdas inom två veckor från det att begäran kom in till bolaget.

Fortsatt bolagsstämma

10 § Vid bolagsstämman får det beslutas att fortsatt bolagsstämma skall hållas en senare dag.

Ett beslut i en fråga som avses i 8 § andra stycket 1–3 skall anstå till fortsatt bolagsstämma, om bolagsstämman beslutar därom eller ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget begär det. En sådan bolagsstämma skall hållas minst fyra veckor och högst åtta veckor därefter. Ytterligare uppskov är inte tillåtet.

Om beslut som avses i 8 § andra stycket 1 eller 2 skall anstå till fortsatt bolagsstämma, skall styrelsen anmäla detta till Patent- och registreringsverket för registrering. Anmälan skall göras inom fyra veckor efter det att beslut om fortsatt bolagsstämma fattades.

Ort för bolagsstämma

11 § Bolagsstämman skall hållas på den ort där styrelsen har sitt säte. I bolagsordningen får det dock bestämmas att den skall eller kan hållas på annan angiven ort i Sverige.

Om extraordinära omständigheter kräver det, får bolagsstämman hållas på annan ort än som anges i första stycket.

Aktieägares initiativrätt

12 § En aktieägare som vill få ett ärende behandlat vid en bolagsstämma skall skriftligen begära detta hos styrelsen.

Ärendet skall tas upp vid bolagsstämman, om begäran har kommit in till styrelsen

1. senast en vecka före den tidpunkt då enligt 14 § första stycket kallelse tidigast får utfärdas, eller
2. efter den tidpunkt som anges i 1 men i sådan tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till bolagsstämman.

Sammankallande av bolagsstämma

13 § Styrelsen kallar till bolagsstämma.

Om en bolagsstämma som skall hållas enligt denna lag, bolagsordningen eller ett stämmobeslut inte sammankallas på föreskrivet sätt, skall länsstyrelsen på anmälan av en styrelseledamot, den verkställande direktören, en revisor eller en aktieägare genast på bolagets bekostnad sammankalla bolagsstämman på det sätt som anges i 14–17 §§.

Tid för kallelse

14 § Kallelse till ordinarie bolagsstämma samt kallelse till extra bolagsstämma där fråga om ändring av bolagsordningen kommer att behandlas skall utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före bolagsstämman. Kallelse till annan extra bolagsstämma skall utfärdas tidigast sex veckor och senast två veckor före bolagsstämman.

I bolagsordningen för ett privat aktiebolag får det bestämmas att kallelse till sådan bolagsstämma som avses i första stycket första meningen får utfärdas senare än vad som där anges, dock senast två veckor före bolagsstämman.

Om fortsatt bolagsstämma skall hållas fyra veckor eller senare räknat från och med bolagsstämmans första dag, skall det utfärdas en särskild kallelse till den fortsatta bolagsstämman. Därvid skall bestämmelserna i första stycket om tid för kallelse till extra bolagsstämma tillämpas.

Om det enligt bolagsordningen krävs att ett bolagsstämmobeslut fattas vid två bolagsstämmor för att bli giltigt, får kallelse till den andra bolagsstämman inte ske innan den första bolagsstämman har hållits. I kallelsen till den andra bolagsstämman skall styrelsen ange det beslut som den första bolagsstämman har fattat.

Kallelsesätt

15 § Kallelse skall ske enligt bolagsordningen. Styrelsen skall sända skriftlig kallelse till varje aktieägare vars postadress är känd för bolaget, om

1. ordinarie bolagsstämma skall hållas på annan tid än som föreskrivs i bolagsordningen, eller

2. bolagsstämman skall

a) behandla en fråga om sådan ändring av bolagsordningen som avses i 32–35 §§,

b) ta ställning till om bolaget skall gå i likvidation,

c) granska likvidators slutredovisning, eller

d) behandla fråga om upphörande av bolagets likvidation.

I ett publikt aktiebolag skall kallelse alltid ske genom annonsering i Post- och Inrikes Tidningar och minst en i bolagsordningen angiven rikstäckande dagstidning.

Kallelsens innehåll

16 § Kallelsen skall innehålla ett förslag till dagordning för bolagsstämman. I förslaget till dagordning skall styrelsen tydligt ange de ärenden som skall behandlas vid bolagsstämman. Ärendena skall vara numrerade.

Det huvudsakliga innehållet i varje framlagt förslag skall anges, om förslaget inte rör en fråga av mindre betydelse för bolaget. Avser ett ärende ändring av bolagsordningen, skall det huvudsakliga innehållet i förslaget till ändring alltid anges.

Om aktieägare skall kunna utöva rösträtt vid bolagsstämma med stöd av sådan fullmakt som avses i 2 kap. 8 § skall det av kallelsen framgå hur aktieägaren skall gå till väga för att erhålla fullmaktsformulär.

Särskilda bestämmelser om innehållet i kallelse finns i 2 § detta kapitel, i 12 kap. 13 § andra stycket, 13 kap. 3 § sista stycket samt i 16 kap. 16 §.

Tillhandahållande av handlingar inför bolagsstämman

17 § Under minst två veckor närmast före sådan bolagsstämma som avses i 8 § första stycket skall redovisningshandlingar och revisionsberättelse eller kopior av dessa handlingar hållas tillgängliga hos bolaget för aktieägarna. Kopior av handlingarna skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Fel i kallelse m.m.

18 § Om en bestämmelse i denna lag eller bolagsordningen som rör kallelse till bolagsstämman eller tillhandahållande av handlingar har åsidosatts i något ärende, får bolagsstämman inte besluta i ärendet utan samtycke av de aktieägare som berörs av felet. Bolagsstämman får dock även utan sådant samtycke avgöra ett ärende som inte har tagits upp i kallelsen, om ärendet enligt bolagsordningen skall förekomma vid bolagsstämman eller omedelbart föranleds av ett annat ärende som skall avgöras. Den får också besluta att en extra bolagsstämma skall sammankallas för att behandla ärendet.

Bolagsstämmans öppnande

19 § Bolagsstämman öppnas av styrelsens ordförande eller av den som styrelsen har utsett. Om det i bolagsordningen har föreskrivits vem som skall vara ordförande vid bolagsstämman, öppnas dock bolagsstämman alltid av denne.

Tillhandahållande av aktiebok

20 § Vid bolagsstämman skall aktieboken eller om aktieboken förs med hjälp av dator en utskrift eller annan framställning av den hållas tillgänglig för aktieägarna. I avstämningsbolag skall i stället en utskrift eller annan framställning av hela aktieboken avseende förhållandena på den dag som anges i 2 kap. 5 § andra stycket hållas tillgänglig.

21 § Vid bolagsstämman skall det upprättas en förteckning över närvarande aktieägare, ombud och biträden med uppgift om hur många aktier och röster varje aktieägare och ombud företräder vid bolagsstämman (röstlängd). Röstlängden skall upprättas av bolagsstämmans ordförande, om denne har valts av bolagsstämman utan omröstning. I annat fall skall röstlängden upprättas av den som har öppnat bolagsstämman.

Röstlängden skall godkännas av bolagsstämman. Den gäller till dess att bolagsstämman har beslutat att ändra den.

Om bolagsstämman skjuts upp till en senare dag än nästföljande vardag, skall en ny röstlängd upprättas.

Hur bolagsstämmans ordförande utses

22 § Ordföranden vid bolagsstämman skall utses av bolagsstämman, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

Dagordning

23 § Det förslag till dagordning som fogats till kallelsen skall läggas fram för bolagsstämmans godkännande. Ärendenas numrering får inte ändras.

Styrelsens och den verkställande direktörens upplysningsplikt

24 § Styrelsen och den verkställande direktören skall, om någon aktieägare begär det och styrelsen anser att det kan ske utan väsentlig skada för bolaget, vid bolagsstämman lämna upplysningar om

1. förhållanden som kan inverka på bedömningen av ett ärende på dagordningen, och
2. förhållanden som kan inverka på bedömningen av bolagets ekonomiska situation.

I publika aktiebolag är styrelsen och den verkställande direktören skyldiga att lämna upplysningar enligt första stycket 2 endast vid en bolagsstämma där årsredovisningen behandlas.

I koncernbolag avser upplysningsplikten även bolagets förhållande till annat koncernföretag. Om bolaget är moderbolag, avser upplysningsplikten också koncernredovisningen samt sådana förhållanden beträffande dotterföretagen som avses i första stycket.

Om en begärd upplysning kan lämnas endast med stöd av uppgifter som inte är tillgängliga vid bolagsstämman, skall upplysningen inom två veckor därefter hållas skriftligen tillgänglig hos bolaget för aktieägarna samt sändas till den aktieägare som har begärt upplysningen.

25 § Om styrelsen finner att en upplysning som har begärts enligt 24 § inte kan lämnas till aktieägarna utan väsentlig skada för bolaget, skall den aktieägare som har begärt upplysningen omedelbart underrättas om det.

Styrelsen skall lämna upplysningen till bolagets revisorer, om aktieägaren begär det inom två veckor från underrättelsen enligt första stycket. Upplysningen skall lämnas till revisorerna inom två veckor efter aktieägarens begäran om det.

Revisorerna skall inom två veckor efter det att den begärda upplysningen har lämnats till dem avge ett skriftligt yttrande till styrelsen. Av yttrandet skall det framgå om upplysningen enligt deras mening borde ha föranlett ändring i revisionsberättelsen eller, i förekommande fall, koncernrevisionsberättelsen eller på annat sätt ger anledning till erinran. Om så är fallet, skall ändringen eller erinran anges i yttrandet.

Styrelsen skall hålla revisorernas yttrande tillgängligt för aktieägarna hos bolaget och sända en kopia av det till de aktieägare som har begärt upplysningen.

Aktieägares rätt till insyn i aktiebolag med högst tio aktieägare

26 § I ett aktiebolag med högst tio aktieägare gäller utöver vad som följer av 24 och 25 §§ att varje aktieägare och ombud eller biträde som denne anlitar skall ges tillfälle att ta del av räkenskaper och andra handlingar som rör bolagets verksamhet, i den omfattning det behövs för att aktieägaren skall kunna bedöma bolagets ställning och resultat eller ett visst ärende som skall behandlas vid bolagsstämman.

Om det kan ske utan oskäligen kostnader eller besvär, skall styrelsen och den verkställande direktören dessutom på begäran biträda aktieägaren med den utredning som behövs för ändamålet och tillhandahålla behövliga kopior.

Första och andra styckena gäller inte, om det skulle medföra en påtaglig risk för allvarlig skada för bolaget att aktieägaren får del av uppgifter om bolagets verksamhet.

Omröstningsförfarande

27 § Omröstning skall ske om någon av aktieägarna begär det.

28 § Vid omröstning som avser andra beslut än val skall omröstningen ske öppet, om bolagsstämman inte beslutar om slutna omröstning.

Om det vid omröstning som inte avser val uppkommer lika röstetal är ordföranden, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen, skyldig att tillkännage vilken mening han biträder.

29 § Vid val skall omröstning ske öppet. I ett publikt aktiebolag får dock bolagsstämman besluta att omröstningen skall vara slutna. I ett privat aktiebolag skall omröstningen alltid vara slutna om någon röstberättigad begär det.

Majoritetskrav vid andra beslut än val

30 § I ärenden som inte avser val utgörs bolagsstämmans beslut av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder.

Första stycket gäller inte, om annat följer av denna lag eller föreskrivs i bolagsordningen. Beträffande beslut som avses i 2 § sista stycket och 32–35 §§ i detta kapitel, 12 kap. 2, 26 och 30 §§, 13 kap. 6 §, 16 kap. 11 § och 19 § andra stycket, 17 kap. 4 §, 20 kap. 11 §, 21 kap. 11 § samt 23 kap. 1 och 3 §§ får det dock i bolagsordningen endast föreskrivas längre gående villkor än som anges i nämnda bestämmelser. Beträffande beslut om att entlediga en styrelseledamot som har utsetts av bolagsstämman får längre gående villkor än som anges i första stycket förekomma endast i bolagsordningen för ett privat aktiebolag.

Majoritetskrav vid val

31 § Vid val anses den vald som har fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottdragning, om bolagsstämman inte före valet beslutar att en ny omröstning skall genomföras i händelse av lika röstetal.

I bolagsordningen får det inte föreskrivas längre gående villkor än som anges i första stycket första meningen.

Majoritetskrav vid beslut om ändring av bolagsordningen

32 § Ett beslut om ändring av bolagsordningen fattas av bolagsstämman. Beslutet är giltigt om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna, om inte annat följer av 33–35 §§.

33 § I följande fall är ett beslut om ändring av bolagsordningen giltigt endast om det har biträtts av samtliga aktieägare som är närvarande vid bolagsstämman och dessa tillsammans företräder minst nio tiondelar av samtliga aktier i bolaget, nämligen om beslutet när det gäller redan utgivna aktier innebär att

1. aktieägarnas rätt till bolagets vinst eller övriga tillgångar minskas genom en föreskrift enligt 2 kap. 7 §,
2. rätten att förvärva aktier i bolaget inskränks genom ett förbehåll enligt 3 kap. 7, 13 eller 18 §, eller
3. rättsförhållandet mellan aktier rubbas.

34 § I följande fall är ett beslut om ändring av bolagsordningen giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av de avgivna rösterna och nio tiondelar av de vid bolagsstämman företrädde aktierna, nämligen om beslutet innebär att

1. det antal aktier för vilka aktieägarna får rösta vid bolagsstämman begränsas,
2. av nettovinsten för räkenskapsåret, efter avdrag för vad som går åt för att täcka balanserad förlust, viss del skall avsättas till bunden fond, eller
3. användningen av bolagets vinst eller dess behållna tillgångar vid dess upplösning regleras på annat sätt än som avses i 33 § 1 eller punkten 2 i denna paragraf.

35 § I följande fall är ett beslut om en sådan ändring av bolagsordningen som avses i 33 och 34 §§, trots vad som sägs där, giltigt, om det har biträttts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna, nämligen om

1. ändringen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtycke till ändringen lämnas av samtliga vid bolagsstämman närvarande ägare av sådana aktier och dessa ägare tillsammans företräder minst nio tiondelar av alla aktier vars rätt försämras, eller

2. ändringen försämrar endast ett helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de vid bolagsstämman företrädde aktierna av detta slag samtycker till ändringen.

Regeringens tillstånd till ändring av bolagsordningen

36 § Om det i bolagsordningen på grund av lag eller annan författning eller efter regeringens medgivande har tagits in en bestämmelse enligt vilken en annan bestämmelse i bolagsordningen inte får ändras utan att regeringen har lämnat tillstånd till det, får inte heller den förstnämnda bestämmelsen ändras utan regeringens tillstånd.

Panthavares samtycke till borttagande av avstämningsförbehåll ur bolagsordningen

37 § Ett beslut om ändring av bolagsordningen som innebär att avstämningsförbehåll tas bort blir giltigt endast om de som innehar panträtt i bolagets aktier skriftligen har samtyckt till beslutet.

Anmälan och verkställighet av beslut om ändring av bolagsordningen

38 § Ett beslut om ändring av bolagsordningen skall genast anmälas för registrering och får, utom i fall som avses i 24 kap. 11 §, inte verkställas förrän registrering har skett.

Ett beslut om att införa eller ändra en sådan bestämmelse i bolagsordningen som avses i 2 kap. 7 § får verkan vid ingången av det räkenskapsår som inleds närmast efter beslutet. Har beslutet vid den tidpunkten inte registrerats, skall dock ändringen av bolagsordningen sakna verkan.

39 § Har Patent- och registreringsverket registrerat ett beslut om ändring av bolagsordningen av innebörd att aktiekapitalet skall vara bestämt i annan valuta än tidigare, skall myndigheten vid ingången av närmast följande räkenskapsår räkna om det registrerade aktiekapitalet till den nya valutan. Omräkningen skall göras enligt den växelkurs som har fastställts av Europeiska centralbanken den sista svenska bankdagen under föregående räkenskapsår.

Styrelsen skall senast till första ordinarie bolagsstämma efter det att beslutet fick verkan lägga fram förslag om nödvändiga följdändringar av bolagsordningen avseende aktiekapitalets storlek.

40 § En aktieägare får inte själv eller genom ombud rösta i fråga om

1. talan mot honom,
2. hans befrielse från skadeståndsansvar eller någon annan förpliktelse mot bolaget, eller
3. talan eller befrielse som avses i 1 och 2 som gäller någon annan, om aktieägaren i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets.

Bestämmelserna i första stycket om aktieägare tillämpas också på ombud för aktieägare.

Generell inskränkning i bolagsstämmans beslutanderätt

41 § Bolagsstämman får inte fatta ett beslut som kan ge en otillbörlig fördel åt en aktieägare eller någon annan till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare.

Stämmoprotokoll

42 § Genom ordförandens försorg skall protokoll föras vid bolagsstämman.

I protokollet skall antecknas dag och ort för bolagsstämman samt vilka beslut som bolagsstämman har fattat. Om ett beslut har fattats genom omröstning, skall i protokollet antecknas vilka yrkanden som har ställts och utfallet av omröstningen. Röstlängden skall tas in i eller fogas som en bilaga till protokollet.

Protokollet skall undertecknas av protokollföraren. Det skall justeras av ordföranden, om denne inte har fört protokollet, och minst en av bolagsstämman utsedd justeringsman. Om bolagets styrelse består av en ledamot, vilken äger samtliga aktier i bolaget, behövs inte någon justeringsman.

Senast två veckor efter bolagsstämman skall protokollet hållas tillgängligt hos bolaget för aktieägarna. En kopia av protokollet skall sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Protokollen skall förvaras på ett betryggande sätt.

Klander av bolagsstämmobeslut

43 § Om ett bolagsstämmobeslut inte har tillkommit i behörig ordning eller på annat sätt strider mot denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen, får en aktieägare, styrelsen, en styrelseledamot eller den verkställande direktören föra talan mot bolaget om att beslutet skall upphävas eller ändras. Även den som styrelsen obehörigen har vägrat att föra in som aktieägare i aktieboken har rätt att föra en sådan talan.

44 § Talan enligt 43 § skall väckas inom tre månader från dagen för beslutet. Om talan inte väcks inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Talan får väckas senare än vad som anges i första stycket när

1. beslutet är sådant att det inte lagligen kan fattas ens med alla aktieägares samtycke,

2. samtycke till beslutet krävs av alla eller vissa aktieägare och något sådant samtycke inte har getts, eller

3. kallelse till bolagsstämman inte har skett eller de för bolaget gällande bestämmelserna om kallelse väsentligen har eftersatts.

Bestämmelserna i andra stycket om tiden för att väcka talan gäller inte i fall som avses i 20 kap. 29 § första stycket och 21 kap. 21 § första stycket.

45 § En dom genom vilken bolagsstämmans beslut upphävs eller ändras gäller även för de aktieägare som inte har fört talan.

Rätten får ändra bolagsstämmans beslut endast om det kan fastställas vilket innehåll beslutet rätteligen borde ha haft.

Styrelsens talan mot bolaget

46 § Om styrelsen vill väcka talan mot bolaget, skall en bolagsstämma sammankallas för val av ställföreträdare som skall föra bolagets talan i tvisten. Stämningen skall delges den valde ställföreträdaren.

Skiljeförfarande

47 § Ett förbehåll i bolagsordningen att tvister mellan bolaget och styrelsen, en styrelseledamot, den verkställande direktören, en likvidator eller en aktieägare skall hänskjutas till skiljemän har samma verkan som ett skiljeavtal.

Om styrelsen begär skiljeförfarande mot bolaget, tillämpas 46 §. Är det fråga om klandertalan av styrelsen mot bolagsstämmans beslut, är rätten till talan inte förlorad enligt 44 § första stycket, om styrelsen inom där angiven tid har kallat till bolagsstämma enligt 46 §.

Om bolaget är ett publikt aktiebolag, skall bolaget svara för ersättningen till skiljemännen. Skiljemännen får dock på yrkande av bolaget förplikta bolagets motpart att helt eller delvis ersätta bolaget för dessa kostnader, om det finns särskilda skäl för det.

7 kap. Bolagets ledning

Styrelsen

1 § Ett aktiebolag skall ha en styrelse med minst tre ledamöter. I ett privat aktiebolag får styrelsen dock bestå av en eller två ledamöter, om det finns minst en suppleant.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter i styrelsen finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Styrelsesuppleanter

2 § Vad som sägs i denna lag om styrelseledamot skall i tillämpliga delar även gälla suppleant.

3 § Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Styrelsen skall i skriftliga instruktioner ange arbetsfördelningen mellan å ena sidan styrelsen och å andra sidan den verkställande direktören och de andra organ som styrelsen inrättar.

4 § Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation.

Styrelsen skall meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning enligt första stycket skall samlas in och rapporteras till styrelsen. Instruktioner behöver dock inte meddelas om dessa med hänsyn till bolagets begränsade storlek och verksamhet skulle sakna betydelse för rapporteringen till styrelsen.

Arbetsordning

5 § Styrelsen skall årligen fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete. I arbetsordningen skall det anges hur arbetet i förekommande fall skall fördelas mellan styrelsens ledamöter, hur ofta styrelsen skall sammanträda samt i vilken utsträckning suppleanterna skall delta i styrelsens arbete och kallas till dess sammanträden.

Om arbetsordningen innehåller anvisningar om arbetsfördelning mellan styrelsens ledamöter, skall styrelsen fortlöpande kontrollera att arbetsfördelningen kan upprätthållas.

Första och andra styckena gäller inte i fråga om bolag vars styrelse har endast en ledamot.

Hur styrelsen utses

6 § Styrelsen utses av bolagsstämman. I bolagsordningen får det föreskrivas att en eller flera styrelseledamöter, i publika aktiebolag dock mindre än hälften av samtliga, skall utses på annat sätt. Styrelsen eller en styrelseledamot får inte ges rätt att utse styrelseledamöter.

7 § Bolagsstämmans ordförande skall innan styrelseval förrättas i ett publikt aktiebolag lämna uppgift till bolagsstämman om vilka uppdrag den som valet gäller innehar i andra företag.

Bosättningskrav

8 § Minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för ett särskilt fall tillåter annat.

9 § Den som är underårig eller i konkurs eller som har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot. Att det samma gäller den som har näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Styrelseledamots mandattid

10 § En styrelseledamots uppdrag gäller för den tid som anges i bolagsordningen. Uppdragstiden skall bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av en bolagsstämma enligt 6 kap. 8 § första stycket som hålls senast under det fjärde räkenskapsåret efter det då styrelseledamoten utsågs.

Styrelseledamots förtida avgång

11 § Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid, om styrelseledamoten eller den som har utsett honom anmäler att uppdraget skall upphöra. Anmälan om detta skall göras hos styrelsen. Om en styrelseledamot som inte är vald av bolagsstämman vill avgå, skall han anmäla det också hos den som har utsett honom.

12 § Om en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid eller om bestämmelserna i 9 § hindrar honom att vara styrelseledamot och det inte finns någon suppleant som kan inträda i hans ställe, skall övriga styrelseledamöter vidta åtgärder för att en ny styrelseledamot utses för den återstående mandattiden. Sådana åtgärder behöver dock inte vidtas, om den förutvarande styrelseledamoten var en arbetstagarrepresentant. Skall styrelseledamoten väljas av bolagsstämman, får trots bestämmelserna i 1 § valet anstå till nästa ordinarie bolagsstämma vid vilken styrelseval förrättas, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

Domstolsförordnande om ersättare för styrelseledamot

13 § Om en styrelseledamot som enligt bolagsordningen skall utses på ett annat sätt än genom val av bolagsstämman inte har utsetts, skall rätten på ansökan förordna en ersättare. Ansökan får göras av en styrelseledamot, en aktieägare, en borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda bolaget.

Styrelsens ordförande

14 § I styrelser som består av mer än en ledamot skall en av ledamöterna vara ordförande. Ordföranden skall leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör de uppgifter som anges i 3–5 §§.

Om annat inte föreskrivs i bolagsordningen eller har beslutats av bolagsstämman, väljer styrelsen ordförande. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning.

I ett publikt aktiebolag får den verkställande direktören inte vara styrelsens ordförande. Bilaga 6

Styrelsens sammanträden

15 § Ordföranden skall se till att sammanträden hålls när det behövs. Styrelsen skall alltid sammankallas om en styrelseledamot eller den verkställande direktören begär det.

16 § Den verkställande direktören har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden, om styrelsen inte i ett särskilt fall bestämmer något annat.

17 § Om en styrelseledamot inte kan närvara vid ett sammanträde och det finns en suppleant som skall träda in i hans ställe, skall denne ges tillfälle till det.

En sådan suppleant för arbetstagarrepresentant som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda skall alltid få underlag och ges tillfälle att delta i behandlingen av styrelsens ärenden på samma sätt som en styrelseledamot.

Styrelsens beslutförhet

18 § Styrelsen är beslutför, om mer än hälften av hela antalet styrelseledamöter eller det högre antal som föreskrivs i bolagsordningen är närvarande. Vid bedömningen av om styrelsen är beslutför skall styrelseledamöter som är jäviga enligt 20 § anses som inte närvarande.

Beslut får inte fattas i ett ärende, om inte såvitt möjligt samtliga styrelseledamöter dels har fått tillfälle att delta i ärendets behandling, dels har fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet.

Majoritetskrav vid styrelsebeslut

19 § Som styrelsens beslut gäller, om bolagsordningen inte föreskriver särskild röstmajoritet, den mening som mer än hälften av de närvarande röstar för vid sammanträdet eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Är styrelsen inte fulltalig, skall de som röstar för beslutet dock utgöra mer än en tredjedel av hela antalet styrelseledamöter, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

Jäv för styrelseledamot

20 § En styrelseledamot får inte handlägga en fråga om

1. avtal mellan styrelseledamoten och bolaget,
2. avtal mellan bolaget och en tredje man, om styrelseledamoten i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets, eller
3. avtal mellan bolaget och en juridisk person som styrelseledamoten ensam eller tillsammans med någon annan får företräda.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om styrelseledamoten, direkt eller indirekt genom en juridisk person, äger samtliga aktier i bolaget. Bestämmelsen i första stycket 3 gäller inte heller om bolagets motpart är ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Med avtal som avses i första stycket jämställs rättegång eller annan talan.

Styrelseprotokoll

21 § Vid styrelsens sammanträden skall protokoll föras. I protokollet skall de beslut som styrelsen har fattat antecknas.

Protokollet skall undertecknas av den som har varit protokollförare. Det skall justeras av ordföranden, om denne inte har fört protokollet. Om styrelsen består av flera ledamöter, skall det justeras även av en ledamot som utses av styrelsen.

Styrelseledamöterna och den verkställande direktören har rätt att få en avvikande mening antecknad till protokollet.

Protokollen skall föras i nummerföljd och förvaras på ett betryggande sätt.

22 § Om ett bolag har endast en aktieägare skall alla avtal mellan aktieägaren och bolaget, som inte avser löpande affärstransaktioner på sedvanliga villkor, antecknas i eller fogas till styrelsens protokoll.

Verkställande direktör

23 § I ett publikt aktiebolag skall styrelsen utse en verkställande direktör. I ett privat aktiebolag får styrelsen utse en verkställande direktör.

Vice verkställande direktör

24 § Om bolaget har en verkställande direktör, får styrelsen utse en eller flera vice verkställande direktörer. Vad som sägs i denna lag om den verkställande direktören skall i tillämpliga delar även gälla vice verkställande direktör.

Om styrelsen har utsett flera vice verkställande direktörer, skall den meddela skriftliga instruktioner om i vilken inbördes ordning dessa skall träda in i den verkställande direktörens ställe.

Den verkställande direktörens uppgifter

25 § Den verkställande direktören skall sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Den verkställande direktören får dessutom utan styrelsens bemyndigande vidta åtgärder som med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är av ovanlig beskaffenhet eller stor betydelse, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. I sådana fall skall styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

Den verkställande direktören skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring skall fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen skall skötas på ett betryggande sätt.

Bosättningskrav för den verkställande direktören

26 § Den verkställande direktören skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för ett särskilt fall tillåter något annat.

Obehörighetsgrunder för den verkställande direktören

27 § Den som är underårig eller i konkurs eller som har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara verkställande direktör. Att detsamma gäller den som har näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Jäv för den verkställande direktören

28 § Den verkställande direktören får inte handlägga en fråga om

1. avtal mellan den verkställande direktören och bolaget,
2. avtal mellan bolaget och en tredje man, om den verkställande direktören i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot bolagets, eller
3. avtal mellan bolaget och en juridisk person som den verkställande direktören ensam eller tillsammans med någon annan får företräda.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte om den verkställande direktören, direkt eller indirekt genom en juridisk person, äger samtliga aktier i bolaget. Bestämmelsen i första stycket 3 gäller inte heller om bolagets motpart är ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag.

Med avtal som avses i första stycket jämställs rättegång eller annan talan.

Styrelsen som bolagets ställföreträdare

29 § Styrelsen företräder bolaget och tecknar dess firma.

Handlingar som enligt denna lag skall undertecknas av styrelsen skall skrivas under av minst hälften av hela antalet styrelseledamöter.

Den verkställande direktören som bolagets ställföreträdare

30 § Den verkställande direktören får alltid företräda bolaget och teckna dess firma beträffande uppgifter som han skall sköta enligt 25 §.

Särskild firmatecknare

31 § Styrelsen får bemyndiga en styrelseledamot, den verkställande direktören eller någon annan att företräda bolaget och teckna dess firma.

Minst en av dem som bemyndigas att företräda bolaget och teckna dess firma skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för ett särskilt fall tillåter något annat. I övrigt skall bestämmelserna i 27 och 28 §§ tillämpas på en firmatecknare som inte är styrelseledamot eller verkställande direktör.

Styrelsen får när som helst återkalla ett bemyndigande som avses i första stycket.

I bolagsordningen får det föreskrivas att styrelsen inte får meddela ett bemyndigande som avses i första stycket eller att ett sådant bemyndigande får meddelas endast på vissa villkor.

Kollektiv firmateckning

32 § Styrelsen får föreskriva att rätten att företräda bolaget och teckna dess firma får utövas endast av två eller flera personer i förening. Någon annan inskränkning får inte registreras.

Särskild delgivningsmottagare

33 § Om bolaget inte har någon behörig ställföreträdare som är bosatt här i landet, skall styrelsen bemyndiga en i Sverige bosatt person att på bolagets vägnar ta emot delgivning. Ett sådant bemyndigande får inte lämnas till någon som är underårig eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Generella inskränkningar i ställföreträdares kompetens

34 § Styrelsen eller någon annan ställföreträdare för bolaget får inte företa en rättshandling eller någon annan åtgärd som kan ge en otillbörlig fördel åt en aktieägare eller någon annan till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare.

En ställföreträdare får inte heller följa en anvisning av bolagsstämman eller något annat bolagsorgan, om anvisningen inte gäller därför att den strider mot denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen.

Kompetensöverskridande

35 § Om styrelsen eller en särskild firmatecknare har företagit en rättshandling för bolaget och därvid har handlat i strid med bestämmelserna i denna lag om bolagsorganens behörighet, gäller rättshandlingen inte mot bolaget. Detsamma är fallet om en verkställande direktör när en rättshandling företogs överskred sin behörighet enligt 30 § och bolaget visar att motparten insåg eller bort inse behörighetsöverskridandet.

En rättshandling gäller inte heller mot bolaget om styrelsen, den verkställande direktören eller en särskild firmatecknare har överskridit sin befogenhet och bolaget visar att motparten insåg eller bort inse

befogenhetsöverskridandet. Detta gäller dock inte när styrelsen eller den verkställande direktören har överträtt en föreskrift om föremålet för bolagets verksamhet eller andra föreskrifter som har meddelats i bolagsordningen eller av ett annat bolagsorgan.

Registrering

36 § Bolaget skall för registrering anmäla

1. bolagets postadress,
2. vem som har utsetts till styrelseledamot, styrelsesuppleant, styrelsens ordförande, verkställande direktör och vice verkställande direktör,
3. vem som enligt 33 § har bemyndigats att på bolagets vägnar ta emot delgivning, och
4. av vilka och hur bolagets firma tecknas.

Anmälan skall innehålla uppgift om de i första stycket 2–4 angivna personernas postadress. Om postadressen avviker från personernas hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om de angivna personernas personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, skall detta anges.

Anmälan skall göras första gången när bolaget enligt 2 kap. 12 § anmäls för registrering och därefter genast när ett förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering har ändrats.

Rätt att göra anmälan har även den som anmälan gäller.

Anmälan av aktieinnehav

37 § En styrelseledamot och en verkställande direktör skall när de tillträder för införing i aktieboken anmäla sitt innehav av aktier i bolaget och i andra bolag inom samma koncern, om det inte har skett dessförinnan. Förändringar i aktieinnehavet skall anmälas inom en månad. Första stycket gäller inte om anmälningsskyldighet föreligger enligt lag (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument

8 kap. Revision

Antalet revisorer

1 § Ett aktiebolag skall ha minst en revisor.

2 § För en revisor får en eller flera revisorssuppleanter utses. Vad som sägs i denna lag om revisor skall i tillämpliga delar även gälla suppleant.

Revisorns uppgifter

3 § Revisorn skall granska bolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning. Granskningen skall vara så ingående och omfattande som god revisionsred kräver.

Om bolaget är moderbolag, skall revisorn även granska koncernredovisningen och koncernföretagens inbördes förhållanden.

4 § Revisorn skall följa anvisningar som meddelas av bolagsstämman, om de inte strider mot lag, bolagsordningen eller god revisions sed.

Revisorn skall efter varje räkenskapsår lämna en revisionsberättelse till bolagsstämman. Bestämmelser om berättelsens innehåll och den tidpunkt då den skall lämnas till bolagets styrelse finns i 27–33 §§.

Om bolaget är moderbolag som är skyldigt att upprätta koncernredovisning, skall revisorn även lämna en koncernrevisionsberättelse enligt bestämmelserna i 34 §.

6 § I samband med revisionen skall revisorn till styrelsen och den verkställande direktören framställa de erinringar och göra de påpekanden som följer av god revisions sed. Bestämmelser om erinringar finns i 35 §.

Tillhandahållande av upplysningar m.m.

7 § Styrelsen och den verkställande direktören skall ge revisorn tillfälle att genomföra granskningen i den omfattning revisorn anser vara nödvändig. De skall lämna de upplysningar och det biträde som revisorn begär.

Samma skyldigheter har styrelsen, den verkställande direktören och revisorn i ett dotterbolag gentemot en revisor i moderbolaget.

Hur revisor utses

8 § En revisor väljs av bolagsstämman.

Om bolaget skall ha flera revisorer, får det i bolagsordningen föreskrivas att en eller flera av dem, dock inte alla, skall utses på annat sätt än genom val på bolagsstämma.

I 9, 24 och 25 §§ finns bestämmelser om att länsstyrelsen i vissa fall skall förordna revisor.

Minoritetsrevisor

9 § En aktieägare kan väcka förslag om att en av länsstyrelsen förordnad revisor skall delta i revisionen tillsammans med övriga revisorer.

Förslaget skall framställas på bolagsstämma där revisorsval skall ske eller förslaget enligt kallelsen till bolagsstämman skall behandlas. Om förslaget biträds av ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget eller till minst en tredjedel av de vid bolagsstämman företrädde aktierna och om någon aktieägare framställer en begäran om det till länsstyrelsen, skall länsstyrelsen förordna en revisor.

Länsstyrelsen skall ge bolagets styrelse tillfälle att yttra sig, innan förordnande meddelas. Förordnandet skall avse tiden till och med ordinarie bolagsstämma under nästa räkenskapsår.

10 § Den som är i konkurs eller har fått näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara revisor.

Kompetenskrav

11 § Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i ett aktiebolag.

En revisor skall ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfattningen av bolagets verksamhet fordras för att fullgöra uppdraget.

12 § Minst en av bolagsstämman utsedd revisor skall vara auktoriserad revisor om

1. tillgångarnas nettovärde enligt fastställda balansräkningar för de två senaste räkenskapsåren överstiger ett gränsbelopp som motsvarar 1 000 gånger det prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring som gällde under den sista månaden av respektive räkenskapsår,

2. antalet anställda hos bolaget under de två senaste räkenskapsåren i medeltal har överstigit 200, eller

3. bolagets aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är noterade vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad.

13 § Bestämmelserna i 12 § gäller även för moderbolag i en koncern om

1. nettovärdet av koncernföretagens tillgångar enligt fastställda koncernbalansräkningar för de två senaste räkenskapsåren överstiger det gränsbelopp som anges i 12 § 1,

2. antalet anställda vid koncernföretagen under den tid som anges i 1 i medeltal har överstigit 200, eller

3. moderbolaget inte upprättar koncernredovisning och nettovärdet av koncernföretagens tillgångar, enligt fastställda balansräkningar för koncernföretagens två senaste räkenskapsår, på moderbolagets balansdag överstiger det gränsbelopp som anges i 12 § 1.

14 § För ett bolag som omfattas av bestämmelserna i 12 § 1 eller 2 eller 13 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta att bolaget får utse en viss godkänd revisor i stället för en auktoriserad revisor. Ett sådant beslut gäller i högst fem år.

15 § I andra bolag än de som avses i 12 och 13 §§ skall en auktoriserad revisor utses, om ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget begär det vid den bolagsstämma där revisorsval skall ske.

Jäv

16 § Den får inte vara revisor som

1. äger aktie i bolaget eller annat bolag i samma koncern,

2. är ledamot av styrelsen eller verkställande direktör i bolaget eller dess dotterföretag eller biträder vid bolagets bokföring eller medelsförvaltning eller bolagets kontroll däröver,

3. är anställd hos eller på annat sätt har en underordnad eller beroende ställning till bolaget eller någon som avses under 2,

4. är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder bolaget vid grundbokföringen eller medelsförvaltningen eller bolagets kontroll däröver,

5. är make eller sambo till en person som avses under 2, eller

6. står i låneskuld till bolaget eller ett annat bolag i samma koncern eller har en förpliktelse som ett sådant bolag har ställt säkerhet för.

Den som enligt första stycket inte är behörig att vara revisor i ett moderbolag får inte vara revisor i dess dotterbolag.

Anlitande av biträde

17 § En revisor får vid revisionen inte anlita någon som enligt 16 § inte är behörig att vara revisor. Om bolaget eller dess moderbolag i sin tjänst har anställda med uppgift att uteslutande eller huvudsakligen sköta den interna revisionen, får revisorn dock vid revisionen anlita sådana anställda i den utsträckning det är förenligt med god revisionssed.

Revisionsbolag

18 § Till revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses.

Bestämmelser om vem som får vara huvudansvarig för revisionen när ett revisionsbolag utses att vara revisor och om underrättelseskyldighet finns i 12 § lagen (1995:528) om revisorer. Följande bestämmelser i detta kapitel tillämpas på den huvudansvarige:

16 § om jäv,

17 § om anlitande av biträde,

36 § om närvaro vid bolagsstämma och

43 § om registrering.

Revisor i dotterföretag

19 § Till revisor i ett dotterföretag bör minst en av moderbolagets revisorer utses.

Revisorns mandattid

20 § Uppdraget som revisor gäller till slutet av den bolagsstämma enligt 6 kap. 8 § första stycket som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Förtida avgång

21 § Ett uppdrag som revisor upphör i förtid, om revisorn eller den som har utsett revisorn anmäler att uppdraget skall upphöra. Anmälan skall

göras hos styrelsen. Om en revisor som inte är vald på bolagsstämma vill avgå, skall han anmäla det också hos den som har utsett honom.

22 § En revisor vars uppdrag upphör i förtid skall genast anmäla detta till Patent- och registreringsverket för registrering. Han skall lämna en kopia av anmälan till bolagets styrelse.

Revisorn skall i anmälan lämna en redogörelse för vad han har funnit vid den granskning som han har utfört under den del av löpande räkenskapsår som uppdraget har omfattat. För anmälan gäller vad som föreskrivs i 30 § andra stycket, 31 § första stycket och 32 § om revisionsberättelse. Patent- och registreringsverket skall sända en kopia av anmälan till skattemyndigheten.

23 § Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om bestämmelserna i 10–16 §§ eller bestämmelser i bolagsordningen hindrar honom att vara revisor och det inte finns någon suppleant, skall styrelsen vidta åtgärder för att en ny revisor utses för den återstående mandattiden.

Länsstyrelseförordnande av revisor

24 § Efter anmälan skall länsstyrelsen förordna revisor,

1. när auktoriserad revisor eller godkänd revisor inte är utsedd enligt 11 § första stycket och 12–14 §§,
2. när revisorn är obehörig enligt 10 eller 16 § och det inte finns någon behörig revisorssuppleant, eller
3. när en bestämmelse i bolagsordningen om antalet revisorer eller om revisorns behörighet har åsidosatts.

Anmälan enligt första stycket kan göras av var och en.

Styrelsen är skyldig att göra anmälan, om inte rättelse utan dröjsmål sker genom den som utser revisor.

25 § Om bolagsstämman, trots en begäran enligt 15 §, inte har utsett någon auktoriserad revisor och om någon aktieägare inom en månad från bolagsstämman begär det hos länsstyrelsen, skall länsstyrelsen förordna en sådan revisor.

26 § Länsstyrelsen skall ge bolagets styrelse tillfälle att yttra sig innan den förordnar en revisor enligt 24 eller 25 §. Förordnandet skall avse tiden till dess annan revisor har blivit utsedd på föreskrivet sätt.

Vid förordnande enligt 24 § första stycket 2 skall länsstyrelsen entlediga den obehörige revisorn.

Revisionsberättelsen

27 § Revisionsberättelsen skall lämnas till bolagets styrelse senast tre veckor före sådan bolagsstämma som avses i 6 kap. 8 § första stycket.

Revisorn skall på årsredovisningen teckna en hänvisning till revisionsberättelsen.

Revisionsberättelsen skall innehålla uppgift om bolagets firma, organisationsnummer och den räkenskapsperiod som revisionsberättelsen avser.

28 § Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning.

Om det i årsredovisningen inte har lämnats sådana upplysningar som skall lämnas enligt tillämplig lag om årsredovisning, skall revisorn ange detta och, om det kan ske, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

29 § Revisionsberättelsen skall innehålla uttalanden om huruvida

1. bolagsstämman bör fastställa balansräkningen och resultaträkningen,
2. bolagsstämman bör besluta om dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt förslaget i förvaltningsberättelsen, och
3. styrelsen och den verkställande direktören i förekommande fall har upprättat en förteckning enligt 18 kap. 9 § över vissa lån och säkerheter.

Om revisorn anser att balansräkningen eller resultaträkningen inte bör fastställas, skall han anteckna det på årsredovisningen.

30 § Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande om huruvida styrelseledamöterna och den verkställande direktören bör beviljas ansvarsfrihet gentemot bolaget.

Om revisorn vid sin granskning har funnit att en styrelseledamot eller den verkställande direktören har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet, skall det anmärkas i berättelsen. Detsamma gäller om revisorn vid granskningen har funnit att en styrelseledamot eller den verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen.

31 § I revisionsberättelsen skall revisorn anmärka om han har funnit att bolaget inte har fullgjort sin skyldighet

1. att göra skatteavdrag enligt skattebetalningslagen (1997:483),
2. att anmäla bolaget för registrering enligt 3 kap. 2 § skattebetalningslagen,
3. att lämna skattedeklaration enligt 10 kap. 9 eller 10 § skattebetalningslagen, eller
4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som omfattas av 1 kap. 1 och 2 §§ skattebetalningslagen.

Om revisionsberättelsen innehåller en anmärkning om att bolaget inte har fullgjort en skyldighet som avses i första stycket 1–3, skall revisorn genast sända en kopia av revisionsberättelsen till skattemyndigheten.

32 § Utöver vad som följer av 28–31 §§ får en revisor i revisionsberättelsen lämna sådana upplysningar som han anser att aktieägarna bör få kännedom om.

33 § Om en tidigare revisor har gjort en anmälan enligt 22 §, skall en kopia av den fogas till revisionsberättelsen.

34 § I fråga om koncernrevisionsberättelsen gäller 27 § första stycket om tidpunkten för lämnande av revisionsberättelsen samt 28 §, 29 § första stycket 1, 32 och 33 §§ om revisionsberättelsens innehåll.

Koncernrevisionsberättelsen skall innehålla uppgift om moderbolagets firma, organisationsnummer och den räkenskapsperiod som revisionsberättelsen avser.

På koncernredovisningen skall det tecknas en hänvisning till koncernrevisionsberättelsen. Om revisorn anser att koncernbalansräkningen eller koncernresultaträkningen inte bör fastställas, skall också detta antecknas på koncernredovisningen.

Erinringar

35 § Om revisorn har framställt en erinran till styrelsen eller den verkställande direktören, skall den antecknas i ett protokoll eller i en annan handling. Handlingen skall lämnas till styrelsen och bolaget skall förvara den på ett betryggande sätt.

Styrelsen skall ta upp erinran till behandling vid ett sammanträde. Sammanträdet skall hållas inom fyra veckor från det att erinran har överlämnats. Om erinran framställs senast i samband med att revisionsberättelsen avlämnas till bolaget, skall dock sammanträde alltid hållas före den bolagsstämma där revisionsberättelsen läggs fram.

Revisorns närvaro vid bolagsstämma

36 § Revisorn har rätt att närvara vid bolagsstämma. Han är skyldig att närvara, om det med hänsyn till ärendena kan anses nödvändigt.

Revisorns tystnadsplikt

37 § En revisor får inte till en enskild aktieägare eller utomstående obehörigen lämna upplysningar om sådana bolagets angelägenheter som han får kännedom om när han fullgör sitt uppdrag, om det kan vara till skada för bolaget.

Åtgärder vid misstanke om brott

38 § En revisor skall vidta de åtgärder som anges i 39 och 40 §§, om han finner att det kan misstänkas att en styrelseledamot eller den verkställande direktören inom ramen för bolagets verksamhet har gjort sig skyldig till brott enligt något av följande lagrum:

1. 9 kap. 1, 3, 6 a och 9 §§, 10 kap. 1, 3, 4 och 5 §§, 11 kap. 1, 2, 4 och 5 §§, 17 kap. 7 § samt 20 kap. 2 § brottsbalken, och
2. 2, 4, 5 och 10 §§ skattebrottslagen (1971:69).

39 § En revisor som finner att det föreligger sådan brottsmisstanke som avses i 38 § skall utan oskäligt dröjsmål underrätta styrelsen om sina iakttagelser.

Någon underrättelse behöver dock inte lämnas, om det kan antas att styrelsen inte skulle vidta några skadeförebyggande åtgärder med anledning av underrättelsen eller en underrättelse av annat skäl framstår som meningslös eller stridande mot syftet med underrättelseskyldigheten.

40 § Senast fyra veckor efter det att styrelsen har underrättats enligt 39 § första stycket skall revisorn avgå från sitt uppdrag. När han anmäler detta enligt 22 §, skall han i en särskild handling till åklagare redogöra för misstanken samt ange de omständigheter som misstanken grundar sig på.

Vad som sägs i första stycket om avgång och anmälan gäller inte om

1. den ekonomiska skadan av det misstänkta brottet har ersatts och övriga menliga verkningar av gärningen har avhjälpits,
2. det misstänkta brottet redan har anmälts till polismyndighet eller åklagare, eller
3. det misstänkta brottet är obetydligt.

I fall som avses i 39 § andra stycket skall revisorn, om anmälan om det misstänkta brottet inte redan har lämnats till polismyndighet eller åklagare, utan oskäligt dröjsmål avgå från sitt uppdrag och lämna en sådan handling som anges i första stycket.

Revisorns upplysningsplikt

41 § Revisorn är skyldig att till bolagsstämman lämna alla upplysningar som bolagsstämman begär, i den mån det inte skulle vara till väsentlig skada för bolaget.

42 § Revisorn är skyldig att lämna medrevisor, ny revisor, allmän granskare, särskild granskare och, om bolaget har försatts i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om bolagets angelägenheter.

Revisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.

Revisorn i ett aktiebolag som omfattas av 1 kap. 9 § sekretesslagen (1980:100) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen eller landstinget.

Registrering

43 § Bolaget skall för registrering anmäla vem som har utsetts till revisor och, om revisorn är ett registrerat revisionsbolag, vem som är huvudansvarig för revisionen.

Anmälan skall innehålla uppgift om revisorns postadress. Om postadressen avviker från revisorns hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om revisorns personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Är revisorn ett registrerat revisionsbolag, skall bolagets organisationsnummer anges.

Anmälan skall göras första gången när bolaget enligt 2 kap. 12 § anmäls för registrering och därefter genast efter det att någon ändring har

inträffat i ett förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering. Bilaga 6

Rätt att göra anmälan har även den som anmälan gäller.

9 kap. Allmän och särskild granskning

Allmän granskning

1 § Om inte annat föreskrivs i bolagsordningen, får det i ett aktiebolag utses en eller flera personer (allmän granskare) att utföra sådan granskning som anges i 3 §.

2 § För en allmän granskare får en eller flera suppleanter utses. Vad som sägs i denna lag om allmän granskare skall i tillämpliga delar även gälla suppleant.

Allmän granskares uppgifter

3 § Allmän granskare skall granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Granskningen skall vara så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

4 § Allmän granskare skall följa de anvisningar som meddelas av bolagsstämman, såvida de inte strider mot lag, bolagsordningen eller god sed.

5 § Allmän granskare skall efter varje räkenskapsår lämna en granskningsrapport till bolagsstämman. Bestämmelser om rapportens innehåll och den tidpunkt då den skall lämnas till bolagets styrelse finns i 12 §.

Tillhandahållande av upplysningar m.m.

6 § Styrelsen och den verkställande direktören skall ge allmän granskare tillfälle att genomföra granskningen i den omfattning granskaren anser vara nödvändig. De skall lämna de upplysningar och det biträde som granskaren begär.

Samma skyldigheter har styrelsen, den verkställande direktören, revisorn och allmän granskare i ett dotterbolag gentemot allmän granskare i moderbolaget.

Hur allmän granskare utses

7 § En allmän granskare väljs av bolagsstämman, om inte bolagsordningen innehåller bestämmelser om att denne skall utses på annat sätt.

8 § Den som är underårig eller i konkurs eller har fått näringsförbud eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara allmän granskare.

Jäv

9 § Den får inte vara allmän granskare som

1. äger aktie i bolaget eller annat bolag i samma koncern,
2. är ledamot av styrelsen eller verkställande direktör i bolaget eller dess dotterföretag eller biträder vid bolagets bokföring eller medelsförvaltning eller bolagets kontroll däröver,
3. är anställd hos eller på annat sätt har en underordnad eller beroende ställning till bolaget eller någon som avses under 2,
4. är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder bolaget vid grundbokföringen eller medelsförvaltningen eller bolagets kontroll däröver,
5. är make eller sambo till en person som avses under 2, eller
6. står i låneskuld till bolaget eller ett annat bolag i samma koncern eller har en förpliktelse som ett sådant bolag har ställt säkerhet för.

Den som enligt första stycket inte är behörig att vara allmän granskare i ett moderbolag får inte vara allmän granskare i dess dotterbolag.

Anlitande av biträde

10 § En allmän granskare får vid granskningen inte anlita någon som enligt 9 § inte är behörig att vara allmän granskare. Om bolaget eller dess moderbolag i sin tjänst har anställda med uppgift att uteslutande eller huvudsakligen sköta den interna revisionen, får den allmänne granskaren dock vid granskningen anlita sådana anställda i den utsträckning det är förenligt med god sed.

Avgång

11 § Ett uppdrag som allmän granskare upphör, om granskaren eller den som har utsett granskaren anmäler att uppdraget skall upphöra. Anmälan skall göras hos styrelsen. Om en allmän granskare som inte är vald på bolagsstämma vill avgå, skall han anmäla det också hos den som har utsett honom.

Granskningsrapport

12 § Granskningsrapporten skall lämnas till bolagets styrelse senast tre veckor före sådan bolagsstämma som avses 6 kap. 8 § första stycket.

I rapporten skall den allmänne granskaren uttala sig om sådana förhållanden som avses i 3 § och om sådana förhållanden som han har varit skyldig att granska enligt 4 §. Om den allmänne granskaren finner anledning till anmärkning mot någon styrelseledamot eller mot den

verkställande direktören, skall han upplysa om detta i rapporten och lämna uppgift om anledningen till anmärkningen.

Den allmänne granskaren får i granskningsrapporten lämna även andra upplysningar som han anser att aktieägarna bör få kännedom om.

13 § Granskningsrapporten skall hållas tillgänglig för och sändas till aktieägare på samma sätt som anges i 6 kap. 17 § samt läggas fram på bolagsstämman.

Om bolagets verksamhet är reglerad i lag eller annan författning eller om staten som ägare eller genom tillskott av anslagsmedel eller genom avtal eller på något annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, skall granskningsrapporten hållas tillgänglig hos bolaget för samtliga som vill ta del av den.

Allmän granskares närvaro vid bolagsstämma

14 § Den allmänne granskaren har rätt att närvara vid bolagsstämma. Han är skyldig att närvara, om det med hänsyn till ärendena kan anses nödvändigt.

Allmän granskares tystnadsplikt

15 § Den allmänne granskaren får inte till en enskild aktieägare eller utomstående obehörigen lämna upplysningar om sådana bolagets angelägenheter som han får kännedom om när han fullgör sitt uppdrag, om det kan vara till skada för bolaget.

Allmän granskares upplysningsplikt

16 § Den allmänne granskaren är skyldig att till bolagsstämman lämna alla upplysningar som bolagsstämman begär, i den mån det inte skulle vara till väsentlig skada för bolaget.

17 § Den allmänne granskaren är skyldig att lämna bolagets revisor, allmän granskare, särskild granskare som avses i 19 § och, om bolaget har försatts i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om bolagets angelägenheter.

Den allmänne granskaren är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.

Allmän granskare i ett aktiebolag som omfattas av 1 kap. 9 § sekretesslagen (1980:100) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen eller landstinget.

Registrering

18 § Bolaget skall för registrering anmäla vem som har utsetts till allmän granskare.

Anmälan skall innehålla uppgift om den allmänne granskarens postadress. Om postadressen avviker från granskarens hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om granskarens personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum.

Anmälan skall göras genast efter det att den allmänne granskaren har utsetts och därefter genast efter det att någon ändring har inträffat i förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering.

Rätt att göra anmälan har även den som anmälan gäller.

Särskild granskning

19 § En aktieägare kan väcka förslag om särskild granskning av bolagets förvaltning och räkenskaper under en viss förfluten tid eller av vissa åtgärder eller förhållanden i bolaget.

Förslaget skall framställas på ordinarie bolagsstämma eller på den bolagsstämma där ärendet enligt kallelsen till bolagsstämman skall behandlas. Om förslaget biträds av ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget eller till minst en tredjedel av de vid bolagsstämman företrädde aktierna, skall länsstyrelsen på begäran av en aktieägare förordna en eller flera särskilda granskare. Länsstyrelsen skall ge bolagets styrelse tillfälle att yttra sig innan den förordnar särskild granskare.

Följande bestämmelser skall tillämpas på en särskild granskare:

6 § om tillhandahållande av upplysningar m.m.,

8 § om obehörighetsgrunder,

9 § om jäv,

10 § om anlitan av biträde,

14 § om närvaro vid bolagsstämma,

15 § om tystnadsplikt,

16 och 17 §§ om upplysningsplikt samt

8 kap. 18 § om revisionsbolag.

Yttrande över den särskilda granskningen

20 § Den särskilde granskaren skall avge ett yttrande över sin granskning. Yttrandet skall hållas tillgängligt för och sändas till aktieägare på samma sätt som anges i 6 kap. 17 § samt läggas fram på bolagsstämman.

Samma rätt som en aktieägare har att ta del av yttrandet har den som inte längre är aktieägare men var upptagen i röstlängden för den bolagsstämma där frågan om särskild granskare behandlades.

10 kap. Ökning av aktiekapitalet, utgivande av nya aktier och upptagande av vissa penninglån

Ökning av aktiekapitalet, ökning av antalet aktier

1 § Aktiekapitalet kan ökas utan att antalet aktier samtidigt ökas.

Antalet aktier kan ökas utan att aktiekapitalet samtidigt ökas.

2 § Aktiekapitalet kan ökas genom fondemission eller tillskottsemission.

Vid fondemission ökas aktiekapitalet genom att det tillförs belopp som hämtas från fritt eget kapital, reservfond eller uppskrivningsfond eller som erhålls genom att värdet av en anläggningstillgång skrivs upp.

Vid tillskottsemission ökas aktiekapitalet genom att nya aktier tecknas mot betalning enligt beslut om nyemission av aktier, nya aktier tecknas mot betalning med utnyttjande av teckningsoptioner, eller nya aktier lämnas i utbyte mot konvertibler, under förutsättning att det i emissionsbeslutet har föreskrivits att vederlaget för aktierna helt eller delvis skall tillföras aktiekapitalet.

Beslutsordning

3 § Beslut om fond- eller tillskottsemission fattas av bolagsstämman. Beslut om tillskottsemission kan dessutom fattas av styrelsen enligt 12 kap. 26 eller 30 §.

Om ett förslag till beslut om emission inte skulle vara förenligt med bolagsordningen, skall beslut om erforderlig ändring av denna fattas innan stämman beslutar om emissionen.

Definitioner

4 § I denna lag betyder

fondaktierätt: aktieägares rätt enligt 11 kap. 1 § till ny aktie vid fondemission,

fondaktierättsbevis: bevis avseende fondaktierätt,

teckningsrätt: aktieägares företrädesrätt enligt 12 kap. 1 § till teckning vid tillskottsemission,

teckningsrättsbevis: bevis avseende teckningsrätt,

konvertibel: av aktiebolag mot vederlag utgiven skuldförbindelse som ger fordringshavaren rätt att helt eller delvis byta sin fordran mot aktier i bolaget,

konvertering: utbyte av konvertibel mot nya aktier,

teckningsoption: av aktiebolag gjord utfästelse avseende rätt att teckna nya aktier i bolaget mot kontant betalning,

teckningsoptionsbevis: bevis som ger innehavaren, viss man eller viss man eller order rätt att teckna nya aktier i bolaget mot kontant betalning.

Utfärdande av emissionsbevis i kupongbolag

5 § I kupongbolag skall bolaget på begäran av aktieägare med fondaktierätt eller teckningsrätt utfärda särskilda emissionsbevis för de gamla aktierna. I beviset skall det anges hur många fondaktierättsbevis eller teckningsrättsbevis som skall lämnas för varje ny aktie, konvertibel eller teckningsoption. Emissionsbeviset skall lämnas ut till aktieägaren mot uppvisande av det aktiebrev på vilket fondaktierätten eller teckningsrätten grundas för anteckning på brevet om att rätten har utnyttjats.

I stället för ett särskilt emissionsbevis enligt första stycket får kupong som hör till aktiebrev användas som emissionsbevis.

Första stycket tillämpas också när bolaget tillförsäkrat innehavare av konvertibler eller teckningsoptioner företrädesrätt till teckning i tillskottsemission.

Registrering av fondaktierätt och teckningsrätt i avstämningsbolag

6 § I avstämningsbolag skall aktieägares fondaktie och teckningsrätt registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument för den som anses behörig enligt 4 kap. 18 §.

Första stycket tillämpas också när bolaget tillförsäkrat innehavare av teckningsoptioner eller konvertibler företrädesrätt till teckning i tillskottsemission och teckningsoptionerna eller konvertiblerna registrerats enligt lagen om kontoföring av finansiella instrument.

Den som registreras enligt denna paragraf skall genast av bolaget underrättas härom med uppgift om i vilken omfattning fondaktierätt eller teckningsrätt krävs för varje ny aktie, teckningsoption eller konvertibel.

Försäljning av överskjutande fondaktierätter och teckningsrätter

7 § I beslut om emission får förordnas att överskjutande fondaktierätter och teckningsrätter skall säljas genom bolagets försorg. Vid fondemission skall försäljningen avse varje aktieägares fondaktierätt som inte motsvarar en hel fondaktie och vid tillskottsemission aktieägares teckningsrätt som inte motsvarar en hel ny aktie, teckningsoption eller konvertibel.

Försäljningen skall verkställas av värdepappersinstitut. Det vid försäljningen influtna beloppet skall efter avdrag för försäljningskostnaderna fördelas mellan dem som enligt 11 kap. 1 § respektive 12 kap. 1 § skulle varit berättigade att erhålla respektive teckna de nya aktierna, teckningsoptionerna eller konvertiblerna.

Rätt till utdelning på nya aktier

8 § Nya aktier medför rätt till utdelning enligt vad som bestämts i beslutet om emission. Beslutet får dock inte innebära att sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efter det år då emissionen registrerats. Utbetalning av utdelning på nya aktier får inte ske innan kapitalökningen har registrerats.

Prospekt vid emission och aktieägares utförsäljning

9 § Bestämmelser om prospekt vid tillskottsemission och vid aktieägares utförsäljning av aktier finns i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

10 § Om bolaget ska ta upp ett lån där räntan eller det belopp med vilket återbetalning skall ske helt eller delvis är beroende av utdelningen till aktieägarna eller av bolagets resultat eller finansiella ställning skall beslut härom fattas av bolagsstämman eller, efter bolagsstämmans bemyndigande av styrelsen.

11 kap. Fondemission

Rätt till fondaktier

1 § Vid fondemission där nya aktier (fondaktier) ges ut har aktieägarna rätt till dessa aktier i förhållande till det antal aktier de förut äger, om inte annat följer av denna paragraf.

Om bolaget har aktier av olika slag och det görs skillnad mellan aktieslagen i fråga om rätt till andel i bolagets tillgångar eller vinst, har aktieägarna rätt till fondaktier enligt vad som enligt 3 kap. 3 § har bestämts i bolagsordningen.

Har bolaget aktier av olika slag utan sådan skillnad mellan aktieslagen som anges i andra stycket, och skall fondaktierna vara av samma slag som dessa, skall fondaktierna emitteras i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid skall de gamla aktierna ge rätt till nya aktier av samma slag i förhållande till sin andel i aktiekapitalet.

Förslag till beslut om fondemission

2 § Om bolagsstämman skall pröva fråga om fondemission, skall styrelsen eller, om förslaget väcks av någon annan, förslagsställaren upprätta ett förslag till beslut. I förslaget skall anges:

1. det belopp varmed aktiekapitalet skall ökas, samt
2. i vilken uträkning emissionsbeloppet skall tillföras aktiekapitalet från
 - a. fritt eget kapital,
 - b. reservfond,
 - c. uppskrivningsfond, eller
 - d. genom uppskrivning av anläggningstillgångs värde.

Om fondemission skall ske genom att nya aktier ges ut skall vidare anges:

3. hur många nya aktier som belöper på varje gammal aktie,
4. från vilken tidpunkt de nya aktierna skall medföra rätt till utdelning, samt
5. de nya aktiernas aktieslag, om det i bolaget finns eller kan ges ut aktier av olika slag.

I förekommande fall skall i förslaget dessutom anges:

6. att emissionsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen,
7. att visst förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 eller 18 §, 17 kap. 23 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 § skall gälla beträffande de nya aktierna,
8. att till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som fondaktierettsbevis,

9. att överskjutande fondaktierätter skall försäljas enligt 10 kap. 7 §, Bilaga 6 samt

10. avstämningsdagen, om bolaget är ett avstämningsbolag och emissionen skall ske genom att nya aktier ges ut.

Avstämningsdag som avses i första stycket 10 får inte bestämmas så att den infaller innan beslutet om fondemission registrerats. Avstämningsdagen får inte heller sättas tidigare än en vecka från det att beslutet kungjorts enligt 5 §.

Kompletterande information

3 § Om årsredovisningen inte skall behandlas på stämman, skall följande handlingar fogas till förslaget till beslut:

1. en kopia av den årsredovisning som innehåller senast fastställda balans- och resultaträkningar, försedd med en anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust,
2. en kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
3. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka har inträffat efter det att årsredovisningen lämnades, och
4. ett yttrande från revisorerna över den redogörelse som avses i 3.

Tillhandahållande av förslag till beslut m.m.

4 § Under minst två veckor närmast före den bolagsstämma vid vilken frågan om fondemission skall prövas skall förslaget till beslut och de handlingar som anges i 3 § hållas tillgängliga hos bolaget för aktieägarna. Kopior av handlingarna skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på stämman.

Kungörande av beslutet

5 § Ett beslut om fondemission eller en redogörelse för det väsentliga innehållet i beslutet skall genast kungöras. Om bolaget är ett privat aktiebolag skall kungörelse ske dels i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Om bolaget är ett publikt aktiebolag skall kungörelse ske dels i en rikstäckande dagstidning, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Kungörs inte beslutet i dess helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var beslutet hålls tillgängligt.

Kungörelse enligt första stycket behövs inte, om samtliga aktieägare varit företrädare vid den bolagsstämma som beslutat emissionen.

Registrering av beslutet

6 § Ett beslut om fondemission skall genast anmälas för registrering och får inte verkställas förrän registrering har skett.

Aktiekapitalet är ökat när registrering har skett.

I kupongbolag skall nya aktier genom styrelsens försorg genast tas upp i aktieboken. I avstämningsbolag skall styrelsen genast anmäla till den centrala värdepappersförvararen att emissionen registrerats. Den centrala värdepappersförvararen skall därefter genast ta upp aktierna i aktieboken.

Preskription av fondaktie

7 § Om behörigt anspråk på fondaktie inte har framställts inom fem år från registreringen av emissionsbeslutet, kan styrelsen anmana den berättigade att ta ut aktien med underrättelse om att han annars förlorar den.

Anmaningen skall sändas till den berättigade, om hans namn och adress är kända för bolaget. I annat fall skall anmaningen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar och, i ett privat aktiebolag, den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer eller, i ett publikt aktiebolag, en rikstäckande dagstidning.

Om den anmanade inte gör anspråk på aktien inom ett år från anmaningen, kan aktien säljas genom värdepappersinstitut för hans räkning. Om han därefter visar upp aktiebrev eller lämnar fondaktierettsbevis eller på annat sätt styrker sin rätt, kan han få ut försäljningssumman efter avdrag för kostnaderna för anmaningen och försäljningen. Belopp som inte lyfts inom fyra år från försäljningen tillfaller bolaget.

12 kap. Tillskottsemission

Företrädesrätt till nya aktier, teckningsoptioner och konvertibler

1 § Vid tillskottsemission genom emission av nya aktier, teckningsoptioner eller konvertibler, som skall betalas med pengar (kontantemission), har aktieägarna företrädesrätt till de nya aktierna, teckningsoptionerna eller konvertiblerna i förhållande till det antal aktier de förut äger, om inte annat

1. föreskrivits i bolagsordningen enligt 3 kap. 3 §,
2. följer av villkor som enligt 5 § första stycket 1 meddelats vid emission av teckningsoptioner eller enligt 7 § första stycket 4 meddelats vid emission av konvertibler, eller
3. bestäms i emissionsbeslutet.

Motsvarande gäller om teckningsoptioner utfärdas utan betalning.

Aktier som bolaget självt eller dess dotterföretag innehar ger inte någon företrädesrätt till nya aktier, teckningsoptioner eller konvertibler.

Avvikelse från företrädesrätten

2 § Ett beslut av bolagsstämman enligt 1 § första stycket 3 om kontantemission som innebär avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt är giltigt om det biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

3 § Om bolagsstämman skall pröva fråga om tillskottsemission, skall styrelsen eller, om förslaget väcks av någon annan, förslagsställaren upprätta ett förslag till beslut med det innehåll som anges i 4–8 §§.

Tillskottsemission genom nyemission av aktier

4 § I förslag till beslut om tillskottsemission genom emission av aktier skall följande anges:

1. det belopp eller högsta belopp, varmed bolagets egna kapital och, i förekommande fall, aktiekapitalet skall ökas, eller det lägsta och högsta beloppet för ökningen,

2. det antal aktier, högsta antal aktier eller lägsta och högsta antal aktier som skall emitteras, det belopp som skall betalas för varje ny aktie (teckningskursen) och hur stor del av betalningen som skall tillföras aktiekapitalet,

3. den företrädesrätt att teckna aktier som tillkommer aktieägarna eller annan eller vem som annars får teckna aktier,

4. den tid inom vilken aktieteckning skall ske,

5. den fördelningsgrund som styrelsen skall tillämpa beträffande aktier som inte tecknas med företrädesrätt,

6. den tid inom vilken aktierna skall betalas eller, i förekommande fall, att teckning skall ske genom betalning enligt 16 § tredje stycket, samt

7. från vilken tidpunkt de nya aktierna skall medföra rätt till utdelning.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

8. att emissionsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen,

9. de nya aktiernas aktieslag, om det i bolaget finns eller kan ges ut aktier av olika slag,

10. att visst förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 eller 18 §, 17 kap. 23 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 § skall gälla beträffande de nya aktierna,

11. att till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som emissionsbevis,

12. att överskjutande teckningsrätter skall säljas enligt 10 kap. 7 §,

13. att nya aktier skall betalas med apportegendom eller i annat fall på villkor som avses i 2 kap. 2 § första stycket 1–3 och 5 eller att aktie skall tecknas med kvittningsrätt,

14. avstämningsdagen, om i avstämningsbolag aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen,

15. bemyndigande för styrelsen eller den som styrelsen inom sig utser att innan teckningstiden börjar löpa besluta om vilket belopp som bolagets egna kapital och, i förekommande fall, aktiekapitalet skall ökas med, vilket belopp som skall betalas för varje ny aktie och hur stor del av betalningen som skall tillföras aktiekapitalet.

Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen samt grunderna för teckningskursen anges i förslaget eller i en handling som fogas till förslaget.

Teckningstiden får inte understiga två veckor, om aktieägarna skall ha företrädesrätt till de nya aktierna. I kupongbolag räknas denna tid från det att kungörelse enligt 14 § skett, eller, om samtliga aktieägare varit

företrädna på den stämma som beslutat om emissionen, från beslutet. I avstämningsbolag räknas tiden från avstämningsdagen.

Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än en vecka från det att beslutet kungjorts enligt 14 §.

Ett bemyndigande som avses i första stycket 15 får meddelas bara om aktierna skall noteras vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad. I avstämningsbolag skall bemyndigandet utformas så att villkoren bestäms senast på avstämningsdagen, om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

Tillskottsemission genom emission av teckningsoptioner

5 § I förslag till beslut om emission av teckningsoptioner skall i fråga om emissionsvillkoren följande anges:

1. den företrädesrätt att teckna teckningsoptioner som tillkommer aktieägarna eller någon annan eller vem som annars får teckna teckningsoptioner,

2. den tid inom vilken teckning av teckningsoptioner skall ske, samt

3. den fördelningsgrund som styrelsen skall tillämpa beträffande teckningsoptioner som inte tecknas med företrädesrätt.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

4. det vederlag som skall lämnas för varje teckningsoption,

5. att till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som emissionsbevis,

6. att överskjutande teckningsrätter skall säljas enligt 10 kap. 7 §,

7. avstämningsdagen, om i avstämningsbolag aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen,

8. bemyndigande för styrelsen eller den styrelsen inom sig förordnar att innan teckningstiden börjar löpa bestämma det antal teckningsoptioner som skall emitteras, i förekommande fall det belopp som skall betalas för varje teckningsoption samt teckningskursen.

Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen samt, om teckningsoptionerna emitteras mot betalning, grunderna för teckningskursen anges i förslaget eller i en handling som fogas till förslaget.

Teckningstiden får inte understiga två veckor, om aktieägarna skall ha företrädesrätt till teckningsoptionerna. I kupongbolag räknas denna tid från det att kungörelse enligt 14 § skett, eller, om samtliga aktieägare varit företrädna på den stämma som beslutat om emissionen, från beslutet. I avstämningsbolag räknas tiden från avstämningsdagen.

Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än en vecka från det att beslutet kungjorts enligt 14 §.

Ett bemyndigande som avses i första stycket 8 får meddelas bara om teckningsoptionerna skall noteras vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad. I avstämningsbolag skall bemyndigandet utformas så att beslut om det antal teckningsoptioner som skall emitteras, det belopp som i förekommande fall skall betalas för varje teckningsoption samt villkor för teckning av aktier med utnyttjande av teckningsoptionerna fattas senast

på avstämningsdagen, om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen. Bilaga 6

6 § I förslag till beslut som avses i 5 § skall, utöver vad som där sägs, följande anges:

1. det belopp eller högsta belopp, varmed bolagets egna kapital och, i förekommande fall, aktiekapitalet skall kunna ökas,
2. det belopp som skall betalas för varje aktie som tecknas och hur stor del av betalningen som skall tillföras aktiekapitalet,
3. den tid inom vilken optionsrätten får utnyttjas,
4. från vilken tidpunkt de nya aktierna skall medföra rätt till utdelning,
5. den rätt som skall tillkomma innehavare av teckningsoption för den händelse bolaget innan optionsrätten utnyttjats
 - a. lägger samman eller delar upp aktier,
 - b. genomför en fondemission eller tillskottsemission,
 - c. minskar aktiekapitalet med återbetalning till aktieägarna,
 - d. på annat sätt än genom fondemission eller tillskottsemission riktar ett erbjudande till aktieägarna att i förhållande till aktieinnehavet förvärva värdepapper eller rättighet av något slag eller beslutar att på motsvarande sätt till aktieägarna dela ut sådana värdepapper eller rättigheter utan vederlag,
 - e. beslutar om kontant utdelning till aktieägarna med belopp som väsentligt överstiger den genomsnittliga utdelning som bolaget lämnat för de tre senaste räkenskapsåren,
 - f. går i likvidation,
 - g. försätts i konkurs,
 - h. blir föremål för företagsrekonstruktion, eller
 - i. beslutar att bolaget skall upplösas genom fusion enligt 20 kap. 1 eller 22 §,
 - j. beslutar att bolaget skall upplösas genom fission enligt 21 kap. 1 §, samt
6. den rätt som skall tillkomma innehavare av teckningsoption för den händelse bolagets aktier, innan optionsrätten utnyttjas, blir föremål för inlösen enligt 19 kap.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

7. att emissionsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen,
8. de nya aktiernas aktieslag, om det i bolaget finns eller kan ges ut aktier av olika slag, samt
9. att visst förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 eller 18 §, 17 kap. 23 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 § skall gälla beträffande de nya aktierna.

Tillskottsemission genom emission av konvertibler

7 § I förslag till beslut om emission av konvertibler skall följande anges i fråga om det lån som bolaget därigenom tar:

1. det belopp eller högsta belopp som bolaget skall låna eller det lägsta och högsta lånebeloppet,
2. konvertiblernas nominella belopp,
3. det belopp som skall betalas för varje konvertibel (teckningskursen),

4. den företrädesrätt att teckna konvertibler som tillkommer aktieägarna eller någon annan eller vem som annars får teckna konvertibler,

5. den tid inom vilken teckning av konvertibler skall ske,

6. den fördelningsgrund som styrelsen skall tillämpa beträffande konvertibler som inte tecknas med företrädesrätt, samt

7. den tid inom vilken konvertiblerna skall betalas eller, i förekommande fall, att teckning skall ske genom betalning enligt 15 § tredje stycket.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

8. att till aktiebrevens hörande kuponger skall användas som emissionsbevis,

9. att överskjutande teckningsrätter skall säljas enligt 10 kap. 7 §,

10. att konvertiblerna skall betalas med apportegendom eller i annat fall på villkor som avses i 2 kap. 2 § första stycket 1–3 och 5 eller att konvertibel skall tecknas med kvittningsrätt,

11. avstämningsdagen, om i avstämningsbolag aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen,

12. bemyndigande för styrelsen eller den som styrelsen inom sig utser att innan teckningstiden börjar löpa besluta om lånebelopp, det belopp som skall betalas för varje konvertibel samt konverteringskursen.

Innebär förslaget en avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen samt grunderna för teckningskursen anges i förslaget eller i en handling som fogas till förslaget.

Teckningskursen för en konvertibel får inte vara lägre än konvertibelns nominella belopp såvida inte konverteringskursen bestämts så att bolaget vid konvertering kommer att ha tillförts vederlag till ett värde som minst motsvarar den sammanlagda andel av aktiekapitalet som representeras av de aktier som lämnas i utbyte.

Teckningstiden får inte understiga två veckor, om aktieägarna skall ha företrädesrätt till konvertiblerna. I kupongbolag räknas denna tid från det att kungörelse enligt 14 § skett, eller, om samtliga aktieägare varit företrädade på den stämma som beslutat om emissionen, från beslutet. I avstämningsbolag räknas tiden från avstämningsdagen.

Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än en vecka från det att beslutet kungjorts enligt 14 §.

Ett bemyndigande som avses i första stycket 12 får meddelas bara om konvertiblerna skall noteras vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad. I avstämningsbolag skall bemyndigandet utformas så att beslut om lånebelopp, det belopp som skall betalas för varje konvertibel samt villkor för konvertering fattas senast på avstämningsdagen, om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

8 § I förslag till beslut som avses i 7 § skall, utöver vad som där sägs, följande anges:

1. det belopp eller högsta belopp, varmed bolagets egna kapital och, i förekommande fall, aktiekapitalet skall kunna ökas,

2. konverteringskursen och hur stor del av vederlaget som skall tillföras aktiekapitalet,

3. den tid inom vilken konvertering får ske,

4. från vilken tidpunkt de nya aktierna skall medföra rätt till utdelning,

5. den rätt som skall tillkomma innehavare av konvertibel för den händelse bolaget innan konvertering sker

- a. lägger samman eller delar upp aktier,
- b. genomför en fondemission eller tillskottsemission,
- c. minskar aktiekapitalet med återbetalning till aktieägarna,
- d. på annat sätt än genom fondemission eller tillskottsemission riktar ett erbjudande till aktieägarna att i förhållande till aktieinnehavet av bolaget förvärva värdepapper eller rättighet av något slag eller beslutar att på motsvarande sätt till aktieägarna dela ut sådana värdepapper eller rättigheter utan vederlag,
- e. beslutar om kontant utdelning till aktieägarna med belopp som väsentligt överstiger den genomsnittliga utdelning som bolaget lämnat för de tre senaste räkenskapsåren,
- f. går i likvidation,
- g. försätts i konkurs,
- h. blir föremål för företagsrekonstruktion, eller
- i. beslutar att bolaget skall upplösas genom fusion enligt 20 kap. 1 eller 22 §,
- j. beslutar att bolaget skall upplösas genom fission enligt 21 kap. 1 §, samt

6. den rätt som skall tillkomma innehavare av konvertibel för den händelse bolagets aktier, innan konvertering sker, blir föremål för inlösen enligt 19 kap.

I förekommande fall skall också följande anges i förslaget:

7. att emissionsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen,
8. de nya aktiernas aktieslag, om det i bolaget finns eller kan ges ut aktier av olika slag,
9. att visst förbehåll enligt 3 kap. 5, 13 eller 18 §, 17 kap. 23 § eller, i privat aktiebolag, 3 kap. 7 § skall gälla beträffande de nya aktierna.

Gemensamma bestämmelser

Kompletterande information

9 § Om årsredovisningen inte skall behandlas på bolagsstämman, skall följande handlingar fogas till förslaget till beslut om tillskottsemission:

1. en kopia av den årsredovisning som innehåller senast fastställda balans- och resultaträkningar, försedd med en anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust,
2. en kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
3. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka har inträffat efter det att årsredovisningen lämnades, och
4. ett yttrande från revisorerna över den redogörelse som avses i 3.

Apport och kvittning

10 § I förslaget till beslut skall styrelsen lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse för en bedömning av värdet på apportegendom och av någon annan bestämmelse som avses i 4 § första stycket 13 eller 7 § första stycket 10. Av redogörelsen skall framgå hur

vederlaget för aktierna eller konvertiblerna har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Med apportegendom får inte jämföras åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst. Bestämmelserna i 2 kap. 3 och 4 §§ skall tillämpas.

Innebär förslaget att aktie eller konvertibel skall tecknas av någon som har en fordran på bolaget med rätt för denne att betala för vad han tecknar genom kvittning mot fordringen skall det av styrelsens redogörelse framgå vem som är fordringsägare, fordringens belopp samt hur stort belopp av fordringen som skall kvittas.

Revisorsgranskning

11 § Styrelsens redogörelse enligt 10 § skall granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor. Därvid skall bestämmelserna i 2 kap. 11 § tillämpas.

Revisorns yttrande skall fogas till förslaget.

Tillhandahållande av förslag till beslut m.m.

12 § Under minst två veckor före den bolagsstämma vid vilken frågan om tillskottsemission skall prövas skall förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som anges i 9–11 §§, hållas tillgängligt hos bolaget för aktieägarna. Kopior av handlingarna skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på stämman.

Kallelsens innehåll

13 § Kallelsen till bolagsstämman skall innehålla uppgift om den företrädesrätt att teckna aktier, teckningsoptioner eller konvertibler som enligt förslaget till beslut tillkommer aktieägarna eller annan eller vem som annars får delta i emissionen.

Kallelsen skall ange förslagets huvudsakliga innehåll, om aktieägarna inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen.

Kungörande av beslutet

14 § Ett beslut om tillskottsemission eller en redogörelse för det väsentliga innehållet i beslutet skall genast kungöras. Om bolaget är ett privat aktiebolag skall kungörelse ske dels i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Om bolaget är ett publikt aktiebolag skall kungörelse ske dels i en rikstäckande dagstidning, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Kungörs inte beslutet i dess helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var beslutet hålls tillgängligt.

Om bolagsstämman enligt 4 § första stycket 15, 5 § första stycket 8 eller 7 § första stycket 12 har bemyndigat styrelsen eller den styrelsen inom sig utser att besluta om vissa emissionsvillkor, skall beslut som

fattas med stöd av bemyndigandet kungöras med tillämpning av första stycket. Bilaga 6

I kupongbolag skall beslut som avses i första och andra styckena genast sändas till aktieägare, vars postadress är känd för bolaget, om aktieägaren skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

Kungörelse enligt första och andra styckena och underrättelse enligt tredje stycket behövs inte, om samtliga aktieägare varit företrädade vid den bolagsstämma som beslutat om emissionen.

Teckning

15 § Teckning av nya aktier, teckningsoptioner och konvertibler skall ske på en teckningslista som innehåller beslutet om emission. En kopia av bolagsordningen samt förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som anges i 9–11 §§, skall vara fogade vid teckningslistan eller hållas tillgängliga för aktietecknare på en plats som anges i listan.

Teckning får i stället ske i stämmans protokoll, om alla aktierna, teckningsoptionerna eller konvertiblerna tecknas av de därtill berättigade vid den stämma där emissionsbeslutet fattas.

I avstämningsbolag får teckning i fråga om hela eller en viss del av emissionen i stället ske genom betalning. I sådant fall skall emissionsbeslutet samt en kopia av bolagsordningen och av förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som anges i 9–11 §§, hållas tillgängliga för tecknarna hos bolaget.

Felaktig teckning

16 § Har aktie, teckningsoption eller konvertibel tecknats på annat sätt än som anges i 15 §, kan teckningen inte göras gällande av bolaget, om tecknaren anmäler felet hos Patent- och registreringsverket innan emissionen registrerats.

Om teckning har skett med villkor som inte stämmer överens med emissionsbeslutet, är teckningen ogiltig. Har ogiltigheten inte anmälts hos Patent- och registreringsverket innan emissionen registrerats, är dock aktietecknaren bunden fastän han inte kan åberopa villkoret.

Tecknare kan inte efter emissionens registrering som grund för tecknings ogiltighet åberopa att villkor i emissionsbeslutet inte uppfyllts.

Tilldelning

17 § När teckningen har avslutats skall styrelsen besluta om tilldelning av nya aktier, teckningsoptioner eller konvertibler till tecknarna. Anser styrelsen att någon teckning är ogiltig, skall tecknaren genast underrättas om detta.

I kupongbolag skall tilldelade aktier genom styrelsens försorg genast tas upp i aktieboken. I avstämningsbolag skall styrelsen genast anmäla till den centrala värdepappersförvararen att tilldelning skett.

18 § Om det för en tillskottsemission genom emission av aktier eller konvertibler bestämts ett visst belopp eller lägsta belopp varmed bolagets egna kapital skall öka, upphör beslutet om emissionen att gälla, om beloppet inte tecknats inom teckningstiden. Detsamma gäller om det för en emission av teckningsoptioner bestämts ett visst antal eller ett visst minsta antal optioner och detta antal inte tecknas inom teckningstiden. Vad som har betalats för de tecknade aktierna, konvertiblerna eller, i förekommande fall, teckningsoptionerna samt uppkommen avkastning skall i sådant fall genast betalas tillbaka.

Om ett emissionsbeslut upphör att gälla enligt första stycket, gäller detta också beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet ökas.

Betalningssätt

19 § Kontant betalning för tecknade aktier eller konvertibler skall erläggas genom insättning på en särskild bankräkning som bolaget öppnat för ändamålet hos en bank i Sverige. I publikt aktiebolag får betalningen dock ske direkt till bolaget.

Apportegendom som skall lämnas som betalning för aktier eller konvertibler skall tillföras bolaget på ett sätt som skyddar egendomen mot anspråk från tecknarens borgenärer.

Kvittning av skuld på grund av aktieteckning

20 § En skuld på grund av teckning av aktier får kvittas mot fordran hos bolaget, om en bestämmelse om detta finns i emissionsbeslutet. I ett publikt aktiebolag får kvittning dessutom ske om styrelsen finner det lämpligt och kvittning kan ske utan skada för bolaget eller dess borgenärer.

Överlåtelse av fordran på grund av aktieteckning

21 § En fordran på betalning för aktie kan inte överlåtas eller pantsättas av bolaget.

Om en aktie som inte betalats till fullo överlåts, är förvärvaren, sedan han anmält sig för införing i aktieboken, tillsammans med överlåtaren ansvarig för betalningen.

Förverkande av aktierätt

22 § Om aktie inte betalas i rätt tid, kan styrelsen en månad efter anmaning förklara aktierätten förverkad för den betalningsskyldige. Anmaningen, som skall innehålla meddelande att aktierätten kan förklaras förverkad, skall sändas med rekommenderat brev, om den betalningsskyldiges adress är angiven vid aktieteckningen eller införd i aktieboken eller på annat sätt är anmäld till bolaget, och i annat fall kungöras i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer.

Styrelsen kan innan aktierätten förverkas låta någon annan överta aktien och betalningsansvaret för det tecknade beloppet. Bilaga 6

Registrering av beslutet

23 § Ett beslut om tillskottsemission genom emission av aktier, teckningsoptioner eller konvertibler skall anmälas för registrering inom sex månader från beslutet, om det inte har upphört att gälla enligt 18 §.

Patent- och registreringsverket skall pröva om beslutet tillkommit i enlighet med denna lag och annan författning.

Beslutet får inte registreras om

1. vid tillskottsemission genom emission av aktier det sammanlagda beloppet som betalats för tecknade och tilldelade aktier inte uppgår till det belopp eller lägsta belopp varmed bolagets egna kapital skall ökas genom emissionen eller full och godtagbar betalning inte har erlagts för dessa aktier,

2. vid tillskottsemission genom emission av teckningsoptioner det sammanlagda antalet teckningsoptioner tecknats och tilldelats inte uppgår till det antal eller lägsta antal optioner som bestämts för emissionen,

3. vid tillskottsemission genom emission av konvertibler det sammanlagda beloppet som skall betalas för tecknade och tilldelade konvertibler inte uppgår till det belopp eller lägsta belopp som bestämts för emissionen eller full och godtagbar betalning inte har erlagts för konvertiblerna med beaktande av bestämmelserna i 7 § tredje stycket.

Att full och godtagbar betalning erlagts enligt tredje stycket 2 eller 3 skall bolaget styrka med intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor.

Registrering får ske av del av en tillskottsemission, om bestämmelsen i tredje stycket 1 inte hindrar det.

Rättsverkningar av registrering av tillskottsemission genom emission av aktier

24 § Vid registrering av en tillskottsemission genom emission av aktier skall aktiekapitalet anses ökat med det sammanlagda belopp som betalats för tecknade och tilldelade nya aktier efter avdrag för aktier som förklarats förverkade och inte övertagits av någon annan, till den del detta belopp enligt emissionsbeslutet skall tillföras aktiekapitalet.

Aktiekapitalet är ökat när registrering skett. Aktier som har förklarats förverkade för den betalningsskyldige och inte övertagits av någon annan blir då ogiltiga.

Registreringsvägran m.m.

25 § Om någon anmälan enligt 23 § för registrering av beslut om tillskottsemission inte har gjorts inom föreskriven tid eller om Patent- och registreringsverket genom lagakraftägande beslut avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering, skall 18 § tillämpas.

26 § Styrelsen får besluta om tillskottsemission under förutsättning av bolagsstämmans godkännande och samtidigt med stöd av 1 § första stycket 3 bestämma att emissionen skall ske med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt. Bestämmelserna i 4–11 §§ skall tillämpas på ett sådant beslut av styrelsen.

27 § När styrelsen har beslutat om tillskottsemission enligt 26 § skall kungörelse och underrättelse till aktieägare med företrädesrätt ske med tillämpning av 14 §.

När kungörelse och underrättelse skett får teckning och tilldelning av nya aktier, teckningsoptioner eller konvertibler äga rum. Bestämmelserna i 15–18 §§ skall då tillämpas. Nya aktier får emellertid inte tas upp i aktieboken förrän bolagsstämman har godkänt emissionsbeslutet.

I fråga om betalningen för tilldelade aktier, konvertibler och, i förekommande fall, teckningsoptioner tillämpas 19–22 §§.

28 § När bolagsstämman skall pröva fråga om godkännande av ett sådant beslut av styrelsen som avses i 26 §, skall styrelsens beslut tillhandahållas aktieägarna enligt 12 § och, i fall som avses i 13 § andra stycket, framgå av kallelsen.

29 § Styrelsens beslut om emission skall anmälas för registrering inom ett år från beslutet, om det inte har upphört att gälla enligt 27 § andra stycket jämfört med 18 §. Anmälan får dock inte ske innan bolagsstämman lämnat sitt godkännande. Bestämmelserna om registrering i 23 § andra–fjärde styckena, 24 och 25 §§ skall tillämpas på anmälan.

Styrelsebeslut enligt bolagsstämmans bemyndigande

30 § Bolagsstämman får bemyndiga styrelsen att fatta beslut om tillskottsemission i den mån emissionen kan ske utan ändring av bolagsordningen. Styrelsen kan därvid ges rätt att med stöd av 1 § första stycket 3 bestämma att emissionen skall ske med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt.

Bolagsstämmans beslut om bemyndigande skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett, får styrelsen inte fatta beslut om emission.

31 § Skall bolagsstämman pröva fråga om bemyndigande, skall styrelsen upprätta ett förslag till beslut. I förslaget skall det särskilt anges om styrelsen skall kunna besluta om tillskottsemission med bestämmelse som avses i 4 § första stycket 13 eller 7 § första stycket 10 eller med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt. I förslaget skall vidare anges den tid, före nästa ordinarie bolagsstämman, inom vilken bemyndigandet får utnyttjas.

Förslaget skall tillhandahållas aktieägarna inom den i 12 § angivna tiden. I fall som avses i 14 § andra stycket skall förslagets huvudsakliga innehåll framgå av kallelsen.

32 § När styrelsen beslutar om emission med stöd av bemyndigande enligt 30 § skall 4–11 §§, 14 § första–tredje styckena samt 15–25 §§ tillämpas.

Aktieteckning med utnyttjande av optionsrätt m.m.

Teckning

33 § Vid teckning med utnyttjande av optionsrätt skall 15–17 och 19–22 §§ tillämpas.

Upptagande av aktierna i aktieboken m.m.

34 § Tilldelade aktier skall genast tas upp i aktieboken. Om teckningsoptionsbevis utfärdats, skall de förses med påskrift om att optionsrätten utnyttjats.

Anmälan för registrering

35 § Senast tre månader efter det att tiden för utnyttjande av optionsrätt gått ut skall styrelsen för registrering anmäla hur många aktier som tecknats och betalats till fullo. Om teckningstiden är längre än ett år, skall anmälan göras senast tre månader efter utgången av varje räkenskapsår under vilket teckning har skett.

36 § Patent- och registreringsverket får inte registrera teckning som avses i 35 § om inte full betalning har erlagts för de nya aktierna. Att full betalning erlagts skall bolaget styrka med intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor.

Rättsverkningar av registrering

37 § Genom registrering enligt 35 § är aktiekapitalet ökat med den till aktiekapitalet förda delen av det sammanlagda belopp som betalats för de aktier som tecknats med utnyttjande av teckningsoptioner.

Konvertering

Upptagande av aktierna i aktieboken m.m.

38 § Vid konvertering skall aktierna genast tas upp i aktieboken. Om konvertiblerna emitterats i form av skuldebrev, skall dessa förses med påskrift om utbytet.

Anmälan för registrering

39 § Senast tre månader efter det att tiden för utnyttjande av konverteringsrätt gått ut skall styrelsen för registrering anmäla hur många aktier som tillkommit genom utbyte. Om konverteringstiden är längre än ett år,

skall anmälan göras senast tre månader efter utgången av varje räkenskapsår under vilket konvertering har skett. Bilaga 6

Rättsverkningar av registrering

40 § Genom registrering enligt 39 § är aktiekapitalet ökat med den till aktiekapitalet förda delen av det sammanlagda nominella beloppet av de konvertibla skuldebrev.

Övriga bestämmelser

Registrering av konvertibler och teckningsoptioner

41 § Av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument framgår att utfästelse i konvertibel eller teckningsoption får registreras enligt den lagen och att skuldebrev eller teckningsoptionsbevis inte får utfärdas om registrering skall ske. I sådana fall gäller bestämmelserna i detta kapitel i tillämpliga delar.

13 kap. Särskilda bestämmelser om vissa riktade emissioner m.m.

1 § Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas när publika aktiebolag eller dotterbolag till sådana bolag fattar beslut om

1. tillskottsemission, eller
2. överlåtelse av aktier, teckningsoptioner eller konvertibler som utfärdats av ett bolag inom samma koncern.

2 § Ett beslut om tillskottsemission som avses i 1 § 1 skall för att bli giltigt fattas eller godkännas av bolagsstämman i det emitterande bolaget, om aktieägarna i bolaget inte skall ha företrädesrätt till teckning i förhållande till det antal aktier de förut äger eller enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen och om rätt att teckna i stället skall lämnas

1. styrelseledamöter i det emitterande aktiebolaget eller annat företag inom samma koncern,
2. verkställande direktör i det emitterande aktiebolaget eller annat företag inom samma koncern,
3. andra anställda hos det emitterande aktiebolaget eller annat företag inom samma koncern,
4. make eller sambo till någon som avses i 1–3,
5. omyndigt barn som står under vårdnad av någon som avses i 1–3,
6. juridisk person över vilken någon som avses i 1–5, ensam eller tillsammans med någon annan som avses där, har ett bestämmande inflytande.

Första stycket gäller inte aktier som emitteras för att infria bolagets utfästelse i teckningsoption eller konvertibel.

3 § För att ett beslut i ett dotterbolag till ett publikt aktiebolag om en sådan emission som avses i 2 § skall bli giltigt, fordras dessutom att emissionen godkännas på bolagsstämma i moderbolaget.

I fråga om sådan bolagsstämma i moderbolag gäller föreskrifterna i 12 kap. 12–13 §§ om tillhandahållande av förslag till beslut samt om innehållet i kallelsen till bolagsstämma. De handlingar som enligt 12 kap. 12 § skall läggas fram på dotterbolagets bolagsstämma skall läggas fram även på moderbolagets bolagsstämma.

4 § Om ett aktiebolag som är dotterbolag till ett publikt aktiebolag har emitterat aktier, teckningsoptioner eller konvertibler med rätt till teckning för ett annat aktiebolag inom samma koncern, får det senare bolaget inte överlåta dessa till någon som avses i 2 § första stycket 1–6 utan att beslut om detta har fattats av bolagsstämman i det bolaget.

Är det emitterande bolaget dotterbolag till det bolag som tecknat aktierna, teckningsoptionerna eller konvertiblerna, får dock det senare bolaget utan att iaktta bestämmelserna i första stycket överlåta dessa till någon annan än någon som avses i 5 § första stycket 1–5.

För att ett beslut om överlåtelse från ett dotterbolag enligt första stycket skall bli giltigt fordras dessutom att överlåtelsen godkänns av bolagsstämman i moderbolaget.

5 § Ett publikt aktiebolag eller ett dotterbolag till ett sådant bolag får inte heller i annat fall överlåta aktier i ett dotterbolag eller teckningsoptioner eller konvertibler som utfärdats av ett sådant bolag till

1. styrelseledamöter i det publika aktiebolaget eller dess moderbolag,
2. verkställande direktör i det publika aktiebolaget eller dess moderbolag,
3. make eller sambo till någon som avses i 1–2,
4. omyndiga barn som står under vårdnad av någon som avses i 1–3,
5. juridisk person över vilken någon som avses i 1–4, ensam eller tillsammans med någon annan som avses där, har ett bestämmande inflytande,

utan att överlåtelsen har godkänts av bolagsstämman i det publika bolaget.

Om det publika bolaget är dotterbolag till ett publikt aktiebolag, fordras för att överlåtelsen skall bli giltig dessutom att överlåtelsen godkänns av bolagsstämman i moderbolaget.

6 § Ett beslut som enligt 2–5 §§ skall fattas eller godkännas av bolagsstämma, är giltigt om det har biträts av aktieägare med nio tiondelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna.

Om ett beslut enligt nämnda paragrafer skall godkännas av bolagsstämman i ett moderbolag och det finns flera moderbolag, skall godkännandet lämnas av bolagsstämman i det publika aktiebolag som är moderbolag i den största koncernen.

7 § Ett aktiebolag som har genomfört en emission som avses i 2 §, skall lämna uppgift om emissionsbeslutets innehåll och om den tilldelning av nya aktier, teckningsoptioner eller konvertibler som har skett på grundval av beslutet i förvaltningsberättelsen. Har ett aktiebolag genomfört en sådan överlåtelse som avses i 4 eller 5 §, skall uppgift om överlåtelsen lämnas i förvaltningsberättelsen. Ingår ett aktiebolag som genomfört en emission eller överlåtelse av nu angivet slag i en koncern, skall uppgift

om emissionen eller överlåtelsen lämnas även i förvaltningsberättelsen för det publika aktiebolag som är moderbolag i koncernen. Finns det flera moderbolag, gäller detta det publika aktiebolag som är moderbolag i den största koncernen. Bilaga 6

14 kap. Värdeöverföringar från bolaget till aktieägare eller annan

Begreppet värdeöverföring

1 § Med värdeöverföring avses i denna lag

1. vinstutdelning,
2. förvärv av egna aktier,
3. minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna,
4. utskiftning vid likvidation, samt
5. annan affärshändelse, om den innebär att bolaget av annat än rent affärsmässiga skäl minskar sin förmögenhet.

Tillåtna former för värdeöverföring

2 § Värdeöverföringar från bolaget får ske endast enligt bestämmelserna i denna lag om

1. vinstutdelning,
2. förvärv av egna aktier,
3. minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna,
4. likvidation, och
5. gåva som avses i 5 §.

Trots vad som sägs i första stycket får en värdeöverföring ske, om samtliga aktieägare samtycker därtill.

Skyddet för bolagets bundna egna kapital och försiktighetsregeln

3 § Bolaget får inte genomföra en värdeöverföring till aktieägare eller annan om det inte finns full täckning för det bundna egna kapitalet efter överföringen. Fattas beslut om värdeöverföring vid ordinarie bolagsstämma som fastställer bolagets resultaträkning och balansräkning skall beräkningen av täckningen för det bundna egna kapitalet göras enligt den på bolagsstämman fastställda balansräkningen. Fattas beslutet vid annan bolagsstämma eller av styrelsen skall beräkningen göras på grundval av följande handlingar:

1. en kopia av den årsredovisning som innehåller senast fastställda balans- och resultaträkningar, försedd med en anteckning om bolagsstämmans beslut om bolagets vinst eller förlust,
2. en kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
3. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka har inträffat efter det att årsredovisningen lämnades med uppgift om förändringar i det bundna egna kapitalet som har skett under samma tid, och

4. ett yttrande av revisorerna över den redogörelse som avses i 3 med uttalande om huruvida bolagsstämman bör besluta i enlighet med förslaget.

Även om hinder inte möter enligt första stycket får en värdeöverföring från bolaget till aktieägare eller annan ske endast i den mån det med hänsyn till bolagets och, om bolaget är moderbolag, koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt framstår som försvarligt. Därvid skall särskilt beaktas de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet.

Vad som sägs i första och andra styckena om värdeöverföring gäller även vid minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för avsättning till fritt eget kapital.

Värdeöverföringar under löpande räkenskapsår

4 § Under tiden från och med den ordinarie bolagsstämma på vilken resultaträkningen och balansräkningen för ett räkenskapsår har fastställts till den ordinarie bolagsstämma på vilken årsredovisningen för närmast följande räkenskapsår skall behandlas får värdeöverföringar ske med ett sammanlagt belopp som uppgår till högst det fria egna kapitalet enligt den fastställda balansräkningen.

Gåva till allmännyttigt ändamål

5 § Bolagsstämman eller, om saken med hänsyn till bolagets ställning är av ringa betydelse styrelsen, får besluta om gåva till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål, om det med hänsyn till ändamålets beskaffenhet, bolagets ställning och omständigheterna i övrigt får anses skäligt och gåvan inte strider mot 3 §.

Rättsföljderna vid olaglig värdeöverföring

6 § Om en värdeöverföring till aktieägare eller annan i form av vinstutdelning, återbetalning vid minskning av aktiekapitalet eller reservfonden, likvidation eller gåva enligt 5 § sker i strid med denna lag, skall mottagaren betala ersättning till bolaget med ett belopp som motsvarar det olagligen överförda värdet, om bolaget visar att han insåg eller bort inse att värdeöverföringen stred mot denna lag. Har värdeöverföringen skett på annat sätt är mottagaren ersättningsskyldig om bolaget visar att han insåg eller bort inse att transaktionen innefattade en värdeöverföring från bolaget.

På belopp som skall betalas enligt första stycket skall mottagaren betala ränta beräknad enligt 5 § räntelagen (1975:635) från det att värdeöverföringen ägde rum till dess att ränta skall betalas enligt 6 § räntelagen till följd av 3 eller 4 § samma lag.

För brist som uppkommer vid ersättning enligt första eller andra stycket ansvarar styrelseledamot, verkställande direktör, revisor och aktieägare samt annan som medverkat till beslutet om värdeöverföringen eller verkställandet av denna eller till upprättande eller fastställande av en till grund för beslutet liggande oriktig balansräkning. För bristtäck-

ningsansvar förutsätts i fråga om styrelseledamot, verkställande direktör och revisor uppsåt eller oaktsamhet, och, i fråga om aktieägare och annan, uppsåt eller grov oaktsamhet. Bestämmelserna i 26 kap. 4 § skall tillämpas.

Bestämmelser om rättsföljderna vid olagliga förvärv av egna aktier finns 16 kap.

15 kap. Vinstutdelning

Bolagsverksamhetens syfte

1 § Bolagets verksamhet skall bedrivas i syfte att ge vinst till fördelning bland aktieägarna, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

Beslutsordning vid vinstutdelning

2 § Beslut om vinstutdelning fattas av ordinarie bolagsstämma eller av extra bolagsstämma.

Förslag till beslut om vinstutdelning

3 § Inför ordinarie bolagsstämma som skall besluta om fastställelse av resultaträkningen och balansräkningen, skall styrelsen i förvaltningsberättelsen lämna ett med hänsyn till försiktighetsregeln i 14 kap. 3 § andra stycket motiverat förslag till resultatdispositioner. I förekommande fall skall i förslaget anges hur stor del av det egna kapitalet som beror på att vissa i berättelsen angivna tillgångar eller skulder upptagits till marknadsvärdet på balansdagen eller värderats till balansdagens kurs.

Kompletterande information

4 § Om annan bolagsstämma än som anges i 3 § skall pröva fråga om vinstutdelning, skall styrelsen eller, om förslaget väcks av någon annan, förslagsställaren upprätta ett förslag till beslut med angivande av hur stor del av det fria egna kapitalet enligt den senast fastställda balansräkningen som enligt 14 kap. 4 § finns kvar efter det senaste fattade beslutet om värdeöverföring. Till förslaget skall i sådant fall också fogas sådana handlingar som anges i 14 kap. 3 § första stycket tredje meningen.

Bestämmelsen i 3 § sista meningen tillämpas på förslaget.

Avstämningsdag

5 § Om bolagsstämman i avstämningsbolag skall pröva fråga om vinstutdelning, skall i kallelsen till bolagsstämman lämnas förslag till avstämningsdag eller förslag om att bolagsstämman skall bemyndiga styrelsen att fastställa avstämningsdagen. Avstämningsdagen får inte infalla senare än dagen före nästkommande ordinarie bolagsstämma.

Bemyndigande som avses i första stycket får inte avse utdelning som beslutas på yrkande enligt 8 § av minoritet.

6 § Förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som avses i 4 § och 14 kap. 3 § första stycket tredje meningen, skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst två veckor före den bolagsstämma vid vilken frågan om vinstutdelning skall prövas. En kopia av handlingarna skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på bolagsstämman.

Förfallodag för beslutad utdelning

7 § I kupongbolag förfaller beslutad utdelning till betalning omedelbart eller vid den tidpunkt som bolagsstämman beslutar. Bolagsstämman kan också, utom i fall som avses i 8 §, bemyndiga styrelsen att besluta om när utdelningen förfaller till betalning. Förfallotidpunkten får inte infalla senare än dagen före nästkommande ordinarie bolagsstämma.

I avstämningsbolag skall utdelning utbetalas genast efter avstämningsdag.

Vinstutdelning på yrkande av aktieägarminoritet

8 § Ordinarie bolagsstämma skall på yrkande av ägare till minst en tiondel av samtliga aktier besluta om utdelning av åtminstone ett belopp som motsvarar hälften av vad som återstår av årets vinst enligt den fastställda balansräkningen, sedan avdrag skett för balanserad förlust, som överstiger fritt eget kapital och belopp som enligt lag eller bolagsordning skall avsättas till bundet eget kapital eller enligt bolagsordningen skall användas för något annat ändamål än utdelning till aktieägarna. Ett sådant yrkande skall framställas innan bolagsstämman fattar beslut om disposition av vinsten. Bolagsstämman är inte skyldig att besluta om högre utdelning än fem procent av bolagets eget kapital.

Utdelning enligt första stycket får inte ske i strid med 14 kap. 3 §. Har bolagsstämman avslagit ett yrkande enligt första stycket och klandras beslutet, åligger det bolaget att visa att ett bifall till yrkandet skulle ha stått i strid med 14 kap. 3 §.

16 kap. Förvärv och överlåtelse av egna aktier m.m.

Teckning av egna aktier

1 § Ett aktiebolag får inte teckna egna aktier.

Om ett aktiebolag har tecknat egna aktier, skall stiftarna eller vid nyemission styrelsen och den verkställande direktören anses ha tecknat aktierna för egen räkning med solidariskt ansvar för betalningen. Det gäller dock inte stiftare, styrelseledamot eller verkställande direktör som visar att han inte kände till eller bort känna till aktieteckningen.

Om aktier i ett bolag har tecknats av någon i eget namn men för bolagets räkning, skall han anses ha tecknat aktierna för egen räkning.

Bestämmelserna i första–tredje styckena gäller även i fråga om dotterföretags teckning av aktier i moderbolag.

2 § Ett aktiebolag får inte ta emot egna aktier som pant. Dotterföretag får inte heller ta emot aktier i moderbolag som pant.

Ett avtal i strid med förbudet i första stycket är ogiltigt.

Förvärv av egna aktier

3 § Ett publikt aktiebolag vars aktier är noterade vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad får förvärva egna aktier enligt bestämmelserna i 7–9 §§. Beslut om förvärv skall i så fall fattas med tillämpning av 10–16 §§. Om bolaget har förvärvat aktier i strid med 7–8 §§ gäller bestämmelserna i 9 §. Ett bolag som nu sagts får även förvärva egna aktier enligt 4 §.

Andra publika aktiebolag samt privata aktiebolag får inte förvärva egna aktier utom i de fall som anges i 4 §. Ett avtal som strider häremot är ogiltigt.

Vad som sägs i första och andra styckena samt i 4–16 §§ om förvärv av egna aktier gäller även förvärv som görs av någon annan som handlar i eget namn men för bolagets räkning.

4 § Aktiebolag får

1. förvärva egna aktier för vilka ersättning inte skall betalas,
2. förvärva egna aktier som ingår i en affärsrörelse som bolaget övertar,
3. lösa in egna aktier enligt 22 kap. 18 §, och
4. på auktion ropa in egna aktier som har utmätts för bolagets fordran.

5 § Aktier som har förvärvats enligt 4 § och som inte har dragits in genom minskning av aktiekapitalet skall avyttras så snart det kan ske utan förlust, dock senast tre år efter förvärvet. Aktier som inte har avyttrats inom denna tid skall av bolaget förklaras ogiltiga. Bolaget skall i sådant fall minska aktiekapitalet med aktiernas andel av aktiekapitalet. Ett förslag till beslut om minskning skall läggas fram på den första bolagsstämma som hålls sedan ogiltighet har inträtt. Nedsättningsbeloppet skall föras över till reservfonden.

6 § Ett publikt aktiebolag som avses i 3 § första stycket behöver inte avyttra aktier enligt 5 §, om det skulle ha varit tillåtet att inneha dem vid en tillämpning av 8 §.

Förvärv enligt 3 § första stycket

Tillåtna förvärvsmetoder

7 § Förvärv som avses i 3 § första stycket får ske endast

1. på en börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. på en börs eller någon annan reglerad marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet efter tillstånd av Finansinspektionen, eller

3. i enlighet med ett förvärvserbud som har riktats till samtliga aktieägare eller samtliga ägare till aktier av ett visst slag.

Ett tillstånd enligt första stycket 2 skall ange på vilken börs eller marknad förvärvet av egna aktier får ske samt under vilken tid tillståndet får utnyttjas. Tillstånd skall lämnas, om

1. det för verksamheten vid börsen eller marknaden finns regler som motsvarar vad som enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet gäller för verksamhet vid en börs eller en auktoriserad marknadsplats i Sverige, och

2. börsen eller marknaden står under tillsyn av en myndighet eller något annat behörigt organ.

Hur stor andel egna aktier som får förvärvas

8 § Ett publikt aktiebolag som avses i 3 § första stycket får inte förvärva egna aktier i den mån bolagets innehav av egna aktier efter förvärvet kommer att uppgå till mer än en tiondel av samtliga aktier i bolaget. Aktier i bolaget som innehas av dess dotterföretag skall vid beräkningen anses som bolagets.

Otillåtna förvärv av egna aktier

9 § Aktier som har förvärvats i strid med 14 kap. 3 § eller någon av bestämmelserna i 7 och 8 §§ skall avyttras inom sex månader från förvärvet. Aktier som inte har avyttrats inom denna tid skall av bolaget förklaras ogiltiga. Bolaget skall i sådant fall minska aktiekapitalet med aktiernas andel av aktiekapitalet. Ett förslag till beslut om minskning skall läggas fram på den första bolagsstämma som hålls sedan ogiltighet har inträtt. Nedsättningsbeloppet skall föras över till reservfonden.

Beslutsordning vid förvärv av egna aktier

10 § I fall som avses i 3 § första stycket skall ett beslut om förvärv av egna aktier fattas av ordinarie bolagsstämma eller av extra bolagsstämma.

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om förvärv av aktier i bolaget.

Majoritetskrav

11 § Ett beslut av bolagsstämman om förvärv av egna aktier eller om bemyndigande för styrelsen att fatta ett sådant beslut är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna.

Förslag till beslut om förvärv av egna aktier

12 § Inför bolagsstämma som skall pröva fråga om förvärv av egna aktier enligt 10 § första stycket skall styrelsen eller, om förslaget väcks av

någon annan, förslagsställaren upprätta ett förslag till beslut som anger på vilket sätt aktierna skall förvärfas.

Om aktierna skall förvärfas i enlighet med ett erbjudande som riktas till samtliga aktieägare eller samtliga ägare till aktier av ett visst slag, skall i förslaget vidare anges:

1. den tid, före nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken bolagsstämmans beslut skall verkställas,
2. det antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som erbjudandet skall avse,
3. den ersättning som skall lämnas för aktierna,
4. om ersättningen skall bestå av annan egendom än pengar, egendomens art och mängd, samt
5. övriga villkor för förvärvet.

Om aktierna skall förvärfas på annat sätt än som avses i andra stycket, skall i förslaget anges:

1. den tid, före nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken bolagsstämmans beslut skall verkställas,
2. det högsta antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som får förvärfas,
3. det lägsta och högsta pris som får betalas för aktierna, samt
4. övriga villkor för förvärvet.

Förslag till bemyndigande för styrelsen att besluta om förvärv av egna aktier

13 § I förslag till beslut om till bemyndigande för styrelsen att fatta beslut om förvärv av egna aktier skall anges:

1. det sätt som aktier får förvärfas på,
2. den tid, före nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken bemyndigandet får utnyttjas,
3. det högsta antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som får förvärfas,
4. det lägsta och högsta pris som får betalas för aktierna,
5. om ersättningen skall bestå av annan egendom än pengar, egendomens art och mängd, samt
6. övriga villkor för förvärvet.

Kompletterande information

14 § Om frågan om förvärv av egna aktier eller om bemyndigande för styrelsen att fatta ett sådant beslut skall prövas av annan bolagsstämma än den som skall behandla årsredovisningen, skall i förslag enligt 12 eller 13 § även anges hur stor del av det fria egna kapitalet enligt den senast fastställda balansräkningen som enligt 14 kap. 4 § finns kvar efter det senaste fattade beslutet om värdeöverföring. Till förslaget skall i sådant fall också fogas sådana handlingar som anges i 14 kap. 3 § första stycket tredje meningen.

15 § Förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som avses i 14 §, skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst två veckor före den bolagsstämma vid vilken frågan om förvärv av egna aktier skall prövas. En kopia av handlingarna skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på bolagsstämman.

Kallelsens innehåll

16 § Kallelsen till bolagsstämman skall ange förslagets huvudsakliga innehåll samt syftet med förvärvet.

Publika aktiebolags överlåtelse av egna aktier

17 § När ett publikt aktiebolag överlåter egna aktier, skall det ske med tillämpning av 18–20 §§ eller 21 och 22 §§.

Första stycket gäller inte vid avyttring som avses i 5 och 9 §§.

Överlåtelse av egna aktier på börs, auktoriserad marknadsplats eller annan reglerad marknad

18 § Ett publikt aktiebolag får överlåta egna aktier

1. på en börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller

2. på en börs eller någon annan reglerad marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet efter tillstånd av Finansinspektionen.

Ett tillstånd enligt första stycket 2 skall ange på vilken börs eller marknad överlåtelsen av egna aktier får ske samt under vilken tid tillståndet får utnyttjas. Tillstånd skall lämnas, om

1. det för verksamheten vid börsen eller marknaden finns regler som motsvarar vad som enligt lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet gäller för verksamhet vid en börs eller en auktoriserad marknadsplats i Sverige, och

2. börsen eller marknaden står under tillsyn av en myndighet eller ett annat behörigt organ.

19 § Ett beslut om överlåtelse av egna aktier enligt 18 § skall fattas av bolagsstämman. Bolagsstämman kan även bemyndiga styrelsen att fatta ett sådant beslut.

Ett beslut av bolagsstämman enligt första stycket är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna.

20 § Ett beslut av bolagsstämman om överlåtelse av egna aktier enligt 18 § eller om bemyndigande för styrelsen att fatta ett sådant beslut skall innehålla uppgifter om

1. den tid, före nästa ordinarie bolagsstämma, inom vilken bolagsstämmans beslut om överlåtelse skall verkställas eller styrelsens bemyndigande får utnyttjas,

2. det högsta antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som får överlåtas,

3. det lägsta pris som aktierna får överlåtas för, och

4. övriga villkor för överlåtelsen.

Bestämmelserna i 12 kap. 9 och 12 §§ tillämpas i fråga om förslag till beslut enligt första stycket.

Överlåtelse av egna aktier som inte sker på börs, auktoriserad marknadsplats eller annan reglerad marknad

21 § Vid ett publikt aktiebolags överlåtelse av egna aktier på annat sätt än som anges i 18 § tillämpas

1. vad som gäller om tillskottsemission i:

10 kap. 3 § första stycket om beslutanderätt,

12 kap. 1 § första stycket om företrädesrätt,

10 kap. 5 och 6 §§ om emissionsbevis m.m.,

10 kap. 7 § om försäljning av udda företrädesrätter,

12 kap. 3, 9, 12 och 13 §§ om förslag till beslut m.m.,

12 kap. 10 och 11 §§ om information om apport m.m.,

12 kap. 14 § om kungörelse m.m.,

12 kap. 15 § om aktieteckning,

12 kap. 17 § om tilldelning av aktier m.m., samt

12 kap. 26 §, 27 § första stycket och andra stycket första och andra meningen, 28 §, 30 § första stycket samt 31 och 32 §§ om styrelsens beslut om nyemission,

2. vad som enligt 13 kap. om vissa riktade emissioner m.m. gäller vid tillskottsemission eller överlåtelse av aktier.

22 § I fall som anges i 21 § skall ett beslut om överlåtelse av egna aktier innehålla uppgifter om

1. det högsta antal aktier, i förekommande fall fördelat på aktieslag, som skall överlåtas,

2. den företrädesrätt att förvärva aktier som tillkommer aktieägarna eller annan eller vem som annars får förvärva aktier,

3. den tid inom vilken aktieägare kan utnyttja sin företrädesrätt,

4. den tid inom vilken aktierna skall betalas eller, i förekommande fall, det förhållandet att teckning skall ske genom betalning,

5. den fördelningsgrund som styrelsen vid överteckning skall tillämpa beträffande aktier som inte tecknas med företrädesrätt, och

6. det belopp som skall betalas för en aktie.

I förekommande fall skall ett beslut enligt första stycket även innehålla

1. ett förordnande som avses i 10 kap. 7 §,

2. ett förordnande om att kuponger som hör till aktiebrevens skall användas som teckningsrättsbevis,

3. en bestämmelse om apport eller att aktie skall tecknas med kvittningsrätt eller med andra villkor, samt

4. upplysningar om att redogörelse och yttrande som avses i 12 kap. 9 och 10 §§ har avgetts.

I avstämningsbolag skall en avstämningsdag anges i beslutet, om aktieägare skall ha företrädesrätt att förvärva aktier. Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än tre veckor från det att beslutet har kungjorts enligt 12 kap. 14 §.

Den tid som anges i första stycket 3 får inte understiga två veckor från utfärdandet av kungörelse enligt 12 kap. 14 § eller, om samtliga aktieägare har varit företrädna vid den bolagsstämma som har beslutat om överlåtelsen, från beslutet eller, i fråga om avstämningsbolag, från avstämningsdagen.

Dotterföretags förvärv och innehav av aktier i moderbolag

23 § Ett dotterföretag får inte förvärva aktier i moderbolag. Ett avtal som strider mot detta förbud är ogiltigt.

Trots vad som sägs i första stycket får ett dotterföretag förvärva aktier i moderbolag i fall som avses i 4 § 1, 2 och 4.

24 § Om ett dotterföretag har förvärvat aktier i moderbolaget med stöd av 23 § andra stycket, gäller bestämmelserna i 5 §.

25 § Om ett aktiebolag har blivit moderbolag och dess dotterföretag innehar aktier i moderbolaget, skall bestämmelserna i 5 § tillämpas på dessa aktier. Aktierna skall därvid avyttras senast tre år efter det att koncernförhållandet uppstod.

Förvärv och överlåtelse av egna teckningsoptioner och konvertibler

26 § Vid aktiebolags förvärv av egna teckningsoptioner eller konvertibler får det belopp som avser options- eller konverteringsrätten inte överstiga vad som är disponibelt enligt 14 kap. 3 och 4 §§.

27 § Om ett aktiebolag förvärvat en egen konvertibel får denna inte överlåtas av bolaget.

28 § Senast tre månader efter det att bolaget förvärvat egna konvertibler skall styrelsen för registrering anmäla hur många konvertibler som på grund av 27 § upphört att gälla. Om förvärven skett på grund av ett erbjudande som gäller för längre tid än ett år, skall anmälan göras senast tre månader efter utgången av varje räkenskapsår under vilket förvärvet har skett.

17 kap. Minskning av aktiekapitalet och reservfonden

Minskning av aktiekapitalet genom beslut av bolagsstämma

Minskningens ändamål

1 § Minskning av aktiekapitalet får ske för

1. täckning av förlust, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,
2. avsättning till fritt eget kapital, samt
3. återbetalning till aktieägarna.

Om minskning av aktiekapitalet enligt förbehåll i bolagsordningen finns bestämmelser i 23–26 §§. Bilaga 6

Minskningmetoder

2 § Minskning av aktiekapitalet kan genomföras med eller utan indragning av aktier.

Beslutsordning vid minskning av aktiekapitalet

3 § Beslut om minskning av aktiekapitalet fattas av bolagsstämman, om inte annat följer av 23 §.

Om ett förslag till beslut om minskning av aktiekapitalet inte skulle vara förenligt med bolagsordningen, skall beslut om erforderlig ändring av denna fattas innan bolagsstämman beslutar om minskningen.

Majoritetskrav

4 § Ett beslut av bolagsstämman om minskning av aktiekapitalet är giltigt endast om det har biträttats av aktieägare med minst två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna.

Innebär minskningen att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet giltigt, om det har biträttats av samtliga aktieägare som är närvarande vid bolagsstämman och dessa tillsammans företräder minst nio tiondelar av aktierna i bolaget. I följande fall räcker det för giltigt beslut att det har biträttats av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna, nämligen om

1. minskningen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtycke till minskningen lämnas av samtliga vid bolagsstämman närvarande ägare av sådana aktier och dessa ägare tillsammans företräder minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier, eller

2. minskningen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de vid bolagsstämman företrädde aktierna av detta slag samtycker till minskningen.

Förslag till beslut om minskning av aktiekapitalet

5 § Inför bolagsstämma som skall pröva fråga om minskning av aktiekapitalet skall styrelsen eller, om förslaget väcks av någon annan, förslagsställaren upprätta ett förslag till beslut som anger:

1. minskningsändamålet,
2. det belopp eller högsta belopp, varmed aktiekapitalet skall sättas ned, eller det lägsta och högsta beloppet för minskningen, samt
3. minskningsmetoden.

I förekommande fall skall också anges:

4. vilka aktier som skall dras in, och
5. att minskningsbeslutet förutsätter ändring av bolagsordningen.

6 § Skall minskning av aktiekapitalet ske för återbetalning till aktieägarna genom att aktier dras in (inlösen) skall, utöver vad som följer av 5 §, följande anges i förslaget till beslut:

1. den rätt att få aktier inlösta som tillkommer aktieägarna,
2. den tid inom vilken anmälan för inlösen skall göras,
3. det belopp som skall betalas för varje aktie som löses in, i förekommande fall med angivande av hur stor del av beloppet som överstiger aktiens andel av aktiekapitalet,
4. den tid inom vilken de inlösta aktierna skall betalas, eller i förekommande fall att anmälan för inlösen skall ske mot ingivande av aktiebrevet för erhållande av betalning.

I förekommande fall skall också anges:

5. att anmälan för inlösen skall ske genom ingivande av till aktiebrevet hörande kuponger,
6. att inlösta aktier skall betalas med annan egendom än pengar eller i övrigt på villkor som avses i 2 kap. 3 § eller att inlösen skall ske genom kvittning av en bolagets fordran på aktieägaren, samt
7. bemyndigande för styrelsen eller den som styrelsen inom sig utser att innan inlösen påbörjas bestämma med vilket belopp aktiekapitalet skall minskas och det belopp som skall betalas för varje aktie som löses in.

Anmälningstiden får inte understiga två veckor, om inte alla aktieägare som så önskar kan få sina aktier inlösta. I kupongbolag räknas denna tid från det att kungörelse enligt 13 § skett, eller, om samtliga aktieägare varit företrädda på den bolagsstämma som beslutat om minskningen, från beslutet. I avstämningsbolag räknas tiden från avstämningsdagen.

Bemyndigande som avses i första stycket 7 får meddelas bara om aktierna noteras vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad. I avstämningsbolag skall bemyndigandet utformas så att beslut om minskningsbeloppet och det belopp som skall betalas för varje aktie som löses in fattas senast på avstämningsdagen.

Kompletterande information

7 § Om frågan om minskning av aktiekapitalet för återbetalning till aktieägarna skall prövas av annan bolagsstämma än den som skall behandla årsredovisningen, skall i förslag enligt 5 och 6 §§ även anges hur stor del av det fria egna kapitalet enligt den senast fastställda balansräkningen som enligt 14 kap. 4 § finns kvar efter det senast fattade beslutet om värdeöverföring. Till förslaget skall i sådant fall också fogas sådana handlingar som anges i 14 kap. 3 § första stycket tredje meningen.

Särskild redogörelse

8 § I förslaget till beslut skall styrelsen lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av bestämmelse som avses i 6 § första stycket 6. Av redogörelsen skall framgå hur vederlaget för aktierna har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska

synpunkter som därvid har beaktats. Bestämmelserna i 2 kap. 3 och 4 §§ Bilaga 6 skall därvid tillämpas.

Innebär förslaget att inte alla aktieägare kan få aktier inlösta skall skälen för detta anges.

I fall som avses i 16 § första stycket andra meningen skall styrelsens redogörelse innehålla uppgift om hur bolagets bundna egna kapital och aktiekapital skulle komma att påverkas av den föreslagna minskningen och övriga föreslagna åtgärder.

Revisorsgranskning av redogörelse enligt 8 §

9 § Styrelsens redogörelse enligt 8 § skall granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor.

Revisorns yttrande skall fogas till förslaget.

Avstämningsdag

10 § Om bolagsstämman i avstämningsbolag skall pröva fråga om minskning av aktiekapitalet för återbetalning till aktieägarna skall ske genom indragning av aktier, skall i kallelsen till bolagsstämman lämnas förslag till avstämningsdag eller förslag om att bolagsstämman skall bemyndiga styrelsen att fastställa avstämningsdagen. Avstämningsdagen får inte infalla tidigare än en vecka från det beslutet kungjorts enligt 13 § och inte senare än dagen före nästkommande ordinarie bolagsstämma.

Tillhandahållande av förslag till beslut m.m.

11 § Förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som avses i 7–9 §§, skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst två veckor före den bolagsstämma vid vilken frågan om minskning skall prövas. En kopia av handlingarna skall genast sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på bolagsstämman.

Kallelsens innehåll

12 § Kallelsen till bolagsstämman skall ange förslagets huvudsakliga innehåll samt syftet med minskningen av aktiekapitalet.

Kungörande av beslutet och underrättelse

13 § Ett beslut om minskning av aktiekapitalet eller en redogörelse för det väsentliga innehållet i beslutet skall genast kungöras. Om bolaget är ett privat aktiebolag skall kungörelse ske dels i den eller de ortstidningar som styrelsen bestämmer, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Om bolaget är ett publikt aktiebolag skall kungörelse ske dels i en rikstäckande dagstidning, dels i Post- och Inrikes Tidningar. Kungörs inte beslutet i dess

helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var beslutet hålls tillgängligt.

Om bolagsstämman enligt 6 § första stycket 7 bemyndigat styrelsen eller den styrelsen inom sig utser att besluta om vissa minskningsvillkor skall beslut som fattas med stöd av bemyndigandet kungöras med tillämpning av första stycket.

I kupongbolag skall beslut som avses i första och andra styckena genast sändas till aktieägare, vars postadress är känd för bolaget, om aktieägarens aktier kan eller skall dras in.

Kungörelse enligt första och andra styckena och underrättelse enligt tredje stycket behövs inte, om

1. samtliga aktieägare varit företrädare vid den bolagsstämma som beslutat minskningen, eller
2. aktiekapitalet minskas för förlusttäckning.

Registrering

14 § Ett beslut om minskning av aktiekapitalet skall anmälas för registrering inom fyra månader från beslutet.

Om någon anmälan för registrering av beslut om minskning inte har gjorts inom den tid som anges i första stycket eller om Patent- och registreringsverket genom lagakraftvägande beslut avskrivit en sådan anmälan eller vägrat registrering, förfaller beslutet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet minskas.

Förlusttäckning

15 § Skall minskningsbeloppet användas för förlusttäckning, är aktiekapitalet minskat när beslutet registrerats.

Återbetalning till aktieägarna m.m.

16 § Skall minskningsbeloppet helt eller delvis användas för avsättning till fritt eget kapital eller återbetalning till aktieägarna, får bolaget inte verkställa minskningsbeslutet utan Patent- och registreringsverkets eller, i tvistiga fall, rättens tillstånd. Tillstånd behövs dock inte om bolaget samtidigt vidtar åtgärder som medför att varken bolagets bundna egna kapital eller dess aktiekapital minskar till följd av minskningsbeslutet.

I fall då tillstånd krävs skall bolaget skriftligen underrätta sina kända borgenärer om minskningsbeslutet. Underrättelserna skall innehålla uppgift om att bolaget avser att ansöka om tillstånd att verkställa minskningsbeslutet samt uppgift om borgenärernas rätt enligt 19 § att motsätta sig att beslutet verkställs.

Borgenärerna behöver inte underrättas om bolagets revisorer skriftligen uttalar att de inte har funnit att minskningen medför någon fara för borgenärerna. Inte heller behöver underrättelse sändas till borgenär, vars anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag.

17 § Bolaget skall ansöka om tillstånd att verkställa minskningsbeslutet enligt 16 §. Ansökan skall göras hos Patent- och registreringsverket. Den skall ges in inom två månader efter det att minskningsbeslutet registrerats.

Till ansökan skall i förekommande fall fogas ett intyg från bolagets styrelse eller verkställande direktör om att bolagets kända borgenärer har underrättats enligt 16 § andra stycket. Om bolaget inte fogat ett sådant intyg till ansökan, skall Patent- och registreringsverket förelägga bolaget att avhjälpa bristen. Underlåter bolaget detta, skall ansökan avvisas.

Kallelse på bolagets borgenärer

18 § Patent- och registreringsverket skall kalla bolagets borgenärer, med föreläggande för den som vill bestrida ansökan att senast viss dag skriftligen anmäla detta vid påföljd att han annars anses ha medgivit ansökan.

Patent- och registreringsverket skall dock inte kalla borgenär, vars anspråk avser en fordran på lön eller någon annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag.

Genom Patent- och registreringsverkets försorg skall kallelsen skyndsamt kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Patent- och registreringsverket skall vidare skicka en särskild underrättelse om kallelsen till kronofogdemyndigheten i den region där bolaget skall ha sitt säte.

Patent- och registreringsverkets tillstånd till minskning av aktiekapitalet

19 § Om en borgenär som har blivit kallad enligt 18 § bestrider ansökan inom förelagd tid, skall Patent- och registreringsverket överlämna ärendet till rätten i den ort där bolagets styrelse skall ha sitt säte. Har sådant bestridande inte gjorts, skall Patent- och registreringsverket lämna bolaget tillstånd att verkställa minskningsbeslutet.

Rättens tillstånd till minskning av aktiekapitalet

20 § Om ett ärende om tillstånd till verkställande av minskningsbeslut har överlämnats till rätten, skall tillstånd lämnas om det visas att de borgenärer som har bestritt ansökan har fått full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. I annat fall skall ansökan avslås.

Rätten skall underrätta Patent- och registreringsverket om lagakraftvunnet beslut som meddelats med anledning av ansökan.

Registrering

21 § Om ansökan enligt 17 § bifallits, är aktiekapitalet minskat när beslutet registrerats.

22 § Om någon ansökan enligt 17 § om tillstånd att verkställa minskningsbeslutet inte har gjorts inom föreskriven tid eller om Patent- och registreringsverket genom lagakraftägande beslut avskrivit en sådan ansökan eller vägrat registrering, förfaller beslutet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet sätts ned.

Minskning av aktiekapitalet enligt förbehåll i bolagsordningen

Inlösenförbehåll

23 § I aktiebolag, vars aktiekapital kan utan ändring av bolagsordningen bestämmas till ett lägre eller högre belopp, kan i bolagsordningen tas in förbehåll att aktiekapitalet kan minskas genom inlösen av aktier (inlösenförbehåll). Förbehållet får inte utformas så att aktiekapitalet kan minskas under minimikapitalet.

Ett inlösenförbehåll skall ange dels ordningen för inlösen, dels inlösenbeloppet eller grunderna för dess beräkning.

Om förbehållet införs genom ändring av bolagsordningen, får det endast avse aktier som kan tecknas eller ges ut efter det att ändringen registrerats.

Majoritetskrav

24 § Vid beslut om minskning av aktiekapitalet enligt inlösenförbehåll gäller 6 kap. 30 §.

Tillstånd till minskning av aktiekapitalet

25 § Bestämmelserna i 17–22 §§ tillämpas också vid minskning av aktiekapitalet enligt inlösenförbehåll.

Tillstånd till minskning behövs dock inte, om denna

1. genomförs genom inlösen med ett sammanlagt belopp som inte överstiger vad som är disponibelt enligt 14 kap. 3 § första stycket, och
2. ett belopp som motsvarar minskningsbeloppet avsätts till reservfonden.

Registrering

26 § I fall som avses i 25 § andra stycket skall bolaget, när beslut har fattats om inlösen av aktier och avsättning till reservfonden, genast anmäla detta för registrering.

När registrering har skett är aktiekapitalet minskat med de inlösta aktiernas sammanlagda andel av aktiekapitalet.

Minskningsändamål

27 § Minskning av reserfond får ske för

1. täckning av förlust, om förlusten inte kan täckas av fritt eget kapital,
2. ökning av aktiekapitalet genom fondemission, samt
3. annat ändamål, om Patent- och registreringsverket eller rätten med motsvarande tillämpning av 16 § ger tillstånd till minskningen.

Beslutsordning

28 § Beslut om minskning av reservfond fattas av bolagsstämman.

18 kap. Lån från bolaget till aktieägare m.fl.

Lån till aktieägare, styrelseledamot, verkställande direktör m.fl.

1 § Ett aktiebolag får lämna penninglån till den som äger aktier i eller är styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget eller i annat bolag i samma koncern endast under förutsättning att det därefter finns full täckning för det bundna egna kapitalet. Detsamma gäller i fråga om penninglån till

1. make eller sambo till gäldenären,
2. omyndigt barn som står under gäldenärens vårdnad, eller
3. juridisk person över vilken någon som avses i 1 eller 2, ensam eller tillsammans med någon annan som avses där, har ett bestämmande inflytande.

Ett aktiebolag får ställa säkerhet för lån till person som avses i första stycket endast under förutsättning att det därefter finns full täckning för det bundna egna kapitalet.

Även om hinder inte möter enligt första eller andra stycket får ett aktiebolag lämna penninglån eller ställa säkerhet för lån till person som avses i första stycket endast i den mån det med hänsyn till bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt framstår som försvarligt. Därvid skall särskilt beaktas de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet.

Beräkningen enligt första och andra styckena av täckningen för det bundna egna kapitalet sker enligt den senast fastställda balansräkningen med den justeringen att samtliga enligt förevarande paragraf lämnade lån och säkerheter skall behandlas som fordringar utan värde respektive som bolagets skulder.

2 § Trots vad som sägs i 1 § får ett aktiebolag lämna penninglån eller ställa säkerhet om

1. gäldenären är kommun eller landstingskommun,
2. gäldenären är företag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår,
3. lånet är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse och lämnas av affärsmässiga skäl, eller

4. gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i 1 § första stycket 1–3 är aktieägare i bolaget och det sammanlagda aktieinnehavet inte uppgår till en procent av aktiekapitalet.

Med koncern som avses i första stycket 2 likställs en företagsgrupp av motsvarande slag i vilken moderföretaget är

1. en svensk juridisk person som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078), eller
2. en motsvarande utländsk juridisk person med hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

3 § Som aktieinnehav enligt 1 och 2 §§ räknas inte innehav i en värdepappersfond.

Lån till förvärv av aktier i bolaget eller överordnat bolag i samma koncern

4 § Aktiebolag får inte ge förskott, lämna lån eller ställa säkerhet för lån i syfte att gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person skall förvärva aktier i bolaget eller överordnat bolag i samma koncern. Med närstående person avses

1. make eller sambo till gäldenären,
2. omyndigt barn som står under gäldenärens vårdnad, eller
3. juridisk person över vilken någon som avses i 1 eller 2, ensam eller tillsammans med någon annan som avses där, har ett bestämmande inflytande.

5 § Är gäldenären anställd i bolaget eller i ett annat bolag i samma koncern gäller inte förbudet mot förskott, lån eller säkerhet i 4 §, om

1. värdet av det erbjudna förskottet, lånebeloppet eller säkerheten, jämte tidigare förskott, lån och säkerheter enligt denna paragraf från bolaget eller annat bolag i samma koncern inte överstiger ett belopp som motsvarar två gånger gällande prisbasbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, och

2. erbjudandet riktar sig till minst hälften av de anställda i bolaget samt, i fråga om förskott eller lån, innebär att det erbjudna beloppet skall återbetalas inom fem år genom regelbundna amorteringar.

Förskott, lån eller säkerhet enligt första stycket får inte lämnas, om det, efter avdrag för sammanlagda beloppet av sådana förskott, lån och säkerheter, inte finns full täckning för det bundna egna kapitalet.

6 § Som aktieförvärv eller aktieinnehav enligt 4 eller 5 § räknas inte förvärv eller innehav i en värdepappersfond.

7 § I fråga om förskott, lån eller säkerhet för förvärv av aktier i bolaget eller överordnat bolag i samma koncern får skattemyndigheten på ansökan av bolaget medge undantag från 4 § om det behövs på grund av särskilda omständigheter. Vid förvärv av aktier i det bolag som lämnar förskott eller lån eller ställer säkerhet får dock sådant undantag medges endast om bolaget är ett privat aktiebolag.

För aktiebolag som står under Finansinspektionens tillsyn prövas frågor om undantag enligt första stycket av inspektionen.

8 § Bolagets kända borgenärer skall höras över en ansökan som avses i 7 §. Det behöver dock inte ske, om borgenärernas ställning uppenbarligen inte påverkas av att ansökan bifalls. Om en borgenär begär det, skall hans fordran betalas eller betryggande säkerhet ställas för den innan ansökan får bifallas.

9 § Sådana förskott, lån och säkerheter som lämnats med stöd av undantag som meddelats enligt 7 § skall tas upp i en av styrelsen och verkställande direktören för varje räkenskapsår upprättad förteckning, såvida inte tillståndsmyndigheten särskilt föreskrivit att förskottet, lånet eller säkerheten inte behöver tas upp i en sådan förteckning. Förteckningen skall avse dels under räkenskapsåret tillkomna, dels från tidigare räkenskapsår kvarstående förskott, lån och säkerheter. I förteckningen skall anges namnet på de personer till vilka förskott eller lån lämnats eller för vilka säkerhet ställts.

Bolaget skall bevara en förteckning som avses i första stycket under minst tio år efter utgången av det räkenskapsår till vilket förteckningen hänför sig.

Rättsföljderna vid olagligt lämnande av lån eller ställande av säkerhet

10 § Har ett aktiebolag lämnat lån i strid med bestämmelserna i detta kapitel skall lånet genast återbetalas om bolaget visar att motparten insåg eller bort inse att det var olagligt. Har säkerhet ställts i strid med bestämmelserna i detta kapitel gäller rättshandlingen inte mot bolaget om bolaget visar att mottagaren av säkerheten insåg eller bort inse att den var olaglig.

19 kap. Inlösen av minoritetsaktier

Förutsättningar för inlösen

1 § Äger en aktieägare (majoritetsaktieägaren) ensam eller tillsammans med dotterföretag mer än nio tiondelar av aktierna i ett aktiebolag, har han rätt att av de övriga aktieägarna i bolaget lösa in återstående aktier. Den vars aktier kan lösas in har rätt att få sina aktier inlösta av majoritetsaktieägaren.

2 § En majoritetsaktieägare som utnyttjar sin rätt enligt 1 § att lösa in återstående aktier i bolaget har rätt att också lösa in teckningsoptioner och konvertibler som bolaget givit ut. Innehavare av sådan teckningsoption eller konvertibel har rätt att få denna inlöst av majoritetsaktieägaren, även om denne inte utnyttjar sin rätt till inlösen av aktier. Om teckningsoptionen emitterats tillsammans med en skuldförbindelse, omfattar inlösenrätten också skuldförbindelsen under förutsättning att denna och teckningsoptionen befinner sig i samma ägares hand.

Har majoritetsaktieägaren enligt 7 § begärt att tvist om inlösen skall hänskjutas till skiljemän, får teckningsoptionerna eller konvertiblerna inte utnyttjas för teckning eller konvertering förrän inlösentvisten avslutats genom lagakraftägande dom eller beslut.

Bestämmelserna i första stycket skall dock inte tillämpas, om annat föreskrivits i emissionsvillkor som avses i 12 kap. 6 § första stycket 6 eller 8 § första stycket 6.

Lösenbeloppet

3 § Om frågan om lösenbeloppet för aktie som skall lösas in enligt detta kapitel är tvistig, skall lösenbeloppet bestämmas med tillämpning av 4 §.

4 § Lösenbeloppet för aktie skall bestämmas så, att det motsvarar det pris för aktien som kan påräknas vid en försäljning under normala förhållanden. För aktie som är föremål för handel vid börs eller auktoriserad marknadsplats skall lösenbeloppet motsvara det noterade värdet, om inte särskilda skäl föranleder något annat. Lösenbeloppet skall bestämmas efter aktiens värde en dag som inte infaller senare än den dag någon av parterna hänsköt tvisten till prövning av skiljemän.

Har ett yrkande om inlösen av aktie enligt detta kapitel föregåtts av ett offentligt erbjudande att förvärva samtliga aktier som budgivaren inte redan innehar och har detta erbjudande antagits av ägare till mer än nio tiondelar av de med erbjudandet avsedda aktierna, skall lösenbeloppet motsvara det erbjudna vederlaget, om inte särskilda skäl föranleder något annat.

5 § Aktieägare har rätt till ränta på lösenbeloppet från den dag någon av parterna hänsköt tvisten till prövning av skiljemän till dess att lösenbeloppet fastställs genom lagakraftäggande dom. Räntan skall motsvara den av Riksgäldskontoret fastställda, vid varje tid gällande statslåneräntan.

Prövning av inlösentvist

6 § En tvist om huruvida rätt eller skyldighet till inlösen föreligger eller om lösenbeloppet, skall prövas av tre skiljemän. Om inte något annat följer av bestämmelserna i detta kapitel, gäller i fråga om skiljemännen och förfarandet inför dem i tillämpliga delar vad som är föreskrivet i lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

Om talan mot skiljedomen finns bestämmelser i 20 §.

Särskilda bestämmelser om förfarandet när majoritetsaktieägare hänskjutit tvisten till prövning av skiljemän

7 § Om en majoritetsaktieägare vill lösa in aktier i ett bolag enligt 1 § och överenskommelse om detta inte kan träffas, skall han hos bolagets styrelse skriftligen begära att tvisten hänskjuts till skiljemän och uppge sin skiljeman. Bolagets styrelse skall genast efter en begäran enligt första stycket genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar och den eller de tidningar som styrelsen bestämmer anmoda aktieägare, mot vilka lösningsanspråket riktas, att skriftligen uppge sin skiljeman till bolaget senast två veckor från kungörelsen. Anmodan skall även genom brev

sändas till varje sådan aktieägare, om hans postadress är känd för bolaget.

Har majoritetsaktieägaren hänskjutit såväl en tvist om inlösen av aktier som en sådan tvist avseende konvertibler eller teckningsoptioner till prövning av skiljemän, skall tvisterna handläggas i samma skiljeförfarande.

8 § Har inte samtliga i aktieboken införda aktieägare, mot vilka lösningsanspråket riktas, inom föreskriven tid uppgivit en gemensam skiljeman, skall bolaget hos rätten i den ort där styrelsen har sitt säte begära förordnande av god man. Rätten skall skyndsamt pröva bolagets begäran. Den gode mannen skall utse en gemensam skiljeman för aktieägarna och underrätta bolagets styrelse om vem som utsetts.

9 § Den gode mannen skall i tvisten bevaka frånvarande aktieägares rätt. Utöver vad som särskilt anges i denna lag, gäller om den gode mannens behörighet vad som föreskrivs i 12 kap. 14 § första stycket 2–6 rättegångsbalken.

10 § Sedan skiljemännen utsetts, skall de anmoda de aktieägare som själva önskar föra sin talan, att inom två veckor anmäla detta till skiljenämndens ordförande. I fråga om denna anmodan skall 7 § andra stycket tillämpas.

11 § Prövas en tvist om inlösen enligt 1 § av skiljemän eller domstol och är parterna överens om att lösningsrätt föreligger eller förklaras genom lagakraftvunnen dom att sådan rätt är för handen utan att lösenbeloppet samtidigt fastställs, är ägarna till de aktier som skall lösas in skyldiga att till majoritetsaktieägaren överlämna sina aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller, när det är fråga om aktier i avstämningsbolag, att låta majoritetsaktieägaren registreras som ägare till aktierna enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller endast under förutsättning att majoritetsaktieägaren ställer av skiljemännen eller, om tvisten prövas av domstol, av domstolen godkänd säkerhet för kommande lösenbelopp jämte ränta.

Mot beslut i fråga om godkännande av säkerhet enligt andra stycket får talan inte föras.

12 § När aktieägare på grund av 11 § första stycket överlämnar aktiebrev till majoritetsaktieägaren, är denne skyldig att till aktieägaren lämna ett skriftligt bevis om aktieägarens rätt till kommande lösenbelopp jämte ränta (lösenbevis). Av lösenbeviset skall framgå att det utställts av majoritetsaktieägaren, den betalningsberättigade aktieägarens namn samt det antal aktier, i förekommande fall med angivande av aktieslag, för vilka han är berättigad att uppbära lösenbelopp.

I avstämningsbolag är majoritetsaktieägaren, när han på grund av 11 § första stycket registreras som ägare till aktier, skyldig att i enlighet med lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument låta registrera aktieägarens rätt till kommande lösenbelopp jämte ränta.

13 § Har aktiebrev eller lösenbevis inte överlämnats till majoritetsaktieägaren inom en månad från den dag dom avseende lösenbeloppet vann laga kraft eller är, i fråga om avstämningsbolag, aktieägare i sådant bolag okänd, skall majoritetsaktieägaren utan dröjsmål låta nedsätta lösenbeloppet för sådan aktie eller för aktie som avses med sådant lösenbevis enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet. Därvid får förbehåll om rätt att återta det nedsatta beloppet inte göras.

I avstämningsbolag är majoritetsaktieägaren, när dom avseende lösenbelopp vunnit laga kraft, skyldig att betala ut lösenbeloppet till den som enligt 17 § andra stycket har rätt till betalning.

14 § Om säkerhet ställts enligt 11 § eller nedsättning skett enligt 13 §, är majoritetsaktieägaren ägare till aktierna. Innan aktiebrev i ett bolag överlämnats till majoritetsaktieägaren medför aktiebrev i sådant fall endast rätt för innehavaren att mot överlämnande av aktiebrev till majoritetsaktieägaren eller länsstyrelsen få ut lösenbeloppet jämte ränta.

15 § Har aktiebrev inte överlämnats inom en månad från det att majoritetsaktieägaren blivit ägare till aktien, får nytt aktiebrev utfärdas till majoritetsaktieägaren. Det nya aktiebrevet skall innehålla uppgift om att det ersätter äldre brev. Om det äldre aktiebrevet därefter överlämnas till majoritetsaktieägaren, skall det överlämnas till bolaget för att makuleras.

Aktier i avstämningsbolag skall i fall som avses i 14 § första meningen på begäran av majoritetsaktieägaren registreras med denne som ägare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

Dom i inlösentvist

16 § Är frågan om majoritetsaktieägarens rätt eller skyldighet till inlösen tvistig, får skiljemännen på yrkande av part eller den gode mannen avgöra frågan genom särskild skiljedom.

17 § Dom avseende lösenbeloppet skall fastställa vad majoritetsaktieägaren skall betala för varje aktie som skall lösas in. I domen skall majoritetsaktieägaren förpliktas att till den som överlämnar aktiebrev med påskrift om överlåtelse eller överlämnar lösenbevis utge det lösenbelopp som följer av aktiebrevet eller lösenbeviset jämte ränta.

I avstämningsbolag skall betalningsförpliktelsen gälla i förhållande till den som enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument är

1. registrerad som ägare till aktierna, eller
2. antecknad på konto i avstämningsregister som berättigad till lösenbeloppet.

Återkallelse av talan

18 § Om majoritetsaktieägaren återkallar sin talan om inlösen sedan den gode mannen eller aktieägare gått i svaromål, är majoritetsaktieägaren ändå skyldig att på yrkande av den som gått i svaromål lösa in dennes eller, om yrkandet framställts av den gode mannen, frånvarande aktie-

ägares aktier. Detsamma gäller om majoritetsaktieägaren sedan aktieägare eller den gode mannen gått i svaromål underrättar skiljemännen eller, om tvisten prövas av domstol, domstolen att han överlåtit aktier i sådan omfattning att han inte längre är berättigad till inlösen enligt 1 §. I sistnämnda fall får dock yrkande om inlösen framställas endast beträffande aktie som ägdes av någon annan än majoritetsaktieägaren eller dotterföretag till denne den dag majoritetsaktieägaren begärde att tvisten skulle hänskjutas till prövning av skiljemän.

Om majoritetsaktieägaren har ställt säkerhet enligt 11 §, får han inte därefter återkalla sin talan.

Har någon annan än majoritetsaktieägaren hänskjutit tvisten till prövning av skiljemän och återkallar han sin talan, skall tvisten ändå prövas om majoritetsaktieägaren yrkar det.

Kostnaderna för skiljeförfarandet

19 § Kostnaderna för skiljeförfarandet skall bäras av majoritetsaktieägaren, om inte skiljemännen på särskilda skäl ålägger någon annan aktieägare att helt eller delvis svara för dessa kostnader. Som kostnad för skiljeförfarandet anses även ersättning till den gode mannen för arbete och kostnader. Beträffande aktieägares kostnader gäller 18 kap. 8 § rättegångsbalken. I ett bolag vars aktier är noterad vid en svensk eller utländsk börs, en auktoriserad marknadsplats eller någon annan reglerad marknad, har dock aktieägare inte rätt till ersättning för sina kostnader om det noterade värdet av hans aktier inte översteg ett prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring den dag tvisten hänsköts till prövning av skiljemän.

Klander av skiljedom

20 § Part eller god man som är missnöjd med skiljedomen har rätt att väcka talan i Svea hovrätt inom sextio dagar från det han fick del av skiljedomen i original eller bestyrkt kopia.

Prövningstillstånd krävs för att Högsta domstolen skall pröva hovrättens dom eller slutliga beslut.

Rättegångskostnader i Svea hovrätt och Högsta domstolen

21 § I högre rätt svarar majoritetsaktieägaren för sina egna kostnader och för kostnader som uppkommit för motpart eller god man genom att majoritetsaktieägaren fullföljt talan, om inte annat följer av 18 kap. 6 eller 8 § rättegångsbalken. I övrigt gäller 18 kap. rättegångsbalken beträffande skyldigheten att svara för kostnader i högre rätt.

Särskilda bestämmelser om inlösen av teckningsoptioner och konvertibler

22 § I tvist om inlösen av teckningsoptioner eller konvertibler skall 3–7, 10 och 13–21 §§ tillämpas.

Om en tvist om inlösen avser såväl aktier som teckningsoptioner eller konvertibler och god man har förordnats enligt 8 §, är denne behörig att också företräda frånvarande innehavare av teckningsoptioner eller konvertibler.

20 kap. Fusion

Absorption och kombination

Vad en fusion innebär m.m.

1 § Ett aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av ett annat aktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i det övertagande bolaget varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fusion). Som fusionsvederlag får också lämnas pengar.

Fusion kan ske

1. mellan det övertagande bolaget på ena sidan och ett eller flera överlåtande bolag på den andra (absorption), eller
2. mellan två eller flera överlåtande bolag genom att de bildar ett nytt, övertagande bolag (kombination).

Fusion får ske endast om bolagen har samma redovisningsvaluta.

Fusion när det överlåtande bolaget gått i likvidation

2 § Fusion får ske även om överlåtande bolag har gått i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fusionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fusionsplanen har blivit gällande i bolaget, läggas fram på bolagsstämman. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 22 kap. 38 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 18 § har registrerats eller registrering enligt 27 § har skett.

3 § Innehavare av teckningsoptioner, konvertibler, kapitalandelsbevis, vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag skall i det övertagande bolaget ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fusionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget.

Fusionsplan

4 § Styrelserna för överlåtande och, vid absorption, övertagande bolag skall upprätta en gemensam, dagtecknad fusionsplan. Planen skall under-tecknas av styrelsen i vart och ett av bolagen. I planen skall det för varje bolag anges

1. firma, bolagskategori, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,

2. hur många aktier i det övertagande bolaget som skall lämnas för ett angivet antal aktier i överlåtande bolag samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fusionsvederlag,

3. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fusionsvederlaget,

4. från vilken tid och på vilka villkor de aktier som lämnas som fusionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,

5. den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning,

6. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

7. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i överlåtande eller övertagande bolag.

Till fusionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsredovisningar för de senaste tre räkenskapsåren samt

2. uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) eller, i förekommande fall, 9 kap. 3 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag som infaller tidigast tre månader innan fusionsplanen upprättas.

5 § Vid kombination tjänar fusionsplanen som stiftelseurkund för det övertagande bolaget. Planen skall då innehålla en bolagsordning för det övertagande bolaget och ange

1. fullständigt namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelse-datum samt postadress för styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare, revisor, revisorssuppleant, allmän granskare och särskild delgivningsmottagare, samt

2. hur bolagets firma tecknas.

6 § I fusionsplanen skall lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fusionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall framgå hur fusionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Revisors granskning av fusionsplanen

7 § Fusionsplanen skall granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorn skall för varje bolag avge skriftligt yttrande över sin granskning. Av yttrandena skall framgå huruvida fusionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt

och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagens tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. vid absorption, om revisorn vid sin granskning har funnit att fusionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. vid kombination, huruvida de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Revisorns yttranden skall fogas till fusionsplanen.

8 § Styrelsen, verkställande direktören och revisorerna i de bolag som skall delta i fusionen skall ge den revisor som skall verkställa granskning som avses i 7 § tillfälle att utföra sådan granskning i den omfattning denne finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

Registrering av fusionsplanen

9 § Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall det övertagande bolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen ge in planen med därtill fogade handlingar till Patent- och registreringsverket för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 24 kap. 4 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

Bolagsstämmans godkännande av fusionsplanen

10 § Fusionsplanen skall underställas bolagsstämman i samtliga överlåtande bolag.

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i det övertagande bolaget begär det, skall fusionsplanen även underställas bolagsstämman i det övertagande bolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 24 kap. 4 §.

Stämman får hållas tidigast en månad eller, om samtliga fusionerande aktiebolag är privata aktiebolag, tidigast två veckor efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts.

Innan bolagsstämman fattar beslut, skall fusionsplanen med därtill fogade handlingar ha hållits tillgänglig för aktieägarna under minst en månad efter kungörandet eller, om samtliga fusionerande aktiebolag är privata aktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Tillhandahållandet skall ske hos bolaget på den ort där styrelsen har sitt säte. En kopia av planen och därtill fogade handlingar skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Om fusionsplanen inte godkänns i sin helhet av samtliga bolag, är frågan om fusionen förfallen. Bilaga 6

11 § Bolagsstämmans beslut om godkännande av fusionsplanen är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna.

Om ett överlåtande bolag är ett publikt aktiebolag och det övertagande bolaget är ett privat aktiebolag, är det publika aktiebolagets beslut om godkännande av fusionsplanen giltigt endast om det har biträtts av samtliga på bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna.

Om fusionsplanen innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet om godkännande av planen giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det dock för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna, nämligen om

1. den planerade fusionen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtycke till fusionen lämnas av samtliga vid bolagsstämman närvarande ägare av sådana aktier och dessa ägare tillsammans företräder minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier, eller

2. den planerade fusionen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de vid bolagsstämman företrädde aktierna av detta slag samtycker till fusionen.

Underrättelse av bolagets kända borgenärer

12 § När fusionsplanen har godkänts av bolagen skall vart och ett av dem skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet. Underrättelserna skall innehålla uppgift om att bolaget avser att ansöka om tillstånd att verkställa fusionsplanen samt uppgift om borgenärernas rätt enligt 15 § att motsätta sig att fusionsplanen verkställs.

Borgenärerna i det övertagande bolaget behöver inte underrättas, om revisorerna i yttrande över fusionsplanen har uttalat att de inte har funnit att fusionen medför någon fara för dessa borgenärer. Inte heller behöver underrättelse sändas till borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag.

Ansökan om tillstånd att verkställa fusionsplanen

13 § Det övertagande bolaget eller, vid kombination, det äldsta av de överlåtande bolagen skall ansöka om tillstånd att verkställa planen. Ansökan skall göras hos Patent- och registreringsverket. Den skall ges in inom en månad efter det att fusionsplanen godkänts i samtliga bolag och senast två år efter det att uppgift om fusionsplanens registrering kungjorts enligt 9 §.

Till ansökan skall fogas

1. två kopior av protokollet från bolagsstämman som avses i 10 §,
2. en kopia av fusionsplanen, och
3. intyg från bolagens styrelser eller verkställande direktörer om att bolagens kända borgenärer har underrättats enligt 12 §.

Om sökanden inte fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan, skall Patent- och registreringsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Patent- och registreringsverkets prövning av ansökan

14 § Patent- och registreringsverket skall avslå en ansökan enligt 13 § om

1. fusionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller om prövning av fusionen pågår enligt den lagen, eller
2. det, vid kombination, inte av fusionsplanen framgår att de överlåtande bolagens sammanlagda verkliga värde för det övertagande bolaget uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får Patent- och registreringsverket förklara tillståndsfrågan vilande under högst sex månader.

Kallelse på bolagens borgenärer

15 § Om Patent- och registreringsverket finner att det inte finns något hinder mot ansökan enligt 14 § skall den kalla bolagens borgenärer. Patent- och registreringsverket skall dock inte kalla borgenärerna i det övertagande bolaget om revisor i yttrande över fusionsplanen enligt 7 § har uttalat att han inte har funnit att fusionen medför någon fara för dessa borgenärer. Inte heller skall Patent- och registreringsverket kalla de borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970: 979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag.

Kallelsen skall innehålla föreläggande för den som vill bestrida ansökan att senast viss dag skriftligen anmäla detta vid påföljd att han annars anses ha medgivit ansökan.

Genom Patent- och registreringsverkets försorg skall kallelsen skyndsamt kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Patent- och registreringsverket skall vidare skicka en särskild underrättelse om kallelsen till kronofogdemyndigheten i regionen där bolagen har sitt säte.

16 § Om en borgenär som har blivit kallad enligt 15 § bestrider ansökan inom förelagd tid, skall Patent- och registreringsverket överlämna ärendet till rätten i den ort där styrelsen i det övertagande bolaget skall ha sitt säte. Har sådant bestridande inte gjorts, skall Patent- och registreringsverket lämna bolagen tillstånd att verkställa fusionsplanen.

17 § Om ett ärende om tillstånd till verkställande av fusionsplan har överlämnats till rätten, skall tillstånd lämnas om det visas att de borge-

närer som har bestritt ansökan har fått full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. I annat fall skall ansökan avslås. Bilaga 6

Registrering av fusionen

18 § Styrelsen för det övertagande bolaget skall anmäla fusionen för registrering. Därvid skall styrelsen även för registrering anmäla, vid absorption, aktiekapitalets ökning och, vid kombination, vilka som utsetts till styrelseledamöter och revisorer.

Anmälan ersätter teckningen av aktierna och skall göras senast två månader från Patent- och registreringsverkets tillstånd till verkställighet av fusionsplanen eller, när tillstånd meddelats av rätten, senast två månader från det att rättens beslut har vunnit laga kraft. Till anmälan skall fogas ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor om att överlåtande bolags tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget.

Fusionens rättsverkningar

19 § När en anmälan enligt 18 § har registrerats, är överlåtande bolag upplöst. Överlåtande bolags tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 26 kap. 1–3 §§ övergår samtidigt till det övertagande bolaget och aktieägare i överlåtande bolag blir, om aktier ingår i fusionsvederlaget, aktieägare i det övertagande bolaget.

Trots vad som sägs i första stycket kan ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i ett överlåtande bolag hos styrelsen begära att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 26 kap. 7 §. Därvid skall 6 kap. 13 § andra stycket tillämpas. Om sådan talan väcks, gäller 22 kap. 43 § i tillämpliga delar.

Frågan om fusion förfaller

20 § Om någon ansökan enligt 13 § om tillstånd att verkställa fusionsplanen eller om någon anmälan enligt 18 § för registrering av fusionen inte har gjorts inom föreskriven tid eller om Patent- och registreringsverket genom lagakraftäggande beslut avskrivit en sådan ansökan eller anmälan eller vägrat registrering, förfaller fusionsbeslutet.

Absorption av helägt dotterbolag

Fusionsplan

21 § Om ett moderbolag äger samtliga aktier i ett dotterbolag, kan bolagens styrelser, fatta beslut om att dotterbolaget skall gå upp i moderbolaget. De skall därvid upprätta en fusionsplan. Planen skall för vart och ett av bolagen ange

1. firma, bolagskategori, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,
2. den planerade tidpunkten för dotterbolagets upplösning,

3. vilka rättigheter i moderbolaget som skall tillkomma innehavare av skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i dotterbolaget eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

4. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor.

I fusionsplanen skall det lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömning av fusionens lämplighet för bolagen.

Fusion får ske endast om bolagen har samma redovisningsvaluta.

Revisors granskning av fusionsplanen

22 § Fusionsplanen skall granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Vid granskningen gäller bestämmelserna i 7 §.

Revisorn skall för vart och ett av bolagen lämna skriftligt yttrande över sin granskning. I yttrandet skall revisorn särskilt ange om han vid sin granskning har funnit att fusionen medför någon fara för att borgenärerna i moderbolaget inte skall få sina fordringar betalda.

Revisorns yttranden skall fogas till fusionsplanen.

Registrering av fusionsplanen

23 § Inom en månad från upprättandet av fusionsplanen skall moderbolaget ge in planen med därtill fogade yttranden till Patent- och registreringsverket för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 24 kap. 4 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

Bolagsstämmans godkännande av fusionsplanen

24 § Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i moderbolaget begär det, skall fusionsplanen underställas bolagsstämman i detta bolag. En sådan begäran skall framställas inom två veckor från det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts enligt 24 kap. 4 §.

Bestämmelserna i 10 § tredje och fjärde styckena samt 11 § första stycket skall tillämpas.

Underrättelse av bolagets kända borgenärer

25 § Skall fusionsplanen inte underställas bolagsstämman i moderbolaget enligt 24 § eller har planen godkänts av bolagsstämman åligger det vart och ett av bolagen att skriftligen underrätta sina kända borgenärer om att planen blivit gällande. Därvid tillämpas bestämmelserna i 12 §.

26 § Tidigast en och senast två månader efter det att uppgift om fusionsplanens registrering har kungjorts skall moderbolaget ansöka om tillstånd att verkställa planen. Ansökan skall göras hos Patent- och registreringsverket.

Till ansökan skall fogas

1. en kopia av fusionsplanen,
2. intyg från bolagens styrelser eller verkställande direktörer om att bolagens kända borgenärer underrättats enligt 12 §.

Vid handläggningen av tillståndsärendet gäller bestämmelserna i 13 § tredje stycket samt 15–17 §§. Därvid skall vad som sägs om överlåtande bolag avse dotterbolag och vad som sägs om övertagande bolag avse moderbolag.

Fusionens rättsverkningar

27 § När Patent- och registreringsverket har registrerat beslutet om tillstånd att verkställa fusionsplanen, är dotterbolaget upplöst.

Frågan om fusion förfaller

28 § Om någon ansökan enligt 26 § om tillstånd att verkställa fusionsplanen inte har gjorts inom föreskriven tid eller om Patent- och registreringsverket genom lagakraftägande beslut avskrivit en sådan ansökan eller vägrat registrering, förfaller fusionsbeslutet.

Ogiltighet

29 § Talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan skall i fall som avses i 6 kap. 44 § andra stycket väckas inom sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit en talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fusionsplan, skall fusionen gå åter även om överlåtande bolag har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande bolagets vägnar sedan överlåtande bolag upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar de överlåtande bolagen och, vid absorption, det övertagande bolaget solidariskt.

21 kap. Fission

Vad en fission innebär m.m.

1 § Ett aktiebolags samtliga tillgångar och skulder kan övertas av två eller flera aktiebolag mot vederlag till aktieägarna i det överlåtande bolaget i form av aktier i de övertagande bolagen eller något av dem, varvid det överlåtande bolaget upplöses utan likvidation (fission). Som fissionsvederlag får också lämnas pengar.

Bestämmelserna i detta kapitel om fission får tillämpas också när ett aktiebolag överlåter tillgångar och skulder på ett eller flera andra aktiebolag utan att det överlåtande bolaget upplöses.

Fission när det överlåtande bolaget gått i likvidation

2 § Fission får ske även om det överlåtande bolaget har gått i likvidation, under förutsättning att skifte av bolagets tillgångar inte har påbörjats.

I fall som avses i första stycket skall likvidatorerna, när en fissionsplan har upprättats enligt 4 §, avge slutredovisning över sin förvaltning. Slutredovisningen skall, sedan fissionsplanen har blivit gällande i bolaget, framläggas på bolagsstämman. För slutredovisningen och dess granskning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 22 kap. 38 §.

Likvidationen skall anses avslutad när anmälan enligt 19 § har registrerats.

Övertagande bolags betalningsansvar

3 § För skuld i det överlåtande bolaget som enligt fissionsplanen överförs till övertagande bolag svarar det senare bolaget utan begränsning. Förmår det övertagande bolaget inte betala skulden, svarar de övriga övertagande bolagen solidariskt för skulden, dock högst med ett belopp som för varje bolag motsvarar den nettobehållning som tilldelats bolaget i fissionen.

Innehavare av teckningsoptioner, konvertibler, kapitalandelsbevis, vinstandelsbevis eller andra värdepapper med särskilda rättigheter i det överlåtande bolaget skall i övertagande bolag ha minst motsvarande rättigheter som i det överlåtande bolaget, om de inte enligt fissionsplanen har rätt att få sina värdepapper inlösta av det övertagande bolaget

Fissionsplan

4 § Styrelserna för det överlåtande och de övertagande bolagen skall upprätta en gemensam, dagtecknad fissionsplan. Planen skall under-tecknas av styrelsen i vart och ett av bolagen. I planen skall det för varje bolag anges

1. firma, bolagskategori, organisationsnummer och den ort där styrelsen för de övertagande bolagen skall ha sitt säte,
2. en noggrann beskrivning av de tillgångar och skulder som skall överföras till vart och ett av de övertagande bolagen,
3. hur många aktier i övertagande bolag som skall lämnas för ett angivet antal aktier i det överlåtande bolaget samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fissionsvederlag,
4. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fissionsvederlaget,
5. från vilken tidpunkt och på vilka villkor de aktier som lämnas såsom fissionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,
6. den planerade tidpunkten för det överlåtande bolagets upplösning,
7. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda

rättigheter i det överlåtande bolaget eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,

8. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fissionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i det överlåtande eller i något övertagande bolag.

Till fissionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsredovisningar för de senaste tre räkenskapsåren, samt

2. uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) eller, i förekommande fall, 9 kap. 3 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, om fissionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag som infaller tidigast tre månader innan fissionsplanen upprättas.

5 § Skall de övertagande bolagen eller något av dem bildas i samband med fissionen, tjänar fissionsplanen som stiftelseurkund bolaget. Planen skall då innehålla en bolagsordning för det övertagande bolaget och ange

1. fullständigt namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelse-datum samt postadress för styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare, revisor, revisorssuppleant, allmän granskare och särskild delgivningsmottagare, samt

2. hur bolagets firma tecknas.

6 § I fissionsplanen skall det lämnas en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömningen av fissionens lämplighet för bolagen. Av redogörelsen skall det framgå hur fissionsvederlaget har bestämts och vilka rättsliga och ekonomiska synpunkter som därvid har beaktats. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

Revisors granskning av fissionsplanen

7 § Fissionsplanen skall granskas av en auktoriserad eller godkänd revisor. Granskningen skall vara så omfattande och ingående som god revisionssed kräver. Revisorn skall för varje bolag avge skriftligt yttrande över sin granskning. Av yttrandena skall framgå huruvida fissionsvederlaget och grunderna för dess fördelning har bestämts på ett sakligt och korrekt sätt. Därvid skall anges vilken eller vilka metoder som har använts vid värderingen av bolagens tillgångar och skulder, resultatet av de tillämpade värderingsmetoderna samt deras lämplighet och vilken vikt som har tillmätts dem vid den samlade bedömningen av värdet på vart och ett av bolagen. Särskilda svårigheter att uppskatta värdet av egendomen skall anmärkas.

I yttrandena skall särskilt anges,

1. om revisorn vid sin granskning har funnit att fissionen medför fara för att borgenärerna i det övertagande bolaget inte skall få sina fordringar betalda, och

2. om de övertagande bolagen eller något av dem skall nybildas i samband med fissionen, huruvida den del av det överlåtande bolaget som skall övertas av ett övertagande bolag har ett verkligt värde för det övertagande bolaget som uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Skall bolag bildas i samband med fissionen skall revisorns yttrande även avse öppningsbalansräkningen.

Revisorns yttranden skall fogas till fissionsplanen.

8 § Styrelsen, verkställande direktören och revisor i ett bolag som skall delta i fissionen skall ge den revisor som skall verkställa granskning som avses i 7 § tillfälle att utföra sådan granskning i den omfattning dessa finner det nödvändigt. De skall också lämna de upplysningar och den hjälp som begärs.

Styrelsen i överlåtande bolaget skall genast underrätta styrelsen i övertagande bolag, som inte hållit bolagsstämma som avses i 10 § första stycket, om väsentliga förändringar i överlåtande bolagets tillgångar och skulder som inträffat efter det att fissionsplanen upprättats.

Registrering av fissionsplanen

9 § Inom en månad från upprättandet av fissionsplanen skall det överlåtande bolaget ge in planen med därtill fogade handlingar till Patent- och registreringsverket för registrering. Uppgift om registreringen skall enligt 24 kap. 4 § kungöras. Om planen inte kungörs i sin helhet, skall det i kungörelsen lämnas uppgift om var den hålls tillgänglig.

Bolagsstämmans godkännande av fissionsplanen

10 § Fissionsplanen skall underställas bolagsstämman i det överlåtande bolaget.

Om ägare till minst fem procent av samtliga aktier i ett övertagande bolag begär det, skall fissionsplanen underställas även bolagsstämman i det övertagande bolaget. En sådan begäran skall göras inom två veckor från det att uppgift om fissionsplanens registrering har kungjorts enligt 24 kap. 4 §.

Stämman får hållas tidigast en månad eller, om samtliga fissionerande bolag är privata aktiebolag, tidigast två veckor efter det att uppgift om fissionsplanens registrering har kungjorts.

Innan bolagsstämman fattar beslut, skall fissionsplanen med därtill fogade handlingar ha hållits tillgänglig för aktieägarna under minst en månad efter kungörandet eller, om samtliga fissionerande bolag är privata aktiebolag, minst en vecka efter kungörandet. Tillhandahållandet skall ske hos bolaget på den ort där styrelsen har sitt säte. Planen med därtill fogade handlingar skall genast och utan kostnad sändas till de aktieägare som begär det och uppger sin postadress.

Om underrättelse enligt 8 § andra stycket har lämnats skall styrelsen lämna upplysningar om detta på bolagsstämman innan frågan om godkännande av fissionsplanen avgörs.

Om fissionsplanen inte godkänns i sin helhet av samtliga bolag, är frågan om fissionen förfallen.

11 § Bolagsstämmans beslut om godkännande av fissionsplanen är giltigt endast om det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna.

Om det överlåtande bolaget är ett publikt aktiebolag och de övertagande bolagen eller något av dem är ett privat aktiebolag, är det publika aktiebolagets beslut om godkännande av fissionsplanen giltigt endast om det har biträtts av samtliga på bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna.

Om fissionsplanen innebär att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, är beslutet om godkännande av planen giltigt endast om det har biträtts av samtliga vid bolagsstämman närvarande aktieägare företrädande nio tiondelar av aktierna. I följande fall räcker det dock för giltigt beslut att det har biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid bolagsstämman företrädde aktierna, nämligen om

1. den planerade fissionen försämrar endast viss eller vissa aktiers rätt och samtycke till fissionen lämnas av samtliga vid bolagsstämman närvarande ägare av sådana aktier och dessa ägare tillsammans företräder minst nio tiondelar av alla sålunda berörda aktier, eller

2. den planerade fissionen försämrar endast helt aktieslags rätt och ägare till hälften av alla aktier av detta slag och nio tiondelar av de vid bolagsstämman företrädde aktierna av detta slag samtycker till fissionen.

Underrättelse av bolagets kända borgenärer

12 § När fissionsplanen har godkänts av bolagen skall vart och ett av dem skriftligen underrätta sina kända borgenärer om beslutet. Underrättelserna skall innehålla uppgift om att bolaget avser att ansöka om tillstånd att verkställa fissionsplanen samt uppgift om borgenärernas rätt enligt 15 § att motsätta sig att fissionsplanen verkställs.

Borgenärerna i det övertagande bolaget behöver inte underrättas, om revisorerna i yttrande över fissionsplanen har uttalat att de inte har funnit att fissionen medför någon fara för dessa borgenärer. Inte heller behöver underrättelse sändas till borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970:979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag.

Ansökan om tillstånd att verkställa fissionsplanen

13 § Det överlåtande bolaget skall ansöka om tillstånd att verkställa planen. Ansökan skall göras hos Patent- och registreringsverket. Den skall ges in inom en månad efter det att fissionsplanen har godkänts i

samtliga bolag och senast två år efter det att uppgift om fissionsplanens registrering har kungjorts enligt 9 §.

Till ansökan skall fogas

1. två kopior av protokollet från bolagsstämman som avses i 10 §,
2. en kopia av fissionsplanen, och
3. ett intyg från bolagens styrelser eller verkställande direktörer om att bolagens kända borgenärer har underrättats enligt 12 §.

Om sökanden inte fogat de handlingar som anges i andra stycket till ansökan, skall Patent- och registreringsverket förelägga denne att avhjälpa bristen. Om sökanden inte gör detta, skall ansökan avvisas.

Patent- och registreringsverkets prövning av ansökan

14 § Patent- och registreringsverket skall avslå en ansökan enligt 13 §, om

1. fissionen har förbjudits enligt konkurrenslagen (1993:20) eller om prövning av fissionen pågår enligt den lagen, eller
2. det inte av fissionsplanen framgår att vart och ett av de övertagande bolag, som skall nybildas i samband med fissionen, från det överlåtande bolaget tillförs tillgångar som efter avdrag för de överförda skulderna har ett verkligt värde för det övertagande bolaget som uppgår till minst aktiekapitalet i detta.

Om ansökan inte kan bifallas på grund av att prövning pågår enligt konkurrenslagen och prövningen kan antas bli avslutad inom kort tid, får Patent- och registreringsverket dock förklara tillståndsfrågan vilande under högst sex månader.

Kallelse på bolagens borgenärer

15 § Om Patent- och registreringsverket finner att det inte finns något hinder mot ansökan enligt 13 § skall den kalla bolagens borgenärer. Patent- och registreringsverket skall dock inte kalla borgenärerna i övertagande bolag, om revisor i yttrande över fissionsplanen enligt 7 § har uttalat att han inte har funnit att fissionen medför någon fara för dessa borgenärer. Inte heller skall Patent- och registreringsverket kalla de borgenärer, vilkas anspråk avser en fordran på lön eller annan ersättning som har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen (1970: 979) eller en fordran på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § samma lag.

Kallelsen skall innehålla föreläggande för den som vill bestrida ansökan att senast viss dag skriftligen anmäla detta vid påföljd att han annars anses ha medgivit ansökan.

Genom Patent- och registreringsverkets försorg skall kallelsen skyndsamt kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Patent- och registreringsverket skall vidare skicka en särskild underrättelse om kallelsen till kronofogdemyndigheten i region där bolagen har sitt säte.

16 § Om en borgenär som har blivit kallad enligt 15 § bestrider ansökan inom förelagd tid, skall Patent- och registreringsverket överlämna ärendet till rätten i den ort där styrelsen i det överlåtande bolaget skall ha

sitt säte. Har sådant bestridande inte gjorts, skall Patent- och registreringsverket lämna bolagen tillstånd att verkställa fissionsplanen.

17 § Om ett ärende om tillstånd till verkställande av fissionsplan har överlämnats till rätten, skall tillstånd lämnas, om det visas att de borgenärer som har bestritt ansökan har fått full betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. I annat fall skall ansökan avslås.

Registrering av fissionen

18 § Styrelsen för varje övertagande bolag skall anmäla fissionen för registrering. Är bolaget tidigare infört i aktiebolagsregistret, skall styrelsen för registrering anmäla aktiekapitalets ökning. Om bolaget skall nybildas i samband med fissionen, skall styrelsen för registrering anmäla vilka som utsetts till styrelseledamöter och revisorer.

Anmälan ersätter teckningen av aktierna och skall göras senast två månader från Patent- och registreringsverkets tillstånd till verkställighet av fissionsplanen eller, när tillstånd meddelats av rätten, från det att rättens beslut har vunnit laga kraft. Till anmälan skall fogas ett intyg från en auktoriserad eller godkänd revisor om att det överlåtande bolagets tillgångar har överlämnats till det övertagande bolaget.

Fissionens rättsverkningar

19 § När en anmälan enligt 18 § har registrerats, är det överlåtande bolaget upplöst. Det överlåtande bolagets tillgångar och skulder med undantag för skadeståndsanspråk enligt 26 kap. 1–3 §§ övergår samtidigt till de övertagande bolagen och aktieägare i det överlåtande bolaget blir, om aktier ingår i fissionsvederlaget, aktieägare i övertagande bolag.

Trots vad som sägs i första stycket kan ägare till en tiondel av samtliga aktier i det överlåtande bolaget begära hos styrelsen att det hålls bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 26 kap. 7 §. Därvid skall 6 kap. 12 § andra stycket tillämpas. Om sådan talan väcks, gäller 22 kap. 43 § i tillämpliga delar.

Frågan om fission förfaller

20 § Om någon ansökan enligt 13 § om verkställande av fissionsplanen eller om någon anmälan enligt 18 § för registrering av fusionen inte har gjorts inom föreskriven tid eller om någon ansökan enligt 13 § om tillstånd att verkställa fissionsplanen inte har gjorts inom föreskriven tid eller om Patent- och registreringsverket genom lagakraftägande beslut avskrivit en sådan ansökan eller anmälan eller vägrat registrering, förfaller fusionsbeslutet.

Ogiltighet

21 § Talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fissionsplan skall i fall som avses i 6 kap. 44 § andra stycket väckas inom

sex månader från beslutet. Väcks inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

Om rätten genom lagakraftvunnet avgörande bifallit en talan om upphävande av stämmobeslut om godkännande av fissionsplan, skall fissionen gå åter även om det överlåtande bolaget har upplösts. För förpliktelser som har uppkommit genom någon åtgärd på det övertagande bolagets vägnar sedan det överlåtande bolaget upplösts men innan rättens avgörande har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar, svarar det överlåtande bolaget och de övertagande bolagen solidariskt.

22 kap. Likvidation och konkurs

Likvidationsgrunder m.m.

Frivillig likvidation

1 § Bolagsstämman kan besluta att bolaget skall gå i likvidation.

Att bolaget i vissa fall är skyldigt att gå i likvidation föreskrivs i 20 och 21 §§.

2 § Beslut av bolagsstämman om likvidation är giltigt om det har biträtts av aktieägare med mer än hälften av de avgivna rösterna, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

Även om i bolagsordningen föreskrivits kvalificerad majoritet för beslut om likvidation, fattas giltigt beslut om likvidation med enkel majoritet, när grund för tvångslikvidation enligt 20 eller 21 § föreligger.

3 § Bolagsstämmans beslut om likvidation har verkan omedelbart eller från och med den dag bolagsstämman bestämmer. Denna dag får inte sättas senare än det närmast följande räkenskapsårets första dag. När grund för tvångslikvidation föreligger har beslutet alltid omedelbar verkan.

Förslag till beslut om likvidation

4 § Om bolagsstämma skall pröva fråga om likvidation, skall styrelsen upprätta ett förslag till beslut.

I förslaget skall anges

1. skälen för att likvidera bolaget och vilka alternativ till likvidation som finns,
2. från vilken dag bolaget föreslås gå i likvidation,
3. den beräknade tidpunkten för skifte,
4. skifteslikvidens beräknade storlek, samt
5. i förekommande fall, vem som föreslås till likvidator i anmälan enligt 8 §.

Kompletterande information vid förslag till beslut på extra bolagsstämma

5 § Om extra bolagsstämma skall pröva fråga om likvidation, skall följande handlingar fogas till förslaget till beslut:

1. en kopia av den årsredovisning som innehåller senast fastställda balans- och resultaträkningar, försedd med en anteckning om bolagsstämman beslut om bolagets vinst eller förlust,
2. en kopia av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,
3. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka har inträffat efter det att årsredovisningen lämnades, och
4. ett yttrande av revisorerna över den redogörelse som avses i 3.

Tillhandahållande av förslag till beslut m.m.

6 § Förslaget till beslut, i förekommande fall tillsammans med handlingar som avses i 5 §, skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst två veckor före den bolagsstämma vid vilken frågan om likvidation skall prövas. En kopia av handlingarna skall genast sändas till aktieägare som begär det och uppger sin postadress. Handlingarna skall läggas fram på bolagsstämman.

Kallelsens innehåll

7 § Kallelsen till bolagsstämman skall ange likvidationsförslagets huvudsakliga innehåll.

Registrering

8 § När bolagsstämman har fattat beslut om likvidation skall styrelsen, verkställande direktören eller den som bolagsstämman utser genast anmäla detta till Patent- och registreringsverket.

Täckningskontroll

Skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning

9 § Styrelsen är skyldig att genast upprätta och låta revisorerna granska en kontrollbalansräkning så snart det finns skäl att antaga att bolagets eget kapital, beräknat enligt 10 §, understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Samma skyldighet föreligger om bolaget vid verkställighet enligt 4 kap. utsökningsbalken befunnits sakna utmättningsbara tillgångar.

Kontrollbalansräkningen skall skrivas under av samtliga styrelseledamöter och av verkställande direktören. Har en avvikande mening om balansräkningen antecknats till styrelsens protokoll, skall yttrandet fogas till balansräkningen. Kontrollbalansräkningen skall innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

Kontrollbalansräkningens innehåll

10 § Kontrollbalansräkningen upprättas enligt tillämplig lag om årsredovisning under antagande att bolagets verksamhet skall fortsätta. Vid beräkningen av det egna kapitalets storlek får följande justeringar göras.

1. Tillgångar får redovisas till försäljningsvärdet med avdrag för försäljningskostnaderna eller, beträffande sådana anläggningstillgångar som undergår fortlöpande värdeminskning, anskaffningsvärdet minskat med erforderliga avskrivningar och nedskrivningar.

2. Skuld på grund av statligt stöd för vilket återbetalningsskyldigheten är beroende av bolagets ekonomiska ställning får utelämnas i kontrollbalansräkningen, om stödet – för det fall att bolaget försätts i konkurs eller går i likvidation – skall återbetalas först sedan övriga skulder betalats.

3. Skuld avseende betalning av framtida skatt får tas upp till nuvärde.

4. Obeskattade reserver delas upp på eget kapital och skuld avseende framtida skatt.

5. Pensionsåtaganden som enligt god redovisningssed kunnat utelämnas i årsredovisningen men som upptagits som skuld i balansräkningen får utelämnas i kontrollbalansräkningen. Det gäller dock inte sådana åtaganden som redovisats under rubriken ”Avsatt till pensioner” och som enligt 7 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. inte får minskas.

Justeringar enligt 1–5 skall redovisas särskilt.

Första kontrollstämman

11 § Visar kontrollbalansräkningen att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet, skall styrelsen snarast möjligt utfärda kallelse till bolagsstämman som har att pröva om bolaget skall gå i likvidation (första kontrollstämman). Därvid skall bestämmelserna i 4–7 §§ tillämpas. Kontrollbalansräkningen skall läggas fram på bolagsstämman.

Andra kontrollstämman

12 § Har första kontrollstämman inte beslutat att bolaget skall gå i likvidation, skall styrelsen upprätta en ny kontrollbalansräkning och sammankalla bolagsstämman för att inom åtta månader från första kontrollstämman på nytt pröva frågan om bolaget skall gå i likvidation (andra kontrollstämman). Därvid skall bestämmelserna i 4–7 §§ tillämpas. Kontrollbalansräkningen skall läggas fram på bolagsstämman.

Ansökan om tvångslikvidation

13 § Godkänner inte den andra kontrollstämman en kontrollbalansräkning som utvisar att det egna kapitalet vid tiden för bolagsstämman uppgår till det registrerade aktiekapitalet, skall styrelsen, om inte bolagsstämman beslutar att bolaget skall gå i likvidation, inom två veckor hos rätten ansöka om att bolaget försätts i likvidation. En sådan ansökan kan även göras av styrelseledamot, verkställande direktör, revisor eller aktieägare.

14 § Om styrelsen underlåtit att

1. i enlighet med 9 § upprätta och låta revisorerna granska en kontrollbalansräkning,

2. i enlighet med 11 § sammankalla en första kontrollstämma, eller

3. i enlighet med 13 § ansöka hos rätten om att bolaget försätts i likvidation,

svarar styrelsens ledamöter solidariskt för de förpliktelser som därefter uppkommer för bolaget. Om verkställande direktören med vetskap om sådan underlåtenhet handlar på bolagets vägnar, svarar han solidariskt med styrelseledamöterna för de förpliktelser som därigenom uppkommer för bolaget.

Styrelseledamot och verkställande direktör svarar dock inte enligt första stycket 1 för en bolagets förpliktelse med mindre fordringsägaren visar att bolagets aktiekapital inte var täckt av eget kapital i den omfattning som avses i 9 § vid den tidpunkt då skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning förelåg.

Ansvar enligt första stycket gäller inte för styrelseledamot som visar att underlåtenheten inte beror på att han varit försumlig.

15 § Solidariskt ansvar enligt 14 § för de förpliktelser som uppkommer för bolaget inträder även för aktieägare som, i fall som avses i 13 §, med vetskap om likvidationsplikten deltar i beslut att fortsätta bolagets verksamhet.

16 § Ansvarighet enligt 14 § och 15 § gäller inte för förpliktelser som uppkommer sedan likvidationsfrågan har hänskjutits till rättens prövning eller sedan en kontrollbalansräkning, som utvisar att bolagets eget kapital uppgår till det registrerade aktiekapitalet, blivit granskad av revisorerna och godkänd av bolagsstämman. Sådan ansvarighet gäller inte heller förpliktelser som uppkommit sedan bolagsstämman eller Patent- och registreringsverket beslutat om likvidation.

Majoritetsmissbruk

17 § Har aktieägare uppsåtligen genom missbruk av sitt inflytande i bolaget medverkat till överträdelse av denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen, kan rätten, om det finns särskilda skäl till det på grund av missbrukets långvarighet eller annan anledning, på talan av ägare till en tiondel av samtliga aktier i bolaget besluta att bolaget skall gå i likvidation.

Har talan väckts enligt första stycket och finns det påtaglig risk att fortsatt missbruk väsentligt förringar kärandens rätt, får rätten förordna en eller flera syssломän att i styrelsens och verkställande direktörens ställe förvalta bolaget till dess frågan om likvidation har blivit slutligt avgjord.

18 § I fall som avses i 17 § kan rätten på yrkande av bolaget i stället för att besluta om likvidation ålägga bolaget att inom viss tid lösa in kärandens aktier. Försummar bolaget att lösa aktierna inom den av rätten

fastställda tiden, skall rätten på talan av den vars aktier skulle ha lösts in besluta att bolaget skall gå i likvidation.

Vid avgörande av frågan om beslut om likvidation eller beslut om inlösen av aktier skall meddelas, skall särskild hänsyn tas till de anställdas och fordringsägarnas intressen. Inlösen enligt första stycket får inte ske, om bolagets eget kapital, beräknat enligt 10 §, efter inlösen skulle understiga hälften av det registrerade aktiekapitalet. Vid beräkningen av bolagets eget kapital skall de aktier som skall lösas in tas upp som tillgång utan värde.

19 § Om en aktieägare, sedan talan enligt 17 § behörigen väckts, för sin del återkallar talan, kan övriga aktieägare som deltagit i väckande av talan fullfölja denna.

Tvångslikvidation

20 § Rätten förordnar att bolaget omedelbart skall gå i likvidation,

1. i fall som avses i 13 §, om bolagsstämman inte fattat beslut som anges där, samt

2. i fall som avses i 17 §, om rätten inte i stället förordnar om inlösen enligt 18 §.

Beslut om likvidation enligt första stycket 1 meddelas inte, om det under ärendets handläggning i tingsrätten visas att bolagsstämman godkänt en kontrollbalansräkning som avses i 13 §. Detsamma gäller om det under angivna tid visas att den i första stycket 2 angivna likvidationsgrunden upphört.

Fråga om likvidation enligt första stycket prövas på ansökan av styrelsen, styrelseledamot, verkställande direktör eller aktieägare eller, i fall som avses i nämnda stycke 1, revisor i bolaget.

21 § Patent- och registreringsverket förordnar att bolaget omedelbart skall gå i likvidation, om

1. bolaget inte på föreskrivet sätt till registret har inkommit med anmälan av sådan behörig styrelse, verkställande direktör, delgivningsbar person eller revisor som skall finnas enligt denna lag,

2. bolaget inte har inkommit till Patent- och registreringsverket med årsredovisning och revisionsberättelse enligt 8 kap. 3 § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554) och, i förekommande fall, koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse enligt 8 kap. 16 § samma lag, inom elva månader från räkenskapsårets utgång,

3. likvidationsskyldighet föreligger enligt bolagsordningen, eller

4. bolaget är i konkurs som avslutats med överskott och bolagsstämman inte inom föreskriven tid fattar beslut om likvidation enligt 48 § andra stycket.

Beslut om likvidation meddelas dock inte, om likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning hos Patent- och registreringsverket och avgift som påförts enligt 26 § har betalats.

Fråga om likvidation enligt första stycket tas upp av Patent- och registreringsverket självmant eller på ansökan av styrelsen, styrelse-

ledamot, verkställande direktör, aktieägare, borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda bolaget.

22 § Om ansökan som avses i 20 § görs, skall rätten genast kalla bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på utsatt dag, då fråga om skyldighet för bolaget att gå i likvidation skall prövas. Kallelsen skall delges bolaget om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 § delgivningslagen (1970:428). Kallelsen skall genom rättens försorg kungöras i Post- och Inrikes Tidningar minst en månad före inställelsedagen.

23 § I ärende enligt 21 § skall Patent- och registreringsverket förelägga bolaget att komma in med skriftligt yttrande eller efterfrågade handlingar till myndigheten inom viss tid. Föreläggandet skall delges bolaget, om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ delgivningslagen (1970:428). Föreläggandet skall genom Patent- och registreringsverkets försorg kungöras i Post- och Inrikes Tidningar minst en månad före utgången av den utsatta tiden.

24 § När en ansökan om likvidation eller om utseende av likvidator har kommit in till rätten skall detta genast anmälas till Patent- och registreringsverket. Rätten skall också anmäla beslut om likvidation och förordnande av likvidator till Patent- och registreringsverket.

25 § Har sökanden haft kostnader för delgivning eller kungörelse samt för expeditioner i ärende enligt 20 eller 21 §, skall ersättning för detta lämnas av bolagets medel, om bolaget förpliktas att gå i likvidation. Sådan ersättning skall också i andra fall lämnas om rätten, eller i fall som avses i 21 §, Patent- och registreringsverket finner det skäligt.

26 § Om Patent- och registreringsverket självmant meddelar bolaget ett likvidationsföreläggande enligt 23 § på den grunden att bolaget inte har anmält behörig styrelse, verkställande direktör, delgivningsbar person eller revisor för registrering, skall bolaget förpliktas att betala en särskild avgift för kostnaderna i likvidationsärendet.

Bolaget får förpliktas betala avgift enligt första stycket endast om Patent- och registreringsverket senast sex veckor innan föreläggandet meddelades har skickat en påminnelse till bolaget på dess senast anmälda postadress om den brist som föreläggandet avser. Påminnelsen skall ha innehållit en upplysning om att bolaget kan bli skyldigt att betala en avgift om bristen inte avhjälpes.

Kommer det fram i likvidationsärendet att det inte fanns grund för tvångslikvidation när föreläggande enligt 23 § meddelades, skall avgiftsbeslutet upphävas.

Bestämmelserna i 8 kap. 9 och 10 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas även i fråga om avgift enligt första stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.

Utseende av likvidator

27 § När anmälan gjorts om att bolagsstämman fattat beslut om att bolaget skall gå i likvidation skall Patent- och registreringsverket genast utse en eller flera likvidatorer.

När en domstol eller Patent- och registreringsverket beslutar att bolaget skall gå i likvidation skall en eller flera likvidatorer samtidigt utses.

Saknar aktiebolag, som gått i likvidation, till registret anmäld behörig likvidator, skall Patent- och registreringsverket förordna en eller flera likvidatorer.

Registrering

28 § Beslut om likvidation och om förordnande av likvidator skall registreras.

Styrelse och verkställande direktör

29 § Likvidator träder i styrelsens och verkställande direktörs ställe och har i uppdrag att genomföra likvidationen. Bestämmelserna om styrelse och styrelseledamöter i denna lag och tillämplig lag om årsredovisning gäller även i fråga om likvidator, om inte annat följer av detta kapitel.

Om bolagsstämman beslutat att bolaget skall gå i likvidation företräds bolaget av styrelsen och, i förekommande fall, verkställande direktören till dess likvidator förordnats.

Revisor

30 § Uppdrag att vara revisor, allmän granskare eller särskild granskare upphör inte genom att bolaget går i likvidation. Bestämmelserna i 8 och 9 kap. skall tillämpas under likvidation. I revisionsberättelsen skall revisorerna uttala sig om huruvida likvidationen enligt deras mening onödigt fördröjs.

Bolagsstämma

31 § I fråga om bolagsstämma under likvidation gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i denna lag om bolagsstämma, i den mån inte annat följer av att bolaget skall gå i likvidation och bestämmelserna i detta kapitel.

Redovisning för tiden före likvidators förordnande

32 § När bolaget gått i likvidation och likvidator förordnats skall styrelsen och verkställande direktören genast avge redovisning för sin förvaltning av bolagets angelägenheter under den tid, för vilken redovisningshandlingar inte förut har lagts fram på bolagsstämma. Redovisningen skall läggas fram på bolagsstämma så snart det kan ske.

Bestämmelserna om årsredovisning i tillämplig lag om årsredovisning samt om revisionsberättelse enligt denna lag skall tillämpas.

Omfattar den tid, för vilken redovisningshandlingar inte förut har lagts fram på bolagsstämma även föregående räkenskapsår, skall särskild redovisning, i moderbolag i förekommande fall omfattande även koncernredovisning, avges för det året.

33 § Likvidatorerna skall genast söka kallelse på bolagets okända borgenärer.

Avveckling av rörelsen

34 § Likvidatorerna skall så snart det kan ske genom försäljning på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt förvandla bolagets egendom till pengar, i den mån det behövs för likvidationen, samt betala bolagets skulder. Bolagets rörelse får fortsättas, om det behövs för en ändamålsenlig avveckling eller för att de anställda skall få skälig tid att skaffa sig ny anställning.

Årsredovisning

35 § Likvidatorerna skall för varje räkenskapsår avge en årsredovisning, som skall läggas fram på ordinarie bolagsstämma för godkännande. I fråga om bolagsstämman och redovisningen skall 6 kap. 7 § andra stycket 1 och 2 denna lag samt 5 kap. 17–23 §§, 6 kap. 2 § och bestämmelserna om finansieringsanalys i 2 kap. 1 § tredje stycket och 6 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) inte tillämpas. I förekommande fall behöver inte heller bestämmelserna i 5 kap. 2 § 3 och 6 kap. 3 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag tillämpas.

I balansräkningen tas det egna kapitalet upp i en post. Aktiekapitalet anges särskilt, i förekommande fall fördelat på olika aktieslag.

En tillgång får inte tas upp till högre värde än den beräknas inbringa efter avdrag för försäljningskostnaderna. Om en tillgång kan beräknas inbringa ett väsentligt högre belopp än det i balansräkningen upptagna värdet, skall det beräknade beloppet anges särskilt vid tillgångsposten. Om en skuld eller likvidationskostnad kan beräknas kräva ett belopp som väsentligt avviker från redovisad skuld skall det beräknade beloppet anges vid skuldposten.

Bestämmelserna i 8 kap. årsredovisningslagen tillämpas på årsredovisning under likvidation. Vad som där sägs om fastställd årsredovisning gäller i stället den godkända årsredovisningen.

Skifte

36 § När den i kallelsen på okända borgenärer utsatta inställeledagen är förbi och alla kända skulder har betalats, skall likvidatorerna skifta bolagets behållna tillgångar. Om en skuld är tvistig eller inte förfallen till betalning eller av annan orsak inte kan betalas, skall erforderliga medel sättas av till betalning av skulden och återstoden skiftas.

I avstämningsbolag bestämmer likvidatorerna avstämningsdag som avses i 4 kap. 18 §. Bilaga 6

Klander av skifte

37 § Aktieägare som vill klandra skiftet skall väcka talan mot bolaget senast tre månader efter det slutredovisning enligt 38 § lades fram på bolagsstämma.

Slutredovisning

38 § Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skall de så snart det kan ske avge slutredovisning för sin förvaltning genom en förvaltningsberättelse rörande likvidationen i dess helhet. Berättelsen skall även innehålla en redogörelse för skiftet. Till berättelsen skall fogas redovisningshandlingar för hela likvidationstiden.

Berättelsen och redovisningshandlingarna skall avlämnas till bolagets revisorer, som inom en månad därefter skall avge en revisionsberättelse över slutredovisningen och förvaltningen under likvidationen.

Efter det revisionsberättelsen avlämnats till likvidatorerna skall denne genast kalla aktieägarna till bolagsstämma för granskning av slutredovisningen. Slutredovisningen med bifogade redovisningshandlingar och revisionsberättelsen skall hållas tillgängliga för och i kopia sändas till aktieägare enligt 6 kap. 16 § och läggas fram på bolagsstämman. Bestyrkta kopior därav skall ges in till Patent- och registreringsverket. Föreskrifterna i 6 kap. 8 § andra stycket 3 och 6 kap. 9 § andra stycket skall tillämpas.

Upplösning

39 § När likvidatorerna lagt fram slutredovisning, är bolaget upplöst. Anmälan därom skall genast göras för registrering.

Preskription

40 § Har aktieägare inte inom fem år efter det slutredovisning lades fram på bolagsstämma anmält sig för att lyfta vad han erhållit vid skiftet, har han förlorat sin rätt till det som i skiftet tillagts honom. Med tillämpning av 43 § skall kvarvarande tillgångar då skiftas mellan bolagets övriga aktieägare. Är tillgångarna av obetydligt värde, kan rätten på anmälan av likvidator förordna att tillgångarna skall tillfalla allmänna arvsfonden.

Skadeståndstalan

41 § Trots vad som sägs i 39 § kan ägare till en tiondel av samtliga aktier hos likvidator påkalla bolagsstämma för behandling av fråga om talan enligt 26 kap. 7 §. Bestämmelsen i 6 kap. 12 § andra stycket skall tillämpas.

42 § Om likvidatorerna finner att bolaget är på obestånd eller inte kan betala likvidationskostnaderna, skall de ansöka om att bolaget försätts i konkurs.

Fortsatt likvidation

43 § Om en tillgång framkommer för bolaget efter dess upplösning enligt 39 § eller om talan väcks mot bolaget eller det av annat skäl uppkommer behov av likvidationsåtgärd, skall likvidationen fortsättas.

Anmälan om fortsatt likvidation skall genast göras av likvidatorerna för registrering. Kallelse till första bolagsstämman efter återupptagandet skall ske enligt bolagsordningen. Dessutom skall skriftlig kallelse sändas till varje aktieägare vars postadress är känd för bolaget.

Är tillgång som avses i första stycket av obetydligt värde, kan rätten på anmälan av likvidatorerna förordna att tillgången skall tillfalla allmänna arvsfonden.

Upphörande av likvidation

44 § Har bolaget trätt i likvidation på grund av bolagsstämmans beslut enligt 1 § eller 48 § andra stycket eller, i fall som avses i 13 §, på grund av rättens beslut, kan bolagsstämman sedan revisorerna avgivit yttrande besluta att likvidationen skall upphöra och bolagets verksamhet återupptas. Sådant beslut får dock inte fattas, om likvidationsanledning på grund av denna lag eller bolagsordningen föreligger eller om bolagets eget kapital beräknat enligt 10 § enligt revisorernas yttrande inte uppgår till det registrerade aktiekapitalet eller om utskiftning ägt rum.

När bolagsstämman fattar beslut enligt första stycket, skall den samtidigt välja styrelse.

Bolagsstämmans beslut om likvidationens upphörande och val av styrelse skall av likvidatorerna genast anmälas för registrering. Beslutet får inte verkställas förrän registrering skett.

45 § Om ett likvidationsbeslut som avses i 1, 20 eller 21 § blivit upphävt genom domstols lagakraftäggande dom eller beslut, skall likvidatorerna genast göra anmälan därom för registrering samt kalla till bolagsstämma för val av styrelse.

46 § När likvidation upphört enligt 44 eller 45 § skall 38 § tillämpas.

Konkurs

47 § Om ett aktiebolag försätts i konkurs eller beslut om företagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion meddelas, skall tingsrätten för registrering underrätta Patent- och registreringsverket om beslutet, vem som har utsetts till konkursförvaltare eller rekonstruktör och vilken tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över förvaltningen.

Under konkursen företräds bolaget som konkursgäldenär av den styrelse och verkställande direktör eller de likvidatorer som finns vid konkursens början. Dock gäller även under konkursen bestämmelserna i denna lag om rätt att avgå, entledigande och nytillsättning.

När en konkurs har avslutats, eller en företagsrekonstruktion enligt lagen om företagsrekonstruktion har upphört, skall tingsrätten för registrering underrätta Patent- och registreringsverket samt i det förra fallet ange om överskott finns eller inte. Tingsrätten skall även för registrering underrätta Patent- och registreringsverket när högre rätt har upphävt ett beslut att försätta bolaget i konkurs eller ett beslut om företagsrekonstruktion.

48 § Om ett aktiebolag är försatt i konkurs och denna avslutas utan överskott, är bolaget upplöst när konkursen avslutas. Finns det efter konkursens avslutande kvar tillgångar som inte omfattas av konkursen, skall på ansökan av den vars rätt berörs därav bolaget gå i likvidation och en eller flera likvidatorer förordnas av rätten. Kallelse till första bolagsstämman skall ske i enlighet med vad som föreskrivs i 43 §.

Om konkurs avslutas med överskott eller läggs ned efter frivillig uppgörelse eller om egendomen i konkursboet återställs till bolaget till följd av att ackord fastställts, skall bolagsstämman inom en månad från det konkursen avslutades besluta att bolaget skall gå i likvidation.

Var bolaget i likvidation när det försattes i konkurs, skall likvidationen fortsättas enligt 43 §, om konkursen avslutas med överskott.

23 kap. Byte av bolagskategori

Byte från privat till publikt aktiebolag

1 § Ett beslut om att ett privat aktiebolag skall bli publikt fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 6 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen.

Om bolagsstämman hålls senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har avgivits, skall det på bolagsstämman läggas fram uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningslagen (1995: 1554) eller, i förekommande fall, 9 kap. 3 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag som infaller tidigast tre månader före dagen för bolagsstämman.

Beslutet får registreras endast om

1. bolagets registrerade aktiekapital uppgår till minst det belopp som anges i 1 kap. 3 § andra eller tredje stycket i fråga om publikt aktiebolag,
2. yttrande företes från en auktoriserad eller godkänd revisor av vilket framgår att bolagets eget kapital uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet, och
3. bolagets firma inte strider mot föreskrifterna i 25 kap. 1 § om publikt aktiebolags firma.

Ett privat aktiebolag skall anses ha blivit publikt, när bolagsordningen uppfyller de bestämmelser som gäller för publika aktiebolag och beslutet om övergång till publikt aktiebolag har blivit registrerat.

2 § Bestämmelserna i 2 kap.14–16 §§ tillämpas också när ett aktiebolag som har blivit publikt enligt 1 § inom två år från registreringen av beslutet träffar avtal som avses i 2 kap. 14 §.

Byte från publikt till privat aktiebolag

3 § Ett beslut om att ett publikt aktiebolag skall bli privat fattas av bolagsstämman enligt bestämmelserna i 6 kap. om beslut om ändring av bolagsordningen. Beslutet är dock giltigt endast om det har biträttas av samtliga aktieägare som är närvarande vid bolagsstämman och dessa tillsammans företräder minst nio tiondelar av samtliga aktier i bolaget.

Beslutet får registreras endast om bolagets firma inte strider mot föreskrifterna i 25 kap. 1 § om privat aktiebolags firma. Ett publikt aktiebolag skall anses ha blivit privat, när bolagsordningen uppfyller de bestämmelser som gäller för privata aktiebolag och beslutet om övergång till privat aktiebolag har blivit registrerat.

24 kap. Registrering, överklagande m.m.

Registreringsmyndighet

1 § Registreringsmyndighet för aktiebolag är Patent- och registreringsverket.

Aktiebolagsregister

2 § Hos Patent- och registreringsverket förs ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning. Hos Finansinspektionen förs ett bankregister enligt 8 kap. 1 § bankrörelselagen (1987:617). När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret skall hänvisningen beträffande bankaktiebolag avse bankregistret.

Registreringsavgifter

3 § Föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av Patent- och registreringsverket.

Kungörande i Post- och Inrikes Tidningar

4 § Patent- och registreringsverket skall utan dröjsmål i Post- och Inrikes Tidningar kungöra vad som införs i aktiebolagsregistret med undantag av registrering av underrättelse enligt 22 kap. 47 §. En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret skall endast ange ändringens art.

5 § Det som enligt denna lag eller särskilda bestämmelser har blivit infört i aktiebolagsregistret skall anses ha kommit till tredje mans kännedom, om det enligt 4 § har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar. Vad som nu sagts gäller dock inte beträffande rättshandlingar eller andra åtgärder som har vidtagits före den sextonde dagen efter kungörandet, om tredje man visar att det var omöjligt för honom att känna till det som kungjorts.

I fråga om rättshandlingar och andra åtgärder vilka har vidtagits innan kungörande som avses i första stycket har skett, kan bolaget inte åberopa det förhållande som blivit eller bort bli infört i registret mot någon annan än den som bolaget visar har känt till förhållandet.

Om det som har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar inte överensstämmer med vad som har införts i aktiebolagsregistret, kan bolaget inte åberopa kungörelsens innehåll mot tredje man. Denne kan dock åberopa kungörelsens innehåll mot bolaget, om bolaget inte visar att han kände till vad som införts i aktiebolagsregistret.

6 § Om en anmälan om vem som har utsetts till styrelseledamot eller verkställande direktör har förts in i aktiebolagsregistret och kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar enligt 4 §, kan bolaget inte mot tredje man åberopa fel eller brister vid beslutet att utse den registrerade personen. Vad som nu sagts gäller dock inte, om bolaget visar att tredje man kände till felet eller bristen.

Handläggning av registreringsärende

7 § Har sökande vid anmälan för registrering inte iakttagit vad som är föreskrivet om anmälan, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidta rättelse. Detsamma gäller, om Patent- och registreringsverket finner att beslut som anmäls för registrering eller handling som bifogas anmälningen inte har tillkommit i behörig ordning eller till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot bolagsordningen eller har i något viktigare hänseende otydlig eller vilseledande avfattning. Om sökanden inte fullgör föreläggandet, skall anmälningen avskrivas. Underrättelse om denna påföljd skall tas in i föreläggandet. Föreligger även efter det yttrande avgivits hinder för registrering och har sökanden haft tillfälle att yttra sig över hindret, skall registrering vägras, om det inte finns anledning att ge sökanden ett nytt föreläggande.

Trots vad som sägs i första stycket får ett bolagsstämmobeslut registreras, om rätten till talan mot beslutet gått förlorad enligt 6 kap. 44 § första stycket.

Underrättelse om beslut

8 § Patent- och registreringsverket skall genast skriftligen underrätta bolaget när Patent- och registreringsverket fattar beslut enligt 17 kap. 22 §, 20 kap. 14 § första stycket, 20 eller 28 §, 21 kap. 14 § första stycket eller 20 §, 22 kap. 26 § eller 27 kap. 2 §.

9 § Om styrelseledamot, verkställande direktör, särskild firmatecknare, annan ställföreträdare för bolaget, revisor eller allmän granskare har försatts i konkurs, fått förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken eller fått näringsförbud, skall Patent- och registreringsverket avföra ställföreträdaren, revisorn eller den allmänne granskaren ur aktiebolagsregistret. Detsamma gäller om godkännandet eller auktorisationen för en revisor upphör att gälla.

Avregistreringen skall vid beslut om konkurs eller tillfälligt näringsförbud ske omedelbart.

Avregistreringen skall också ske omedelbart om det i samband med ett beslut att avslå ansökan om fortsatt godkännande eller auktorisation av revisor eller ett beslut att upphäva godkännande eller auktorisation av revisor har bestämts att beslutet skall gälla omedelbart.

I övrigt skall avregistrering ske sedan beslutet har vunnit laga kraft.

10 § Om avförande av firma ur registret sedan dom om hävande av firmaregistrering vunnit laga kraft finns bestämmelser i firmalagen (1974:156).

Ändring av aktiekapitalet m.m.

11 § Registrering av beslut om ändring av bolagsordningens bestämmelser om aktiekapitalet, maximikapitalet eller minimikapitalet och registrering av beslut om ökning eller minskning av aktiekapitalet skall ske samtidigt, om ändringen av bolagsordningen eller ökningen eller minskningen av aktiekapitalet är nödvändig för att aktiekapitalets storlek skall bli förenlig med bolagsordningen.

Överklagande

12 § En myndighets beslut i tillståndsärende enligt 7 kap. 8, 26 eller 31 § eller 8 kap. 14 § får överklagas till regeringen.

Finansinspektionens beslut enligt 16 kap. 7 § första stycket 2 och 17 § första stycket 2 får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Länsstyrelsens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Ett beslut av Patent- och registreringsverket att avskriva anmälan eller vägra registrering enligt 7 § första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Detsamma gäller ett sådant beslut av Patent- och registreringsverket som avses i 11 §, 17 kap. 13 § andra stycket eller 21 §, 20 kap. 14 § första stycket, 20 och 28 §§, 21 kap. 14 § första stycket och 20 § samt 27 kap. 2 §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

13 § Ett beslut av Patent- och registreringsverket i ärende enligt 20 kap. 21 eller 27 § överklagas till tingsrätten i den ort där bolagets styrelse har sitt säte. Skrivelsen med överklagandet skall ges in till Patent- och registreringsverket inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid överklaganden av Patent- och registreringsverkets beslut i ärenden enligt 22 kap. 21 eller 27 § gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden. Bilaga 6

25 kap. Aktiebolags firma

Firma

1 § Aktiebolags firma skall innehålla ordet aktiebolag eller förkortningen AB. Ett publikt aktiebolags firma skall åtföljas av beteckningen (publ), såvida det inte av bolagets firma framgår att bolaget är publikt.

Firman skall tydligt skilja sig från annan förut i aktiebolagsregistret eller filialregistret införd, ännu bestående firma. Ett privat aktiebolags firma får inte innehålla ordet publikt, och ett publikt aktiebolags firma får inte innehålla ordet privat. För registrering av aktiebolags firma gäller i övrigt vad som föreskrivs i firmalagen (1974:156).

Skall bolagets firma registreras på två eller flera språk, skall varje lydelse anges i bolagsordningen

Bifirma

2 § Bolagets styrelse kan anta bifirma. Vad som sägs i 1 § om firma gäller även bifirma. Orden aktiebolag, privat eller publikt eller förkortningen AB får dock inte tas in i en bifirma.

Underskrifter

3 § Skriftliga handlingar, som utfärdas för ett aktiebolag, skall, om inte firman framgår på annat sätt, undertecknas med bolagets firma. I fråga om publika aktiebolag, vars firma inte innehåller ordet publikt, skall firman därvid åtföljas av beteckningen (publ).

Om styrelsen eller annan ställföreträdare för bolaget har utfärdat en handling utan firmateckning och det inte framgår av dess innehåll att den utfärdats på bolagets vägnar, är de som undertecknat handlingen solidariskt ansvariga för förpliktelse enligt handlingen såsom för egen skuld. Detta gäller dock inte om det av omständigheterna vid handlingens tillkomst framgick att den utfärdades för bolaget och den till vilken handlingen ställts av bolaget får ett behörigen undertecknat godkännande av handlingen utan oskäligt dröjsmål efter det att detta begärts eller personlig ansvarighet gjorts gällande mot undertecknarna.

Brev, fakturor och orderblanketter

4 § Ett aktiebolags brev, fakturor och orderblanketter skall ange bolagets firma, den ort där styrelsen skall ha sitt säte samt bolagets organisationsnummer enligt lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. Om bolaget har trätt i likvidation, skall också detta anges. I fråga om publika aktiebolag, vars firma inte innehåller ordet publikt, skall firman åtföljas av beteckningen (publ).

5 § Om förbud mot användning av firma och om hävande av firma-registrering finns bestämmelser i firmalagen (1974:156).

26 kap. Skadestånd m.m.

Stiftares, styrelseledamots och verkställande direktörs skadeståndsansvar

1 § En stiftare, styrelseledamot eller verkställande direktör som när han fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar bolaget, skall ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas en aktieägare eller någon annan genom överträdelse av denna lag, tillämplig lag om årsredovisning, 2 kap. 1–3 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller 5 kap. 5 c § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller bolagsordningen.

Revisors, allmän granskares och särskild granskares skadeståndsansvar

2 § En revisor, allmän granskare eller särskild granskare är ersättnings-skyldig enligt de grunder som anges i 1 §. Han skall även ersätta skada som uppsåtligen eller av oaktsamhet vållas av hans medhjälpare. I fall som avses i 8 kap. 40 § svarar dock revisorn endast för skada på grund av oriktiga uppgifter som han eller hans medhjälpare har haft skälig anledning att anta var oriktiga.

Om ett registrerat revisionsbolag är revisor eller särskild granskare, är det detta bolag och den för revisionen eller granskningen huvudansvarige som är ersättningsskyldiga.

Aktieägares skadeståndsansvar

3 § En aktieägare skall ersätta skada som han uppsåtligen eller av grov oaktsamhet tillfogar bolaget, en aktieägare eller någon annan genom att medverka till överträdelse av denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen.

Aktieägares inlösen-skyldighet vid missbruk m.m.

4 § Om det är motiverat med hänsyn till faran för fortsatt missbruk och förhållandena i övrigt, är en aktieägare som avses i 3 § också skyldig att lösa in skadelidande aktieägares aktier. Lösenbeloppet skall bestämmas till ett belopp som är skäligt med hänsyn till bolagets ställning och övriga omständigheter.

Jämkning

5 § Om någon är ersättningsskyldig enligt 1–3 §§, kan skadeståndet jämkas efter vad som är skäligt med hänsyn till handlingens art, skadans storlek och omständigheterna i övrigt.

6 § Om flera skall ersätta samma skada, svarar de solidariskt för skadeståndet i den mån inte skadeståndsskyldigheten har jämkats för någon av dem enligt 5 §. Vad någon av dem har betalat i skadestånd får han återkräva av de andra efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Talan om skadestånd till bolaget

7 § Talan om skadestånd till bolaget enligt 1–3 §§ får väckas, om majoriteten eller en minoritet bestående av ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget, vid bolagsstämman har biträtt ett förslag om att väcka en skadeståndstalan eller, när det gäller en styrelseledamot eller den verkställande direktören, har röstat mot ett förslag om ansvarsfrihet.

8 § En uppgörelse i fråga om skadeståndsskyldighet till bolaget får träffas endast av bolagsstämman och endast under förutsättning att inte ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget, röstar mot förslaget om uppgörelse.

Om en aktieägare för skadeståndstalan för bolagets räkning, får en uppgörelse inte träffas utan hans samtycke.

9 § Ägare till minst en tiondel av samtliga aktier i bolaget, får föra talan om skadestånd till bolaget. Om en aktieägare sedan talan har väckts avstår från talan, kan de övriga ändå fullfölja denna.

Den som har väckt talan svarar för rättegångskostnaderna men har rätt till ersättning av bolaget för kostnader som täcks av vad som har kommit bolaget till godo genom rättegången.

Tiden för väckande av talan

10 § Talan för bolagets räkning mot en styrelseledamot eller den verkställande direktören om skadestånd på grund av beslut eller åtgärd under ett räkenskapsår skall väckas senast ett år från det att årsredovisningen och revisionsberättelsen för räkenskapsåret lades fram på bolagsstämman.

11 § Har bolagsstämman beslutat att bevilja ansvarsfrihet eller att inte föra en skadeståndstalan utan att aktieägare till sådant antal som anges i 7 § har röstat emot det eller har tiden för att väcka talan gått ut enligt 10 §, får talan enligt 7 eller 9 § ändå väckas, om det i årsredovisningen eller i revisionsberättelsen eller på annat sätt inte har lämnats i väsentliga hänseenden riktiga och fullständiga uppgifter till bolagsstämman om det beslut eller den åtgärd som talan grundas på. Att tiden för väckande av talan kan vara begränsad även i fall som avses i första stycket framgår av 13 §.

12 § Trots vad som sägs i 7–11 §§ får styrelsen föra en skadeståndstalan som grundas på brott.

13 § Talan för bolagets räkning enligt 1–3 §§ som inte grundas på brott får inte väckas mot Bilaga 6

1. en stiftare sedan fem år har förflutit från bolagets bildande,
2. en styrelseledamot eller den verkställande direktören sedan fem år har förflutit från utgången av det räkenskapsår då beslut eller åtgärder som talan grundas på, fattades eller vidtogs,
3. en revisor sedan fem år har förflutit från utgången av det räkenskapsår som revisionsberättelsen avser,
4. en allmän granskare sedan fem år har förflutit från utgången av det räkenskapsår som granskningsrapporten avser,
5. en särskild granskare sedan fem år har förflutit från den dag när yttrandet över den särskilda granskningen lades fram på bolagsstämman,
6. en aktieägare sedan två år har förflutit från beslut eller åtgärder som talan grundas på.

Konkursbos talerätt

14 § Om bolaget har försatts i konkurs efter en ansökan som har gjorts innan den tid som anges i 13 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1–3 §§ trots att frihet från skadeståndsansvar har inträtt enligt 7, 8 eller 10 §. Efter utgången av den tid som anges i 13 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från edgångssammanträde.

27 kap. Straff och vite

Böter, fängelse

1 § Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som

1. uppsåtligen bryter mot 1 kap. 4 §,
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok eller hålla aktiebok tillgänglig,
3. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 7 kap. 15 § andra meningen, 17 § första stycket eller 18 § andra stycket.

I fall som avses i 8 kap. 37 § och 9 kap. 15 § skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

Vite

2 § Patent- och registreringsverket kan vid vite förelägga verkställande direktören eller styrelseledamot att fullgöra skyldighet enligt denna lag eller annan författning att

1. hos myndigheten göra behörig anmälan för registrering,
2. på bolagets brev, fakturor och orderblanketter lämna sådana uppgifter som anges i 25 kap. 4 §.

Föreläggande enligt första stycket 1 får inte meddelas, om underlåtenheten att göra anmälan medför att bolagsstämmans eller styrelsens beslut förfaller eller bolaget blir skyldigt att gå i likvidation.

Fråga om utdömande av vite prövas av Patent- och registreringsverket.

Härigenom föreskrivs följande

1 § Aktiebolagslagen (2003:000) och denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2 § Genom aktiebolagslagen (2003:000) upphävs

1. aktiebolagslagen (1975:1385),
2. lagen (1975:1386) om införande av aktiebolagslagen (1975:1385).

3 § Förekommer i lag eller någon annan författning hänvisning till föreskrift som ersatts genom bestämmelse i aktiebolagslagen (2003:000) eller denna lag, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

4 § För bolag som registrerats före den 1 januari 2004 gäller aktiebolagslagen (2003:000) med nedan angivna undantag.

5 § Aktiebolag, som bildats innan aktiebolagslagen (2003:000) trätt i kraft, får registreras enligt äldre bestämmelser.

6 § Innehåller bolagsordningen förbehåll om att värdeöverföring skall ske i förhållande till nominella beloppet, gäller bestämmelsen fortfarande varvid aktierna skall anses ha det nominella belopp som gällde vid ikraftträdandet av aktiebolagslagen (2003:000).

7 § Finns i bolag aktier, vilkas röstvärde överstiger tio gånger röstvärdet för aktie av annat slag, får bolaget ge ut aktier med de röstvärden som tillkommer redan utgivna aktier.

8 § Innehåller bolagsordningen förbehåll som avses i 3 kap. 3 § aktiebolagslagen (1975:1385), gäller förbehållet även om det avviker från 3 kap. 18 § aktiebolagslagen (2003:000).

9 § Äldre bestämmelser om uppgifter i aktiebrev gäller fortfarande i fråga om aktiebrev som givits ut före ikraftträdandet av aktiebolagslagen (2003:000).

10 § Vid registrering och verkställande av bolagsstämmobeslut som fattats före ikraftträdandet av aktiebolagslagen (2003:000) gäller äldre bestämmelser.

11 § Om styrelsen före utgången av år 2003 har fattat beslut om nyemission enligt 4 kap. 14 eller 15 §, emission av skuldebrev enligt 5 kap. 8 eller 9 § eller nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385), gäller äldre bestämmelser vid registrering av beslutet.

12 § Har inlösen av aktier enligt 14 kap. 31 § aktiebolagslagen (1975:1385) påkallats före utgången av år 2003, gäller äldre bestämmelser i fråga om förutsättningarna för inlösen, om bestämmande av

lösenbelopp och om förfarandet. Väcks talan mot skiljemännens Bilaga 6
avgörande efter ikraftträdandet av aktiebolagslagen (2003:000), gäller
dock de nya bestämmelserna om sådan talan.

13 § Om en bolagsordning efter utgången av år 2003 strider mot be-
stämmelse i aktiebolagslagen, skall styrelsen till första ordinarie bo-
lagsstämma lägga fram förslag till ändring av bolagsordningen till
överensstämmelse med bestämmelsen.

Förslag till lag om upphävande av lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag, m.m.

Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att lagen (1987:464) om vissa riktade emissioner i aktiemarknadsbolag, m.m. skall upphöra att gälla.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
 2. Bestämmelserna i den upphävda lagen skall dock alltjämt tillämpas vid registrering och verkställighet av bolagsstämmobeslut som fattats före denna lags ikraftträdande.

Härmed föreskrivs att 1 kap. 3 §, 3 kap. 12 och 13 §§, 4 kap. 2, 5, 6, 9, 17, 18 och 19 §§ samt 9 kap. 3 § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §

I denna lag betyder:

central värdepappersförvarare: företag som har auktorisation enligt 2 kap. att kontoföra finansiella instrument i avstämningsregister,

avstämningsbolag: sådant avstämningsbolag som avses i aktiebolagslagen (1975:1385) eller försäkringsrörelselagen (1982:713),

avstämningsbolag: sådant avstämningsbolag som avses i aktiebolagslagen (2003:000) eller försäkringsrörelselagen (1982:713)

emittent: i fråga om aktier aktiebolaget och i fråga om annat finansiellt instrument utgivaren eller utfärdaren av instrumentet,

kontoförande institut: den som av en central värdepappersförvarare medgetts rätt att vidta registreringsåtgärder i avstämningsregister,

finansiellt instrument: detsamma som i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,

skuldförbindelse: ensidig skuldförbindelse avsedd för allmän omsättning,

värdepappersinstitut: detsamma som i 1 kap. 2 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse,

kvalificerat innehav: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet representerar 10 procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

koncern: detsamma som i 1 kap. 5 och 6 §§ aktiebolagslagen, varvid vad som sägs om moderbolag skall tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

koncern: detsamma som i 1 kap. 6 och 7 §§ aktiebolagslagen, varvid vad som sägs om moderbolag skall tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag.

3 kap. Kontoförande institut och förvaltarregistrering

Förvaltarregistrering

12 §

På begäran av den centrala värdepappersförvararen skall en förvaltare lämna uppgifter till värdepappersförvararen om de

På begäran av den centrala värdepappersförvararen skall en förvaltare lämna uppgifter till värdepappersförvararen om de

aktieägare vars aktier han förvaltar. Uppgifterna skall avse aktieägarnas namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress. Förvaltaren skall dessutom ange det antal aktier av olika slag som varje aktieägare äger. Uppgifterna skall avse förhållandena vid den tidpunkt som den centrala värdepappersförvararen bestämmer.

aktieägare vars aktier han förvaltar. Uppgifterna skall avse aktieägarnas namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress. Förvaltaren skall dessutom ange det antal aktier av olika slag som varje aktieägare äger. Uppgifterna skall avse förhållandena vid den tidpunkt som den centrala värdepappersförvararen bestämmer.

Den centrala värdepappersförvararen skall på begäran av ett avstämningsbolag kräva in sådana uppgifter om bolagets aktieägare som avses i första stycket.

Avstämningsbolag har rätt att hos den centrala värdepappersförvararen få tillgång till de uppgifter som har lämnats om bolagets aktieägare.

Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge förvaltare undantag från den uppgiftsskyldighet som följer av första och andra styckena.

13 §

Hos den centrala värdepappersförvararen skall det för varje avstämningsbolag finnas en sammanställning över aktieägare med *mer än femhundra förvaltarregistrerade aktier i bolaget*. Sammanställningen skall innehålla de uppgifter som anges i 12 § första stycket. En utskrift av sammanställningen skall hållas tillgänglig för var och en på bolagets huvudkontor och hos den centrala värdepappersförvararen. Utskriften får inte vara äldre än sex månader. Var och en har rätt att mot ersättning för kostnaderna få en utskrift av sammanställningen från den centrala värdepappersförvararen.

Hos den centrala värdepappersförvararen skall det för varje avstämningsbolag finnas en sammanställning över aktieägare med *förvaltarregistrerade aktier som motsvarar en tusendel eller mer av antalet röster i bolaget*. Sammanställningen skall innehålla de uppgifter som anges i 12 § första stycket. En utskrift av sammanställningen skall hållas tillgänglig för var och en hos bolaget och hos den centrala värdepappersförvararen. Utskriften får inte vara äldre än tre månader. Var och en som begär det har vid var tid rätt att mot ersättning för kostnaderna få en aktuell utskrift av sammanställningen från den centrala värdepappersförvararen.

4 kap. Avstämningsregister och avstämningskonton

2 §

Aktier i ett avstämningsbolag skall vara registrerade i ett avstämningsregister för bolaget. Aktier i svenska bolag som inte är avstämningsbolag får inte registreras i avstämningsregister.

Bestämmelserna i denna lag om aktier i avstämningsbolag tillämpas också på följande rättigheter i sådana bolag, nämligen

1. företrädesrätt att delta i emission som avses i 4 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) och 4 kap. försäkringsrörelselagen (1982:713),

2. rätt på grund av teckning av aktier vid nyemission enligt 4 kap. aktiebolagslagen och 4 kap. försäkringsrörelselagen, samt

3. rätt på grund av nyteckning av aktier enligt 5 kap. aktiebolagslagen.

1. *fondaktierätt och teckningsrätt som avses i 10 kap. 4 eller 6 § aktiebolagslagen (2003:000) samt företrädesrätt att delta i emission som avses i 4 kap. försäkringsrörelselagen (1982:713),*

2. rätt på grund av teckning av aktier enligt 12 kap. aktiebolagslagen och 4 kap. försäkringsrörelselagen utan utnyttjande av teckningsoption, samt

3. rätt på grund av teckning av aktier enligt 12 kap. aktiebolagslagen med utnyttjande av teckningsoption.

5 §

För finansiella instrument som registreras enligt denna lag får inte utfärdas aktiebrev, emissionsbevis, interimbevis eller *optionsbevis* som avses i aktiebolagslagen eller försäkringsrörelselagen eller skuldebrev eller motsvarande handling. Har en sådan handling utfärdats, gäller den inte som förbindelse. Bestämmelserna i aktiebolagslagen gäller inte heller för handlingen.

För finansiella instrument som registreras enligt denna lag får inte utfärdas aktiebrev, emissionsbevis, interimbevis eller *teckningsoptionsbevis* som avses i aktiebolagslagen (2003:000) eller försäkringsrörelselagen eller skuldebrev eller motsvarande handling. Har en sådan handling utfärdats, gäller den inte som förbindelse. Bestämmelserna i aktiebolagslagen gäller inte heller för handlingen.

Första stycket tillämpas inte i fråga om finansiella instrument utfärdade i ett annat land än Sverige.

Om aktiebrev, skuldebrev eller annan motsvarande handling har utfärdats för ett sådant instrument som avses i andra stycket skall handlingen vara inlämnad för förvaring hos den centrala värdepappersförvararen eller för detta företags räkning innan registrering i avstämningsregister får ske, om det inte på annat sätt är säkerställt att handlingen inte kommer i omlopp. Handlingen skall vara kvar i sådant förvar så länge instrumentet är registrerat i avstämningsregister.

6 §

I fråga om aktiebolag som övergår till att bli avstämningsbolag gäller följande. Behörighet att första gången antecknas som aktieägare eller förvaltare på ett avstämningskonto tillkommer den som visar upp ett aktiebrev och enligt 3 kap. 6 § aktiebolagslagen eller på annat sätt styrker sitt förvärv. Aktiebrevet skall makuleras på betryggande sätt av den centrala

I fråga om aktiebolag som övergår till att bli avstämningsbolag gäller följande. Behörighet att första gången antecknas som aktieägare eller förvaltare på ett avstämningskonto tillkommer den som visar upp ett aktiebrev och enligt 5 kap. 10 § aktiebolagslagen (2003:000) eller på annat sätt styrker sitt förvärv. Aktiebrevet skall makuleras på betryggande sätt

värdepappersförvararen. Vad som nu har sagts tillämpas på motsvarande sätt i fråga om interimisbevis och emissionsbevis som utfärdats av ett aktiebolag innan denna lag blev tillämplig på bolaget.

av den centrala värdepappersförvararen. Vad som nu har sagts tillämpas på motsvarande sätt i fråga om interimisbevis och emissionsbevis som utfärdats av ett aktiebolag innan denna lag blev tillämplig på bolaget.

9 §

Om ett emissionsbevis eller *optionsbevis* har utfärdats för en rättighet som avses i 5 kap. aktiebolagslagen innan denna lag blev tillämplig på rättigheten gäller följande. Behörighet att första gången antecknas som ägare eller förvaltare av rättigheten på ett konto för skuldförbindelser tillkommer den som visar upp beviset och enligt 3 kap. 6 § aktiebolagslagen eller på annat sätt styrker sitt förvärv. Beviset skall makuleras på betryggande sätt av den centrala värdepappersförvararen.

Om ett emissionsbevis eller *teckningsoptionsbevis* har utfärdats för en rättighet som avses i 12 kap. aktiebolagslagen (20003:000) innan denna lag blev tillämplig på rättigheten gäller följande. Behörighet att första gången antecknas som ägare eller förvaltare av rättigheten på ett konto för skuldförbindelser tillkommer den som visar upp beviset och enligt 5 kap. 10 § aktiebolagslagen eller på annat sätt styrker sitt förvärv. Beviset skall makuleras på betryggande sätt av den centrala värdepappersförvararen.

Avstämningskonton

17 §

På ett avstämningskonto skall anges

1. kontohavarens namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress,

2. panthavarens namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress,

3. det antal finansiella instrument som kontot omfattar,

4. i förekommande fall att kontohavaren har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar förvaltning av aktierna eller att aktierna företräds av en förvaltare som förordnats enligt 7 kap. 14 a § bankrörelselagen (1987:617), 5 kap. 15 a § lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet, 6 kap. 3 g § lagen (1991: 981) om värdepappersrörelse, 11 kap. 2 h § lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet eller 3 kap. 2 e § försäkringsrörelselagen (1982:713),

5. pantsättning och förekomst av annan särskild rätt som gäller ett finansiellt instrument,

6. konkurs avseende kontohavaren samt utmätning, kvarstad eller betalningssäkring avseende ett finansiellt instrument eller avseende panträtt i detta,

1. kontohavarens namn och personnummer, *organisationsnummer* eller annat identifieringsnummer samt postadress,

2. panthavarens namn och personnummer, *organisationsnummer* eller annat identifieringsnummer samt postadress,

7. inskränkning enligt 13 kap. 19 § andra stycket eller 14 kap. 21 § andra stycket föräldrabalken. Bilaga 6

18 §

Utöver vad som följer av 17 § skall på ett avstämningskonto beträffande aktier anges

1. *aktiernas nominella belopp och* för varje aktie om full betalning har erlagts för aktien till avstämningsbolaget,

2. till vilket slag varje aktie hör, om aktier av olika slag kan finnas enligt bolagsordningen,

3. om en aktie av visst slag kan omvandlas till en aktie av annat slag,

4. *förbehåll att aktieägare eller annan skall vara berättigad att lösa aktie som övergår till ny ägare,* 4. *om en aktie omfattas av förbehåll som avses i 3 kap. 7, 13 eller 18 § aktiebolagslagen (2003:000),*

5. utbetalning som görs vid inlösen av en aktie *eller minskning av aktiens nominella belopp* eller vid skifte av bolagets tillgångar, 5. utbetalning som görs vid inlösen av en aktie eller vid skifte av bolagets tillgångar.

6. inskränkning i rätten att fritt förfoga över en aktie som avses i 3 kap. 12 och 15 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) eller 3 kap. 12 och 15 §§ försäkringsrörelselagen samt namn, personnummer eller annat identifieringsnummer och postadress för den som har en rättighet på grund av en sådan inskränkning. 6. inskränkning i rätten att fritt förfoga över en aktie som avses i 4 kap. 3 § aktiebolagslagen eller 3 kap. 12 och 15 §§ försäkringsrörelselagen *eller annan lag* samt namn och personnummer, *organisationsnummer* eller annat identifieringsnummer och postadress för den som har en rättighet på grund av en sådan inskränkning.

Har utan återbetalning en aktie dragits in *eller det nominella beloppet ändrats*, skall detta anges på kontot så snart som möjligt. *Har någon rätt att i stället för den i aktieboken införde aktieägaren lyfta utdelning och vid fondemission ta emot ny aktie samt att utöva företrädesrätt att delta i emission skall på avstämningskontot antecknas namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress för den berättigade, om denna rätt grundas på*

1. uppdrag

2. pantsättning eller

3. villkor i testamente eller gåvobrev

eller den berättigade är

4. förmyndare för aktieägare

5. god man för aktieägare

6. förvaltare enligt föräldrabalken för aktieägare

7. konkursförvaltare i aktie-

ägares konkurs

8. *kronofogdemyndighet som fattat eller verkställt beslut att aktie skall utmätas, beläggas med kvarstad eller bli föremål för betalningssäkring.*

Anteckning enligt andra stycket görs på begäran av den som med skriftlig handling förmår visa att han har sådan rätt som anges där. Av anteckningen skall framgå vilken slags rätt som den berättigade har. Anteckningen skall tas bort när aktieägaren eller någon annan behörig person visar att rätten upphört.

Har utan återbetalning en aktie dragits in skall detta anges på kontot så snart som möjligt.

19 §

Utöver vad som följer av 17 § skall på ett avstämningskonto be-
träffande skuldförbindelser anges

1. skuldbelopp, valuta och skuldförbindelsernas nominella belopp,
 2. verkställt utbetalning av kapitalbelopp eller ränta,
 3. om utbyte skett av konvertibel fordran enligt 5 kap. aktiebolagslagen,
 4. om utnyttjande skett av optionsrätt vid nyteckning på grund av fordran som är förenad med optionsrätt vid nyteckning enligt 5 kap. aktiebolagslagen,
 5. andra inskränkningar för borgenären att ta emot betalning eller att i övrigt göra betalningsutfästelsen gällande samt namn, personnummer eller annat identifieringsnummer och postadress för den som har en rättighet på grund av en sådan inskränkning.
3. om utbyte skett av konvertibel fordran enligt 12 kap. aktiebolagslagen (2003:000),
 4. om utnyttjande skett av till skuldebrevet hörande optionsrätt vid teckning av aktie enligt 12 kap. aktiebolagslagen,
 5. andra inskränkningar för borgenären att ta emot betalning eller att i övrigt göra betalningsutfästelsen gällande samt namn och personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer och postadress för den som har en rättighet på grund av en sådan inskränkning.

9 kap. Tillsyn

3 §

Auktorisation som central värdepappersförvarare skall återkallas av Finansinspektionen, om

1. värdepappersförvararen genom att överträda denna lag eller någon föreskrift som har meddelats med stöd av lagen eller på annat sätt visat sig olämplig att utöva verksamheten,

2. värdepappersförvararen inte bedriver sådan verksamhet som auktorisationen avser,

3. såvitt gäller ett svenskt aktiebolag, bolagets egna kapital understiger två tredjedelar av det registrerade aktiekapitalet och bristen inte har täckts inom tre månader från det att den blev känd för bolaget, eller

4. någon som ingår i värdepappersförvararens styrelse eller är verkställande direktör eller dennes ställföreträdare inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 2 § första stycket 4.

Om det är tillräckligt får Finansinspektionen i fall som avses i första stycket 1 meddela varning i stället för att återkalla auktorisationen.

Vid tillämpning av första stycket 3 skall det egna kapitalet beräknas enligt 13 kap. 2 § tredje stycket *aktiebolagslagen (1975: 1385)*. Vid tillämpning av första stycket 3 skall det egna kapitalet beräknas enligt 22 kap. 10 § *aktiebolagslagen (2003:000)*.

I fall som avses i första stycket 4 får auktorisationen återkallas bara om Finansinspektionen först invänt mot att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör eller dennes ställföreträdare och om han, efter en av inspektionen bestämd tid av högst tre månader, fortfarande finns kvar i styrelsen eller är verkställande direktör eller dennes ställföreträdare.

Vid återkallelse av auktorisation får Finansinspektionen besluta om hur verksamheten skall avvecklas.

Härmed föreskrivs i fråga om lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

dels att 2 kap. 4–6 §§ skall betecknas 2 kap. 14–16 §§,

dels att 2 kap. 1–3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att i 2 kap. skall införas nya paragrafer 4–13 §§ samt närmast före 2 kap. 1 och 4 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 2 kap. 14 § skall införas rubriken ”Registrering och offentliggörande av prospekt”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Gemensamma bestämmelser om prospekt

1 §¹

Vid emissioner som avses i 2 § och erbjudanden som avses i 3 §, som är riktade till en *öppen* krets, skall prospekt upprättas om summan av de belopp som till följd av emissionen eller erbjudandet kan komma att erläggas uppgår till minst 300 000 kronor. Ett sådant prospekt skall innehålla de upplysningar som, med hänsyn till de finansiella instrument som avses, behövs för en välgrundad bedömning av emissionen eller erbjudandet.

Prospekt behöver inte upprättas om

1. emissionen *eller* erbjudandet görs av en stat inom EES,

2. emissionen eller erbjudandet avser andelar i en värdepappersfond eller i ett utländskt fondföretag med säte i ett land inom EES,

3. emissionen eller erbjudandet avser fordringsrätter med kortare löptid än ett år,

4. lägsta beloppet som skall erläggas av en enskild investerare är 300 000 kronor eller mer.

Vid emissioner som avses i 2 § och erbjudanden som avses i 3 §, som är riktade till en *vidare* krets, skall prospekt upprättas om summan av de belopp som till följd av emissionen eller erbjudandet kan komma att erläggas uppgår till minst 300 000 kronor. Ett sådant prospekt skall innehålla de upplysningar som, med hänsyn till de finansiella instrument som avses, behövs för en välgrundad bedömning av emissionen eller erbjudandet.

Prospekt behöver inte upprättas om

1. emissionen görs av en stat inom EES,

2. *erbjudandet lämnas av en stat inom EES och inte avser fondpapper som givits ut av ett publikt aktieföretag, eller ett publikt försäkringsaktieföretag,*

3. emissionen eller erbjudandet avser andelar i en värdepappersfond eller i ett utländskt fondföretag med säte i ett land inom EES,

4. emissionen eller erbjudandet

¹ Senaste lydelse 1992:1713.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om ytterligare undantag från skyldigheten att upprätta prospekt.

avser fordringsrätter med kortare löptid än ett år,

5. lägsta beloppet som skall erläggas av en enskild investerare är 300 000 kronor eller mer,

6. *emissionen eller erbjudandet omfattas av ett börsprospekt enligt 5 kap. 5 § lagen (1992: 543) om börs- och clearingverksamhet som i sin helhet godkänts av börser.*

Avser emissionen eller erbjudandet skuldförbindelser, vilka emitteras fortlöpande inom en viss given ram eller återkommande av kreditinstitut som avses i 1 kap. 1 § lagen (1995: 1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, behöver prospekt upprättas endast när skuldförbindelser av samma slag ges ut för första gången.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen får meddela föreskrifter om ytterligare undantag från skyldigheten att upprätta prospekt. *Sådana undantag får inte avse publika aktiebolag eller publika försäkringsaktiebolag eller, vid erbjudande om försäljning av fondpapper, aktieägare i sådana bolag.*

2 §²

Vid emission av fondpapper som inte är inregistrerade eller föremål för ansökan om inregistrering vid en börs, skall utgivaren upprätta prospekt.

Vid emission av fondpapper som inte är inregistrerade eller föremål för ansökan om inregistrering vid en börs, skall utgivaren upprätta prospekt (*emissionsprospekt*).

3 §³

Vid erbjudande om köp eller försäljning av finansiella instrument, skall den som lämnar erbjudandet upprätta prospekt.

Vid erbjudande om köp eller försäljning av finansiella instrument skall den som lämnar erbjudandet upprätta prospekt (*erbjudandeprospekt*), om inte annat följer av 5 §.

² Senaste lydelse 1992:1713.

³ Senaste lydelse 1992:558.

4 §

För publika aktiebolag, och publika försäkringsaktiebolag samt aktieägare i sådana bolag gäller i fråga om emissionsprospekt och erbjudandeprospekt som avser försäljning även bestämmelserna i 5–13 §§.

5 §

När en aktieägare säljer fondpapper som givits ut av bolaget under sådana förhållanden att prospektskyldighet föreligger enligt 3 §, skall prospektet upprättas av bolaget. Aktieägaren skall underätta styrelsen om sin försäljningsavsikt senast sex veckor för den dag då förvärv tidigast avses kunna ske.

6 §

Prospekt skall innehålla

1. balansräkningar avseende utgången av de tre senaste räkenskapsår, för vilka årsredovisning och revisionsberättelse avgivits,

2. resultaträkningar för dessa tre räkenskapsår samt

3. ett sammandrag av de uppgifter som bolaget varit skyldigt att ta in i förvaltningsberättelserna för de tre räkenskapsåren.

Om bolaget är ett publikt aktiebolag och skyldigt att upprätta finansieringsanalys som avses i 2 kap. 1 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995: 1554), skall handlingarna innehålla en sådan analys.

Ett bolag som är skyldigt att upprätta en kapitaltäckningsanalys enligt 2 kap. 1 § tredje stycket lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, skall till handlingarna också foga en sådan.

Bestämmelserna i 3 kap. 5 § andra stycket och tredje stycket

årsredovisningslagen skall Bilaga 6
tillämpas på prospekt.

Om bolaget är moderbolag, skall bolaget i prospektet ta in koncernresultaträkning och koncernbalansräkning för de tre senaste räkenskapsåren. När redovisningshandlingar och andra uppgifter för koncern tas in i prospektet får häremot svarande uppgifter för bolaget utelämnas i den mån de kan anses sakna väsentlig betydelse för bedömningen av de fondpapper bolaget ger ut. Dock får bolagets resultaträkning och balansräkning för det senaste räkenskapsåret enligt första stycket inte utelämnas.

7 §

I prospektet skall upplysning lämnas om sådana för bedömningen av bolagets resultat och ställning viktiga förhållanden och händelser i övrigt av betydelse för bolaget, vilka hänför sig till tiden efter den period som omfattas av de i 6 § angivna handlingarna.

Om bolaget är ett publikt aktiebolag och det offentliggör prospektet senare än åtta månader efter utgången av det senaste räkenskapsår, för vilket årsredovisning och revisionsberättelse avgivits, skall prospektet innehålla uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) och, i förekommande fall, 9 kap. 3 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Dessa uppgifter skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag som infaller tidigast fyra månader innan prospektet offentliggörs enligt 15 §.

8 §

I prospektet skall följande uppgifter lämnas, nämligen

1. kortfattad historik över bolaget och dess verksamhet,

2. redogörelse för bolagets och, om dotterföretag finns, koncernens verksamhet, råvarutillgångar, produkter och driftställen samt för dess ställning inom branschen,

3. uppgifter om bolagets styrelseledamöter, revisorer och ledande befattningshavare och

4. redogörelse för ägar- och rösträttsförhållanden i fråga om bolagets aktier.

Ett bolag som omfattas av lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag skall i prospektet lämna uppgift om kapitaltäckningen enligt nämnda lag och dess betydelse för bolaget.

Uppgifter enligt första stycket 1 får utelämnas av bolag, vilkas fondpapper är noterade vid en börs eller auktoriserad marknadsplats.

9 §

Ett publikt aktiebolag, som vid offentliggörandet av prospektet inte driver någon verksamhet och inte heller har dotterföretag som driver någon verksamhet, behöver i prospektet endast ta med senast fastställda balansräkning, i förekommande fall koncernbalansräkning, upplysningar enligt 8 § 1, 3 och 4 samt redogörelse för den verksamhet bolaget avser att driva.

10 §

Uppgift i prospekt enligt 6 §, 7 § första stycket samt 8 § skall granskas av bolagets revisorer. Deras berättelse över granskningen skall tas in i prospektet.

11 §

Prospekt skall tillhandahållas på de platser där teckning eller inköpsanmälan tas emot före den dag då teckning eller inköp tidigast kan ske.

12 §

Upprättas prospekt med anledning av erbjudande från aktieägare, får bolaget från aktieägaren uppbära ersättning för sina kostnader för prospektet samt för revisionskostnaden. Uppträder flera aktieägare som säljare, skall kostnaderna fördelas mellan dem i förhållande till det antal fondpapper av samma slag, som var och en utjudit till försäljning.

13 §

Upprättar ett bolag vid emission av fondpapper ett emissionsprospekt enligt 2 § eller ett börsprospekt enligt 5 kap. 5 § lagen (1992:534) om börs- och clearingverksamhet eller, vid aktieägars försäljning av fondpapper, ett erbjudandeprospekt enligt 5 §, och är prospektet på grund av uppsåt eller vårdslöshet från bolagets sida, felaktigt eller bristfälligt, svarar bolaget för skada som därigenom vållas den som tecknat eller köpt fondpapper av bolaget, av den aktieägare som gjort erbjudandet eller av det värdepappersinstitut som bolaget eller aktieägaren anlitat för att placera fondpapperen på kapitalmarknaden.

Härmed föreskrivs att det i lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet skall införas en ny paragraf 5 kap. 5 c § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

5 c §

I fråga om börsprospekt som upprättas av publika aktiebolag, eller publika försäkringsaktiebolag tillämpas 2 kap. 5–11 §§ lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.

Om ett börsprospekt avser skuldförbindelser, vilka emitteras av en utgivare som redan har fondpapper inregistrerade vid samma börs, tillämpas dock endast 2 kap. 6, 7 och 10 §§ lagen om handel med finansiella instrument på prospektet. Detsamma gäller om emissionen av skuldförbindelserna har helt eller delvis garanterats av någon som redan har fondpapper inregistrerade vid samma börs. Prospektet skall i sådant fall dessutom innehålla uppgifter enligt 2 kap. 6 och 7 §§ samma lag i fråga om garantigivaren.

Denna paragraf gäller inte börsprospekt avseende skuldförbindelser, vilka emitteras förlöpande inom en viss given ram eller återkommande av kreditinstitut som avses i 1 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1087) om anställningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument

Bilaga 6

Härmed föreskrivs att 15 § lagen (2000:1087) om anställningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Om den som enligt 3 § första stycket 1–3 har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag förvärvar aktier i bolaget, får aktier av samma slag upp till motsvarande antal inte avyttras mot vederlag tidigare än tre månader efter förvärvet.

Detsamma gäller för

1. fysiska och juridiska personer som förvärvar aktier i aktiemarknadsbolaget och vilkas aktier enligt 5 § skall likställas med aktier som innehas av personer som avses i första stycket, samt

2. aktiemarknadsbolag som förvärvar egna aktier.

Vad som sägs i andra stycket 2 skall inte tillämpas vid förvärv av egna aktier med stöd av 4 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller när en tidigare avyttring föreskrivs i lag.

Vad som sägs i andra stycket 2 skall inte tillämpas vid förvärv av egna aktier med stöd av 4 kap. 5 § lagen (1991:981) om värdepappersrörelse eller när en tidigare avyttring föreskrivs i lag *eller om aktierna överläts enligt 16 kap. 21 § aktiebolagslagen (2003:000).*

Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554) Bilaga 6

Härmed föreskrivs i fråga om årsredovisningslagen (1995:1554)
dels att 8 kap. 7 § i skall ha följande lydelse,
dels att Bilaga 1 skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

7 §

Har registrering skett av beslut om att bolaget försatts i konkurs eller trätt i likvidation, får beslut om förseningsavgift inte meddelas.	Har registrering skett av beslut om att bolaget försatts i konkurs, får beslut om förseningsavgift inte meddelas.
---	---

Remissyttranden över Aktiebolagskommitténs delbetänkande Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22)

Bilaga 7

Följande remissinstanser har yttrat sig över delbetänkandet Aktiebolagets kapital (SOU 1997:22). Sveriges Riksbank, Svea hovrätt, Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Göteborg, Bokföringsnämnden, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Revisorsnämnden, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Statskontoret, Styrelserna för allmänna pensionsfonden, Fjärde fondstyrelsen, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet, Handelshögskolan i Stockholm, Konkurrensverket, Närings- och teknikutvecklingsverket, Patent- och registreringsverket, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Svenska arbetsgivarföreningen (SAF), Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Finansbolagens förening, Stockholms handelskammare, Sveriges Industriförbund, Sveriges Köpmannaförbund, Grossistförbundet Svensk Handel, Byggentreprenörerna, Sveriges Ackordscentral, Företagarnas Riksorganisation, Sveriges Försäkringsförbund, Stockholms Fondbörs Aktiebolag, Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag, Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR), Svenska Revisorsamfundet (SRS), Sveriges Redovisningskonsulters Förbund (SRF), Sveriges Bokförings- och Revisionsbyråers Förbund, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Finansanalytikers Förening, Konkursförvaltar-kollegiernas förening, Aktiefrämjandet, Sverige Aktiesparares Riksförbund – Aktiespararna, Landstingsförbundet och Fondbolagens Förening.

Redovisningsrådet, Fristående Sparbankers Riksförbund, Svenska Handelskammarförbundet, OM Stockholm AB, Svenska kommunförbundet, Civilekonomernas Riksförbund och Styrelseakademien har beretts tillfälle men avstått från att lämna synpunkter på förslaget.

Remissyttranden över Aktiebolagskommitténs delbetänkande Vinstutdelning i Aktiebolag (SOU 1997:168)

Följande remissinstanser har yttrat sig över delbetänkandet Vinstutdelning i Aktiebolag (SOU 1997:168). Justitiekanslern, Svea hovrätt, Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Väster-norrlands län, Bokföringsnämnden, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Finansinspektionen, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Allmänna pensionsfonden, Fjärde fondstyrelsen, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Närings- och teknikutvecklingsverket, Patent- och registreringsverket, Landsorganisationen (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Svenska Arbetsgivarföreningen (SAF), Svenska Bankföreningen, Svenska Handelskammarförbundet, Sveriges Industrieförbund, Svensk Handel och Tjänsteföretagen, Företagarnas Riksorganisation, Finansbolagens Förening, Fondbolagens Förening, Sveriges Försäkringsförbund, Stockholms Fondbörs Aktiebolag, Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag, Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR), Svenska Revisorssamfundet (SRS), Sveriges Redovisningskonsulters Förbund (SRF), Sveriges Bokförings- och Revisionsbyråers Förbund, Sveriges advokatsamfund, Finansanalytikernas förening, Konkursförvaltarkollegiernas förening, Svenska Fondhandlareföreningen, Aktiefrämjandet, Sveriges Aktiesparares Riksförbund – Aktiespararna, Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet och Komrev Aktiebolag.

Yttrande har även inkommit från Åke Persson.

Kommerskollegium, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Redovisningsrådet, Sveriges Ackordscentral och OM Stockholm Aktiebolag har beretts tillfälle men avstått från att lämna synpunkter på förslaget.

Remissyttranden över Aktiebolagskommitténs slutbetänkande Ny aktiebolagslag (SOU 2001:1)

Följande remissinstanser har yttrat sig över slutbetänkandet Ny aktiebolagslag (SOU 2001:1). Justitiekanslern, Svea hovrätt, Stockholms tingsrätt, Malmö tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Västernorrlands län, Riksåklagaren, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Datainspektionen, Statskontoret, Revisorsnämnden, Kommerskollegium, Svenska Handelskammarförbundet, Finansinspektionen, Ekonomistyrningsverket, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Kronofogdemyndigheten i Stockholm, Fjärde AP-fonden, Sjätte AP-fonden, Bokföringsnämnden, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Naturvårdsverket, Verket för näringslivsutveckling, Konkurrensverket, Patent- och registreringsverket, Invest in Sweden Agency, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Lerums kommun, Linköpings kommun, Finspångs kommun, Göteborgs kommun, Katrineholms kommun, Vännäs kommun, Värmdö kommun, Svenska Naturskyddsföreningen, Sveriges advokatsamfund, Svensk Handel, Sveriges Industriförbund, Företagarnas Riksorganisation, Sveriges Fastighetsägareförbund, Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR), Svenska Revisorsamfundet (SRS), Sveriges Redovisningskonsulters Förbund (SRF), Sveriges Försäkringsförbund, Svenska journalistförbundet, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Svenska Arbetsgivareföreningen, Landsorganisationen i Sverige, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Näringslivets nämnd för regelgranskning, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Finansbolagens Förening, Fondbolagens Förening, Svenska kreditmannaföreningen, Sveriges Inkassoorganisation, Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag, Aktie Torget i Norden AB, Konkursförvaltarkollegiernas förening, Aktiefrämjandet och Sveriges Aktiesparares Riksförbund.

Yttranden har dessutom inkommit från Starev, Revisorsnämnden, Stiftelsen Ackordcentralen, Stockholmsbörsen och Ägarfrämjandet.

IT-kommissionen, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Herby kommun, Uppsala kommun, Örkelljunga kommun, OM Gruppen Aktiebolag, Sveriges Ackordscentral, Nordic Growth Market (NGM) Aktiebolag, Sveriges Finansanalytikers Förening, Föreningen Miljörevisorer i Sverige och City-universitetet har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från det.

Konsekvenser för små företags villkor av aktiebolagskommittens förslag till ny aktiebolagslag

0 Sammanfattning

Regeringen uppdrog våren 2001 åt Verket för näringslivsutveckling NUTEK att göra en bedömning av vilka konsekvenser förslagen i Aktiebolagskommittens slutbetänkande "Ny aktiebolagslag" kan få för små företags villkor. Uppdraget skulle genomföras i samråd med företrädare för näringslivet samt med myndigheter som särskilt berörs. Vid bedömningen skulle en av regeringen framtagen checklists för konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor användas.

Övergripande synpunkter från samrådsparterna samlades in och ett urval av remissvaren på kommittens förslag studerades. Därefter företogs en analys av materialet med syftet att uppnå en avgränsning av ett relevant och hanterbart underlag för det fortsatta arbetet. De enskilda delarna i kommittens förslag behandlades sedan med checklistan som grund av representanter för NUTEK och samrådsparterna vid ett tvådagars seminarium. En preliminär rapport distribuerades till samtliga deltagare för synpunkter innan denna slutrapport färdigställdes.

Granskningen av lagförslagen har resulterat i följande synpunkter och kommentarer.

Ett antal lagbestämmelser synes inte ha någon relevans för bolag där alla styrelseledamöter är aktieägare, vilket är det vanligaste i små bolag. Lagtexten bör innehålla undantag i konsekvens med detta. Alternativen är att införa en särskild lag för denna typ av privata aktiebolag eller alla privata aktiebolag.

Lagen bör vidare vara anpassad till IT-lösningar för bolagens administrativa rutiner. Detta är särskilt viktigt för små företag som i hög utsträckning köper administrativa tjänster från konsulter, som vanligtvis väljer IT-lösningar för sådana tjänster.

Verket föreslår att konsekvensanalyserna om reglers effekter på små företags villkor i en framtid utförs av ett oberoende organ med hög samlad kompetens i stället för av den eller dem som utformar reglerna.

1 Uppdraget

Verket fick den 3 maj 2001 regeringens uppdrag att bedöma vilka konsekvenser förslagen i Aktiebolagskommittens slutbetänkande kan få för små företags villkor, se [bilaga](#). I den ursprungliga uppdragsbeskrivningen undantogs ett antal kapitel i kommittens förslag. Under hand har företrädare för justitiedepartementet förklarat att några hinder inte föreligger att även lämna synpunkter på de undantagna avsnittens regler.

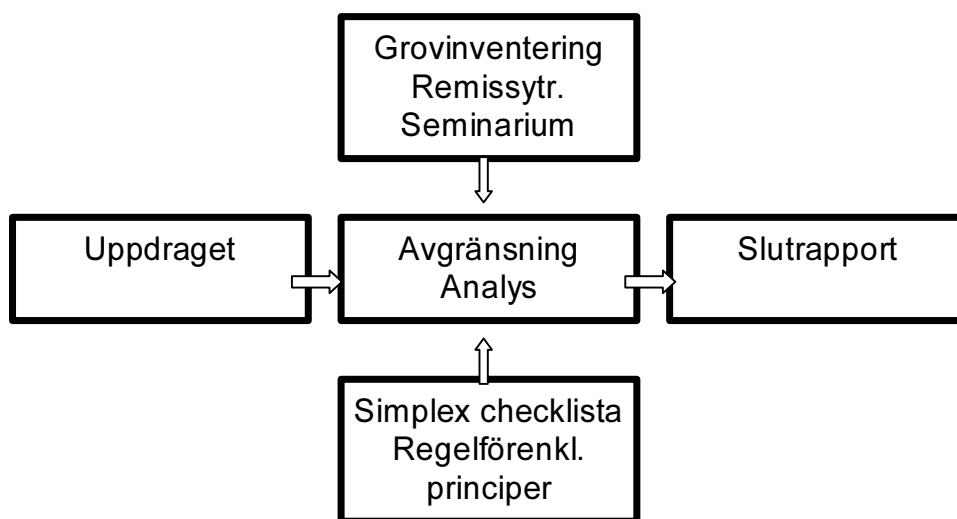
I enlighet med uppdragsbeskrivningen har samråd skett med företrädare för näringslivet och rited särskilt berörda myndigheter. Företrädare för följande organisationer har medverkat i arbetet:

Svenskt Näringsliv Svensk Handel
Företagarnas Riksorganisation Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR
Svenska Revisorssamfundet SRS
Sveriges Redovisningskonsulters Förbund - SRF Näringslivets Nämnd
för Regelgranskning NNR Stiftelsen Sveriges Ackordscentral
Konkurrensverket
Patent- och Registreringsverket

Under juni togs kontakter med medverkande organisationer och upplägget av arbetet diskuterades. Under sommaren samlades övergripande synpunkter in från medverkande och ett urval av remissvaren på kommitténs förslag studerades. I slutet av september genomfördes ett två dagars seminarium i internatform då fokus sattes på de enskilda delarna i kommitténs förslag. En preliminär rapport gick därefter på snabbremiss i mitten av oktober varefter föreliggande slutrapport färdigställdes.

Av uppdraget framgick att den s k Simplex-listan skulle användas vid bedömningen. Så har skett i tillämpliga delar. Av pedagogiska skäl redovisas inte synpunkterna efter denna mall utan redovisningen sker i kronologisk ordning. Verket har bedömt det som värdefullare ur regel-förenklingsperspektiv att de synpunkter som kommit fram under processen redovisas än att strikt tillämpa checklisten och därmed begränsa synpunkternas antal och innehåll. Sålunda har frågor om vad som är problemet och följderna av utebliven reglering och om alternativa lösningar inte besvarats i de fall de bedömts sakna relevans.

Schematiskt kan arbetet beskrivas utifrån denna bild:

3 Allmänna synpunkter

3.1 Prioritering av regelförenklingsarbetet

Näringsdepartementet driver idag bl a genom Simplex-gruppen ett visst regelförenklingsarbete. Målgrupperna är departement, kommittéer och myndigheter.

Näringslivets nämnd för regelgranskning (NNR) utgör näringslivets organ för uppgiftslämnar- och regelförenklingsfrågor. Företagarnas riksorganisation, FR, har, som företrädare för små företag, vissa uppgifter i samband med att regler tas fram som berör mindre företag.

Vid genomförandet av uppdraget kan verket konstatera att det inom regelförenklingsområdet finns goda ambitioner och en bra bas i form av författningar, anvisningar och andra föreskrifter. Dock finns en stor förbättringspotential i vad avser uppföljning av hur dessa regler efterlevs. Detta kan delvis åtgärdas genom att tillföra ytterligare

resurser men regeringen måste också ge regelförenklingsarbetet högre politisk prioritet. Ytterligare en viktig aspekt är att undersöka i vilken mån hänsyn tas vid beslutsfattandet till de konsekvensanalyser som genomförts.

Väl gjorda konsekvensanalyser kan bidra till att resurser som annars skulle förbrukas i företagen i stället kan användas till åtgärder som bidrar till ökad tillväxt och konkurrensförmåga i näringslivet.

Rekommendationen är således att regeringen i högre grad bör uppmärksamma och prioritera regelförenklingsarbetet.

3.2 Arbetssätt

Simplex-gruppen har valt att arbeta långsiktigt genom att bygga relationer och sprida kunskap främst inom regeringskansliet. De begränsade resurser som står till förfogande finns gör att tid inte finns tillräcklig omfattning medverka till att nya regler faktiskt granskas. Resurser finns inte heller för att analysera existerande regler, det s k regelberget.

Verket anser att en analys bör göras av gällande regler med syfte att identifiera de processer som tar i anspråk mycket tid av företagen och som är ofta förekommande. Med denna analys som grund kan regelförenklingsarbetet prioriteras utifrån de "vinster" man beräknas kunna göra. Ett exempel kan vara att se över rutinerna och formkrav vid anmälan av ändring av styrelse i aktiebolag.

Vidare kan ifrågasättas om konsekvensanalyserna ska göras av den eller dem som har i uppgift att omsätta det politiska syftet i konkreta regler. Att objektivt göra en granskning av sina egna förslag kan vara svårt. En ordning bör övervägas med innebörd att låta ett organ med hög samlad

kompetens om företagens och företagarnas behov och villkor göra analysen om än i nära samverkan med regelskaparen. Bilaga 10

3.3 Två aktiebolagslagar?

Vid genomgången av förslaget till ny aktiebolagslag kan övergripande konstateras att ambitionen att samla alla bestämmelser för såväl privata som publika aktiebolag i en och samma lag är god då särregler för små företag bör undvikas. Dock blir lagen för dem som driver eller avser driva privata aktiebolag svårläst då många regler endast gäller publika aktiebolag.

Ett första alternativ är att ge ut två lagar, en för privata och en för publika aktiebolag.

Ett andra alternativ är att i lagtexten på ett tydligt sätt markera de regler som inte gäller för privata aktiebolag.

Och det tredje och kanske effektivaste alternativet vore att undanta vissa regler för de aktiebolag där samtliga aktieägare samtidigt är styrelsemedlemmar.

3.4 Kostnadsberäkningar

Tillämpningen av aktiebolagslagen i nuvarande eller kommande form är och kommer i hög utsträckning kräva att företagaren anlitar extern expertis, ofta advokat, revisor eller redovisningskonsult. Det har för verket i många fall varit ogörligt att göra adekvata uppskattningar av de antal timmar som företagarna totalt skulle behöva anlita och betala denna externa expertis.

3.5 Metodstöd

Verket vill också lyfta fram betydelsen av att gjorda erfarenheter och kunskap om t ex tekniken att göra konsekvensanalyser sprids på ett effektivt sätt. Goda exempel på analyser skulle kunna tillhandahållas via Internet. Återkommande träffar för de som arbetar med regelförenkling inom myndigheter och näringsliv bör ordnas och kompletteras med virtuella diskussionsgrupper/communities.

4 Genomgång av lagförslagen

A Aktiebolagslagen

1:1 *Aktieägarnas betalningsansvar*

För den som läser 1 § framstår det som de enda ansvarsgenombrott som finns redovisas i aktiebolagslagen. Då regler om ansvarsgenombrott/företrädaransvar finns i andra lagar bör en hänvisning göras till dessa.

En person med avsikt att starta eller köpa ett aktiebolag kan lätt invaggas i tron att de angivna ansvarsgenombrotten är de enda som finns.

1:2 *Privata och publika aktiebolag*

Inledningsvis, se avsnitt 3.3, förordades olika alternativ till lagstifnings-teknik. Om de två senare alternativen övervägs kan detta lagrum kompletteras med bestämmelser om detta.

Ett antal bestämmelser i lagförslaget skulle inte gälla för bolag där samtliga aktieägare är styrelsemedlemmar. Exempel på sådana bestämmelser är 2 kap 14 - 16 §§, 3 kap 10 § andra meningen, 6 kap 12, 14, 15, 17, 18, 20, 24, 25 §§, 7 kap 3 ,7 §§ och 12 kap 4 §.

I bolag med endast en aktieägare, som tillika är styrelseledamot, kan t ex följande bestämmelser utgå: 6 kap 28 - 32 (andra meningen) §§, 33 – 35 §§, 40, 43, 44 §§ och kap 7 5 §.

1:3 *Aktiekapital*

Små företag får teoretiskt ett konkurrensunderläge genom obegränsat ekonomiskt ansvar men svårigheten att eliminera underläget genom att övergå till aktiebolagsform med ett minimikapital av 100 000 kr torde i flertalet fall vara liten om verksamheten har rimlig ekonomisk bärkraft.

I syfte att underlätta start av nya aktiebolag skulle en ordning kunna övervägas att övergångsvis tillåta ett lägre inbetalt aktiekapital än minimikapitalet. Då skulle aktiekapitalet kunna byggas upp med bolagets egna vinster. En sådan regel skulle kunna kompletteras med ett personligt ansvar för aktieägare upp till minimikapitalet.

2:1 *Bolagsbildning*

Det måste finnas tillförlitlig dokumentation om att någon eller några har bildat ett aktiebolag. Det är inte realistiskt att lämna detta oreglerat. Registrering av bolag skulle inte bli meningsfull om inte ett visst antal uppgifter skulle vara obligatoriska.

Även om mycket har gjorts under senare år för att förenkla bolagsbildning borde ytterligare analyser göras för att ytterligare förenkla anmälningsförfarandet och tillämpningarna kring detta.

2:2 *Stiftelseurkund*

Verket föreslår att stiftelseurkunden ska kunna ersättas med en anmälan av vissa uppgifter i de fall där inte apport eller andra villkor föreligger. Bestämmelsen om högsta beräknade kostnaden för bolagets bildande bör utgå på grund av svårigheten att i förväg ange en sådan.

2:3

Bestämmelsen i andra stycket om balans- och resultaträkningar för de senaste två räkenskapsåren bör utgå och ersättas med en regel att det skall finnas ett bokslut som inte är äldre än en månad vid bolagsbildningen.

2:5 *Bolagsordningens innehåll*

För flertalet nybildade aktiebolag används en standardbolagsordning där normalt endast bolagets namn och ändamål varierar. En möjlighet att använda sig av en sådan "standardbolagsordning" borde ges.

Bolagsordningen bör vara daterad och undertecknad av tilltänt firmatecknare. Ordet "hemvist" bör ersättas med "folkbokföringskommun" alt "registreringskommun" (för juridisk person).

Punkt 2 bör lyda: "den kommun i Sverige där styrelsen avses bli registrerad."

Punkt 6: Tiden för styrelseledamots uppdrag bör utgå då den kan variera mellan bolagsstämmorna.

Punkt 8: Sättet för sammankallande av bolagsstämma bör inte stå i bolagsordningen. I stället bör i 6 kap 15 § regleras vilka sätt för sammankallande som är tillåtna. Sammankallande med e-post bör tillåtas.

Punkt 9: Endast ärenden som inte är obligatoriska enligt ABL behöver anges i bolagsordningen. Härigenom åstadkommas att bolagsordningar inte behöver ändras som en följd av ändrade regler i ABL.

2:8 *Fullmakter på bolagets bekostnad*

Endast första meningen i paragrafen behövs. Övrig text kan tas bort.

2:10 *Betalning av aktierna*

Regler om kontant betalning av aktiekapital respektive betalning med apportegendom bör stå i skilda paragrafer.

2:11 *Granskning av öppningsbalansräkningen*

P 1 bör tas bort. Ett intyg från bank - registrerat hos PRV - om inbetalning för aktierna är tillräckligt. Utöver att ange svårigheter att uppskatta egendomens värde bör i sista meningen krävas att ange om svårigheter att uppskatta nyttan för bolaget.

2:15 *Uppskjuten apport*

Tekniken att vid vissa förutsättningar ogiltigförklara avtal kan ge upphov till praktiskt svårhanterbara problem. Istället föreslås ett skadeståndsansvar för apportören gentemot bolaget. Därtill gör verket bedömningen att reglerna i 14 § skapar mycket goda förutsättningar för övriga aktieägare att ta tillvara sin rätt.

Regleringen i 14 - 16 §§ synes onödig. Benämningen "uppskjuten apport" är enligt vår mening oegentlig eftersom det är frågan om ett förvärv som bolaget gör. Bestämmelserna bör tas bort helt. Missbruk motverkas av värderingsregler i skattelagstiftningen.

Förslagen i 2 kap bedöms inte påverka småföretagens konkurrens-situation men kommer att medföra kostnader av mindre eller måttlig storlek för småföretagen för inköp av s k lagerbolag och kostnader för konsultinsatser.

3 *Aktieslag och aktiers överlåtbarhet*

Problemet som ska lösas med bestämmelserna i detta kapitel är bl.a. att en grupp, t.ex. en familj, ska kunna behålla företaget inom kretsen. Om ingen reglering sker och något förbehåll inte heller kan tas in i bolagsordningen så kan detta endast lösas genom ett avtal mellan aktieägarna. Dessa kan dock inte avtala för tredjemans räkning enligt allmänna avtalsrättsliga principer. Detta innebär att de inte kan reglera vad som ska hända om en av delägarna dör och arvingarna vill antingen behålla eller sälja till utomstående. Om regler för detta finns i bolagsordningen är den bindande även för nya aktieägare. Genom att ta in regler som kan användas som förebild så underlättar lagstiftaren för de aktieägare som vill göra detta själva utan anlitan- de av experter.

3:7 *Samtyckesförbehåll*

Punkt 3 förefaller onödig då samtyckesförbehållet omfattar varje enskild aktie. Samtycke kan alltså omfatta ett valfritt antal aktier.

3:8 *Ansökan om samtycke*

Även ansökan med e-post bör godtas.

3:10 *Beslut i fråga om samtycke*

Kravet på rekommenderat brev synes onödigt.

3:12 *Ogiltighet*

Samtycke bör kunna ges i efterhand.

3:14 o 19 *Erbjudande om förköp m m*

Bör kunna ske även med e-post.

4:1 *Uppgifter i aktieboken*

Verket föreslår en anpassning till nutida förhållanden genom att ersätta begreppet aktiebok med aktieägarförteckning.

4:5 *Arkivering*

Den paragraf är ytterst svår att tillämpa i sin nuvarande utformning. Ange förslagsvis uttryckligen vem eller vilka som har arkiveringsansvaret efter bolagets upplösning. Ange även att uppgifterna kan lagras på papper eller annan läsbar elektronisk form.

6 *Bolagsstämma*

Sättet för att genomföra en bolagsstämma skulle alternativt kunna göras genom ett enkelt anmälningsförfarande för aktiebolag som uppfyller vissa villkor.

6:26 *Aktieägars rätt till insyn m m*

Gränsen tio aktieägare som anges i paragrafen förefaller godtyckligt vald. De kompletterande reglerna kan i stället gälla alla privata bolag eller annan krets av bolag, se avsnitt 3:3.

8 *Revision*

För småföretag vore det lämpligt med en obligatorisk revisorssuppleant. Om detta blir fallet finns det alltid någon som kan träda in vid förfall. Några extra kostnader för detta är svårt att se - möjligen initialt vid anmälan - utan i stället fördelar vid förhinder, behov av intyg etc.

9 *Allmän och särskild granskning*

Problemet är att en minoritet ibland inte har något inflytande över bolagets förvaltning m.m. men kan inte heller hitta någon köpare till sina aktier till ett rimligt pris. För att kunna bevisa att majoriteten begått något brott mot aktiebolagslagen eller bolagsordning som kan motivera en utlösning så behöver minoriteten ibland hjälp till insyn. Detta kan visserligen bli kostsamt för bolaget men är en del i maktspelet mellan majoritetsägare och minoritetsägare. Möjligheten till granskning från någon som inte utsetts av majoriteten kan därför vara en del i spelet mellan en utmanövrerad delägare och resterande delägare.

Möjligheten till särskild granskning kan bli kostnadskrävande för små företag. För dem borde det räcka med revisionskapitlets möjligheter för minoriteter.

11:7 *Preskription*

Preskriptionsregeln i 11:7 borde vara tillämplig endast på privata bolag, som har en liten ägarkrets. I publika bolag är ägarkretsen stor och behovet av att kunna avsluta emissionen torde kunna uppfyllas genom en preskriptionsbestämmelse i det kungjorda beslutet om fondemission. Ett förfarande med anmaning synes onödigt betungande.

12:4 *Teckningstid*

Bestämmelsen om minsta teckningstid i bör inte gälla för det fall att emissionen är fulltecknad.

12:12 och 12:13 *Tillhandahållande av förslag till beslut m m; Kallelsens innehåll*

Bestämmelserna synes vara onödiga om styrelse och aktieägare är identiska.

14, 15, 18 och 21 *Värdeöverföringar till aktieägare m m, vinstutdelning, lån från bolaget till aktieägare m fl, fission*

Utdelning m.m. till delägare måste kunna ske på ett lätthanterligt sätt. Samtidigt måste hänsyn tas till borgenärernas krav på att aktiekapitalet inte urholkas. Detta är extra viktigt för småföretag som ofta är leverantörer och har oprioriterade fordringar.

14:2 *Tillåtna former för värdeöverföring*

Ett koncernbidrag till moderbolag är definitionsmässigt en vinstutdelning. Därför bör för tydlighetens och förutsägbarhetens skull paragrafen kompletteras med detta.

14:3 *Skyddet för bolagets egna kapital m m*

I andra stycket ges en begränsning i rätten att göra en överföring med hänvisning till enligt verkets uppfattning svårbedömbara faktorer.

Ett alternativ skulle vara att ge styrelsen rätt att besluta om värdeöverföring med fullt ansvar intill dess att kommande bolagsstämma godkänt åtgärden. Jämför SOU 1997:168 s 111 f.

Ett annat alternativ är en kompletterande regel som anknyter till något mätbart som exempelvis en viss lägsta nivå på bolagets soliditet.

14:4 *Värdeöverföringar under löpande räkenskapsår*

Om styrelsen ges rätt att under ansvar interimistiskt besluta om värdeöverföring enligt förslaget ovan kan denna paragraf utgå alternativt kompletteras med en skrivning om denna rätt.

15:2 *Beslutsordning vid bolagsstämma*

Paragrafen ska kompletteras om förslaget att styrelsen ges rätt enl ovan att besluta om viss värdeöverföring.

15:3 *Förslag till beslut om vinstutdelning*

Andra punktens bestämmelser om värdering av vissa balansposter kan utgå då motsvarande regler finns i andra författningar. Alternativt kan regeln gälla endast publika aktiebolag eller annan avgränsad grupp.

15:6 *Tillhandahållande av förslag till beslut m m*

Onödigt med två veckors väntetid om ägare och styrelse är identiska.

16 *Förvärv och överlåtelse av egna aktier m m*

Möjligheten för mindre aktiebolag eller motsvarande grupp att kunna förvärva egna aktier skulle avsevärt underlätta vid generationsskiften och andra önskvärda ägarförändringar.

17:27 *Minskning av reservfond*

Den föreslagna begränsningen av att minska reservfonden är ologisk då skyldigheten att avsätta medel till denna föreslås bli avskaffad. Alternativt kan en övergångsregel införas.

18:1 *Lån till aktieägare m fl*

Rent allmänt kan noteras att skattereglerna borde synkroniseras med föreliggande förslag.

Sista stycket kan utgå med hänsyn till att allmänna värderingsregler ger tillräcklig vägledning.

18:4 *Lån till förvärv av aktier i bolaget m m*

Regeln har visat sig vara tämligen enkel att kringgå. Detta innebär att den praktiska tillämpningen inte når det syfte lagstiftaren hade varför den bör utgå eller annan lösning konstrueras.

18:5 *Lån till förvärv av aktier i bolaget för anställda*

Paragrafen kan strykas om 18:4 utgår. I annat fall kan regeln inarbetas i 18:1.

18:9 *Förteckning över lån*

Den i paragrafen angivna förteckningen behövs inte då uppgifterna finns i bolagets redovisning.

Verket anser inte heller att det beskrivna dispensförfarandet bör finnas. Dispenser ger en oklar rättstillämpning och skapar onödig byråkrati.

21 *Fission*

Även vad avser reglerna om fission kan noteras att skattereglerna borde synkroniseras med dessa och att reglerna endast ska gälla publika aktiebolag eller annan avgränsad grupp.

21:12 *Underrättelse av bolagets kända borgenärer*

Vad som avses med kända borgenärer bör definieras. Enligt uppgift har i praxis till kretsen kända borgenärer även räknats exempelvis de leverantörer som skulle kunna ha fordringar på bolaget.

22 *Likvidation och konkurs*

Likvidationsreglerna är omfattande och stundtals komplicerade. Ett förenklat förfarande för privata aktiebolag eller annan motsvarande krets bör skapas.

B **Miljöbalken****10:2** *Subsidiärt personligt ansvar för etterbehandling av miljöförorening*

Problemet är att det allmänna med nuvarande lagstiftning kan tvingas bekosta dyrbara efterbehandlingsåtgärder när den ansvariga juridiska personen saknar ekonomiska resurser. Om någon reglering inte sker kommer företag med dålig ekonomi att slippa svara för efterbehandlingskostnader medan företag med god ekonomi får ta dessa kostnader.

En alternativ lösning kan vara en obligatorisk försäkring för oförmåga att betala med någon form av regressrätt för försäkringsbolagen mot den som har det faktiska ansvaret för föroreningen.

Förslaget om ansvarsgenombrott kommer - om det genomförs - sannolikt att leda till betydande kostnader för undersökning före företagsförvärv och för undersökning av mark, byggnader och anläggningar.

Kontrollen av att regeln efterlevs torde också vara resurskrävande.

Bilaga 10

Kostnadseffekterna enligt ovan kommer att drabba små företag särskilt hårt och utgör därför en konkurrensnackdel för småföretagen såväl inom Sverige som i förhållande till små och stora företag i andra länder som inte har motsvarande reglering.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, som avgjorts av generaldirektören Per-Ola Eriksson, har deltagit Christopher Friis, Birgitta Svensson, Linda Svensson, Magnus Walde, Stig Wassgren, Anders Weström och Lars Nyberg, föredragande.

Stockholm dag som ovan

Per-Ola Eriksson

Lars Nyberg

Bilaga: Uppdraget

Sammanfattningen i professor Per Thorells rapport Vinstutdelningsreglerna och utvecklingen på redovisningsområdet

Bilaga 11

Utvecklingen på redovisningsområdet har inneburit en förskjutning i synsättet på vad som är tillgångar och skulder samt när värdeförändringar på dessa skall rapporteras i redovisningen. Det dominerande syftet med reglerna är att ge investerare och andra beslutsfattare underlag för sina beslut om ägande och andra relationer med bolaget.

Den av Aktiebolagskommittén föreslagna utdelningsregeln i 14 kap. 3 § aktiebolagslagen är en renodlad borgenärsskyddsregel som syftar till att förhindra värdeöverföringar som kan skada borgenärerna. För att en utdelning skall vara försvarlig fordras att man beaktar de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet.

Den utveckling som äger rum på redovisningsområdet är positiv för borgenärerna. Redovisningen av verkliga värden tillsammans med andra regler som bl.a belyser hur det egna kapitalet är sammansatt och förändrats över åren bidrar till ett bättre beslutsunderlag inte bara för ägarna utan också för borgenärerna. Det redovisade resultatet kan dock inte okritiskt läggas till grund för utdelning. Ett starkt skäl för detta är att frågan om vad som är fritt resp. bundet eget kapital kommer att bli allt svårare att bedöma utifrån redovisningen. Detta är inte heller nödvändigt vid tillämpningen av en borgenärsskyddsregel av det slag som 14 kap. 3 § aktiebolagslagen utgör. Enligt min mening bör man så långt det är möjligt undvika att föreskriva att vissa poster i redovisningen skall vara bundet eget kapital. Jag är således enig med såväl Aktiebolagskommittén som Justitiedepartementet i pågående lagstiftningsarbete (Ds 2002:42) om att det inte behövs någon särreglering av orealiserade vinster. En utökad försiktighetsregel i kombination med en upplysningsplikt om de överväganden man gjort med anledning av denna är fullt tillräckligt.

Utvecklingen leder samtidigt till att det inte längre framstår som särskilt ändamålsenligt att beloppsspärren är kopplad till vare sig bundet eller fritt eget kapital. För en borgenärsskyddsregel är det inte denna uppdelning som är det centrala utan om värdeöverföringen allmänt sett är försvarlig. Därför föreslår jag att den nuvarande försiktighetsregeln görs till huvudregel och beloppsspärren görs till en kompletterande regel.

Den av mig föreslagna huvudregeln grundas på kommitténs försiktighetsregel men har kompletterats med ett krav på att man också skall beakta ”tillämpade redovisningsprinciper”. Syftet är att man skall väga in i bedömningen hur redovisningen är utformad i det enskilda bolaget och pröva om de överväganden som där gjorts också kan accepteras från ett borgenärsskyddsperspektiv. Jag föreslår också att regeln kompletteras med en ”kvotregel” för privata aktiebolag, med innebörd att bolaget inte får genomföra en utdelning om det egna kapitalet efter överföringen understiger tio procent av balansomslutningen. Vissa förtydliganden av

den upplysningsplikt Aktiebolagskommitten föreslår i 15 kap. 3 § aktie- Bilaga 11
bolagslagen görs också.

Aktiebolagskommitténs förslag till nya regler om värdeöverföringen. En kommentar med utgångspunkt i finansiell teori.

Av min framställning har framgått att det effektivaste skyddet för intressenter i ett företag är informationseffektivitet. I detta begrepp lägger jag både informations- och tolkningssymmetri. I klartext har den ideala miljön de egenskaper att ny information om ett företag sprids omedelbart till alla och att alla har lika god förmåga att tolka den. Informationsspridningen har utan tvivel ökat kraftigt under senare år. Samtidigt har likviditeten på de svenska finansmarknaderna stigit mycket kraftigt. De svenska marknaderna har också alltmer integrerats med den internationella marknaden. Värderingen av svenska aktier sker alltså mycket mer än tidigare ur ett portföljperspektiv som omfattar aktier från många länder. Allt detta betyder att prisbildningen har blivit effektivare och marknaderna har därför också blivit mer rättvisa. Det har blivit klart svårare att skaffa sig unika insikter om ett företag.

Trots utvecklingen mot effektiva marknader kvarstår informationsasymmetrier vilka ibland kan vara stora och bli en bas för överföring av medel till förmån för vissa intressenter. Enligt min bedömning hänger dessa samman med två typer av maktpositioner. I den första dominerar ledningen på grund av bristen på aktiva ägare. I den andra är ledning och ägande starkt integrerade. Båda utgångspunkterna kan bli en bas för maktmissbruk som bland annat kan få konsekvenser för långivare. På grund av dessa ledningars informationsövertag kan värdeöverföringar göras vid ett förutsett obestånd vilket leder till skada för långivare. Jag har svårt att se lagregler utöver de som redan finns vilka skulle kunna förekomma sådant missbruk.

Ser vi till värdeöverföringar i form av utdelning och återköp har som framgått dessa skilda syften både för ledning och för ägare. I sista hand kommer marknaden att värdera dessa åtgärder varför det finns korrigeringsmekanismer både i de fall där utbetalningarna bedöms vara stora och när de anses vara för små. Grundsatsen från M&M enligt vilken utdelningar saknar betydelse för värdet och därmed också för långivare och samhällsintresse tycks stå sig ganska bra.

Jag har flera gånger återkommit till kombinationen av asymmetri i informationen, incitamentprogram och återköp. Incitamentsprogram kan få företagsledningar att ta stora risker för att få upp företagsvärdet. Det kan ta lång tid innan marknaden observerar dessa riskökningar. Återköpen sker därför till för höga priser då framtida kassaflöden diskonterar till för lågt avkastningskrav. Återköpen leder till att mindre medel återstår för räntebetalningar. Långivarnas risk ökar alltså. När den nya risken blir känd faller värdet på utestående obligationer. Om det som i fallet Enron rör sig om stora risksatsningar som misslyckas, kan även tidigare solida företag bringas på fall. Jag har dock svårt att se att det i aktiebolagslagen kan införas regler som starkt minskar risken för sådana händelser utan att dessa regler samtidigt får starkt negativa konsekvenser

för det kalkylerade risktagande som förutsätts vara ledstjärnan i en marknadsekonomi.

Marknaderna för lånekapital har också genomgått stora förändringar vilket bl.a. lett till *likvida* marknader för s.k. industriobligationer där den förväntade avkastningen blir bestämd av risken. Kapitalförsörjningen till nya företag har lett till nya typer av långgivare och satsare av riskkapital. Med dessa nya funktioner följer också ökad belysning av denna typ av företag. När banker och andra långgivare lånar ut medel till privata bolag gör de det mot bakgrund av en lång samlad erfarenhet av sådan utlåning där riskerna i deras positioner bedöms i ett portföljperspektiv.

Till denna bild hör också den innovativa utvecklingen av nya instrument, vilka ibland anses redovisningsproblem. Huvudregeln är dock att värderingen av instrument som innehåller kombinationer av derivat eller derivat och underliggande värdepapper inte tillför värderingsproblem utöver dem som redan finns i de underliggande tillgångarna.

Sammanfattningsvis anser jag att Aktiebolagskommitten har fattat tendenserna i tiden rätt när den vill göra lagstiftningen för värdeöverföringar mer flexibel än tidigare och se alla överföringar i ett sammanhang.

Jag har svårt att se sloandet av dels kraven på avsättning till reservfond dels den s.k. koncernspärren skall få negativa konsekvenser för långivarna. Av min analys framgår att även en preciserad beloppsspärr är onödigt för seriösa företagare. Fortfarande är dock informationsasymmetrin stor och leda till värdeöverföring som skadar vissa intressenter, varför sådana regler behövs. Jag har inget att säga om formuleringarna av dessa regler då jag inte kan ställa dem mot i någon mening optimala eller effektiva regler.

Pehr Thorells förslag till komplettering av försiktighetsregeln ligger väl inom kommitténs allmänna inställning enligt vilken stor vikt skall läggas vid de enskilda fallen. Däremot anser jag att kvotregeln för privata bolag inför den typ av stelhet som kommittén vill undvika i sina förslag. Tio procent av balansomslutningen kan i sannolikt komma att ha vitt skilda konsekvenser för olika företag. Vad motiverar just 10 procent? Borde inte risk och osäkerhet samt kapitalstruktur i företaget i fråga spela roll för försiktighetsregler? En regel av den föreslagna typen skulle kunna motverka försiktighetsprincipens syften. I fall där tillgångarna har ett de facto mycket för högt värde men är "regelrätt redovisade" kan ägare dela ut medel inom lagens gränser men bortom normal hänsyn till soliditet.

Frågan om styrelsens vetorätt är mer problematisk. Det kan förekomma fall då en styrelse har information som den av konkurrensskäl inte vill avslöja och som kan ha effekter på utdelningspolitiken, men jag utgår från att kommittén noga tänkt igenom sådana aspekter i sitt förslag.

Lagförslag från departementspromemorian Åtgärder mot missbruk inom associationsrätten (Ds 2003:24)

Bilaga 13

Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 10, 11 och 31 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

10 §¹

En styrelseledamots uppdrag gäller för den tid som anges i bolagsordningen. Uppdragstiden skall bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av en bolagsstämma enligt 9 kap. 7 § första stycket som hålls senast under det fjärde räkenskapsåret efter det då styrelseledamoten utsågs.

Ändringar i styrelsens sammansättning har verkan från den tidpunkt då anmälan om ändringen har kommit in till registreringsmyndigheten eller från den senare tidpunkt som har angetts i det beslut som anmälan grundas på.

11 §²

Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid, om styrelseledamoten eller den som har utsett honom anmäler att uppdraget skall upphöra. Anmälan om detta skall göras hos styrelsen. Om en styrelseledamot som inte är vald av bolagsstämman vill avgå, skall han anmäla det också hos den som har utsett honom.

I fråga om verkan av styrelseledamotens avgång gäller 10 § andra stycket.

31 §³

Styrelsen får bemyndiga en styrelseledamot, den verkställande direktören eller någon annan att företräda bolaget och teckna dess firma.

Minst en av dem som bemyndigats att företräda bolaget och teckna dess firma skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för ett särskilt fall tillåter något annat. I övrigt skall bestämmelserna i 27 och 28 §§ tillämpas på en firmatecknare som inte är styrelseledamot eller verkställande direktör.

¹ Senaste lydelse 1998:760.

² Senaste lydelse 1998:760.

³ Senaste lydelse 1998:760.

Styrelsen får när som helst återkalla ett bemyndigande som avses i första stycket.

I bolagsordningen får det föreskrivas att styrelsen inte får meddela ett bemyndigande som avses i första stycket eller att ett sådant bemyndigande får meddelas endast på vissa villkor.

Ett bemyndigande som avses i första stycket eller en återkallelse av ett sådant bemyndigande har verkan från den tidpunkt då anmälan om registrering har kommit in till registreringsmyndigheten eller från den senare tidpunkt som har angetts i bemyndigandet eller beslutet om återkallelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 20 och 23 §§ aktiebolagslagen (1975:1385) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

20 §¹

Uppdraget som revisor gäller till slutet av den bolagsstämma enligt 9 kap. 7 § första stycket som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Om samma revisor skall utses på nytt sedan tiden enligt första stycket har löpt ut, får den som utser revisorn bestämma att uppdraget skall gälla till slutet av den bolagsstämma enligt 9 kap. 7 § första stycket som hålls under det tredje räkenskapsåret efter revisorsvalet.

23 §²

Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om bestämmelserna i 10–16 §§ eller bestämmelser i bolagsordningen hindrar honom att vara revisor och det inte finns någon suppleant, skall styrelsen vidta åtgärder för att en ny revisor utses *för den återstående mandat-tiden.*

Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om bestämmelserna i 10–16 §§ eller bestämmelser i bolagsordningen hindrar honom att vara revisor och det inte finns någon suppleant, skall styrelsen vidta åtgärder för att en ny revisor utses.

¹ Senaste lydelse 1998:760.

² Senaste lydelse 1998:760.

Remissyttranden över departementspromemorian Åtgärder mot missbruk inom associationsrätten (Ds 2003:24)

Bilaga 15

Följande remissinstanser har yttrat sig över departementspromemorian Åtgärder mot missbruk inom associationsrätten (Ds 2003:24). Göta hovrätt, Norrköpings tingsrätt, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Östergötlands län, Brottsförebyggande rådet, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Riksåklagaren, Kammarkollegiet, Datainspektionen, Finansinspektionen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Riksskatteverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Närings- och teknikutvecklingsverket, Patent- och registreringsverket, Svenska kommunförbundet, Svenskt Näringsliv, Svenska Bankföreningen, Företagarnas Riksorganisation, Kooperativa Förbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, FAR, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund (SRF), Sveriges advokatsamfund, Näringslivets nämnd för regelgranskning, Föreningen Stiftelser i samverkan, Landsorganisationen (LO), Föreningen Jungfru Marie Nycklar och Swedish Pension Fund Association.

Länsstyrelsen i Skåne län, Svensk Handel, Sveriges Försäkringsförbund, Företagarförbundet, Svenska Revisorsamfundet (SRS), Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, Svenska Kommunförbundet, Tjänstemännens centralorganisation och SACO har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från det.

Remissyttranden över promemorian Några frågor om revision

Bilaga 16

Följande remissinstanser har yttrat sig över promemorian Några frågor om revision. Riksrevisionen, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Jönköping, Brottsförebyggande rådet, Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen, Kammarkollegiet, Konkurrensverket, Patent- och registreringsverket, Revisorsnämnden, Rikspolisstyrelsen, Riksskatteverket, Riksåklagaren, Länsstyrelsen i Stockholms län, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Svenska kommunförbundet, Svenskt Näringsliv, Svenska Bankföreningen, Fristående Sparbankers Riksförbund, Finansbolagens förening, Svenska Fondhandlareföreningen, Företagarnas Riksorganisation, Företagar Förbundet, Lantbrukarnas Riksförbund LRF, FAR, Svenska Revisorsamfundet SRS, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF, Sveriges Bokförings- och Revisionsbyråers Förbund SBRF, Sveriges advokatsamfund, Näringslivets Regelnämnd, Sveriges Aktiesparares Riksförbund – Aktiespararna, Stockholmsbörsen AB, Lindebergs Grant Thornton, Öhrlings PricewaterhouseCoopers, Carl Hemström professor emeritus i civilrätt och Föreningen Stiftelser i samverkan.

Fondbolagens förening, Svensk Handel, Sveriges Försäkringsförbund samt Internrevisorernas förening har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från det.

Rådets sjätte direktiv av den 17 december 1982 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om delning av aktiebolag (82/891/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 54.3 g i detta,

med beaktande av kommissionens förslag (1),

med beaktande av Europaparlamentets yttrande (2),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande (3),
och med beaktande av följande:

Den samordning som föreskrivs i artikel 54.3 g och i det allmänna programmet för avskaffande av begränsningar i etableringsfriheten (4), inleddes med direktiv 68/151/EEG (5).

Samordningen fortsatte såvitt avser bildande av aktiebolag (public limited liability companies) samt bevarande och ändring av deras kapital med direktiv 77/91/EEG (6), såvitt avser årsbokslut för vissa bolagsformer med direktiv 78/660/EEG (7) och såvitt avser fusioner av aktiebolag med direktiv 78/855/EEG (8).

Direktiv 78/855/EEG har endast reglerat fusion av aktiebolag och vissa förfaranden som är likvärdiga med fusion. Kommissionens förslag omfattade emellertid även delningsförfaranden. Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén uttalade sig till förmån för en reglering av sådana förfaranden.

På grund av likheten mellan fusions- och delningsförfarandena kan risken för ett kringgående av de skyddsåtgärder som föreskrivs i direktiv 78/855/EEG i fråga om fusioner undvikas, endast om ett likvärdigt skydd föreskrivs i fråga om delning.

Skyddet för delägarnas och tredje mans intressen kräver att medlemsstaternas lagstiftning om delning av aktiebolag samordnas, om medlemsstaterna tillåter sådan delning.

Vid denna samordning är det särskilt viktigt att aktieägarna i de bolag som deltar i delningen får en ändamålsenlig och så långt möjligt objektiv information samt att deras rättigheter skyddas på lämpligt sätt.

Bestämmelser om skydd för arbetstagares rättigheter vid överföring av företag, rörelser eller delar av rörelser finns för närvarande i direktiv 77/187/EEG (9).

Borgenärerna, inräknat obligationshavare, och innehavarna av andra rättigheter i de bolag som omfattas av delningen måste skyddas så att delningen inte inverkar negativt på deras intressen.

Bestämmelserna om offentlighet i direktiv 68/151/EEG måste utsträckas till att gälla delning, så att tredje man får tillräcklig information.

För att hindra att de garantier som tillförsäkras bolagsmännen och tredje man i samband med delning kringgås, måste detta skydd utsträckas till att omfatta också vissa andra rättsliga förfaranden som i väsentliga avseenden liknar delning.

För att säkerställa rättssäkerheten i förhållandet mellan de bolag som omfattas av delningen, mellan dessa bolag och tredje man och mellan aktieägarna inbördes måste ogiltighetsfallen begränsas. Därvid måste

föreskrivas, å ena sidan att fel såvitt möjligt skall avhjälpas och å andra sidan att ogiltighet endast får göras gällande inom en kort tidsfrist. Bilaga 17

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Om medlemsstaterna tillåter bolag som avses i artikel 1.1 i direktiv 78/855/EEG och som är underställda deras lagstiftning att genomföra en sådan delning genom förvärv som anges i artikel 2 i detta direktiv, skall medlemsstaterna reglera förfarandet enligt bestämmelserna i kapitel I i detta direktiv.
2. Om medlemsstaterna tillåter bolag som avses i punkt 1 att genomföra en sådan delning genom bildande av nytt bolag som anges i artikel 21, skall medlemsstaterna reglera förfarandet enligt bestämmelserna i kapitel II.
3. Om medlemsstaterna tillåter bolag som avses i punkt 1 att genomföra ett förfarande varigenom en sådan delning genom förvärv som anges i artikel 2.1 äger rum i förening med en sådan delning genom bildande av ett eller flera nya bolag som anges i artikel 21.1, skall medlemsstaterna reglera förfarandet enligt bestämmelserna i kapitel I och i artikel 22.
4. Artikel 1.2 och 1.3 i direktiv 78/855/EEG skall tillämpas.

KAPITEL 1

Delning genom förvärv

Artikel 2

1. I detta direktiv avses med "delning genom förvärv" ett sådant förfarande varigenom ett bolag upplöses utan likvidation och i samband därmed överför samtliga sina tillgångar och skulder till flera än ett bolag i utbyte mot att aktieägarna i det delade bolaget tilldelas aktier i de bolag som mottar tillskott med anledning av delningen (de mottagande bolagen) och i förekommande fall en kontant ersättning som inte får överstiga tio procent av de tilldelade aktiernas nominella värde eller, i avsaknad av sådant värde, aktiernas bokförda parivärde.
2. Artikel 3.2 i direktiv 78/855/EEG skall tillämpas.
3. Då detta direktiv hänvisar till direktiv 78/855/EEG skall med uttrycket "fusionerande bolag" avses, de bolag som deltar i en delning, med uttrycket "överlåtande bolag" det delade bolaget, med uttrycket "övertagande bolag" vart och ett av de mottagande bolagen och med uttrycket "fusionsplan" delningsplanen.

Artikel 3

1. Förvaltnings- och ledningsorganen i de bolag som deltar i delningen skall upprätta en skriftlig delningsplan.
2. Delningsplanen skall innehålla minst följande uppgifter:
 - a) Form, namn och säte för de bolag som deltar i delningen.

b) Aktiernas utbytesförhållande och i förekommande fall storleken av den kontanta ersättningen.

c) De närmare villkoren för tilldelning av aktier i de mottagande bolagen.

d) Den tidpunkt från vilken sistnämnda aktier ger rätt till utdelning av vinst samt varje särskilt förhållande som berör denna rätt.

e) Den tidpunkt från vilken det delade bolagets åtgärder i bokföringshänseende skall anses företagna för något av de mottagande bolagens räkning.

f) De rättigheter som de mottagande bolagen tillförsäkrar innehavare av sådana aktier till vilka särskilda rättigheter är knutna och innehavare av andra värdepapper än aktier eller de åtgärder som föreslås till förmån för dessa personer.

g) Varje särskild förmån som beviljas de sakkunniga som anges i artikel 8.1 och ledamöterna av förvaltnings-, lednings-, tillsyns- eller kontrollorganen i de bolag som deltar i delningen.

h) En noggrann beskrivning och fördelning av de tillgångar och skulder som skall överföras till vart och ett av de mottagande bolagen.

i) Fördelningen på det delade bolagets aktieägare av aktier i de mottagande bolagen och grunderna för fördelningen.

3. a) Om en tillgång inte har fördelats i delningsplanen och en tolkning av denna inte gör det möjligt att bestämma fördelningen, skall tillgången eller dess värde fördelas mellan alla de mottagande bolagen i förhållande till den del av nettotillgångarna som har tilldelats vart och ett av bolagen enligt delningsplanen.

b) Om en skuld inte har fördelats i delningsplanen och en tolkning av denna inte gör det möjligt att bestämma fördelningen skall varje mottagande bolag ansvara solidariskt för skulden. Medlemsstaterna får bestämma att detta solidariska ansvar skall begränsas till den nettobehållning som tilldelas vart och ett av de mottagande bolagen.

Artikel 4

Delningsplanen skall offentliggöras för vart och ett av de bolag som deltar i delningen, enligt varje medlemsstats lagstiftning i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG (10), minst en månad före dagen för den bolagsstämma som skall besluta om delningsplanen.

Artikel 5

1. En delning fordrar godkännande av minst bolagsstämman i varje bolag som deltar i delningen. Artikel 7 i direktiv 78/855/EEG skall tillämpas i fråga om vilken majoritet som fordras för sådana beslut, beslutens räckvidd och i vilka fall det fordras en särskild omröstning.

2. Om aktieägarna i det delade bolaget tilldelas aktier i de mottagande bolagen på annat sätt än i förhållande till sin rätt till kapitalet i det delade bolaget, får medlemsstaterna föreskriva att minoritetsaktieägarna i det delade bolaget skall ha rätt att få sina aktier inlösta. De skall i sådant fall ha rätt till ett vederlag som svarar mot värdet av deras aktier. Om tvist

uppkommer angående vederlaget skall det vara möjligt att få detta bestämt av domstol. Bilaga 17

Artikel 6

Lagstiftningen i en medlemsstat behöver inte föreskriva att delningen skall godkännas av bolagsstämman i ett mottagande bolag, om följande villkor är uppfyllda:

a) Det i artikel 4 föreskrivna offentlighöretet skall för det mottagande bolaget ske minst en månad före dagen för den bolagsstämma i det delade bolaget som skall besluta om delningsplanen.

b) Alla aktieägare i det mottagande bolaget skall ha rätt att minst en månad före den i a nämnda dagen ta del av de i artikel 9.1 angivna handlingarna hos det mottagande bolaget där detta har sitt säte.

c) En eller flera aktieägare i det mottagande bolaget med ett aktieinnehav som uppgår till en viss minsta procent av det tecknade kapitalet skall ha rätt att fordra att en bolagsstämma i det mottagande bolaget sammankallas för att besluta om godkännande av delningen. Det minsta procenttalet får inte sättas högre än till fem procent. Medlemsstaterna får dock föreskriva att aktier utan rösträtt inte skall tas med vid denna beräkning.

Artikel 7

1. Förvaltnings- och ledningsorganen i vart och ett av de bolag som deltar i delningen skall upprätta en utförlig skriftlig redogörelse i vilken delningsplanen och därvid särskilt utbytesförhållandet mellan aktierna och grunderna för deras fördelning förklaras och bedöms rättsligt och ekonomiskt.

2. Redogörelsen skall i förekommande fall även ange särskilda värderingssvårigheter.

I redogörelsen skall även anges om det för de mottagande bolagen har upprättats något sådant utlåtande över apportegendom som avses i artikel 27.2 i direktiv 77/91/EEG (11) och i vilket register utlåtandet skall vara infört.

3. Förvaltnings- eller ledningsorganen i det delade bolaget skall underrätta bolagsstämman i det bolaget samt de mottagande bolagens förvaltnings- eller ledningsorgan, så att dessa organ kan underrätta sina respektive bolagsstämmor, om alla väsentliga ändringar i tillgångarna och skulderna som har inträffat mellan tidpunkten för upprättandet av delningsplanen och tidpunkten för den bolagsstämma i det delade bolaget som skall besluta om delningsplanen.

Artikel 8

1. För vart och ett av de bolag som deltar i delningen skall en eller flera oberoende sakkunniga, som utses eller godkänns av en domstol eller en förvaltningsmyndighet, granska delningsplanen och lämna ett skriftligt utlåtande till aktieägarna. Lagstiftningen i en medlemsstat kan dock föreskriva att det får förordnas en eller flera oberoende sakkunniga för alla de bolag som deltar i delningen, om förordnandet meddelas av en domstol

eller en förvaltningsmyndighet på bolagens gemensamma begäran. Beroende på varje medlemsstats lagstiftning kan de sakkunniga vara fysiska eller juridiska personer eller andra bolag.

2. Artikel 10.2 och 10.3 i direktiv 78/855/EEG skall tillämpas.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att det utlåtande över apportegendom som avses i artikel 27.2 i direktiv 77/91/EEG och det utlåtande över delningsplanen som avses i punkt 1 ovan skall upprättas av samma sakkunnig eller sakkunniga.

Artikel 9

1. Minst en månad före dagen för den bolagsstämma som skall besluta om delningsplanen skall alla aktieägare ha rätt att hos bolaget där detta har sitt säte ta del av minst följande handlingar:

a) Delningsplanen.

b) Årsbokslut och förvaltningsberättelser för de senaste tre räkenskapsåren för de bolag som deltar i delningen.

c) En särskild redovisning som skall avslutas tidigast den första dagen i den tredje månaden före den tidpunkt då delningsplanen upprättades, om det senaste årsbokslutet avser ett räkenskapsår som avslutades mer än sex månader före sistnämnda tidpunkt.

d) De i artikel 7.1 nämnda redogörelserna av förvaltnings- eller ledningsorganen i de bolag som deltar i delningen.

e) De i artikel 8 nämnda utlåtandena.

2. Den i punkt 1 c nämnda särskilda redovisningen skall utarbetas enligt samma metoder och med begagnande av samma uppställning som den senaste balansräkningen.

Lagstiftningen i en medlemsstat får dock föreskriva

a) att någon ny fysisk inventering inte behöver genomföras,

b) att de värden som har åsatts i den senaste balansräkningen endast behöver ändras så att de återspeglar affärshändelserna; hänsyn skall dock tas till

- avskrivningar och avsättningar under den mellanliggande tiden,

- sådana väsentliga ändringar av faktiska värden som inte framgår av bokföringen.

3. Varje aktieägare skall ha rätt att på begäran och kostnadsfritt få kopior av samtliga eller, om så önskas, vissa av de i punkt 1 nämnda handlingarna.

Artikel 10

Medlemsstaterna får tillåta att artikel 7, artikel 8.1 och 8.2 samt artikel 9.1 c, d och e inte skall tillämpas, om alla aktieägare och innehavare av andra värdepapper med rösträtt i de bolag som deltar i delningen har samtyckt till det.

Artikel 11

Skyddet för de anställdas rättigheter i varje bolag som deltar i delningen skall regleras enligt direktiv 77/187/EEG (12).

1. Lagstiftningen i medlemsstaterna skall på ett betryggande sätt skydda rättigheterna för de borgenärer i de bolag som deltar i delningen vilkas fordringar har uppkommit före offentliggörandet av delningsplanen och inte var förfallna till betalning vid offentliggörandet.

2. I detta syfte skall lagstiftningen i medlemsstaterna minst föreskriva att dessa borgenärer skall ha rätt till betryggande säkerhet, om ett sådant skydd behövs med hänsyn till de ekonomiska förhållandena i det delade bolaget och i de bolag till vilka skulderna skall överföras enligt delningsplanen samt om borgenärerna inte redan har sådan säkerhet.

3. Om en borgenär inte har gottgjorts av det bolag till vilken skulden har överförts enligt delningsplanen, skall de mottagande bolagen ansvara solidariskt för skulden. Medlemsstaterna får begränsa ansvarigheten till den nettobehållning som tilldelas varje bolag, utom i fråga om det bolag till vilket skulden har överförts. Medlemsstaterna behöver dock inte tillämpa denna punkt, om delningen sker under tillsyn av en domstol som avses i artikel 23 och en majoritet av borgenärerna, företrädande tre fjärdedelar av de sammanlagda fordringarna, eller en majoritet av en kategori borgenärer i det delade bolaget, företrädande tre fjärdedelar av fordringarna inom denna kategori, vid ett sammanträde enligt artikel 23.1 c har avstått från att göra detta solidariska ansvar gällande.

4. Artikel 13.3 i direktiv 78/855/EEG skall tillämpas.

5. Med förbehåll för bestämmelser om ett gemensamt utövande av obligationshavarnas rättigheter i de bolag som deltar i delningen skall punkt 1–4 tillämpas på obligationshavarna, om inte dessa vid ett sammanträde – förutsatt att sådana sammanträden regleras i den nationella lagstiftningen – eller individuellt har godkänt delningen.

6. Medlemsstaterna får föreskriva att de mottagande bolagen skall ansvara solidariskt för det delade bolagets förpliktelser. I så fall behöver de inte tillämpa de föregående punkterna.

7. Om en medlemsstat tillämpar den i punkt 1-5 angivna ordningen till skydd för borgenärerna samtidigt som medlemsstaten kräver solidariskt ansvar av de mottagande bolagen enligt punkt 6, får medlemsstaten begränsa detta ansvar till den nettobehållning som har tilldelats vart och ett av bolagen.

Artikel 13

Innehavare av sådana andra värdepapper än aktier till vilka särskilda rättigheter är knutna skall, i de mottagande bolag mot vilka värdepapperen enligt delningsplanen kan göras gällande ha minst samma rättigheter som i det delade bolaget, om inte innehavarna av värdepapperen vid ett sammanträde - förutsatt att sådana sammanträden regleras i den nationella lagstiftningen - eller individuellt har godkänt en ändring av rättigheterna eller har rätt att få värdepapperen återköpta.

Artikel 14

Om lagstiftningen i en medlemsstat inte föreskriver någon förebyggande rättslig eller administrativ kontroll av att en delning är lagenlig eller om

denna kontroll inte omfattar alla för delningen föreskrivna rättshandlingar, skall artikel 16 i direktiv 78/855/EEG tillämpas. Bilaga 17

Artikel 15

Lagstiftningen i medlemsstaterna skall ange den tidpunkt då delningen blir gällande.

Artikel 16

1. En delning skall för vart och ett av de bolag som deltar i delningen offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning som skall vara i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.
2. Varje mottagande bolag kan själv vidta de formaliteter angående offentliggörandet som hänför sig till det delade bolaget.

Artikel 17

1. En delning skall i kraft av själva lagstiftningen ha följande rättsverkningar, vilka skall inträda samtidigt:
 - a) Både i förhållandet mellan det delade bolaget och de mottagande bolagen och i förhållandet till tredje man övergår det delade bolagets samtliga tillgångar och skulder till de mottagande bolagen; övergången skall äga rum enligt fördelningen i delningsplanen eller artikel 3.3.
 - b) Aktieägarna i det delade bolaget blir aktieägare i ett eller flera av de mottagande bolagen enligt fördelningen i delningsplanen.
 - c) Det delade bolaget upphör.
2. Aktier i ett mottagande bolag får inte ges i utbyte mot aktier i det delade bolaget, om aktierna i det delade bolaget innehas antingen
 - a) av det mottagande bolaget själv eller av någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning, eller
 - b) av det delade bolaget själv eller av någon som handlar i eget namn men för bolagets räkning.
3. Vad nu sagts skall inte inkräkta på den lagstiftning i medlemsstaterna som föreskriver särskilda formaliteter för att överföringen av vissa tillgångar, rättigheter och förpliktelser från det delade bolaget skall gälla mot tredje man. Det eller de mottagande bolagen till vilka sådana tillgångar, rättigheter eller förpliktelser överförs enligt delningsplanen eller artikel 3.3 får själva verkställa dessa formaliteter. Lagstiftningen i medlemsstaterna kan dock tillåta att det delade bolaget fortsätter att verkställa dessa formaliteter under en begränsad tid som, utom i undantagsfall, inte får vara längre än sex månader räknat från den tidpunkt då delningen blir gällande.

Artikel 18

Lagstiftningen i medlemsstaterna skall minst innehålla regler om det civilrättsliga ansvar som ledamöterna i det delade bolagets förvaltnings- eller ledningsorgan skall ha mot det bolagets aktieägare på grund av fel

som ledamöterna i dessa organ uppsåtligen eller av vårdslöshet har begått vid förberedelsen och genomförandet av delningen, samt regler om det civilrättsliga ansvar som de sakkunniga, vilka ansvarar för upprättandet i det delade bolaget av det i artikel 8 angivna utlåtandet, skall ha på grund av fel som de genom oförsvarligt förfarande har begått då de utförde sitt uppdrag.

Artikel 19

1. Lagstiftningen i medlemsstaterna får endast innehålla sådana regler om ogiltighet av en delning som uppfyller följande villkor:

a) Ogiltigheten skall beslutas av domstol.

b) En delning som har blivit gällande enligt artikel 15 får förklaras ogiltig endast om det inte har förekommit någon förebyggande rättslig eller administrativ kontroll av delningens lagenlighet eller officiellt bestyrkta handlingar inte har upprättats eller om det visas att bolagsstämmans beslut är ogiltigt eller kan förklaras ogiltigt enligt nationell rätt.

c) Rättsliga åtgärder får inte vidtas om det har förflutit mer än sex månader från det att delningen kom att gälla mot den som åberopar ogiltigheten eller om bristen har avhjälpes.

d) Om det är möjligt att avhjälpa den brist, på grund av vilken delningen kan förklaras ogiltig, skall domstolen ge bolagen i fråga tillfälle att inom viss tid göra detta.

e) Ett rättsligt avgörande varigenom en delning förklaras ogiltig skall offentliggöras enligt varje medlemsstats lagstiftning som skall vara i överensstämmelse med artikel 3 i direktiv 68/151/EEG.

f) Om en medlemsstats lagstiftning medger att tredje man överklagar avgörandet, får detta ske senast sex månader efter det att avgörandet offentliggjorts i överensstämmelse med direktiv 68/151/EEG.

g) Ett avgörande varigenom en delning förklaras ogiltig skall inte i och för sig inkräkta på giltigheten av de förpliktelser som har uppkommit för eller gentemot de mottagande bolagen innan avgörandet blev offentligt tillgängligt men efter den i artikel 15 angivna tidpunkten.

h) Varje mottagande bolag skall ansvara för de förpliktelser som åvilar bolaget och som har uppkommit efter den tidpunkt då delningen blev gällande men före den tidpunkt då avgörandet om delningens ogiltighet offentliggjordes. Även det delade bolaget skall ansvara för dessa förpliktelser. Medlemsstaterna får föreskriva att detta ansvar skall begränsas till den del av nettobehållningen som har tilldelats det mottagande bolag för vilket förpliktelserna har uppkommit.

2. Med avvikelse från punkt 1 a får lagstiftningen i en medlemsstat även föreskriva att en administrativ myndighet kan besluta om en delnings ogiltighet, om ett sådant avgörande kan överklagas till domstol. Bestämmelserna i b, d, e, f, g och h skall tillämpas på motsvarande sätt i fråga om den administrativa myndigheten. Ogiltighetsförfarandet får inte inledas senare än sex månader efter den i artikel 15 angivna tidpunkten.

3. Vad nu sagts inkräktar inte på medlemsstaternas lagstiftning om ogiltighetsförklaring av en delning med anledning av annan kontroll än

den förebyggande rättsliga eller administrativa kontrollen av delningens lagenlighet. Bilaga 17

Artikel 20

Med förbehåll för vad som gäller enligt artikel 6 behöver inte medlemsstaterna kräva att delningen godkänns på bolagsstämma i det delade bolaget, om de mottagande bolagen tillsammans äger alla aktier i det delade bolaget och alla andra värdepapper som är förenade med rösträtt på bolagsstämman i det sistnämnda bolaget, samt minst följande villkor är uppfyllda:

a) det i artikel 4 föreskrivna offentliggörandet skall för vart och ett av de bolag som deltar i förfarandet äga rum minst en månad innan förfarandet blir gällande,

b) alla aktieägare i de bolag som deltar i delningen skall ha rätt att minst en månad innan förfarandet blir gällande, hos sitt bolag där detta har sitt säte ta del av de i artikel 9.1 angivna handlingarna. Även artikel 9.2 och 9.3 skall tillämpas,

c) en eller flera aktieägare i det delade bolaget med ett aktieinnehav som uppgår till en viss minsta procent av det tecknade kapitalet skall ha rätt att fordra att en bolagsstämma i det delade bolaget sammankallas för att besluta om godkännande av delningen. Det minsta procenttalet får inte sättas högre än till fem procent. Medlemsstaterna får dock föreskriva att aktier utan rösträtt inte skall tas med vid denna beräkning,

d) om någon bolagsstämma i det delade bolaget inte sammankallas för att besluta om godkännande av delningen, skall de i artikel 7.3 föreskrivna upplysningarna avse alla väsentliga ändringar i tillgångarna och skulderna som har inträffat efter upprättandet av delningsplanen.

KAPITEL II

Delning genom bildande av nya bolag

Artikel 21

1. I detta direktiv avses med "delning genom bildande av nya bolag" ett sådant förfarande varigenom ett bolag upplöses utan likvidation och i samband därmed överför samtliga sina tillgångar och skulder till flera än ett nybildat bolag, mot vederlag till aktieägarna i det delade bolaget i form av aktier i de mottagande bolagen och i förekommande fall en kontant ersättning som inte får överstiga tio procent av de tilldelade aktiernas nominella värde eller, i avsaknad av sådant värde, aktiernas bokförda parivärde.

2. Artikel 4.2 i direktiv 78/855/EEG skall tillämpas.

Artikel 22

1. Artikel 3, 4, 5 och 7, 8.1 och 8.2 samt 9-19 i detta direktiv skall tillämpas vid delning genom bildande av nya bolag, dock med förbehåll för bestämmelserna i artikel 11 och 12 i direktiv 68/151/EEG. Därvid

skall med "bolag som deltar i delningen" avses det delade bolaget och med "mottagande bolag" vart och ett av de nya bolagen.

2. Delningsplanen skall utöver de uppgifter som anges i artikel 3.2 ange form, namn och säte för vart och ett av de nya bolagen.

3. Delningsplanen och, om de är intagna i särskilda handlingar, de nya bolagens stiftelseurkunder eller utkast till stiftelseurkunder och bolagsordningar eller utkast till bolagsordningar måste godkännas av bolagsstämman i det delade bolaget.

4. Medlemsstaterna får föreskriva att det utlåtande över apportegendom som avses i artikel 10 i direktiv 77/91/EEG och det utlåtande över delningsplanen som avses i artikel 8.1 ovan skall upprättas av samma sakkunnig eller sakkunniga.

5. Medlemsstaterna får föreskriva att varken artikel 8 eller artikel 9 skall tillämpas, såvitt avser de sakkunnigas utlåtande, om aktierna i vart och ett av de nya bolagen tilldelas aktieägarna i det delade bolaget i förhållande till deras rätt till kapitalet i det sistnämnda bolaget.

KAPITEL III

Delning under tillsyn av domstol

Artikel 23

1. Medlemsstaterna får tillämpa punkt 2 om delningen sker under tillsyn av en domstol med behörighet att

a) kalla aktieägarna i det delade bolaget till en bolagsstämma för att besluta om delningen,

b) tillse att aktieägarna i vart och ett av de bolag som deltar i delningen har mottagit eller kan få tillgång till åtminstone de handlingar som avses i artikel 9 i sådan tid att de har möjlighet att gå igenom handlingarna före dagen för den bolagsstämma i deras bolag som skall besluta om delningen; om en medlemsstat begagnar sig av den i artikel 6 angivna möjligheten, skall tidsfristen vara tillräckligt lång för att aktieägarna i de mottagande bolagen skall få möjlighet att utöva de rättigheter som tillkommer dem enligt sistnämnda artikel,

c) kalla till alla erforderliga sammanträden med borgenärerna i de bolag som deltar i delningen, för att besluta om denna,

d) tillse att borgenärerna i vart och ett av de bolag som deltar i delningen har mottagit eller kan få tillgång till åtminstone delningsplanen i sådan tid att de har möjlighet att gå igenom planen före den i b angivna dagen,

e) godkänna delningsplanen.

2. Om domstolen fastställer att de i punkt 1 b och d angivna villkoren är uppfyllda och att aktieägarna och borgenärerna inte kan lida någon skada, får domstolen befria de bolag som deltar i delningen från att tillämpa

a) artikel 4, under förutsättning att den i artikel 12.1 avsedda betryggande ordningen till skydd för borgenärernas rättigheter omfattar alla fordringar oavsett när de har uppkommit,

b) de i artikel 6 a och b angivna villkoren, om en medlemsstat begagnar sig av den i artikel 6 angivna möjligheten,

c) artikel 9 såvitt gäller den tid och det sätt som där anges för att ge aktieägarna möjlighet att ta del av de handlingar som avses i den artikeln. Bilaga 17

KAPITEL IV

Andra med delning likställda förfaranden

Artikel 24

Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter att den kontanta ersättningen vid ett i artikel 1 angivet förfarande överstiger tio procent, skall kapitel I, II och III tillämpas.

Artikel 25

Om lagstiftningen i en medlemsstat tillåter ett i artikel 1 angivet förfarande utan att det delade bolaget därvid upplöses, skall kapitel I, II och III tillämpas, med undantag för artikel 17.1 c.

KAPITEL V

Avslutande bestämmelser

Artikel 26

1. Medlemsstaterna skall före den 1 januari 1986 sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa detta direktiv, i den mån de vid sistnämnda tidpunkt tillåter sådana förfaranden som omfattas av direktivet. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

2. Om en medlemsstat efter den i punkt 1 angivna tidpunkten tillåter delning, skall den sätta i kraft de i nämnda punkt avsedda författningarna vid den tidpunkt då delningsförfarandet blir tillåtet. Den skall genast underrätta kommissionen om detta.

3. En tidsfrist på fem år från ikraftsättandet av de i punkt 1 angivna bestämmelserna får dock föreskrivas när det gäller bestämmelsernas tillämpning på "unregistered companies" i Storbritannien och på Irland.

4. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa artikel 12 och 13 på innehavare av sådana skuldebrev och andra värdepapper som kan bytas ut mot aktier, om emissionsvillkoren vid tidpunkten för ikraftträdandet av de i punkt 1 eller 2 angivna bestämmelserna på förhand har reglerat innehavarnas ställning i händelse av en delning.

5. Medlemsstaterna behöver inte tillämpa detta direktiv på delningar och andra förfaranden som är likställda med delningar, om en i nationell lagstiftning föreskriven åtgärd eller formalitet för att förbereda eller genomföra förfarandet redan har vidtagits vid den tidpunkt då de i punkt 1 eller 2 angivna bestämmelserna träder i kraft.

Artikel 27

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 17 december 1982.

Bilaga 17

På rådets vägnar
H. CHRISTOPHERSEN
Ordförande

- (1) EGT nr C 89, 14.7.1970, s. 20.
- (2) EGT nr C 129, 11.12.1972, s. 50 och
EGT nr C 95, 28.4.1975, s. 12
- (3) EGT nr C 88, 6.9.1971, s. 18.
- (4) EGT nr 2, 15.1.1962, s. 36/62.
- (5) EGT nr L 65, 14.3.1968, s. 8.
- (6) EGT nr L 26, 31.1.1977, s. 1.
- (7) EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11.
- (8) EGT nr L 295, 20.10.1978, s. 36.
- (9) EGT nr L 61, 5.3.1977, s. 26.
- (10) EGT nr L 65, 14.3.1968, s. 9.
- (11) EGT nr L 26, 31.1.1977, s. 1.
- (12) EGT nr L 61, 5.3.1977, s. 26.